

Elers' Kollegium 1941-1991

ELERS'
Kollegium
1941 - 1991

**EENIGHEDENS
MINDE.
MDCCLXXXIX.**

står der på en hvid marmorplade anbragt på indersiden af Coll.s havemur på sydsiden mod Skindergade. Ingen originale kilder røber noget om den, men årstallet, 1789, har givet anledning til mange gisninger. Vi bliver let enige om, at Coll. også i revolutionsåret har markeret sin verdenshistoriske betydning. Kollegiehistorikeren Nicolaj Krarup (festskrift 1941 p. 55) bemærker mere nøgternt, at alumnerne kan have slæbt skilte af den art hjem fra en bevæget nat. Enighed er et smukt, men kun sporadisk forekommende fænomen. I 100-året 1889 sønderledes dagliglivet af provisorietidens kampe (ibid. p. 117), men stormen løjede nogenlunde af, og en alumneerindring (ibid. p. 126) fortæller, at periodens mest markante fest var 100-års jubilæet for *Eenighedens Minde* den 29. juni 1889. Vi har nu oplevet 200-året, 1989, som også vil blive et af verdenshistoriens mærkeår. Lad vort 300-års jubilæum i 1991 blive en efterklang af EENIGHEDENS MINDE.

ELERS KOLLEGIUM 1941-1991

Udgivet af Elersianersamfundet i anledning

af 300-års jubilæet den 29. november 1991

Redaktionsudvalg: Gunner Lind, Bent Møller og

H.D. Schepelehn.

Renskrift: Dorrit Mikkelsen, Birgit Olsen og Helle Bagger.

Tilrettelægning: Claus Fenger.

Tryk: B. Stougaard Jensen, København

Oplag: 700 eks.

ISBN 87-983948-0-0

© Elersianersamfundet og Elers' Kollegium,

St Kannikestræde 9, 1169 København K

Forord

Dette jubilæumsskrift er det nu 86 år gamle Elersianersamfunds bidrag til at fejre Elers' Kollegiums 300-årsdag. Ved at beskrive – med tekst og billeder – hvad der er sket på kollegiet i de forløbne 50 år fortsætter Elersianersamfundet de to forrige jubilæumsskrifter (1891 og 1941), som dækkede de første 250 år. Læsningen viser, at kollegiet i den sidste periode har været udsat for større ydre ændringer end nogensinde tidligere: Ombygning – piger på coll – kollegiesamvirke – betaling har skabt helt nye rammer for det daglige kollegieliv. Skallen er ændret, men kernen er stadig sund og velmagende. Tilpasningsprocessen er forløbet med fuld respekt for det gamle valgsprog, som alle alumner husker: 'Nucleos non putamina!', og dens lykkelige resultat understreger berettigelsen af dette lille (17 studenter og 3 kandidater) og alsidige (7-8 studieretninger) kollegium i en tid, hvor hele landet skal lære at tilpasse sig nye vilkår.

Her skal kun siges tak til de mange, som direkte og indirekte har bidraget: De to brødre Thygesen (alumner fra 1920'erne) som uopfordret gav startgrundlaget. Lundbeckfonden og Brødrene Hartmanns fond, som sikrede økonomien til trykning og udgivelse. De mange alumner, som fandt tid til at skrive og sende billeder. Redaktionskomitéen og de nuværende alumner skal også nævnes. Det har været et spændende stafetløb, hvor der heldigvis altid stod nogen klar, når andre efter deres indsats trængte til at indhente andet forsømt arbejde. Overskuddet ved salget går til Elersianersamfundet, og vil dermed ubeskåret komme kollegiet til gode.

For Elersianersamfundets bestyrelse
Ole Engberg

Indhold

Kollegier og kollegieliv indtil 1941 7

Fra Reformationen til Erasmus Montanus - Fra Erasmus Montanus til den krøllede Frits - Fra den krøllede Frits til *fin de siècle* - Fra *fin de siècle* til besættelsen.

Det sidste halve århundrede 27

Indledning - Besættelsestiden - Efterkrigstiden - Ombygningen - De seneste år

Københavns Universitets Kollegiesamvirke af 1983 133

Elersianersamfundet 141

Noget om Elersianersamfundet af en tidligere formand

Elersianersamfundets æresmedlemmer 151

Inspectores collegii 153

Kollegiets denominatorer og eforer 155

Alumner 1941-1991 157

Årets gang på Elers' Kollegium 1967-1991 175

Litteratur 201

Register 203

Kollegier og kollegieliv indtil 1941

Inden for årene 1988-91 har de tre gamle collegier ved Københavns Universitet, Valkendorfs, Borchs og Elers', kunnet fejre 'runde' jubilæer ved udsendelse af jubilæumsskrifter. De fortsætter tilsvarende publikationer fra jubilæer i 1888/1939 og 1891/1941. De tre institutioners administrative og økonomiske historie er derfor så velbelyst, at der udover enkelte detaljer næppe er meget nyt at hente. Det samme gælder for Regensen og Kommunitetet, der nu sammen med de tre gamle collegier indgår i Kollegiesamvirket.

Der findes også stof nok til levende skildringer af dagliglivet på collegierne inden for de sidste 200 år. Den Hostrup'ske student og Poul Møllers 'krøllede Frits' i 'En dansk Students Eventyr' repræsenterer over for eftertiden studenterlivet i de gode gamle dage; den romantiske guldalder, hvor dog næppe alt var guld.

Til gengæld ved vi meget lidt om studenternes være- og tænke-måde forud for den begyndende romantiks frembrud, der tids-mæssigt falder sammen med en række reformer, som resulterede i den nye universitetsfundats 1788. Måske projicerer man bagud og forestiller sig et kammeratligt samvær på collegierne, som det kendes fra 18-1900tallet. På den anden side ligner Holbergs Erasmus Montanus og Per Degn ikke den krøllede Frits ret meget.

For at finde grundlag for en blot hypotetisk forståelse af studenterlivet før 1788 må vi først undersøge, hvilke mål man oprindeligt satte sig med oprettelsen af Regensen og collegierne.

Allerede ved de universiteter, som opstod i den senere højmiddelalder, løste man et socialt problem ved at samle studenterne i collegier. Systemet kender vi bedst fra Oxford og Cambridge. Det havde den yderligere fordel, at studenter og yngre universitetslærere levede under samme tag og kunne benytte latin som eneste tilladte meddelelsesmiddel. Gennem mange århundreder, hvor bogen ikke var hver mands eje, var undervisningen væsentligst

mundtlig. Indterpning af fællesstof til udenadslære suppleredes med stadige disputationer på latin. For studenten må det have været af samme betydning, som exercits var for soldaten, og som uafbrudt øvelse af hånd og øje er for kunstneren og håndværkeren fra den første læredag og livet igennem. For en student havde det intet formål at bo i huset hos en borger, der ikke tilhørte den lærde stand. På den anden side var det en uvurderlig fordel at være født ind i denne og bogstaveligt talt have fået latin ind med modermælken. Kun de velhavende kunne leje sig ind hos de højlærde, medens kollegieformen var eneste alternativ for de mindre bemidlede.

En fyldig fremstilling af kollegievæsnet i København er leveret af C.E.F. Reinhardt, som naturligt lægger hovedvægten på Regensens og Kommunitetets udvikling. Navnlig skildrer han form og indhold af de ordnede disputationer, som under ledelse af en bordformand skulle afholdes efter hvert måltid. Det er vigtigt at understrege, at ikke teologi, men triviumsfagene grammatik, retorik og logik hørte til de daglige emner. Heri skulle alle studenter besidde en bedøvende færdighed. De lærebøger, som – med momentane fornyelser – anvendtes helt til disputationsovelsernes afskaffelse 1775, skulle i alt væsentligt kunnes udenad.

Disse krav, som var uløseligt knyttet til universitetsuddannelsen, kan for en nutidig tankegang virke besynderlige, når man véd, at vort efterreformatoriske universitet havde præsteuddannelse som hovedformål, og at en meget stor del af studenterne faktisk på den ene eller anden måde endte i gejstlige stillinger. Forklaringen kan findes i en latinsk tale holdt i 1545 af professor Jens Sining om de filosofiske studiers betydning. Heri forekommer en sætning, der virker som en programerklæring: 'Den største fare for universitet og samfund er ulærd theologi.' Præsten skulle være fortrolig med det for hele kristenheden fælles videnskabelige system, hvis første forudsætning var sikkerhed i det latinske sprog, og hvis formelle struktur hvilede på Aristoteles og de syv frie kunster.

1. Fra Reformationen til Erasmus Montanus

Allerede ved oprettelsen i 1539 af den første studenterbespisning i Helligåndshuset for 12 studenter bestemtes det, at de skulle eksamineres før optagelsen. Det var en selvfølge, at kun studenter, der var i stand til at følge disputereøvelserne, fik adgang også til det i 1569 oprettede Kommunitet for 100 studenter. I 1618 indrettedes Regensen som studenterbolig for kommunitetsalumnerne, der således kom til at leve under kontrol hele døgnet rundt, idet også disputereøvelserne ved de daglige måltider på 'klosteret' indgik i uddannelsen. I 1588 var Valkendorfs Kollegium for 16 studenter oprettet i St. Peders Stræde, hvor allerede før reformationen et 'novum collegium Hafniense' havde haft plads i det tidligere karmeliterkloster. Ved Regensens oprettelse siges det udtrykkeligt, at kommunitetsalumnerne skulle bo på Regensen eller Valkendorfs Kollegium 'medmindre de havde husly hos universitetslærere, fornemme slægtninge eller var optagne som huslærere hos ansete borgere'.

Foruden de 100 Regensianere og de 16 studenter på Valkendorfs Kollegium har der altså været en tredie gruppe, som boede hos private. De, der boede hos en lærd mand, har været særligt gunstigt stillet, men om deres antal er det svært at skønne. De fylder nok lidt for meget i eftertidens bevidsthed, da mange af dem just hørte til eliten, nåede til tops og vandt navnkundighed. Det er altså næppe muligt at finde blot nogenlunde nøjagtige tal på, hvor mange der til enhver tid har studeret i København. Ud fra universitetsmatriklen er der foretaget statistiske stikprøver inden for de enkelte års tilgang af studenter. De viser, at 1600-tallet igennem forsvinder omkring en trediedel i glemsel, men nogle af dem kan have studeret nogen tid, før de er døde eller har opgivet. Heller ikke spildprocenten kan altså beregnes nøjagtigt. Som rimeligt er, ved vi mest om de vellykkede, overordentligt lidt eller intet om taberne.

Minimumskravene til lærdom, nemlig de tre triviumsfag, har den almindelige student vel kunnet erhverve automatisk gennem de exercermæssige disputereøvelser på 'klosteret'. Som i den bog-

fattige middelalder er fællesviden blevet fæstnet ved mundtlig indterpning og udenadslæren. Metoden kan have været som i latin-skolen, men studenten holdtes ikke i ave med ris og ferle. Alligevel har bogtrykkerkunsten med det stigende udbud af bøger nok efterhånden fået flere stræbsomme studenter til at søge videre ved egenlæsning. En grundlærd mand havde ofte gennemlæst hele den klassiske latinske litteratur, adskillige også den græske. Rundt i landet har der siddet sådanne lærde præster, som uden at forsømme deres embedspligter har tilbragt mange af døgnets timer i deres studereværelse. De kunne skrive latinske vers, som vi træffer på gravsten og epitafier. Undertiden havde de kun tilbragt et par år ved universitetet, så solid lærdom kunne opbygges og vedligeholdes også ved selvstudium.

Klosterøvelserne kan vel betragtes som en rekruttjeneste. Den lempedes ved erhvervelsen af baccalaurgraden, den laveste akademiske grad, også kaldet 'de første laurbær', som var attest på sikkerhed i triviumsfagene, hvorved man blev kvalificeret til at være bordformand, 'dekanus', ved klosterøvelserne. Gennem Holbergs Erasmus Montanus er der kastet et komisk skær over baccalaurgraden. Den har imidlertid haft reel betydning, var bl.a. betingelse for optagelse på Valkendorfs Kollegium, hvilket dog i ældre tid ofte måtte indskræpes.

En yderligere forpligtelse, der pålagdes Valkendorfianerne, var afholdelse af disputatser i deres eget auditorium. Tanken var egentlig, at de skulle trykkes ligesom professorernes årsdisputatser, men fra 1600-tallet kendes kun enkelte trykte Valkendorf-disputatser, og disputatspligten måtte ofte indskræpes. I princippet betragtedes kollegiestudenter ikke som rekrutter, men en kollegieplads skulle give flere adgang til de studiemæssige fordele, der ellers var forbeholdt dem, som kunne bo i en lærd mands hus.

2. Fra Erasmus Montanus til den krøllede Frits

Universitetet har principielt anerkendt kollegier som et vigtigt moment i udbygningen af videregående studier, og oprettelsen af Borchs og Elers' kollegier i årene efter 1690 viser et øget behov herfor. Efter enevælden var den gamle adels position ændret og dens mulighed for at være mæcener for unge lærde truet. Flere kollegiepladser kunne også mindske presset på de private 'professor-kollegier', hvor studenterne måtte betale for sig. Set med samtidens øjne var det derfor helt naturligt, at Borchs Kollegium gav præference for studenter fra Ribe Katedralskole, hvorfra stifteren var dimitteret, og Elers' Kollegium for slægtninge af testator og hans hustru.

Fundatserne for de to nye kollegier rummer mange lighedspunkter. Den daværende efor for Valkendorfs Kollegium, professor Willum Worm, stod stifterne nær og har utvivlsomt været taget med på råd. Tanken om at udvide antallet af kollegiepladser er opstået inden for de lærdes egen kreds, og man vidste, hvor skoen trykkede. Det har været magtpåliggende at forebygge nogle af de skavanker, som det ældre Valkendorfs Kollegium måtte slås med. En af dem var tilstedeværelsen af adskillige 'evighedsalumni' og ligefremme universitetsoriginaler. Både på Borchs og Elers' kollegier skulle fem års alumnetid være det absolutte maximum, og med meget få undtagelser – kendtest er Borchianeren Ludvig Holberg – var det altid baccalaurer, der udnævntes. Det står i nøje sammenhæng med disputatspligten, som også gjaldt de to nye kollegier og blev overholdt. Utvivlsomt under indflydelse heraf gennemførtes den efterhånden også strengere blandt Valkendorfianerne, og tidsrummet indtil 1775, da disputatspligten ophørte, blev kollegiedisputatsernes blomstringstid.

Kollegierne var rent selvfølgeligt forbeholdt de dygtige, og de mange hundrede trykte kollegiedisputatser er vor eneste solide kilde til forståelse af, hvad der præsteredes. De omtales som regel med den nedladende foragt, som eftertiden har vist hele periodens akademiske liv. Det er en taknemmelig opgave at give løsrevne eksempler på helt absurde emner, og kvaliteten må nødvendigvis

have været svingende. En opdeling efter emner og kvalitet kunne føre til et retfærdigere billede, men en gennemlæsning af samtlige kollegiedisputatser ville være et uhyre arbejde. Elers' Kollegium er her så heldigt stillet, at dr. phil. A.G. Drachmann i festskriftet 1941 publicerede en meget detaljeret bibliografi over de 441 disputatser, det drejer sig om.

Borchs og Elers' kollegier blev oprettet ved indgangen til et århundrede, i hvilket universitetslivet over hele Europa næsten kan siges at være gået i hvilestilling. Man pustede ud efter de store videnskabelige fremskridt i Renæssancen og 'den lærde tid'. Resultaterne indbyggedes i en etableret tryghed indenfor de gamle skolastiske rammer, men den stærke disputatsaktivitet på kollegierne viser dog, at man ikke lå stille. En analyse af emnevalget skal ikke meddeles her, men nogen betydning må det have fået, at de to nye kollegier i et vist omfang skulle optage studenter, der også dyrkede andet end teologi. Det er en ny tids krav om en mere alsidig fagvidenskabelig horisont, der her rykker frem. Hos Borch var der ti teologer, men de øvrige seks pladser var for særlige fagstuderende, nemlig kemi, matematik, medicin med botanik samt tre filologer. Der er tydeligt taget hensyn til Borchs egne mangesidige særinteresser. På Elers' Kollegium var teologisk attestats den normale adgangsbetingelse, men kun otte skulle lægge særlig vægt på teologiske studier indenfor særlige områder. Blandt de otte øvrige skulle to lægge sig efter medicin, to skulle dyrke politisk historie og jus publicum (en juridisk eksamen indførtes først 1732), to højere og lavere matematik og tre latinsk filologi (for at blive særligt egnede til skolestillinger). Det er, med diverse senere ændringer, principielt samme fagfordeling, som vi har i dag. Det var dygtige embedsmænd, der skulle fremelskes, både i kirke, skole, civiladministration og liberale erhverv, og det må siges, at det er lykkedes både for de tre små kollegier og for Regensen.

Det er en kendt sag, at Elers' Kollegium var økonomisk langt ringere funderet end Borchs. Hos os begyndtes der fint med 16 alumner, men antallet opretholdtes ikke, og i 1718, ti år før Københavns store ildebrand, ophørte den egentlige udnævnelse af nye alumner, for først at genoptages efter 1752. Både før og efter genopbygningen 1728-32 greb man derfor til at lade forskellige, vistnok tilfældigt udpegede, studenter bo på kollegiet. Både fun-

datsens krav om fagfordeling og slægtsberettigelsen synes man i denne periode at have set stort på, men der kan ikke konstateres nogen egentlig niveausænkning i forhold til de 52 normalt valgte fra perioden 1705-18. Det var godtfolks sønner. Af de 52 første Elersianere kendes faderens profession ikke for de ti, medens hele 31 var sønner af præster og andre teologer eller af akademisk uddannede embedsmænd. To var sønner af borgmestre eller rådmænd, to af civile embedsmænd, to af almindelige borgere, kun to af landbrugere, men den ene proprietærsøn af en gammel akademikerfamilie, den anden søn af en bonde på Amager, næppe af de fattige. 36 af dem endte som præster og teologer, en blev professor (Hans Gram), otte blev jurister og embedsmænd. Kun syv af dem kan ikke følges på deres senere livsbane.

Da de første 16 alumner i november 1705 rykkede ind på Elers' Kollegium, var Borchs alumnerække siden 1691 nået op på 73. I 1718, da vi var nået til nr. 52, var man nået til Borchianer nr. 134. I 1752, da man fortsatte med nr. 53 hos os – hvortil kommer en snes navne på mindre officielle beboere i mellemtiden – nærmede antallet af Borchianere sig allerede 300.

Den sidste trykte Elers-disputats udkom i 1781. Samme år nåede alumnerækken op på 184, modsvarende 392 Borchianere. Borch-disputatsernes antal overstiger nødvendigvis de 441 fra Elers' Kollegium, og når hertil kommer Valkendorfsianernes, drejer det sig om så mange, at det må kaldes en smuk præstation inden for en kreds af kollegiestudenter, som på intet tidspunkt har oversteget et halvt hundrede. Det er derfor næppe rigtigt, når vi i Valkendorfs Kollegiums historie ser den formodning fremsat, at den fremgang, der gør sig gældende i disputereøvelserne i det 18. århundredes begyndelse, næppe kan betragtes som et tegn på øget lyst hos alumnerne til at opfylde deres disputatspligt. Tværtimod måske! Der kan udmærket godt have været forskellige meninger om disputatsernes værdi, men et så stort antal, som det drejer sig om, kan ikke udelukkende være blevet til under tvang.

Vi må imidlertid begrænse os til forholdene hos os selv. 'Årets gang på Coll.' må i 1700-tallet have været koncentreret om disputatserne. Fordelingen over de enkelte år viser, at det drejer sig om 4 til 14 om året indtil 1719, kulminerende med 14, 11 og 11 i årene 1706-08, og 11 om året 1715-17, så det samlede antal i 1719

var nået op på 120. Skønt normale alumneudnævnelser derefter var indstillet indtil 1752, ophørte disputatserne ikke. Enkelte afholdtes endnu i 1722 og 1727. Bygningen brændte i 1728, men var atter under tag i 1732, hvorefter der holdtes fra 1 til 5 om året indtil 1745. Så indtrådte påny en pause, og bortset fra en i 1749 og en i 1750 kom der først igen fuld gang i disputatserne, da normal alumneudnævnelse genoptoges i 1752, hvor der holdtes hele 13. Antallet kulminerede med 14 i 1753 og hele 16 i 1769. Disputatspligten ophørte i 1776, men den sidste Elers-disputats kom i 1781, den sidste Borch-disputats så sent som 1845. Den kendsgerning, at der også holdtes disputatser i nedgangsårene 1719-1752 tyder på, at selv de tilfældige beboere i denne periode har ønsket at manifestere kollegiets fortsatte funktion.

Disputatserne kunne afholdes på alle ugedage og på alle årstider. En opgørelse fra årene 1706-10 viser, at mandag, onsdag og fredag var de hyppigste ugedage, men to gange er der også holdt disputats om søndagen, i 1707 endog på langfredag. Månedsfordelingen for hele perioden indtil 1781 viser en klar overvægt for juni (141) og december (121) og kun mellem 10 og 35 i de øvrige måneder bortset fra august, hvor der kun to gange er disputeret.

Gennem Holbergs Erasmus Montanus er både baccalaurgraden og kollegiedisputatserne blevet noget, eftertiden har kunnet gøre sig lystig over. Men bedømt ud fra samtidens forudsætninger og med deres hovedformål – erhvervelsen af latinsk talefærdighed – in mente giver de dog et tidsbillede af, hvad der beskæftigede de bedste studenter. De fortæller noget både om videnskabelige og aktuelle interesser. Den berømte filolog og historiker Hans Gram hører til vort første alumnehold. Pudsig nok kom han ind på en matema-tikerplads, hvilket viser, hvor få der dyrkede de eksakte fag, 'quadriviumsfagene'. Men den unge filolog tog det alvorligt nok. Et halvt år efter sin indflytning holdt han sin første disputats, som fylder hele 42 tryksider og handler om geometriens oprindelse hos ægypterne, ikke just noget centralt emne for en klassisk filolog. Han har grebet sagen meget fornuftigt an ved først at finde de latinske og græske kildesteder gennem I.G. Vossius' 'De scientiis mathematicis', trykt i 1630'erne. Grams afhandling vil måske ikke fortælle en moderne matematikhistoriker noget af interesse – en gennemlæsning giver indtryk af en hel citatmosaik – men set

som øvelsesopgave af en 21-årig student er det dog en smuk præstation. Gram var særlig dygtig til græsk, skønt han i 1703 var privat dimitteret af sin fader. Denne var præst i Vendsyssel og tilhørte ikke den officielle lærdomselite, men havde kun studeret et par år ved universitetet og derefter virket som huslærer, inden han blev præst. Han hører altså til de stille i landet, som ved fortsat selvstudium havde erhvervet sig solide kundskaber, som han kunne give videre til sine sønner. Inden Hans Gram forlod Elers' Kollegium i 1710, disputerede han 4 gange og erhvervede magistergraden i 1708. I 1714 blev han professor i græsk, men kom aldrig udenlands, hvilket er karakteristisk for 1700tallets hovedsageligt bogligt-litterære forskertype.

Hans Gram er, i hvert fald hvad lærdom angår, den betydeligste Elersianer fra den tidlige periode, disputatsperioden, hvor forøvrigt flertallet af alumnerne var meget nidkære med at opfylde disputatspligten. Det samme kan siges om Borchianerne, men det er en morsom skæbnens tilskikkelse, at i 1709, endnu mens Hans Gram var Elersianer, havde det senerehen så adstadige Borchs Kollegium fået en alumne, Ludvig Holberg, der vel tør kaldes Grams diametrale modsætning. Han erhvervede end ikke baccalaurgraden og disputerede ikke, men nøjedes med 'deklamationer'. Han var berejst og udadvendt og blev blandt meget andet kendt som den hårdeste kritiker af hele det overleverede akademiske system. At han uden dettes formelle kvalifikationer alligevel blev designeret professor viser dog systemets relative elasticitet. Han blev forøvrigt 1731-36 efor for Elers' Kollegium, 1748-54 for Borchs, hvor han afløste Gram.

Vi kender meget lidt til den ånd og tone, som har rådet på kollegierne i den gamle disputatsperiode. Holberg er blevet brugt og misbrugt. Erasmus Montanus er baccalaureus, han kan sin logica og metaphysica og ser med dyb foragt på Per Degn, der lever på de sparsomme rester af sin grammatica. Nogen broderskabets fællesånd spores ikke som i Poul Møllers 'En dansk Students Eventyr'. Det udelukker ikke, at venskaber har eksisteret. Gode og dårlige menneskelige egenskaber trives under alle livets forhold. Den, der steg i graderne, har kunnet se andre over hovedet. Der kan have været et ligefremt klasseskel mellem på den ene side de privilegerede, der boede hos en fornem eller lærd mand og var

født ind i kredsen, og på den anden side de jævne studenter, der var henvist til klosterøvelserne. Også kollegiestuderter har været begunstigede, måske selvfølede. Deres kreds blev udvidet gennem oprettelsen af de to nye kollegier før og efter år 1700. Holberg har vel vogtet sig for enhver hentydning hertil, han var selv Borchianer og har ikke ønsket, at nogen har skullet kunne identificeres som direkte model for Erasmus. Alligevel kan det tænkes, at Erasmus-typen har kunnet træffes på kollegierne i ligeså mange varianter, som der har været alumnier.

Den franske revolution 1789 satte store verdenspolitiske begivenheder igang, men var i sig selv ikke årsagen til, langt snarere konsekvensen af, forandringer i tænke- og væremåde, der ligger adskillige årtier tidligere. Navnet Voltaire minder om det begyndende oprør mod den kristne kirkes åndelige herredømme, navnet Rousseau om den sværmeriske 'venden tilbage til naturen', der kom til at præge det følgende århundredes romantik. Der indtrådte væsentlige ændringer i omgangsform, påklædning og menneskesyn. Den latinske universitetslærdom, som gennem århundreder, ja årtusinder, havde været den europæiske kristenheds fælleseje, trængtes tilbage af litteratur på modersmålene, skildringer af natursværmeri, følsomme venskaber og spirende social selvfølelse, også blandt studenterne, om hvis være- og tænkemåde vi fra nu af ved meget. Bevægelsen udgik dog næppe fra studenterne, så lidt som de epokegørende tekniske opdagelser og fremskridt fra universiteterne. Nye tanker opstod i 1700-tallet snarere inden for lærde selskaber og akademier.

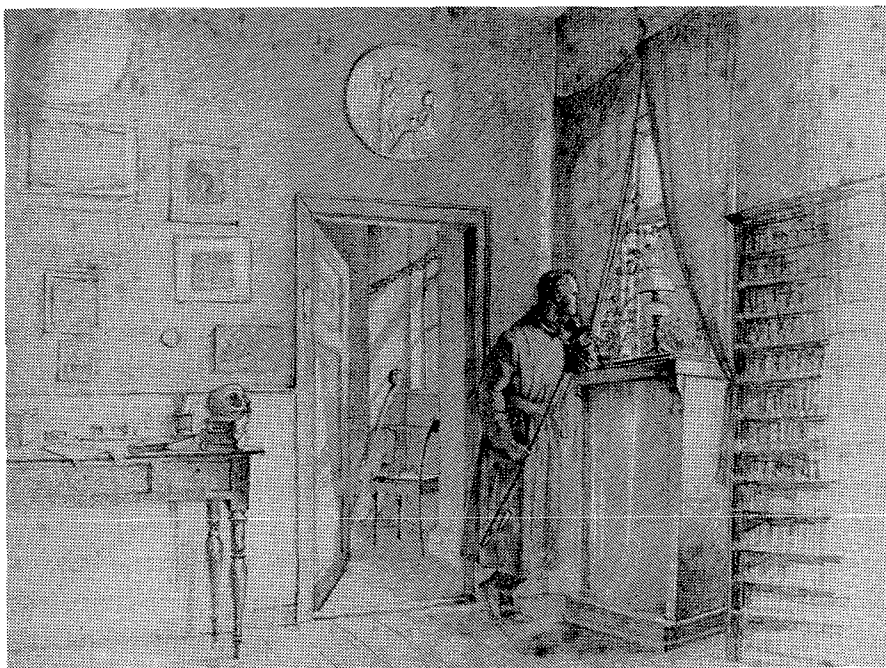
Vort nuværende slægtled har bedre forudsætninger end de nærmest foregående til at forstå de ændringer som indtrådte i 1700-tallets slutning. I årene 1989-90 har vi oplevet store verdenspolitiske begivenheder, men allerede for nogle årtier siden begyndte de ændringer i være- og tænkemåde, i påklædning og omgangsformer, der faldt sammen med ungdomsoprøret i 1968. Hertil kommer nu en eksplosiv udvikling af de elektroniske meddelelsesmidler, som fortsætter, hvad der i forvejen er sket siden sidste århundredeskifte. Det er sværere end nogensinde at spå om fremtiden. Fremskridtene kan blive betalt med tilbageskridt, ikke mindst i den indbyrdes menneskelige forståelse, som vel må kaldes en frugt af revolutionstiden for to hundrede år siden.

3. Fra den krøllede Frits til fin de siècle

Regensen og de gamle kollegier har til langt ind i vort århundrede været betragtet som institutioner, der fortjente al mulig støtte, også når de kom i økonomiske vanskeligheder. Efter de store bybrande 1728 og 1795, såvel som efter det engelske bombardement 1807, er der omgående og tilsyneladende uden principielle indvendinger fra nogen side skabt mulighed for genopbygning og fornøden istandsættelse. Det samme gælder, når forbedringer var nødvendige som følge af nedslidning eller øgede krav til bekvemmeligheder.

De urolige år før og efter 1800 berørte også kollegierne i St. Kannikestræde. 1802 inddrog universitetets patron – trods protest – Elers' Kollegiums auditorium til brug for forelæsninger. Det er altså ikke ganske frivilligt, vi har fået plads i den danske guldalders tidlige begivenheder. Her holdt Henrik Steffens sine forelæsninger i 1802 og Grundtvig i 1814 ved et offentligt studentermøde en tale, hvori han opfordrede studenterne til at gå ud til hærafdelingerne som patriotiske sjælesørgere. Her har Oehlenschläger holdt rusforelæsninger, og her stiftedes Studenterforeningen i 1820. Borchs Kollegium og universitetsbygningerne var ødelagt ved bombardementet, og normale tilstande indtrådte først påny, da den nye universitetsbygning på Frue Plads kunne tages i brug. Men nu var studenterne 'Herrer i åndernes rige', og ville i vennskabs og broderskabs ånd bane vejen til en bedre fremtid.

Elers' Kollegium blev altså centralt placeret ved overgangen til et nyt århundrede, hvor Europas universiteter påny kunne hævde sig som arnesteder for videnskabelige fremskridt. Brødrene Ørsted, som boede her i 1790'erne, fik større international betydning end den hidtil berømteste Elersianer, Hans Gram, der grundlagde den moderne historiske kildekritik, men iøvrigt helt tilhørte den gamle latinsk-græske universitetskultur. H.C. Ørsted, elektromagnetismens fader, repræsenterer de eksakte fag, de gamle 'quadriviumsfag', som i hele den foregående tid kun havde spillet en underordnet rolle. Den gamle philosophia naturalis har nu kun in-

Yderråm og inderråm i 1860'erne (nr. 12, 2. sal mod sydøst). Den portrætterede er Vilhelm Laub (679, 1864-66), som var slægtsberettiget. Han afbrød sine studier for at blive officer. Tegningen er udført af ydermanden, senere overlæge Vilhelm Schepelern (680, 1864-69), hvis bror, der var teolog og valkendorfianer, i 1867 blev gift med indermandens søster. Deres talrige efterkommere har derefter været slægtsberettigede. Tegningen tilhører H.D. Schepelern.

teresse som historisk kuriosum. Matematik, fysik og naturvidenskab spiller en stedse større rolle helt op til vor tid, hvor yderligere de socialt betonedede samfundsfag er på vej til at fortrænge den gammeldags litterære humanisme.

Med universitetsreformen og de pligtmæssige latinske disputatsers ophør skulle latin imidlertid ikke udryddes. Som disputatsernes afløser indførtes definitivt 1791 prisopgaver inden for de forskellige fagområder. Nu var det ikke længere latinfærdighed, men selvstændig forskning, der skulle dokumenteres. Det blev tilladt at besvare den historiske og den æstetiske opgave på dansk. Prisopgaverne har bevaret deres betydning indtil vore dage.

I størstedelen af 1800-tallet var imidlertid både universitetet og latinskolen præget af J.N. Madvig. Hans stilling som europæisk

berømt filolog, som rektor magnificus i flere perioder og som politiker skal ikke forklejnes. Størst betydning har han måske haft ved at bevare universitetets præg af enhed og alligevel muliggøre en jævn overgang til et nyt århundrede med nye krav. Men den perfektionisme, som latinismen let trækker med sig, fortsatte, skønt allerede nyklassicismens sværmeri for både det gamle og det nye Hellas gjorde græsk til mange filologers hovedfag. Da latin holdt sig længe som eneste fagsprog for filologer, måtte den lærde latinskole bevares – indtil den officielt afskaffedes ved almenskolereformen 1903. Det paradoksale er, at Madvig, som selv indså, at de fortsatte umådeholdne krav til latinfærdighed burde slækkes, gennem sin ypperlige latinske grammatik skabte et nyt hjælpemiddel. Den terpedes efter de hævdvundne metoder og skabte en ny, ikke mindre streng, perfektionisme, som hans elever håndhævede ved landets latinskoler, trods Grundtvigs og de folkelige bevægelsers bitre kritik af 'den sorte skole'.

Det frodige studenterliv i 1800tallets frihedsår undgår man ikke at få et levende indtryk af gennem samtidens litteratur. Studenterne føler sig nu som en samfundsklasse med privilegier og forpligtelser. Fra 1820 havde man Studenterforeningen som samlingspunkt. I 30'erne og 40'erne kom de politiske bevægelser til, men indtil da har der været tale om en almindelig fællesfølelse i romantikkens ånd og præget af det ikke helt lille antal studenter, som har fået plads i dansk litteraturhistorie. Regensen, Borchs og Elers' kollegier har i denne tid sikkert åbnet sig mere for hinanden end før. Venskaber er dyrket på lang og på tværs af St. Kannikestræde, man er gået ud og ind hos hinanden.

Om livet inden for de enkelte kollegiers mure er der også fremdraget mange enkeltheder. For Elers' Kollegiums vedkommende behandler R.R. Vestergaard i 1891 kun 1800tallet i en kort oversigt. Nic. Krarup har i det historiske afsnit i 1941-festskriftet rådet bod herpå med nye enkeltheder vedrørende økonomiske, bygningsmæssige og daglige forhold både fra 17- og 1800tallet. Det kan alt sammen suppleres ved læsning af Jørgen Olriks meget grundige redegørelse for Borchs Kollegium – fortsat af Georg Mondrup i 1943 – og Jørgen Helms' for Valkendorfs, fortsat i endnu et jubilæumsskrift i 1939 og det seneste fra 1988.

En udenforstående vil næppe kunne se nogen indbyrdes forskel på kollegielivet inden for de tre små kollegier. Kun vi, der har

boet på et af dem, ved, at den findes, skønt deres formål er det samme, nemlig at give nogle udvalgte studenter de bedst mulige studieforhold. En analyse ville antagelig give et nogenlunde ensartet billede af alumnernes sociale herkomst. I vort århundrede er måske de mange præstesønner afløst af lærersønner. Slægtsberettigelsen på Elers' Kollegium har måske medført adgang for lidt flere fra embeds- og akademikerhjem i provinsen, men meget få af egentlig fornem afstamning. De kan træffes blandt denominatorne, som skal være af Elers' og hans hustrus slægt, blandt hvis efterkommere der også findes en del, hvis navne forekommer i adelsårbogen. Men det har ikke præget alumnerækken. Som der står i fundatsen for Borchs Kollegium, skulle en kollegiestudent være 'fattig, lærd og gudfrygtig', og i ældre tid kunne en adelig student principielt ikke være fattig.

Enhver kollegiestudent kender kun sit eget kollegium til bunds, de andre hævder også deres fortrin, men de er nu en gang anderledes. Ingen kan forklare eller dokumentere hvorfor. De enkelte kollegiers historie frembyder nok en del lighedspunkter, men også forskelle anes. Man kender kun hinanden udefra. Hvorfor får man fornemmelsen af, at der blandt Valkendorfianerne altid har været særlig mange særprægede personligheder? Det er muligt, at de, hvis traditioner går helt tilbage til det førreformatoriske universitet, og hvis fundats er hundrede år ældre end vor, har distanceret sig noget fra de artige præstesønner hos Borch og Elers. De ved måske ikke, at også vi er forskellige, som jævnaldrende søskende kan være det. Hvorfor er Borch stadig et adstadigt kandidatkollegium? Der tager man måske ingen synderlig notits af, at sådan betragtes de af os, som er anderledes – nemlig som Elersianere bør være! Hos os er studenterne i overtal, derfor bliver kandidaterne også bedre.

Skyldes forskellene bygningerne og deres beliggenhed? Ja, måske – St. Peders Stræde ligger grueligt langt borte, langt fra Klædebo Kvarter, det virkelige latinerkvarter, der vel egentlig ikke optager mere plads i sin helhed end et af de store kollegier i Oxford eller Cambridge. Vi føler os umådelig stærkt knyttet til huset i St. Kannikestræde 9, der i senmiddelalderen var kannikegård, medens Borchs i nr.12 har været professorgård. Deres indretning har oprindeligt lignet hinanden meget. Borch er brændt to gange

og har i dag nok mindre af det oprindelige grundpræg tilbage. Hos os anes en oprindelig klostertanke endnu. Havde det drejet sig om en italiensk by, var bygningerne nok anbragt i en firkant med klosterhave i midten. Kommer man i dag inden for porten og kigger op i skakten, kan man nok fornemme noget i retning af klosterceller med døre ud mod et fællesrum, hvor man slet ikke kan – end mindre bør – undgå at møde hinanden. Huset er skræddersyet til studenterbolig og kan ikke bruges til andet. Har man levet sig sammen med det, aner man overalt, ved siden af det sædvanlige liv, spor af et andet liv, som man ikke kan forklare sig. Det har selv tidligere Regensianere indrømmet. Ja, for det kan vel ikke undgås at omtale 'bulen'ovre på den forkerte side af gaden? Her bor kun studenter – alt for mange. Nogle af dem har nydt den særlige lykke senere at få kandidatplads på Elers' Kollegium og har da hurtigt forbedret sig, er blevet fortrinlige Elersianere.

Elers' Kollegium havde, som nævnt, spillet en væsentlig rolle i studenter- og universitetslivet i årtierne omkring århundredeskiftet. I 1800-tallet fortsatte det sit eget indre liv. Det faglige samliv, der i 1700-tallet fandt udtryk i de regelmæssige disputater, dyrkedes nu i mindre vennekredse, ofte med teologerne som de toneangivende. Men også helt andre retninger trivedes. Homerforskeren F. Nutzhorn samlede i 1850'erne en flok unge mænd, bl.a. Georg Brandes, der sammen med andre senere blev bannerførere for den nye radikale positivisme. Til kredsen hørte også den senere kunsthistoriker Julius Lange, der studerede filologi i sin kollegietid 1862-67, afbrudt af deltagelse i krigen 1864.

Med romantikken fulgte også en spirende interesse for fortidens akademiske hovedskikkelser. St. Kannikestræde-miljøet træder frem i Chr. Winthers prosafortælling om Ole Borchs ungdomskærlighed, som med titlen 'En Aftenscene' udkom blandt 'fire Fortællinger' 1843. Nævnes kan også Carl Plougs digt om den fattige student Poul Vendelbo, der vender hjem fra udenlandsk krigstjeneste som Poul Vendelbo Løvenørn og ægter sin ungdomselskede, professor Poul Vindings datter. Fra dette ægtepar nedstammer adskillige af Elers' Kollegiums fornemme denominatorer. Om mere dybtgående studier i 'den lærde tid' har der dog ikke været tale. De romantiske digtere nøjedes nok gerne med, hvad de kunne finde i Mallings 'Store og gode Handler',

der var udkommet i 1777. Sene spor af denne interesse finder man blandt malerierne i Universitetets festsal, udført i 1870-80'erne, altså på et tidspunkt, hvor den officielle historiske videnskab ved universitetet var begyndt at rette sin kritik mod den romantiserende historieopfattelse både i litteratur og malerkunst.

Gennem 18- og første halvdel af 1900-tallet spillede kammeratskabspoesien en stor rolle på alle kollegierne. Mange navne kunne nævnes. Blandt Elersianere fra vort århundrede må fremhæves Povl Engelstoft (898, 1896-1901) og Frede Jørgensen, alias 'Hjergensen' (1149, 1937-39). I en alumneerindring fra 1890'erne (1941, p.242) nævnes endnu en vis Christian Winther (831, 1886-91), dog 'ikke den forlængst afdøde sanger, men den senere provst'. Og det er jo sørgeligt, for blandt Elersianerne har vi ikke hidtil kendt til nogen berømt digter, der kunne sidestilles med Regensens Ploug, Hostrup og Christian Winther, med Valkendorfianerne Johs. Ewald, Ingemann, Grundtvig, Blicher og Herman Bang, eller med Borchianerne Holberg og H.A. Brorson, hvortil kan føjes litteratur- og lærdomshistorikeren Albert Thurah, der også skrev vers.

Men den berømte guldalderdigter *Rasmus Villads Christian Ferdinand Winther* var Elersianer i årene 1824-25, hvilket Nicolaj Krarup har fortjenesten af at have opdaget. Det kan ikke lægges ham til last, at det ikke blev slået tilstrækkeligt stort op allerede i jubilæumsskriftet 1941, hvor redaktionen ved en beklagelig fejltagelse kom for skade at beskære teksten for stærkt. At R.R. Vestergaard ikke fik det med allerede i 1891, er mere forståeligt. Han har ikke fæstnet sig synderligt ved alumnefortegnelse nr. 388: Rasmus Winther, theol, 10.11.1824-25. Men i 1900 kom anden del af Nicolai Bøghs trebindsværk om Christian Winther, og heri kan man p.3 læse, at han efter sin eksamen 1824 først boede i Rosenborggade 'og senere på Ehlers' Kollegium, hvor han – efter først at have været Visbys Gjest – blev Alumnus'. Nic.Krarup nævner Bøghs værk i en note (1941, p.91) efter i forvejen (ib.p.89) at have gengivet den fulde ordlyd af en skrivelse fra denominator, admiral Løvenørn, dateret 5.11.1824 (i patronatsarkivet): 'Til de 2de ledige theologiske Pladse på Elersens Collegium ... have, skøndt den ene har været det længe, endnu ikkun meldet sig Candidat *Christian Winther*, som jeg indstiller og ønsker maatte erholde den ene af samme ... '.

Digteren Christian Winther (388, 1824-25). Oliemaleri signeret A. Koop, Rom 1831. Tilhører Frederiksborgmuseet.

Krarup benyttede forøvrigt sagen til at påpege, at det var blevet vanskeligt at fremskaffe cand. teol'er til de ledige teologpladser på Elers'. Først 1856 fastsættes det, at de også kunne besættes med studenter, og det har siden været det almindelige.

Christian Winther hører til de Regensianere, der endte som fuldblods Elersianere. Han havde endda haft sin gang hos os i flere år. Efter udløbet af hans tid på Regensen, sad han hjemme i Købelev præstegård i årene 1821-24 og prøvede at samle sig om studierne, men når han i kortere eller længere tid var i København, boede han som gæst ('gris') hos C.H. Visbye (381, 1822-26) på Elers' Kollegium. Denne Visbye gjorde senere som sjælesørger

meget for at vise forbrydere menneskelig forståelse. Han huskes også for sin strid med J.C. Lindberg. Hos ham har digteren lært det specielle liv på et mindre kollegium at kende. Hans egentlige alumnetid blev kun kort. Allerede 25.5.1825 blev han huslærer hos grosserer Müffelmann, men skriver samme år 16.8. til svogeren Knud Sidenius (Breve fra og til Chr.Winther, udg. af M. Borup, 1974, I, p.44): 'den største Deel af Vinteren har jeg ligget paa Ehlers' Collegium som Alumnus. Hvor det er behageligt og frit at boe saaledes; man omgaaes kun med sine Jevnaldrende, der er ingen i Huset, for hvem man behøver at gaae i Snørliv. – Jeg har dér skrevet en Hob Vers, hvoraf jeg dog agter at ødelægge mere end Halvparten.'

Vor guldalderdigter Christian Winther må naturligvis sætte alle vore andre, nok så dygtige, versemagere i skygge, også sin velærværdige navnefælle fra 1890'erne. Men lad os navnlig takke ham for det vidnesbyrd, han har givet vort kollegium, hvor der ingen er, 'for hvem man behøver at gaae i Snørliv'.

4. Fra fin de siècle til besættelsen

1800-tallet blev studenterlivets gyldne tid. Akademikerne var toneangivende og studenterne privilegerede, videnskaben nød anseelse og professorerne oftest velfortjent respekt. Det levende indtryk af livet blandt studenterne, som det er let at danne sig, er sikkert repræsentativt for den akademiske ånd i det hele taget, når vi som her samler os omkring kollegiealumner og regensianere. For århundredets sidste årti har vi nogle karakteristiske alumneerindringer allerede i Valkendorfs og Elers' jubilæumsskrifter fra 1938 og 1941.

I århundredets anden halvdel indgik politik og religion i de fleste diskussioner. Alle tidens livsholdninger kan findes repræsenteret, men studenterne har dog haft et fællespræg derved, at de alle var udgået fra den Madvigske latinskole, og at Universitetet ikke havde sluppet den fra middelalderen arvede opfattelse af ethvert studieforløb som led i en helhed, trods forskellen i faglige retninger.

Studenternes sociale baggrund var nok i store træk den samme som hidtil, men de fire 'gamle' politiske partier, som gradvis havde dannet sig, kan ikke have undgået at præge den enkeltes livssyn. Tidligere nationalliberale akademikere blev sammen med godsejere og industrimagnater den politiske højrefløj, gårdmænd og grundtvigianere venstrefløj. Overfor de oprindeligt revolutionære socialdemokrater fandt højre og venstre senere sammen som 'borgerlige', men efterhånden som socialdemokratiet blev mindre revolutionært fik det også mange stemmer fra folk med borgerlig, man kan næsten sige 'folkekirkelig' livsholdning. Det radikale venstre, opstået blandt liberale og intellektuelle byboer, var principielt antikirkeligt, men fik dog senere betydningsfuld støtte fra husmænd og landboere med ståsted i den grundtvigianske folkehøjskole. Partiet blev parlamentarisk bindeled mellem arbejderpartierne og de borgerlige.

Antallet af årligt immatrikulerede nye studenter øgedes hele 1800-tallet så langsomt, at det ikke overskred nogle få hundrede. Da den nye lov om højere almenskoler i 1903 måtte medføre betydeligt større tilgang senest fra og med 1909, og antallet af kvindelige studenter tillige forventedes at ville stige, traf man både fra statens, Universitetets og private mæceners side forholdsregler ved oprettelsen af nye kollegier. I året 1900 det lille Hassagers Kollegium på Frederiksberg, der blev gratis som de gamle, og senerehen yderligere tre betalingskollegier: I 1909 Hagemanns Kollegium på Østerbro, hvor der også optoges studerende fra andre læreanstalter, i 1923 Studentergården på Tagensvej og i 1932 Kvinderegensen på Amager. Tanken var måske, at ingen dygtig student burde være afskåret fra kollegieplads, i hvert fald i de sidste studieår. Såfremt dette mål nogenlunde blev nået, må det dog ikke glemmes, at det stadig betragtedes som naturligt, at studenter fra hovedstadsområdet blev boende hjemme. Endnu i mellemkrigstiden blev de måske endda betragtet med en smule misundelse af os provinsianere. Embedslønningerne var beskedne, men kom snart op over de 6000 kr, som var 'sygekassegrænsen'. Så var det så sin sag at skaffe et 'trangsvignesbyrd', attest for forældrenes indtægtsforhold, som krævedes ved legatansøgning. Det var dyrt at have studerende børn i hovedstaden. Lommepengene var det eneste, der kunne knibes på, og en student havde kun få mulighe-

der for egenindtægter. Der var måske også lidt prestige ved ikke altfor åbenlyst at høre til de mindre bemidlede. Det skyldtes derfor som oftest særlige forhold, hvis en slægtsberettiget fra København og omegn benyttede sig af sit privilegium til at komme på Elers' Kollegium.

Mønstret for studentens tilværelse var stadig 'studenten på kvisten'. Når man kom fra provinsbyens gymnasium, stopfodret med dansk guldalderlitteratur, var det let at identificere sig med Paludan-Müllers Adam Homo. Over de gængse forestillinger om studenterlivet hvilede stadig traditionens romantiske skær, men illusionerne var begyndt at falme. Der var – trods alt – sket en del i mellemtiden. Første verdenskrig og den russiske revolution i 1917, senere Hitlers magtovertagelse i Tyskland, havde i hvert fald den positive virkning, at studenterne blev stærkere optaget af verdensbegivenhederne, skønt deres horisont sjældent gik langt udenfor Europa. Heller ikke studenternes sociale baggrund var længere så ensartet som før. I studenterrådet, som vel i princippet var upolitisk, føltes en stigende spænding mellem højre- og venstrefløjen. Men fattigdommen var alle fælles om, penge var en afgjort mangelvare, og man var opdraget til sparsommelighed. Den, der opnåede en kollegieplads, var højt privilegeret og følte det vist også som en forpligtelse at tilhøre dette fåtal, som f.eks. i 1935 var på knapt 300, kun ca 5% af samtlige studerende, skønt der nu var otte kollegier, dels de gamle og gratis, dels de nye betalingskollegier. At man også nød kollegielivet, vil fremgå af alumneerindringerne fra Valkendorfs jubilæumsskrift fra 1938 og vort eget fra 1941.

Det sidste halve århundrede

Alumneerindringer er ikke verdenshistorie, men dog en del af Danmarks historie, set indefra og på hverdagsplan. Den forrige periode begyndte med fin de siècle, forventningerne om, hvad et nyt århundrede ville bringe. En af de ældre, den radikale samtids-historiker (og ypperlige visedigter) Povl Engelstoft, fortæller – ikke uden stolthed – fra sin alumnetid 1896-1901, at han af en modstander i en prætdiskussion blev kaldt for en 'sekelvender'. I det begivenhedsrige halve århundrede indtil 1941 oplevede man første verdenskrig, gullaschtiden, tidehvervsbevægelsen og den udenrigspolitiske udvikling, der førte til anden verdenskrig. Den var begyndt, da vort 1941-jubilæumsskrift udkom, men besættelsesens chok nåede ikke at sætte sig spor i alumneerindringerne. Hvad der siden er sket, er så overvældende, at man i skrivende stund faktisk ikke ved, hvordan verden ser ud på jubilæumsdagen i 1991. De alumneerindringer, som nu skrives, fortæller, at Coll. har overlevet – så hvorfor ikke lade de yngre og yngste se frem til 325-års jubilæet i 2016? Til den tid kan nogle måske skrive, at de var blandt 'sekelvenderne', da man fejrede årtusindskiftet.

Før vi giver ordet til de nulevende, er det vel på sin plads at nævne, hvorledes det øgede behov for kollegiepladser nu i efterkrigstiden er resulteret i en række betalingskollegier, som hviler på et andet princip end de gamle, idet de snarest må kaldes boligkomplekser med selvstændige lejligheder for samlevende par. Dette har også ført til, at de gamle kollegier har åbnet plads for studerende af begge køn.

Studenter- og kollegielivet lå ved periodens begyndelse i ret faste rammer, som ikke ændredes synderligt i det første årti efter befrielsen 1945. Det var en del af glæden herover at kunne vende tilbage til forfædrenes traditionelle levevis, hvor også studenterne var fattige, nøjsomme og tilfredse. For nutidens studenter må de gode gamle dage i halvtredserne stå som en fjern fortid.

Den elskelige efor, professor Kuhr, døde i 1948 og afløstes af den betydelige teolog K. E. Skydsgard (død 1990), hvis menne-

skellige egenskaber gjorde ham både afholdt og respekteret. Han havde fingeren på tidens puls og vidste, at en tidsånd let vil ændre sig. 'Der kan atter komme en jerntid', sagde han engang i en af sine vægtige og åndfulde gåsegildetaler. Dette fremsyn lå sikkert bag hans initiativ til den store ombygning, der 1955-66 greb dybt ind i Coll.'s dagligliv. Indenfor de samme år begyndte også de store sociale ændringer i studenterverdenen, bl.a. med en voldsom stigning i den årlige studentertilgang.

Første og sidste del af vor halvtredsårsperiode, før og efter ombygningen, tegner sig derfor ret forskelligt. Tidsånden ændredes, men meget tyder på, at kollegieånden overlevede. Med stor beklagelse tog man i 1967 afsked med 'Skyssse', der lod sig afløse som efor af historikeren Svend Ellehøj. Han måtte af helbredshensyn trække sig tilbage i 1981, syv år før sin altfor tidlige død, kun 64 år gammel, og efterfulgtes af den nuværende efor, lektor i nordisk filologi, mag. art. Thorkil Damsgaard Olsen.

Tressernes ungdoms- og studenteroprør satte sig også spor i kollegielivet, men om de seneste årtier ligefrem bør kaldes en 'jerntid', må fremtidens historikere afgøre.

Besættelsestiden

Om begivenhederne i disse vigtige fem år udgav Elersianersamfundet en trykt fremstilling i 1947, forfattet af Gunnar Olsen (1193, 42-46). Da den nu kun kendes af få, vil den med tilladelse fra forfatterens arvinger blive genoptrykt her, dog med mindre udeladelser og rettelser. Da kun årene 1942-45 behandles, forudskikkes her en kortere og en længere alumneberetning om selve besættelsesdagen og hvad derefter fulgte.

M. H. Rudkjøbing (1169, 39-44)

Om morgenen den 9. april vågnede jeg ved motorlarmen fra de tyske maskiner ved 6-tiden og gik ud og hen på Frue Plads. Der fandt jeg et 'Oprop' og var noget uklar over, hvad dette skulle betyde. En eller anden sagde: 'Tyskerne står i Købmagergade', hvilket jo også overraskede mig.

På Coll. traf jeg om morgenen en ikke-alumne, som jeg kendte. Han var polytekniker og indkaldt til marinen, men havde overnattet hos os, vistnok på 'Tullianum'. Han var, så vidt jeg husker, stærkstrømsspecialist, og jeg havde på anden eller tredje hånd hørt, at han skulle have haft det job at trykke på en knap, der ville aktivere minefelterne i indløbet til København i givet fald. Jeg spurgte ham derfor straks om, hvor han havde været denne nat og fik det overraskende svar: 'Jeg blev sendt hjem i går aftes!' – Hertil er der naturligvis straks det at tilføje, at jeg ellers ingen steder har hørt eller læst noget om disse minefelter.

En af Coll.'s alumner var i øvrigt tidligt ude på Langelinie og fremviste senere en nummerplade, han havde skruet løs og fjernet fra den danske generals efterladte bil der.

Georg Langkjær (1163, 39-43)

Det faldt i min lod at få mit hjem på Elers' Kollegium igennem næsten 5 år. Og det har jeg aldrig helt forvundet. Ved gunstig lejlighed mere end antydede vor højtagtede græsklærer, at livets højdepunkt var tilværelsen som 3.g'er på Sorø Akademi. Han kan umuligt have kendt ret meget til livet på Elers' Kollegium – i al fald ikke som det florerede i årene 1939-43. Vores efor, professor James Viktor Kuhr, var ganske vist af den formening, at den egentlige guldalder faldt en anelse tidligere. Den forrige generation havde været behæftet med både digtere og komponister. Men han indrømmede, at der aldrig havde været holdt så gode taler på kollegiet som i vor tid. Og på dette punkt er jeg ikke utilbøjelig til at give ham ret. Der var til eksempel Morten (1176, 40-45), der havde en vis evne – og tilbøjelighed – til altid at lade sin tale munde ud i et leve for marskal Timoshenko. Der var Hep (1175, 40-46), indehaveren af det store og almindelige alimentationslegat, der gav en smuk og levende skildring af sin erotiske karriere; den der havde ført ham frem til sejr i den knivskarpe konkurrence. Der var min ringhed, der især fejrede en stor triumf med min tale for Universitetet ved kollegiets 250 års jubilæum. Jeg talte om Universitetets frihed og udlagde teksten således, at jeg hyldede det frie studium og i øvrigt fremhævede studenternes ret til at

kæmpe for deres overbevisning uden indblanding eller forbud fra Universitetets side. Det var lige efter vor demonstration mod Antikominternpagten. Rektor Bloch var ikke enig med mig i sin svar-tale. Men det gjorde et ikke ringe indtryk på mig, at den ene vel-agtede og højlærde professor efter den anden bagefter kom hen og takkede mig hjerteligt. De steg overordentligt i min agtelse. Alle var i øvrigt enige om at undskylde rektor Bloch, der naturligvis havde fået en masse henstillinger ovenfra om at prøve at dæmpe gemytterne.

Supplerende oplysninger om nogle af de hernævnte begivenheder vil kunne findes i cand.mag. Gunnar Olsens skrift 'Elers' Kollegium under Besættelsen'. Det bør ikke forvirre nogen, at jeg der optræder under navnet 'Viggo'. Det blev mit 'nom de guerre', efter at 'Nationaltidende' havde bragt et billede af Elers' Kollegiums inspector 'Viggo Jankjær'. Desværre fulgte der ikke nogen gave med det nye navn, som det åbenbart var skik på Rolf Krakes tid. Men mine kammerater må have fundet, at navnet passede til genstanden, for de adopterede det omgående.

Navnene på Elers' Kollegium var et kapitel for sig. Det skyldtes telefonen, som vi havde fået installeret på læsestuen. Når den ringede, var det yngste alumnes pligt at tage røret og derpå tvende gange råbe navnet på det ønskede offer ud af vinduet. Blev der ikke svaret, gik man ud fra, at vedkommende ikke var hjemme, hvorfor samtalen måtte opgives. Dette var for eksempel altid tilfældet, når Larsen (1170, 39-42), efter at have bragt sig selv i en tilstand af beruselse, ringede fra et eller andet listigt sted til kollegiet og bad om at komme til at tale med – Larsen. Når han så fik den besked, at Larsen ikke var tilstede, brød han ud i bitre beklagelser over, at den mand da heller aldrig var hjemme. Men det er klart, som en politiker ville sige, at hvis flere f.eks. hed Jensen, ville det bare volde forvirring, hvis man råbte Jensen ud af vinduet. Ikke blot ville folk på gaden, der lød navnet Jensen, standse op og se spørgende ud, men man risikerede, at hele flokken af Jensen'er på kollegiet stormede til telefonen. Det gik naturligvis ikke. Derfor var det et ufravigeligt krav, at navnene var forskellige. Da derfor Johannes Engberg (1200, 44-45) flyttede ind på kollegiet, opstod der et alvorligt problem. Vi havde i forvejen en Engberg (1190, 42-46) – for ikke at tale om fætterten til samme, der

hed Engberg-Pedersen, med hårdt P. Det var ham, der til daglig lød navnet Hep. Vi havde også en, der hed Johannes. Han hed ganske vist også Krarup (1162, 38-42), men det var der en til, der hed (1127, 34-39). Den nyankomne kunne altså hverken hedde Engberg eller Johannes. Hvad var da mere nærliggende end at kalde ham Matthæus? Det navn var han temmelig ene om.

Det er ikke rigtigt, at poesien på Elers' Kollegium skulle være helt uddød allerede i 1939. Der var på det tidspunkt endnu liv i Hjørnsen (1149, 37-39), og han var endnu i stand til i en sen nat-tetime at fylde de sidste tredive sider i ankeprotokollen med vers, for derefter at anke over, at i.l. (inspector lectorii) ikke havde sørget for en ny protokol. Hjørnsen var ubestridt poeta major på kollegiet, men tålte gerne mindre ånder ved sin side – eller ved sine fødder – eller hvor det nu var. Det var ham, der inkasserede de fleste digterøl, når det gjaldt om at skrive et hyldestdigt til en eller anden fødselar. Det var en uskreven lov, at en alumne på sin fødselsdag skulle give øl til hele flokken. Øllet hævede man på vedkommendes bog hos den lokale høker, der hed Hakon. Men så snart man i protokollen på læsestuen havde skrevet de forløsende ord: 'Øld på båg', gik alle, der havde en digterisk åre at plaske med, i gang med deres hyldest. Thi hvis deres kvad fandt nåde for fødselarens øjne, blev ophavsmanden belønnet med en digterøl (altid skrevet med lydskrift: degderøld). Hjørnsen var den uopnåelige mester i at variere sine lykønskingsvers, der altid mundede ud i en lovprisning af det øl, han håbede ville tilfalde den tørstige skjald. Engang var Mogens Gjødesen (1153, 37-42), arkæolog og guldmedaljeindehaver, på en studierejse i den nære orient for at deltage i nogle udgravninger, da hans fødselsdag oprandt. Som den udmærkede alumne han var, forglemte han ikke sin pligt. Til kollegiet ankom et telegram fra Athen med de mærkelige, men for indviiede let forståelige ord: 'Ollds på båg'. Den ædle handling gav omgående Hjørnsen inspiration til et højstemt digt i homerisk stil: 'Til den fjerntølskænkende Mogens'.

Lille Zeuthen (1142, 36-42) skrev kun i ringe grad digte. Til gengæld begik han sprænglærde naturvidenskabelige afhandlinger på engelsk med sælsomme titler. Der var en, der hed: 'The osmotic behaviour of frogs' eggs and young tadpoles'. Et andet værk: 'The ventilation of the respiratory tract in birds' blev til på mit

yderrum, hvor den fattige forsker en tid havde slået sig til ro. Senere blev han professor ved Carlsberg-laboratoriet.

Poul Astrup (1139, 35-39), dengang Danmarks yngste læge, skrev mig bekendt heller ikke digte i større udstrækning. Hans første værk hed noget så prosaisk som: 'Heparinundersøgelser'. Hep havde assisteret ham med et og andet. Det var den almindelige opfattelse, at der var tale om undersøgelser af Heps urin, men det var kun ond snak.

Men det egentlig værdifulde ved kollegielivet lader sig vanskeligt definere. Her boede man 23 mere end almindeligt begavede unge mennesker sammen. Det var ved en uskrevet lov forbudt den enkelte at isolere sig. Alle måltider indtoges på læsestuen i fuld offentlighed. Vi kendte hinanden og hinandens vaner, men ingen havde noget at skjule. Vi var forskellige og havde forskellige fag og interesser, men hver for sig og i fællesskab var vi levende optaget af, hvad der rørte sig i tiden. Vi modtog tilskyndelser fra hinanden og vi prøvede vore anskuelser på hinanden. Aldrig har en flok vel i den grad været orienteret og haft fingeren på tidens puls. Og sjældent har nogen med så usvigelig sikkerhed været i stand til at skelne mellem kerner og skaller og afsløre, hvad der var ægte og hvad der var falsk. Før end de fleste fik vi øjnene op for samarbejdspolitikens skavanker og skæbnsvangre konsekvenser. De fleste fandt en eller anden plads i modstandskampen, den åndelige eller fysiske – eller begge dele. Men der var andre spørgsmål end de nationale og politiske, der optog os: litterære, moralske, religiøse osv.

Og stadig bliver der noget tilbage, som ikke kan karakteriseres – med mindre man vil tale om kollegieånden.

Gunnar Olsen (1193, 42-46)

Kampen om Coll.'s sjæl

Traditionerne beretter ikke meget om Coll.'s første tid under besættelsen. Dog står det fast, at der i lighed med kampen om det danske folks sjæl blev ført en kamp om Coll.'s sjæl. Små nazistiske spirer skød frem inden for murene. Men kampen blev hurtigt og definitivt afgjort, nazismen fik ikke grobund på Coll.

Viggo (Georg Langkjær, 1163, 39-43) var førstemand i den åndelige kamp. Bl.a. lod han sine anskuelser komme til orde i Studenterkredsens blad, og resultatet blev, at det danske politi en nat kom og hentede ham. Efter en uges ophold i Vestre Fængsel vendte han tilbage og fortsatte så sin virksomhed både inden- og udenfor Coll.'s mure. Stor opmærksomhed og bifald vakte det, da han ved Coll.'s 250 års fest tog til orde mod selve Rektor Magnus Bloch. Det var lige efter studenternes demonstrationer mod regeringens tiltrædelse af Antikominternpagten, og rektor, som må have haft nogle meget vanskelige dage på grund af tyskernes trusler om militær besættelse af Universitetet, benyttede denne lejlighed, hvor mange ældre og yngre akademikere var samlede, til i stærke ord at dadle demonstranterne og til at indskærpe Kongens ord om rolig og værdig optræden. Viggo stod imidlertid op og hævdede studenternes ret til at give udtryk for deres harme, når de fandt, at der skete noget urigtigt. Viggo fortsatte denne kamp, så længe han boede på Coll. Da Hal Koch skrev sin artikel om, hvad der var rigtigt for politikerne, og hvad der var rigtigt for almindelige mennesker, angreb Viggo i en artikel i Studenterkredsens blad skarpt dette synspunkt. Den moral, der gjaldt for almindelige mennesker, måtte også gælde for politikerne, hævdede han.

Endnu i 1942 og begyndelsen af 1943 havde besættelsen ikke sat stærke spor i Coll.'s sædvanlige liv. Der var henstillet, at man undlod at holde officielle fester; man fulgte henstillingen, men holdt i stedet for uofficielle fester. Alumnernes holdning overfor besættelsesmagten lagde sig for dagen på forskellige områder, bl.a. ved at engelske sange blev foretrukne ved alle lejligheder, også her gjorde Viggos indflydelse sig gældende. Stundom kunne engelske sange lyde i timevis fra Coll., og når 'God save the King' lød, blev vinduerne lukket op, og der sattes i med en kraft, så sangen nok har kunnet høres helt hen til Rådhuspladsen.

Illegale blade fandt tidligt vej til Coll. og blev snart en fast del af Lectoriets bestand. Svenske aviser bidrog ligeledes til at sætte krydderi på de danske avisers fade smag. I øvrigt benyttede de fleste alumner de muligheder til demonstrationer, der forelå med Royal Airforce-mærker o.l. Da studenterne indsendte en protestadresse mod Scavenius' ministerium, kappedes alumnerne om at komme til at stå øverst på så mange lister som muligt.

Den 29. august 1943

Den 29. august ændrede forholdene for Coll. I de foregående dage havde vi fulgt udviklingen med spænding, og den 28. traf vi forberedelser til at klare en eventuel generalstrejke. Natten til den 29. blev urolig, fordi en lille kreds holdt et stort sold, og hen på morgenstunden, da der var blevet stille indenfor murene, blev beboerne ud mod St. Kannikestræde vækket af det tyske politi, som kom for at hente professor Albert Olsen i Professorgården; samtidig forkyndte skud og brag ude fra byen, at en større aktion var i gang; et rekognosceringstogt ud i byen fortalte, at tyskerne var ved at nedkæmpe det danske militær. Begivenheden vakte stor tilfredshed på Coll. Da Hep (1175, 40-46) ved middagstid vågnede og hørte, hvad der var sket, brød han ud i hæse hurraer. Imidlertid nærrede vi bekymring for vore soldaters skæbne. Ole Engberg (1190, 42-46) og Kayser (1173, 40-45) lå i Holbæk og Hå (Haagensen, 1191, 42-46) i Jægersborg. Sent på dagen indfandt Hå sig i civil og fortalte en spændende beretning om, hvorledes han i nattens mulm og mørke var undsluppet tyskerne. Fra Holbæk lød der rygter om hårde kampe, men dagen efter blev rygterne afkræftet, og snart fik vi meddelelse om, at Ole Engberg og Kayser sad internerede i Næstved i god behold.

Med dagen fulgte undtagelsestilstand og spærretid. Da spærretiden om aftenen skulle træde i kraft, var alumnerne forsamlede i Haugen. Allerede et par minutter før 8 begyndte skuddene at smælde i byen, og da klokken var slået, knaldede det uafbrudt overalt. Nå, det var skræmmeskud, tænkte vi. 5 min. over 8 gik et par herrer i løftet stemning gennem Skindergade. De modtog advarsler fra vinduer og døre, men fortsatte uanfægtede og glade deres vej. Kort efter lød et par skud fra hjørnet af Skindergade og Købmagergade og et øjeblik efter ambulancens tuden. Så forstod vi, at det var alvor, og det var med en vis forsigtighed, vi stak næsen op over muren nu og da for at følge begivenhedernes udvikling. At gemytterne var opskræmte, fremgik af vor reaktion på et brag inde fra et eller andet rām. Alle styrtede ind og erfarede, at en elektrisk pære var sprunget.

Eforens bortrejse

Natten til den 2. oktober kom så det næste større tyske slag: aktionen mod jøderne. Tidligt om morgenen hørte vi meddelelser desangående. Fra Krystalgade fortaltes om den brutalitet, tyskerne havde udvist mod de gamle i det jødiske alderdomshjem. Aktionen berørte i høj grad Coll., da eforen stod i fare for at blive offer for den. I nogle dage var vi i uvished om hans skæbne. Omsider dukkede Astrup (1139, 35-39) op og meddelte, at eforen var i sikkerhed. Astrup havde selv taget afsked med ham lige forinden, han gik ombord i skibet, der skulle føre ham til friheden i Sverige. Nogen tid efter fik vi ad forskellige omveje at vide, at eforen i god behold var kommet til Lund. Det lykkedes under hele besættelsen at vedligeholde en nogenlunde regelmæssig forbindelse med ham. Mange hilsner fra ham nåede over sundet til Coll., og adskillige nåede også fra Coll. til eforen. Vi erfarede, at han havde det godt, men længtes meget efter Danmark og efter Coll., og at han ligesom vi med stor længsel imødeså den dag, da vi atter kunne samles på Coll.

Foruden Astrup kom Zeuthen (1142, 36-42) på Coll. og berettede om spændende oplevelser, han havde haft ved at hjælpe jøder på flugt til Sverige. Følgen blev, at flere alumner kom til at bistå ved de natlige udskibninger, der fortsatte en tid lang.

Efter eforens bortrejse blev universitetssekretær P. Fønss Efor ad Interim for Coll. Hvervet kunne næppe være lagt i bedre hænder. Vi kendte jo alle Fønss i forvejen, men nu fik vi lejlighed til at lære endnu flere af hans mange charmerende egenskaber at kende. Allerede ved den første eforkaffe fandt vi hinanden, og Coll. som helhed såvel som de enkelte alumner fik mange gange lejlighed til at være glade for Fønss.

Kort efter jødeforfølgelserne kom der rygter om en samlet tysk aktion mod studenterne. Rygterne forårsagede en del uro på Coll. som i studenterverdenen overhovedet. Adskillige alumner foretrak for en tid at tilbringe nætterne borte fra Coll. Efterhånden blev det dog klart, at der kun kunne være tale om en nervekrig mod studenterne, og da Coll. havde stået halvtomt en tid, vendte alumnerne atter tilbage og tog Coll. i besiddelse igen. Nu, først i oktober, slap Ole Engberg og Kayser også løs fra interneringslejren i Næstved og kom tilbage til Coll.

Spærretiden

Efter attentatet på 'Mokka', som fik alle Coll.'s ruder til at klirre, kom spærretiden, der havde været ophævet i kortere perioder, igen, og den hele vinter kom til at stå i spærretidens tegn. Elersianerne har vel egentlig alle dage været hjemmemennesker i erkendelse af, at man næppe mange steder kunne få det bedre end på Coll., men nu var vi altså tvungne til at være der hver aften efter kl. 8.

Coll. bestod prøven med glans; gennem den hele tid herskede der højt humør på Coll., og livet på Lectoriet fik en kraftig opblussen. Af særlige idrætter dyrkede man kort og skak. Aldrig er der blevet spillet så megen l'hombre på Coll. som den vinter. Hansen (1194, 43-48), Hep, Petrus (1179, 40-46) og Koch (1183, 41-46) var de flittigste, selvom mange andre lejlighedsvis måtte tage en tårn med. De fire gik en tid lang under betegnelsen 'L'hombreklubben'. Spillet fik i øvrigt følger for kollegiepolitikken. Takket være klubbens energiske agitation blev Koch insp. Coll., Hansen dir. soc. og Hep c.c. Der herskede senere fuld enighed om, at Hansen var alle tiders bedste dir. soc., mens der herskede nogen uenighed om Kochs indsats som insp. Coll.

Selvom l'hombren var dominerende, hændte det også, at der blev stablet et bridge-parti på benene; den meste bridge, der blev spillet, fik dog betegnelsen 'Theolog-bridge', hvad der ikke just var ment som en kompliment til spillets kvalitet. Skakken havde ikke mange, men til gengæld særdeles ivrige dyrkere. Hep var også førstemanden på disse felter. Det var ham, der i præt opfordrede til en stor og almindelig skakturnering med en indsats på 1 kr. pr. deltager. Kun to meldte sig foruden Hep, nemlig Rub (1169, 39-44) og jeg. Turneringen blev afsluttet samme aften med Hep som sejrherre og Rub som nr. 2. Turneringen blev gentaget mange gange, altid med samme deltagere og i reglen med samme resultat. En stor og særdeles interesseret tilskuerskare fulgte kampene.

Engang i løbet af vinteren fandt Koch på at genoplive den gamle skik fra fjerne tider at afholde disputatser på Coll. Koch lagde selv for med en disputats om problemet 'Trille'. I kjole og hvidt over for en højtidssfuld forsamling ledet af i.l. forsvarede

doktoranden sine teser mod de to officielle opponenter, Hep og mig. Efter en drabelig holmgang blev Koch erklæret for at være dr. Coll., og et muntert doktorgilde fulgte efter. Der blev talt om, at en række andre disputatser var under opsejling, men tidernes ugunst eller hvad der nu gjorde det, forårsagede, at Koch blev den hidtil eneste dr. Coll.

Da advent kom, skænkede Petrus som i.l. Lectoriet en adventskrans. Når adventslysene tændtes, blev der holdt en højtidelighed på Lectoriet. Om aftenen prædikede Petrus. Damm (1180, 40-44) havde skrevet prædikenen. Enkelte blev forargede over dette teologiske fremstød, men stort set faldt adventsfestlighederne i god jord hos alumnerne. Til gengæld måtte der slås streg over flere af Coll.'s sædvanlige festligheder, hverken Gåsegilde eller julebal kunne afholdes, som forholdene var.

Illegalitet på Coll.

Under spærretiden voksede den illegale aktivitet på Coll. Den illegale presse fik en større og større plads på Lectoriet, og snart blev det sådan, at Coll. ikke alene modtog blade, men også udsendte dem. Coll. blev fordelingssted for adskillige blade. De fleste alumner tog vel tid efter anden mere eller mindre part i fordelingen, men for en tid var Moses (?) vel den, som uddelte de fleste, og Morten (1176, 40-45) var også stærkt aktiv på dette område. En tid blev der endda duplikeret et illegalt blad på Coll. Det var 'Kirkens Front'. Opgaven lå oprindeligt i Langes (1188, 41-46) hænder, men Hå og Damm tog ligeledes del i fremstillingen. Virksomheden var omgærdet med den fornødne hemmelighedsfuldhed. Kun de færreste af de øvrige alumner anede noget om det, mens det gik for sig. Nu fik Coll. også sin første aktive sabotør i Ole Engberg, der til en begyndelse stod i 'Bopa', men senere gik over i 'Holger Danske'. I Pråt fra denne tid er der adskillige meddelelser fra Anders Krogh og andre kendte dæksnavne. Ole gik stille med dørene, men efterhånden forstod vi, at han i hvert fald vidste bedre besked med sabotagen end selv de mest energiske rygtesamlere.

En yderst legal opgave fik Coll. ved deltagelse i Universitetets vagtværn. Nogle alumner kom tidligt med i dette, og i forsamme-

ren 1944 trådte de fleste med i det efter kraftige opfordringer. En ung alumne, Matthæus (Johs. Engberg, 1200, 44-45), havde endda en ledende stilling deroppe.

Vi deltog med held i store øvelser, og da sommerferien kom, mødte vi hver aften kl. 8 til appel på Universitetet, hvilken ulejlighed blev betalt med 4 kr. pro persona pr. aften. En sum, der ofte forsvandt på en efterfølgende Tivoli-tur. Til appellerne knyttedes undertiden sprøjteøvelser med det resultat, at den gæve skare dyngvåde traskede hjem til Coll.

Generalstrejken

6. juni 1944 forkyndte højttalere i St. Kannikestræde, at invasionen var begyndt. I den følgende tid var det klart, at begivenhederne gik mod en klimaks. Sabotagen voksede i omfang og de tyske modforholdsregler: henrettelser, forbud og schalburgtage, med den. Natten til den 24. juni kom schalburgtagen mod Studentergården og Borgernes Hus i Frederiksborggade. Når man så, hvorledes Borgernes Hus lå spredt ud over gaden, følte man ikke just trang til at blive schalburgeret. Det hed sig, at Regensen nu stod for tur. Om Coll. forlød der ingenting, men hvis Regensen gik, slap vi næppe uden skrammer. En vis beklemt stemning rådede på Coll. natten til den 25. Som ventet blev vi vækket ved eksplosioner, men det var i hvert fald hverken Regensen eller Coll., det gik ud over. Et vældigt bål fortalte os om schalburgtagens omfang. Det var Tivoli, der brændte.

Så fulgte den nye spærretid. På Coll. som i den indre by overhovedet respekterede vi spærretiden. Frihedsbålene og gå-tidligt-hjem-strejkerne gjorde det imidlertid klart, at spillet ikke var endt. Den 29. juni kom Hep hjem og fortalte om begivenhederne på Axeltorv. Om morgenen den 30. juni skulle vi møde til øvelse på Universitetet. Vi hørte, at sporvognsfunktionærerne strejkede, og var klar over, at der ville ske noget. Da vi gik hjem, anbefalede en politibetjent os at tage hjelmene af, en tyske kugle kunne ellers let finde igennem dem. Vi gjorde det. Formiddagen gik med beredskabsindkøb og med at følge udviklingen i byen. Mange kom og gik, bl.a. Astrup, der berettede om barrikaderne på Nørrebro med maskingeværer og røde faner. Hvordan ville tyskerne reagere? Vi

Blandt mange billeder fra Elers er dette tilsyneladende det eneste, som viser den studerende alumne – og så er det avisen.

fik i tide advarsel om lukningen for vandet og fik samlet tilstrækkelige forråd, desuden havde vi havregryn, brød og øl i nogenlunde mængde, og endelig havde vi Universitetets spisestuer i baghånden. De havde lukket, men lå inde med en del fødevarer, som vi kunne disponere over, idet vi til gengæld lovede at holde vagt der sammen med folk fra de øvrige kollegier.

Dagen bragte ingen særlige begivenheder for Coll. Tiden gik med udflugter i byen for at følge begivenhederne, vagt på Universitetet, drøftelser på Coll. af, hvad der var sket, og gisninger om, hvad der ville ske. Den 1. juli kom med tyskernes demonstrationsflyvning med nogle gamle, skramlende maskiner. Det stod os klart, at folkestrejken fortsatte. Vi holdt os hjemme om formiddagen, da vi ikke brød os om at komme ud som barrikaderyddere. Op ad dagen kom vi ud og så tyskernes proklamation om byens spærring m.m. Proklamationen medførte en større udvandring fra Coll. Alle, der tog afsted, slap gennem spærringerne. Tilbage blev kun de, der var bundet af universitetsvagten, Ole Engberg, Hep, Rørvig (1201, 44-48), Hieronimus (1172, 39-44), Moses og jeg. I løbet af formiddagen havde vi en del besøgende, især af Ole Engbergs bekendte. De fleste forlod Coll. med en bunke sedler med Frihedsrådets opfordring til at fortsætte strejken. Imidlertid havde Hieronimus fremskaffet en flæskesteg. I mangel af gas besluttede vi at stege den i Haugen, og det gamle hæderkronede, ovale havebord, som engang i tiden havde gjort tjeneste på Lectoriet, blev pindet ud for at give næring til bålet, men det blev til, at fru Sørensen overtog flæsket og brændet, så vi til middag kunne nyde en dejlig flæskesteg med agurkesalat i Haugen. Hen på eftermiddagen tog begivenhederne igen fart. Vi hørte bestandig skydningen fra Nørrebro, kanonernes drøn lod sig klart udskille. Hidtil havde St. Kannikestræde og nærmeste omegn ligget meget fredeligt hen. Ingen barrikader spærrede gaderne, og tyskerne så vi ikke meget til. Da fik vi øje på en mand, der kom gående i Skindergade med en sten i hver hånd; han var åbenbart ude for at finde et passende sted til en barrikade. Idet han passerede hjørnet af colls haugelød et skud, og manden styrtede om. Da vi forsigtigt kiggede over muren, stod talrige tyskere i Skindergade med geværet i anlæg. Vi dukkede os skyndsomt. En ambulance hentede manden. Nogle mente at vide, at han kun var ramt i armen. Dermed var freden

forbi. Kort efter vrimlede alle de omliggende gader af tyskere, der ustandselig fyrede i alle retninger. Vi holdt forsigtigt vinduerne lukkede og nøjedes med at kaste stjalne blikke omkring os. Kl. 18 vovede Rørvig sig ud for at varetage sin ringergerning i Vor Frue. Han kom snart tilbage efter at være blevet standset og underkastet en meget nærgående visitation af tyske soldater. Omsider døde skydningen hen, og de fleste af tyskerne forsvandt.

Sammen med nogle regensianere mødte vi op til appellen kl. 8. Vi blev enige om vagtspørgsmålet og gik så hjemad. Da vi fandt det utilrådeligt at gå i større flok, gik regensianerne først, mens vi lagde vejen udenom ad Krystalgade og Fiolstræde. Netop da vi fra Fiolstræde gik ned ad St. Kannikestræde, drejede to store biler fra Købmagergade op ad gaden. De standsede foran Regensen og Coll.'s port. Hvis Coll. blev undersøgt, kunne særdeles kompromitterende ting komme for dagen, og alene at blive taget som gidsel i disse dage kunne være forbandet nok. Derfor besluttede vi at søge det første det bedste skjulested, og efter kort rådslagning valgtes Vor Frue tårn, som vi takket være Rørvig havde adgang til. Derfra kunne vi følge begivenhedernes udvikling i St. Kannikestræde, og vi så, at tyskerne kørte afsted med samtlige regensianere, som havde været på Regensen, derimod foretog de intet overfor Coll. Dette beroligede os på ingen måde. De kunne komme igen nårsomhelst, og vi besluttede at tilbringe natten i Vor Frue Kirke. Forinden måtte vi dog til Coll. for at fjerne de mest farlige sager, og på et tidspunkt, da der ikke var tyskere at se, listede vi derned. Coll. lå tomt, men urørt. Moses havde været dernede, da tyskerne kom til Regensen, men var over havemuren sprunget ned i Skindergade med cykel og stor oppakning. Vi samlede, hvad der nødvendigvis måtte fjernes, listede så af en efter en og smuttede ind i Vor Frue, hvor valkendorfianerne også søgte hen. Ole Engberg kørte dog ud til Hagemanns for at bringe advarsel, og han fandt sig et logi et eller andet sted i byen. Idet Hep som sidste mand skulle smutte ind ad døren, kom en tysk patrulje frem ved Munksgaards hjørne. Hep skyndte sig ned ad Dyrkøb, og tyskerne fortsatte deres vej uden at opdage noget. Lidt senere kom Hep igen og slap nu lykkeligt ind.

Næste morgen gik vi atter i spredt orden til Coll. Der var intet hændt i nattens løb. Alligevel følte vi os ikke trygge, og vi holdt

det meste af dagen, efter at have advaret de øvrige kollegier, til på Universitetet, hvor vi også tilbragte natten. Næste dag, om mandagen, meddelte Ole Engberg, at de tilbageværende studenter på Nordisk Kollegium var taget af tyskerne. Det bevirkede, at truslen mod Coll. føltes endnu større, og vi besluttede at forlade Coll. og konstituere et Coll. på Universitetet, hvor vi takket være lazaret-udstyret kunne indrette os nogenlunde bekvemt i de ærværdige auditorier. Først da folkestrejken var forbi, blev Coll. igen befolket, og helt rolige var vi ikke, før de bortførte regensianere vendte tilbage, uden at der var vederfaret dem andet ondt end de ubehageligheder, et 8 dages ophold i Vestre Fængsel uvægerligt medførte.

Coll. rømmes atter

Juli og august forløb atter roligt på Coll. Efter sommerferien vendte de fleste alumner tilbage, enkelte forsvandt dog igen omgående. Bl.a. en ny alumne, som vi slet ikke kendte; til gengæld rummede Coll. ofte midlertidige 'grise', for en stor del anbragt på Ole Engbergs foranstaltning. Hen på efteråret forsvandt Ole imidlertid selv for at overtage en større stilling indenfor modstandsbevægelsen i Jylland.

Hen i september var det klart, at det igen trak op til større begivenheder, og da der blæstes luftalarm den 19., var vi så småt forberedt på, at der ville hænde noget. Det blev også snart bekræftet; vi hørte skuddene fra Gammeltorv politistation, og gik iøvrigt straks i gang med systematiske forberedelser til den folkestrejke, som måtte blive følgen. Vi fik tappet vand, købt fødevarer etc.

Et lyspunkt bragte aktionen dog Coll. Hep var just idømt en bøde på 30 kr. for sammenstød med en C.B'er, skønt det var C.B'eren, der begyndte, og denne bøde forsvandt sporløst i begivenhedernes malstrøm.

I dagene derpå kom en strøm af rygter om en forestående aktion mod studenterne. Efterhånden som rygterne tog fast form, tyndede det ud på Coll. De fleste alumner fandt et tilholdssted ude i byen, for nogles vedkommende var det ret konstant, for andres kun en lænestol om natten. De, der blev tilbage, gennemførte en

række forsigtighedsregler. Intet lys på trappen om aftenen, ingen åbentstående vinduer ud mod St. Kannikestræde. Desuden blev de forskellige muligheder for flugt overvejet og prøvet. Coll. skulle så vidt muligt se ubeboet ud. Det blev det også. Enkelte alumner havde vel besluttet at holde skansen det længst mulige, men da der om aftenen begyndte at komme opringninger om, at det ville ske i nat, forsvandt selv de standhaftigste. Det klædte ikke Coll. at stå tomt, der var slet ikke hyggeligt på de mørke gange, og så var der bilerne. Hver aften, når man skulle til at gå i seng, kørte usædvanlig mange biler gennem Købmagergade, og det lød ofte, som om de sagtnede farten, når de kom til St. Kannikestræde. Hvornår ville de dreje af og standse foran Coll.'s port? En aften var jeg alene på Coll. Ved midnatstid begyndte jeg at høre bilerne, de kørte gennem Købmagergade og sagtnede næsten alle farten ved St. Kannikestræde. Og så – jo, den drejede af, den standsede. Skulle jeg forsøge at komme over muren, nej, nu røg porten op. Så var det for sent. Loftet eller taget da? Nej, de havde vel set lyset. Nu kom de hen ad gangen, og nu blev døren revet op til yderråmmet, nu til inderråmmet. 'Kan jeg låne 30 kr?', spurgte Hep forpustet, for det var ham. Ja, det kunne han jo nok, og han forsvandt hastigt, som han var kommet, og bilen kørte igen.

Næste aften blev der igen ringet, at i nat kom tyskerne ganske bestemt, og så gik jeg.

Da Coll. havde stået tomt nogle nætter, vendte enkelte alumner tilbage og i den følgende tid var vi en to-tre stykker på Coll. Desværre fik Coll. i denne tid kedelige påmindelser om den løvløse tid i form af en række tyverier. Der forsvandt et radioapparat, tøj, grammofonplader, og jeg måtte af med en uerstattelig skrivemaskine. Vi stod uforstående overfor tyverierne, da vi søgte at holde kontrol med alle, der kom ind, og omsider holdt de op, men opklarede blev de aldrig.

Gestapo kommer

Omsider havde vi hørt rygter om tyskerbesøg så mange gange, at vi var ved at tro, det skulle blive løgn, og derfor ventede vi ikke Gestapo, da de endelig kom. En sen aften ringede det på porten, Morten, som var på Lectoriet, fik den besked, at det var det tyske

politi. Han lukkede op. De spurgte efter Engberg. 'Hvilken Engberg?', spurgte Morten i sin befippelse. Det vidste de ikke, men de var glade, fordi der var flere at vælge imellem. De rodede derefter Ole Engbergs, Matthæus' (1200, 44-45) og Heps râm igennem, uden at finde noget kompromitterende. Hos Matthæus brød de et skab op, og meddelte, at eventuel reklamation i den anledning kunne ske på Shellhuset, værelse 397. Først efterhånden gik det op for dem, at det var et kollegium, de var kommet til. De antog Morten for at være portner og spurgte, hvor beboerne var. Morten forklarede, at de var bange for at være hjemme, men de forsikrede, at folk med god samvittighed ikke behøvede at være bange. Til sidst ransagede de Lectoriet. En god hoben illegale blade lå på en af pultens hylder, temmelig langt nede. Morten var forståeligt nok nervøs. Gestapoerne begyndte med øverste hylde og gennemsøgte så den ene hylde efter den anden med ægte tysk grundighed, de fandt intet. Omsider nåede de til sidste hylde før den kriminelle, da den heller ikke gav noget, opgav de videre eftersøgning, og gik uden resultat. Morten åndede lettet op. Jeg havde hørt dem ringe på og hørte også en snakke med Morten, men da han talte dansk, tænkte jeg ikke på, at det var Gestapo. Først da de var gået, fortalte Morten om besøget. Lange (1188, 41-46), der også var hjemme, havde heller ikke næret nogen mistanke. Gestapobesøget virkede nærmest beroligende på gemytterne. Vi var klar over, at det ville have været værre for os alle, om Coll. havde stået helt tomt, og vi besluttede, så vidt muligt at holde det beboet for fremtiden, selvom der skulle være fare for nye Gestapobesøg. Tid efter anden vendte også nogle alumner tilbage, så Coll. hen imod jul var i hvert fald halvt besat. Desuden havde det stadigvæk besøg af tilfældige 'grise', to af dem, 'Strabo' og 'Kommisæren', boede der regelmæssigt som lovformeligt indskrevne 'grise'.

Forholdene gjorde det umuligt at holde kollegielivet i dets sædvanlige form. Der var ikke meget af det liv på Lectoriet, som havde udfoldet sig forrige år. Gåsegildet blev selvfølgelig afløst, men det lykkedes alligevel at få et privat gåsegilde i stand og ligeledes at skaffe en gås til det. Desuden blev der holdt et julebal med et meget muntert forløb. Efter nytår forsvandt Hep for at varertage en stilling som kurér med hovedsæde i Århus. Til gengæld bevirkede de skærpede gas- og lysrestriktioner, at andre alumner

vendte tilbage til Coll., da deres respektive slægt og venner havde vanskeligt ved at have gæster, og efterhånden blev det meste af alumneflokket samlet. Krigens gang skabte stor optimisme. Radioen bragte for hver udsendelse gode nyheder, og respekten for tyskerne og Gestapo svandt proportionalt med de allieredes fremgang. Coll. havde det ret roligt. En aften kom en kugle ind gennem ruden i hunde-I, og nu og da susede nogle kugler gennem træerne i Haugen, men det blev næsten en vane.

Den 14. marts fik Coll. en ny alumne, Henrik Zeuthen (1206, 45-48). Han var lang og munter. Næste dag viste han sig ikke, og hen på eftermiddagen var vi klar over, at han var taget af Gestapo. Det var sket under en af de sædvanlige gaderazziaer, som så mange alumner havde været ude for uden uheld, men Henrik havde altså været uheldig med nogle illegale blade. Selvom Henrik ikke havde nået at få nogen tilknytning til Coll., regnede vi alligevel et Gestapobesøg for sandsynligt og rensede efter bedste evne Coll. for de mest iøjnefaldende illegale sager. Lidt før kl. 1 ringede det kraftigt på porten, og da ingen reagerede omgående, endnu kraftigere. Adskillige hørte det og var klar over, hvad det var. Hå var den, der først reagerede. Efter en kort konference i porttelefonen åbnede han porten, og ind kom fire civilklædte mænd, bevæbnet med maskinpistoler, et par af dem talte dansk. De spurgte efter Petersen, hvad der virkede noget desorienterende, og gav sig straks til at undersøge rømmene. Rørvig var den første, der måtte holde for; da de af hans legitimationskort havde set, at han ikke hed Petersen, forsvandt de med befaling om, at han skulle ligge roligt. Hos Knud Pedersen (1203, 44-49) og Petrus var de på grund af navnet mistænksomme, og begge fik ordre om at stå op, men legitimationskortene friede dem for videre påtale. De fortsatte så rundt på alle rømmene, forlangte overalt legitimationskort og forsvandt, når de havde set dem og eksamineret os i dem. Alle vegne holdt de maskinpistolerne i skudstilling. Strabo havde noget vrøvl med sit kort og fik at vide, at om han sagde mere forkert, blev han arresteret. Havde Gestapo anet noget om, at de stod overfor en sabotør, havde de næppe betænkt sig på at gøre det. Lange var lidt længe om at lukke op, og fik derfor sine skuffer rodet igennem. Ellers indskrænkede visitationen sig til, at de lukkede skabe og lignende let tilgængelige steder op og kiggede ind. De

blev ved med at spørge efter Petersen og omsider blev det sagt, at her boede en Holger Engberg Petersen, men han var ikke tilstede. Aha, ham var det. Ølkalenderen og et fotografi gjorde dem klar over, at deres offer hed Hep, og så gav de sig til at søge efter ham. Den mest spændende scene foregik foran Bechs (1204, 45-46) dør. Bech var lige flyttet ind. Han kom fra Regensen og regnede med, at der kunne blive drevet regensielle løjer med ham. Da Hå, som måtte gå foran alle vegne, i Gestapos navn opfordrede ham til at lukke op, antog han det for en spøg og undlod at reagere. Tre Gestapoer stillede sig da op med maskinpistolerne for at skyde døren i stykker, men det lykkedes Koch at få dem til at vente, og Hå fik lov at gå ud og sætte Bech ind i situationen fra vinduet. Så åbnede han døren. Han blev spurgt, om han kendte Hep. 'Hvad er Hep?', spurgte han, 'Er det en mand?' 'Das ist ein Begriff', svarede de. Omsider fandt de ned i Skjoldborgs (1197, 40-45) râm, hvor Hep havde holdt til, når han lejlighedsvis besøgte Coll. Det blev grundigt gennem søgt, og nogle billeder, breve, et legitimationskort o.lign. blev taget med. Mens razziaen stod på, var en større bil kørt op foran Coll., og vagtposter var placeret i gaden, så vi var ikke helt rolige, før de forsvandt uden at tage nogen med sig.

Vi spekulerede forgæves på, hvorfor de kom efter Hep, når vi ventede dem i anledning af Zeuthen. Senere erfarede vi, at de to ting intet havde med hinanden at gøre. Eftersøgningen efter Hep hang sammen med Astrups arrestation samme aften.

Næste dag erfarede vi, at Gestapo ved en ikke særlig grundig undersøgelse kunne have fundet et maskingevær på Coll., hvad der sandsynligvis ville have været ubehageligt for os, men de gjorde det altså ikke, og Gestapo-besøget havde ikke følger af nogen art. Om Henrik Zeuthen forlød det, at han fra Politigården var ført til Vestre Fængsel, hvorfra han senere blev sendt til Frøslev.

Gestapo kom endnu en gang til Coll. Den 30. marts indfandt fire mænd sig ved 1-tiden. Koch tog imod dem. Deres ærinde gjaldt Matthæus, men han var, som altid om natten, borte fra Coll. De skulle blot have en oplysning om ham, sagde de, men da Koch tilbød at lade beskeden gå videre, sagde en af dem: 'Nej, den slags hertuger henter vi.' De undersøgte Matthæus' râm, men fandt intet mistænkeligt, og de forsvandt så med en undskyldning for forstyrrelsen. Alle fire talte rent dansk. Gestapo-besøgende virkede

egentlig ikke skræmmende på gemytterne. De eftersøgte holdt sig selvfølgelig borte fra Coll. om natten, men Matthæus besøgte os hver dag ved frokosttid og åd vort franskbrød, og når Hep kom til København, var han en flittig gæst på Coll. Men der var end ikke tilløb til den ængstelse, der havde behersket sindene i efteråret, og efterhånden boede samtlige alumner undtagen de eftersøgte atter på Coll.

Mod afslutningen

De allieredes stærke fremskridt forårsagede megen munterhed og stor optimisme på Coll. Nu drejede det sig kun om uger, vidste vi. Men hvordan ville afslutningen blive for vort vedkommende? Skulle der blive kamp i København? Det kunne ventes, og tidligt blev Coll. inddraget i forberedelserne til slutkampen. Det var vistnok Greve (1198, 44-46), der fik idéen om, at Coll. ville kunne gøre god fyldest som feltlazaret. Planen blev fremsat på Coll. og vakte stor begejstring, den blev accepteret på højere sted, og sidst i marts gik vi i gang med forberedelserne.

Lectoriet skulle være operationsstue, og der blev truffet foranstaltninger til at lave nødbelysning. Alle rår og det ene loft skulle kunne tages i brug til belægning, og der skulle samles hospitalsudstyr, fødevarer, sengeklæder, sygeplejersker og meget andet.

Forberedelserne kunne selvfølgelig ikke gå helt stille af. Alle alumner måtte indvies i planen, og de, der ikke havde andet at gøre, når opgøret kom, skulle gøre tjeneste på lazarettet. Efterhånden lykkedes det at få tingene i hus. Størstedelen måtte hentes på trehjulede cykler fra kældre og kviste rundt i byen, og Coll. fik omsider fast brugsret til en sådan cykel. Enkelte gange måtte der gøres brug af lastbiler. Alle ekspeditioner forløb uden uheld af nogen art. At skjule det hentede var et større problem. Vi måtte bestandig være forberedt på nye Gestapo-besøg, og blev planen afsløret, kunne det medføre store ubehageligheder for både Coll. og alumnerne. De grovere ting blev blandet med det gamle skrammel på loftet, og til de finere og mere kompromitterende sager fandt vi et hidtil hemmeligt rum, der var både rummeligt og let tilgængeligt. Her samledes efterhånden et større forråd af medikamenter og instrumenter. Imidlertid truede en ny fare Coll., nemlig flygtninge-

ne. Sidst i marts blev Nordisk Kollegium og Hagemanns Kollegium beslaglagt. Vi kunne regne med, at samme skæbne kunne ramme Coll. nårsomhelst, og forberedte os på en hurtig evakuering. Heldigvis drev denne fare over, vi fik lov at beholde Coll. for os selv.

I øvrigt gik dagene muntert. Ingen bestilte noget med bøger og sligt. De, der ikke var optaget af et eller andet illegalt job, lyttede til radio, flyttede nåle på krigskortene, diskuterede strategiske problemer o.lign.

Om aftenen var vi samlet på Lectoriet. Vi havde hver især fået tildelt en tysk by, og når den faldt, kostede det en lagkage eller kringle. Det gav fest næsten hver aften. Vi sad så og sludrede; på et eller andet tidspunkt fortalte drønene om aftenens sabotager. En tid efter kom Strabo gerne hjem. Han nævnede en eller anden virksomhed, 'Fint arbejde', så vidste vi besked og gik i lag med kaffen og kagerne.

Befrielsen

Omsider var alting klart. Coll. havde et fuldstændigt lazaretudstyr. Vi havde store vandtønder, der kunne rumme vand til flere dage, vi havde komfur, der kunne fungere, hvis gassen blev afbrudt, nødbelysning, og et stort antal hjælpere og hjælpersker, der i givet fald skulle være bloddonorer. Spørgsmålet var nu blot, om der blev brug for det hele. Vi håbede det ikke, men vi var forberedt.

Så kom den fjerde maj om aftenen meddelelsen om, at de tyske styrker i Danmark havde kapituleret. Glæde, befrielse, jubel prægede Coll. som det hele land. De fleste alumner søgte ud i gadernes folkeskarer og tog del i de spontane glædesudbrud. Hen på aftenen samledes de fleste på Coll. og tog hul på de flasker, der forlængst var stillet hen til at fejre befrielsen med, men snart kom der bud efter dem, der stod i de militære styrker. De forlod Coll. i højt humør. Til gengæld blev de, der havde været knyttet til den illegale presse, hjemsendt, nu var deres hverv til ende. De skulle så gøre tjeneste på lazarettet.

Megen søvn blev der ikke på Coll. den nat. Vi hørte radio, fortalte, diskuterede og lyttede til skuddene, der efterhånden afløste jubelen ude fra byen.

I befrielsesdagene var Coll. omdannet til feltlazaret. Ingen såret blev dog bragt ind i St. Kannikestræde 9. Det gjorde derimod en vældig glasbeholder med hospitalssprit. Mod kvittering naturligvis, og den fyldte beholder blev da også pligtskyldigst afleveret igen. Desværre var man så uheldig at tage den på vej op. Den knustes, og alt løb ud. Dog ikke spritten, som forsigtige personer forinden havde udskiftet med vand, og som i den kommende tid gjorde elersianere populære ved mange fester. Lazarettets personale havde noget at glæde sig til.

Næste morgen, den 5. maj, blev lazarettet mobiliseret, læger, sygeplejersker, hjælpere og hjælpersker, kokke og andre strømmede til, den samlede bestand var på et halvt hundrede mennesker eller mere. De sidste rekvisitter blev anskaffet. Gryder, 40 l hospitalssprit og senge fra Regensen; alt var klart til at modtage eventuelle sårede, men der kom ingen. Selvom den 5. maj blev blodig nok i København, lå Coll. på et af de fredeligere strøg, og ikke en eneste såret eller kvæstet kom til Coll. Den eneste form for patient, som kom, var en mand, der var sluppet ud fra Vestre Fængsel og nu stod uden subsistensmidler. Han fik et måltid mad og nogle gode råd. I øvrigt klappede alt med bespisning, indkvartering og organisation udmærket.

Den tyske besættelse tvang eforen i landsflygtighed i Sverige, dog ikke på grund af gerningen som efor. Her afhentes den hjemvendte professor Kuhr på Hovedbanegården af alumnerne.

Nu og da kom der en hilsen fra alumnerne i militærstyrkerne. De slap alle helskindede fra skærmydslerne. Matthæus var med i den hårdeste prøve. En mand af hans deling faldt ved Nyboder-skolen og en anden blev såret. Om søndagen blev et detachement sendt fra Coll. til lazarettet på Finseninstitutet, men hen på eftermiddagen tegnede alt så roligt, at lazarettet blev opløst, og de mange fremmede forlod Coll. Ved middagstid ankom Henrik Zeuthen fra Frøslev, og militærstyrkens folk kom på korte visitter og aflagde beretninger om deres oplevelser. Onsdag den 9. deltog såvel militærstyrkerne som lazaretfolkene i paraden ved Rigsdagens åbning. I de følgende dage blev de fleste medlemmer af militærstyrkerne demobiliserede, og Coll.'s indsats i frihedskampen var dermed forbi.

Befrielsen fejres

Endnu stod tilbage at fejre befrielsen. Det blev gjort længe og grundigt. Blandt de største begivenheder var eforens hjemkomst

fra Sverige. Det skulle ikke gå stille af, var vi enige om, og vi fandt, at det ville være mest værdigt at hente ham på banegården i vogn. Matthæus, der kunne skaffe alt, skaffede såvel vogn som hest og kusk. Smykket med blomster og flag og fuldt ladet med alumner i strålende humør rullede den til banegården. Højt over vognen knejsede en drabelig plakat med indskriften: 'Elers Coll. henter Kuhr'.

På perronen modtog vi eforen og førte ham i triumf til vognen, hvor han blev anbragt i Lectoriets gamle hæderkronede stol. Derefter rullede kortegen under hurraer og jubel, samt fortjent opmærksomhed fra folkets side, til Coll. Ved et par gode glas udveksledes velkomsthilsen og eforen udtrykte sin glæde over atter at være på Coll. og Koch vor glæde over igen at have ham i vor midte.

Andre vendte tilbage. En dag kom Hep sammen med Astrup, som havde siddet i Frøslev, senere Ole Engberg, så hele alumneflokken efterhånden var samlet. Hvert gensyn blev fejret på tilbørlig vis, og ellers afløste den ene sejrsfest den anden. De fleste opstod spontant, man fik lyst til at holde gilde, og i løbet af kort tid blev det fornødne samlet sammen. Det spirituelle grundlag var de 50 l hospitalssprit, som vi havde erhvervet i lazarettiden, og som egentlig skulle være leveret tilbage, men som på listen blev opført som fordampede. De blev omsat i likører af mangelhånde farver og af vidt forskellig smag, men altid af usvigelig samme virkning. Når et passende stort kvantum var brygget, gik der bud til venner og bekendte, for en væsentlig del frihedskæmpere, der havde haft mere eller mindre tilhold på Coll. Kvinder savnedes ej heller, og så gik det med dans og lystighed til et eller andet tidspunkt af natten eller morgenen. Blandt Coll.'s krigsbytte var et større forråd af tyske signalraketter, og de undlod aldrig at forkynde folk i kvartaret, at der skete noget på Coll.

Den store officielle befrielsesfest fejredes Sankt Hans aften. Gamle alumner, denominatorer og andre af coll's venner mødte op i stort tal, og dagen blev fejret med festmiddag på loftet, taler, sange, dans, Sankt Hans bål, frokost med flere taler og flere sange, atter dans og sang. De sidste rester af spritten fordampede, og stemningen var meget høj lige til festen efter en lille udflugt til Langelinie sluttede med morgenkaffe i Haugen.

Efterkrigstiden

Helge Haystrup (Petersen) (1205, 45-49)

Meminisse juvabit

Midt i den glade befrielsessommer modtog jeg et brevkort, hvorpå Coll.'s glørværdige efor gennem 25 år, professor, dr. phil. Victor Kuhr, kort meddelte, at jeg var blevet optaget som alumne på Elers' Kollegium.

Det var et af mit livs mest betydningsfulde budskaber, optakten til fire glade og udbytterige år. Og det straks fra begyndelsen, da Coll. fra sin tid som planlagt nødlazaret havde 'arvet' en del hospitalssprit, som kyndige medicinere havde forvandlet til en ganske hårdtslående likør.

Samtidig overvældede Coll. én ved sin gammeldags primitive hygge, de nu og da forbavsende traditioner, men ikke mindst ved sin ledelse, et triumvirat, som jeg mindes med den største taknemmelighed. I spidsen for Coll. stod den lange mediciner Niels Hångensen (Hå) (1191, 42-46), der med venlig autoritet inddrog den nye i kollegielivet med det resultat, at jeg de to følgende år blev valgt til CR. Ved Hå's side stod den hjertensgode humanist Ole Koch (1183, 41-46) som insp. lectorii og den geniale middelalderforsker Jørgen Pedersen (Petrus) (1179, 40-46), der i sin egenskab af 'Primads' tog sig særligt af de nye alumner. Jeg husker stadig, hvordan han en af mine første nætter vækkede mig for at overhøre mig i Luthers katekismus, hvorefter resten af natten gik med over en kop te at manuducere mig i den store skolastiker Bonaventuras 'De reductione artium ad theologiam'.

Tillige med stud. jur. Christian Rørdam (1208, 45-49), der hurtigt afslørede sig som alletiders gode elersianer, var jeg blevet denomineret til min alumneplads af tidligere fængselsdirektør Johan Wandall, og vor takkevisit i det gæstfri, af levende kristendom prægede hjem blev indledningen til et mangeårigt varmt venskab med familien Wandall.

Det daværende Elers' Kollegium med dets store Lectorium (og festsal), inspektorlejligheden, boliger for 3 kandidater, hvoraf den ene var Coll.'s historiker Gunnar Olsen (1193, 42-46), ca 20 rām

til studenter foruden to køkkener (kaldet det øvre og det nedre Helvede), diverse kælderrum og gårdens bade- og cykel (samt lokums-) pavilloner var unægtelig præget af stor maskulin nøjsomhed.

Heldigvis havde en del vakre 'q'er' deres daglige gang på Coll. og de hjalp de kejtede unge til rette på bedste vis. Det samme gjaldt vore rengøringsdamer. A propos må det være mig tilladt at bekende, hvad mange dengang anså for et hæsligt traditionsbrud: en af vore trofaste damer havde 25-års jubilæum i min inspektortid, og jeg tillod mig at fejre dagen med et festligt kaffebord.

Fordelingen af kollegiets rår foregik efter anciennitetsprincippet, og vi flyttede derfor en del. Jeg var således ydermand for den noble mediciner Lautrup Christiansen (1192, 42-47) og året efter indermand for den sirlige Wilhelm Johannsen (1210, 46-50). Ordningen fungerede udmærket, men var allerede dengang for gammeldags og upraktisk, ligesom vore fugtige og slet opvarmede rår, hvor man om vinteren ofte sad på sin radiator for dog at få en svag fornemmelse af varme.

Alåmnernes økonomi var gennemgående slet, selvom vi havde gratis avishold, telefon og tandlæge. For mange var den særegne kollegiebøf, dvs. en stegt rugbrødshumpel med løg og spejlæg, en næsten daglig middagsret. Og når det var sidst på måneden, gik den vilde, men ofte forgæves jagt i de andres køkkenskabe. Heldigvis kunne man få kredit hos den hostende høker 'Hakån' i naboejendommens kælder, og der var også mulighed for billige pålægsrester hos slagter Engberg og osterester i kælderen på Kultoret. Voldsom studiegæld var derfor sjælden.

Vore daglige forlystelser bestod mest i tedrikkeri og diskussioner, hidsige skriverier i Pråt (mest om småting) og teater- og koncertbesøg, da vi var så heldige at kunne få overmåde billige billetter, bl.a. til Det kongelige Theater og Torsdagskoncerterne. Desuden havde jeg den glæde i nogle år at være medlem af klubben 'De små profeter', der holdt til på Coll., men også havde enkelte medlemmer udefra. Nu og da fik vi lokket en kendt kulturpersonlighed som Hal Koch eller Aage Marcus til at holde foredrag for os mod en gang gule ærter på den nærliggende Universitetscafé. Ellers gik foredragene på omgang, og de var altid efterfulgt af li-denskabelige diskussioner.

Victor Kuhr til efor Kaffe i haven

Mit bidrags snævre rammer tillader ikke at nævne alle mine brave co-alumner. Men det bør nok frem, at der var et vist modsætningsforhold mellem de slægtsberettigede og de andre, der ikke udmærkede sig ved slægtsbøger og stamtavler. Her var det en lykke at være af den gamle sønderjyske slægt, og til mine nære venner hørte da også både slægtsberettigede som visesangeren Engelstoft (1216, 46-52) og Wilhelm Johannsen (1210, 46-50) samt af den anden kategori min fremragende efterfølger som CR Jørgen Warring (1229, 48-52) og den 'gennempolemiserede' magister Helveg Jespersen (1220, 46-50), hvis frækheder nok kunne forarge noget. Vi var jo gennemgående fra gammeldags konservative hjem, og ved vore private folketingsvalg var Dansk Samling og Kommunisterne derfor sikre vindere.

Hver havde sine forelæsninger og sin tilrettelæggelse af studiet, men fællesskabet trivedes ved de mange arrangementer i årets løb.

Som afslutning på sommerens croqueturnering var der således den årlige croquetfest, et kaffebord med eforen som vært og vore denominatorer samt alåmni som gæster. Yngste alåmne skulle hente flødekager, og eforen var altid nøjeregnende med at få byttepengene kontrolleret. 'Var der ikke mere?', spurgte han engang,

og stor var jubelen, da man i en af kagerne fandt en 1-øre. Under festen fandt pokaluddelingen sted, og vi sang som sædvanlig en del.

Sommeren bød også på en udflugt til Dyrehaven med medbragt mad og øl, båret frem gennem haven af de unge alumner. Til denne lejlighed var der som regel skrevet en ret så bramfri vise med hip til højre og venstre.

Første større arrangement i vinterhalvåret var det traditionsrige Gåsegilde efter Elersianersamfundets prisværdigt korte generalforsamling. Universitetets 'kannibal-køkken' i Nørregade leverede gås m.m., gamle elersianere som J.C. Christensen (Telefonøren) (999, 11-18) og dyrepsykolog 'Krisjan' Holt Hansen (1092, 28-33) lod deres vid funkle i blomstrende taler, hvad yngste alumnene så måtte returnere med en tak til de gamle elersianere, hver gang indledt med ordene 'Ned fra disse vægge skuer...'. At vor åndfulde efor med sin tale og Holger Engberg Pedersen (Hep) (1175, 40-46) med sine sørgmodige og belærende viser var festens selvfølgeligelige midtpunkter, skal ikke glemmes.

Snart efter fulgte vort 'julebald'. Uvist hvorfor blev det fra starten min opgave at skrive og iscenesætte en lille revy til denne lejlighed. Den første var inspireret af den aktuelle 'Frankrigshjælp' og den afsluttende musette-sang endte med en indsamling til dette gode formål.

Dette første bal blev iøvrigt starten på min karriere som CR (en blanding af showmaster og billetsjakrer) og efterfulgtes af en række sommer- og julerevyer, som i hvert fald jeg selv og mine sangglade aktører havde megen glæde af – vel allermest af Engelsefts markante fremførelse af 'Den betrængte alumnens sang' til den kendte melodi fra Tannhäuser.

Inde i det nye år fulgte så en hektisk forhandling med Rancke Madsen (1136, 35-40) og hans sangere om en opførelse af den celebre og især på de unge alumnene så ophidsende 'Alimentationskantate' (med tekst af Hjørgensen (1149, 37-39) og musik af Bendtsen). Dette lykkedes indtil flere gange i min tid. Hvis ikke nøjedes vi med et almindeligt 'vår- og tøbrudsbald', der efter quindernes hjemsendelse sluttede med, at vi marcherede ned til Store Strandstræde, hvor vi uden for nr 9 lod vores vand. Efter at være kommet mig af min forundring over denne sælsomme tradi-

tion skrev jeg i 1947 en uprentiøs 'Strandstrædekantate', at synge på vejen til i 'Store Strand' at gøre, hvad man ikke kunne være bekendt i 'Store Kann'. Jeg mindes politiets interesse for denne larvende natlige procession.

Endelig var der årets højdepunkt, 'sommerbaldet' med lys og dans i haven. Det var stemningsfuldt og smukt, og også ved denne lejlighed blev festligheden afbrudt af en lille revy – denne gang ude i den lune sommernat og med vor lille høj som scene.

Efter denne omtale af de festiviteter, der i høj grad var med til at styrke vort fællesskab, skal jeg sluttelig skrive lidt om den for mig selv mest betydningsfulde del af kollegietiden, nemlig tiden som insp.Coll. i 1948. Efter Hå's regimente fulgte gode år med Ole Engberg (1190, 42-46) og Henning Rørskou (1201, 44-48) på posten som insp.Coll. Endelig blev det så min tur til at prøve kræfter med dette mangeartede og arbejdskrævende job.

Ikke blot skulle insp.Coll. sammen med vor uforlignelige efor, prof. Kuhr (James) repræsentere kollegiet udadtil; men først og fremmest var der det daglige tilsyn med Coll. Der kunne være stridigheder, der skulle bilægges, klager over rengøringen (eller portner Larsen!), der skulle følges op. Der var regnskabet med Coll.'s småudgifter, hvis enkelte poster helst skulle drøftes med eforen, som havde det ry, at besøgene helst skulle afvikles så hurtigt, at man var hjemme på en omstigningsbillet. Det viste sig at være helt forkert. 'James' elskede at høre nyt fra Coll., hans venlige husbestyrerinde at skænke en kop kaffe og undertegnede at synge Fredmanns viser, som vor musikalske efor ledsagede med sit fortræffelige klaverspil.

Gennem eforens ophold i Sverige under krigen var der blevet knyttet venskabsbånd mellem Göteborgs nation ved Lunds Universitet (ledet af prof. Åke Petzäll) og Elers' Kollegium. Det resulterede i flere besøg 'från hinsidan', bl.a. i vinteren 1948, hvortil jeg skrev en 'Elersiade', der skulle byde de venner velkommen, som 'trods megen is og sne / samt nogle timers Odysse / vort Elers ville gæste'.

I denne tid begyndte vi også på en række 'Lectorieaftener', hvortil vi indbød kendte mænd som Søren Holm, Emil Frederiksen og hrs. Niels Klerk til at indlede en diskussion over forskellige emner. Alligevel blev disse aftener ingen succes!

Da foråret kom, blev det tid at koncentrere sig om det sjældne og for festdeltagerne uforglemmelige efor-jubilæum d. 25. april. Vor store latiner, H.D. Schepelern (1123, 33-41), hyldede vor elskede 'James' som 'Fautor semper artium et bonarum partium' og det var ganske rigtigt; for med sin milde humor og sit funklende vid kastede den lille efor glans over alle Coll.'s fester! Også i tale blev eforen hyldet – og i sang på vort jævne modersmål om år, der på Coll. stråler 'med en ganske særlig glorie'. Mit mest gribende minde er dog synet af den allerede sygdomsmærkede mand, på vej hjem fra festen og fulgt af vort 'For he's a jolly good fellow'.

Den store dag var gået godt. Men der var ikke tid til at hvile på laurbærrene. For efor og insp.Coll. var indbudt til Lunds Universitets Valborgsaften i Akademiske Föreningen som Göteborgs nations gæster. Det var stilfuldt: soupér med elegante taler, festforelæsning, spex og dans i kjole og hvidt samt hvide handsker. Jeg følte mig i høj grad som den fattige slægtning. Som natten skred frem, aflagde de svenske venner imidlertid det meste af deres pynt og blev så trætte, at jeg genvandt min selvfølelse og glad nød morgenens hyldest til det ærværdige universitets professorer, inden vi rejste hjem. Det var også en stor oplevelse.

Det idylliske forår blev iøvrigt brat afbrudt af vor første store kamp med vor store nabo, Regensen, også kaldet 'bulen'. Anledningen var vistnok den, at vi havde vandet en fuld regensianer, der havde tisset på porten til Coll. Få dage efter blev Coll. stormet. Vore ubudne gæster var allerede ved at slæbe bort med kæmpen Knud Halken (1223, 47-50), Engelstoft og mig, da politiet fra Antonigade kom for fuld udrykning. De skrækslagne 'bulister' slap deres bytte. 'Hvad Fanden foregår her?', råbte en betjent, og i et anfald af åndsnærværelse svarede jeg, at vi blot havde besøg af vore 'venner fra Regensen'.

Politiet gennede nu regensianerne hjem og kørte bort igen. Da kom der en delegation fra Regensens klokker Zerlang med tak samt en mystisk indbydelse til mig om som en særlig hæder at komme med, så jeg sammen med ham kunne lade vandet oppe på Regensgårdens kulbunke. Det var vist en af mit lange livs største udmærkelser.

Tilbage er at berette om vor kære efors sygdom og død i december 1948. Besøg ved 'James's' dødsleje, begravelsen og arve-

problemer (det lykkedes at få boets samtykke til, at de yngste alåmner arvede 'James's' tøj) kom derved til at optage de sidste uger af mit inspektorat. At alumnerne in pleno mødte op ved begravelsen fra Vor Frue Kirke d. 21. december, siger sig selv. Vi havde alle mistet en faderlig ven. Kort efter modtog jeg fra familien en hjertelig (og endnu bevaret) tak for de ord, der havde lydt ved den lille, varmhjertede professors grav.

1948 var forbi. Siden da har Elers' Kollegium oplevet så store forandringer, at mange af os gamle knapt kan kende det igen. Men 'ånden fra 48' er forhåbentlig stadig i live. Og forhåbentlig føler også en ny tid det samme for Coll., som vi dengang sang: 'Elers kollegium stå i flor!

Her er dejligst af alt på jord'

Christian Rørdam (1208,45-49)

16/8 1947 samledes alumnerne om formiddagen og drog i samlet flok med eforen prof. Victor Kuhr i spidsen til Trinitatis Kirke. Det var nemlig på denne dag intet mindre betydningsfuldt end Testators fødselsdag nr. 300. James holdt sikkert en skøn tale, som jeg selvfølgelig slet ikke husker det mindste om, men jeg husker, at vi havde en blomsterhilsen med til fødselaren. Afslutningen var den hævdvundne: Vi begav os hjem til Coll. med James til fælles kaffebord. Jeg bryster mig af, at det var mig, som rent tilfældigt havde fremkaldt situationen, derved at jeg en aften nogle dage før den 16.8. havde bladet i 'Elers Coll. 1691-1941' og derved opdaget, at jubilæet var nær forestående.

En fest, jeg mindes med glæde, var 'Den store Vår- og Alimentationsfest', herunder marchen til St. Strandstræde 9, hvor i tidernes morgen en usselryg af en prokurator havde ført sig højst krænkende frem overfor en elersianer. Traditionen tro viste vi ham vor dybeste foragt. Men denne fest er vel med de skiftende tider undergået forandringer til det ukendelige? Findes mon endnu den store vægdekoration, som illustrerede essensen af festen?

Axel Engberg Pallesen (1228, 48-53)

L'esprit d'escalier kalder franskmændene deres ord for bagklogskaben. Det er de mere eller mindre spirituelle betragtninger, man kommer med, når man fra en vigtig samtale eller et møde går ned ad trappen og gennemgår for sig selv, sin ledsager eller kone, hvad man skulle ha' sagt.

Bagkloge er vi alle og erindringer, der skrives mange år efter begivenhederne har fundet sted, er fyldt til randen med bagklogskabens betragtninger. Selv en iagttagelse er subjektiv ved at være påvirket af iagttagerens viden om og holdninger til en bestemt begivenhed, hvor myter og misforståelser er vævet sammen i et netværk af de brudstykker, vi kalder hukommelsen. I det medicinske fagsprog taler vi om at være biassed, dvs. subjektiv i forhold til såvel det, vi oplever, som det vi registrerer. Hvordan mit ophold på Elers Kollegium for nu snart 45 år siden har været og skal beskrives, er derfor helt uden antydning af et sandhedsvidnesbyrd om den tid og som sådan uden dokumentarisk værdi. Som hovedregel kan man sige, at det mindre glørværdige i tilværelsen fortaber sig i glemslens slør, mens de gloriøse begivenheder stråler ved genkaldelsernes mangfoldighed. De fleste detaljer er glemt, kun hovedindtryk huskes. Men selv om erindringer omformes af tiden, kan tilbageblikket dog ofte tegne et sandere billede og give en bedre forståelse og derved et bedre historisk perspektiv af hændelser i et livsforløb, end da man stod midt i kugleregnen.

Hvad kom vi med, hvad var vores bagage, os der var vokset op i efterviktorianismens tidsalder? En kollegieårgang på ca 4-5 år er normalt langt fra en homogen gruppe. Men når denne efterkrigs-generation alligevel har så mange fællestræk, skyldes det den fælles nationale baggrund i vor tidlige ungdom, en baggrund, hvor nationen har gennemlevet en lang besættelse og en svær krise. Dette cementerer et sammenhold. Men først og fremmest var vi rige på forhåbninger og tro på fremtiden. Og vi var puritanske, flittige, disciplinerede og målrettede, generationen, der var dybt påvirket af besættelsestidens nationale ydmygelser, og i mange tilfælde præget af et engagement i modstandsbevægelsen. Det var en meget patriotisk generation. At det også var en luvsldt generation

siger sig selv, de første år var præget af stor fattigdom og udpræget ressourceknaphed, der var rationering på mad, gulerodssyltetøj. Ramona var det daglige pålæg, smagen af banan var ukendt for de fleste, sukker og andre forbrugsvarer var rationeret, tobakken strengt rationeret og smagte afskyeligt, spiritussen, som man kastede op af, hed pullimut. Tøj var rationeret, vi gik klædt i celluld, der ikke tålte vand. Nøjsomhed var vort fællespræg, omend en dyd af nødvendigheden. Og vi var alle i samme båd. Alt det gjorde det billigt at leve.

Men vi følte os alligevel privilegerede, hørte jo til den meget udvalgte flok, der med studentereksamen havde løst adgangsbillet til et videregående studium og stilling. Dengang var dette forbeholdt de få, ca 4-6% af de unge. Vi var klar over, at det var os selv, der havde hånden på rattet og satte kursen; og det er en langt større gave at være bevidst om end man aner. Og så var vi benovede over den store by, som vi kom til, uerfarne, grænsende til det uskyldige, moralske og chevalereske over for det andet køn. De nøgne piger var ikke opfundet dengang. KVINDEN var for de fleste af os unge mænd temmelig urørlig, en pedestaliseret person, som man kunne drømme om. Og det gjorde vi selvfølgelig – så længe er det heller ikke siden. Antikonception var ikke almindelig, hørte i hvert fald ikke til påklædningen. Pessaret blev først introduceret omkring 1950. Sådan var det – tro det eller lad være. Det var det tabuiserede forhold til seksuallivet, der som bekendt dengang skulle modarbejdes med kolde afvaskninger. Det var jo før Poul Henningsen i sin sang havde gjort 'cigaretter, whiskey og nøgne piger' til nationens livseleksir.

På grund af den snævre økonomi og vanskeligheder med at skaffe værelse ude i byen, var der åbnet adgang til, at en alumne kunne lade sin broder flytte ind som gris. Det gav mig en mulighed for allerede i mit rusår i efteråret 1946 at flytte ind hos min broder Frede, der var teologistuderende. Efter to års forløb blev jeg alumne. Dette indebar, at min entré på Coll. kunne have været som følger. 'Vil De, unge mand, være så venlig at gå ned til Hakon og hente tre pilsnere og et franskbrød.' Dengang tog man det alvorligt og også næsten naturligt med denne tiltaleform. Det var ikke mange år siden, De-formen blev brugt på alle arbejdspladser og i alle forretninger. Ja, endog ens egne forældre blev tiltalt med

De langt ind i dette århundrede, og omtalt i tredje person langt op i vor tid. Tiltaleformen blev dengang gennemført indtil dusdrikningen ved førstkommende fest. Og det føltes som en stor lettelse. Men at De-formen i den første tid befordrede en vis over- og undermandsstemning er en almindelig erfaring.

Stort og småt i dagligdagen

Kontubernalsystemet var en reminiscens fra dengang, alumnerne boede to og to sammen i to værelser, som lå i forlængelse af hinanden. Man sov i inderværelset og arbejdede i yderværelset. Det blev ændret til to selvstændige værelser, med indermand og ydermand, hvor indermanden skulle gå gennem ydermandens gemak. Man tog i betydelig grad hensyn til hinanden – det hørte med til

Præstegården har altid været mange alumnens baggrund eller mål. Studereværelsets atmosfære mærkes i dette billede fra 1950'erne.

de uskrevne love. Loyalitet og diskretion var en forudsætning og en selvfølge. I praksis gav systemet ikke sjældent anledning til venskaber indbyrdes, og der er mange eksempler på, at en søster til en alumne er blevet gift med kontubernalen – dette gælder også min egen søster. Men det betød, at radio og andre former for støjkilder måtte håndteres varsomt, ellers kunne det ikke fungere.

Men i det daglige gik det gnidningsløst. At det var at gøre en dyd af en nødvendighed er en anden sag. Når det er sagt, skal det tilføjes, at den dag, jeg flyttede til et af kollegiets eneværelser på 2. sal, var en glædens dag af de store. Systemet gav i praksis anledning til, at der ved enhver fraflytning altid var en livlig rokering efter de bedste værelser.

I min tid erindrer jeg tydeligt de problemer, vi havde med vort nyinstallerede ringesystem med oplyste knapper imod gaden, som var for fristende for svage sjæle, især de lidt 'pyntede', der kom fra Det lille Apotek, standsede op og trykkede på alle knapperne. Da vi ikke kunne mobilisere den nødvendige missionærånd og blot overlade denne fornøjelse til gadens parlament, havde vi indrettet os med en spand vand på første sal, som den første, der hørte ringekoncerten, skulle aktivere ud gennem vinduet. Men systemet viste sin svaghed ved for ofte at gå ud over den forkerte og det gav anledning til en del uro og flere politiopkald, så vi måtte acceptere missionærmetoden. Problemet løste sig selv lidt efter lidt ved at tavlen mistede sin tiltrækning.

Toiletforholdene var nok lidt for landlige og også lidt for ilde lugtende med aftrædelseshus i gården. Derimod var badehuset i haven nærmest fornemt.

Kroquetspillet var en yndet adspredelse og det indirekte spil mod banterne udviklede sig tidvist til virtuositet. Men nogen større entusiasme var der ikke knyttet til spillet. En gang om året blev afholdt en turnering med eforen som dommer. Derimod blev der med stor energi spillet bordtennis i kælderen og et udvalgt hold af de bedste spillere deltog i en større turnering med en række andre kollegier. Jeg husker især de dydige fra Fjerkollegiet, eller Nordisk Kollegium, som efter sigende blev holdt i en meget stram snor af eforen som en anden pater familias. Regensen og Studentergården hørte til de absolut mindre dydige. Her dominerede udfoldelsen sig om det spirituøse islæt, hvor det gjaldt om, så hurtigt som muligt – og under mottoet 'den der kommer først til mølle, får først malet' – gik man om bord i de kasser øl, der altid var fremskaffet til lejligheden. Hvordan vi klarede spillet, husker jeg af gode grunde ikke videre godt.

Kan man ikke danse, må man lave en danseforening. Og da der var flere, der ikke kunne, tog vi initiativ til at lave en dansefore-

ning på kollegiet. En flok på 7-8 stykker med damer deltog i danseundervisningen i Otto Mønstedhallen med afslutning på kollegiet. Det satte et betydeligt skub i udfordringerne på de skrå brædder til festerne og vi fik indhentet det i barndommen forsømte, hvad angik dansefærdigheden.

Summus medicus hed den ældste mediciner på kollegiet. Han fik qua denne position ansvaret for en medicinkasse og de øvrige studenter havde ret til at rådspørge ham for deres skrøbeligheder – hvis de turde. På samme måde var det stud. polytten, der skulle tage stilling til strømsvigt og udskifte sikringer. Men den vigtigste opgave var at fremskaffe den nødvendige sprit til festerne. Spirit var noget, man organiserede. Jeg husker, da jeg som mediciner var begyndt som volontør på kommunehospital, at jeg satte sygeplejeeleverne ind i min opgave – som de i parentes havde stor forståelse for. Med det resultat, at jeg, når vi gik forbi hinanden på gangene, jævnligt fik overdraget små reagensglas med hospitals-sprit. Nu var der ikke tale om at tømme spritdepotet. Indsamlingen omfattede som regel kun ca 1 liter pr. fest, men nok til 2 liter likør. Spiritindsamlingen ophørte først, da 'sprintsituationen' bedredes i begyndelsen af halvtredserne.

Økonomien

De fleste kollegiestudenter kom fra beskedne kår, ofte rekrutteret fra embedsstanden med en relativ overvægt af præstegårdsbørn. Lønningerne var små dengang, så de færreste havde mulighed for økonomisk hjælp hjemmefra af betydning, især ikke i de mere børnerige familier, som jo var reglen. Ungdommens uddannelsesfond blev først stiftet i 1952, og banklån var svære at få. Og der skulle præsteres to solide kautionister og kautionserklæringer har aldrig været i høj kurs, tværtimod forbundet med myter og forestillinger om, hvor galt det ofte gik den stakkels kautionist. Vi var derfor stort set henvist til at søge de få og små legater og skaffe os løbende indtægter ved job. Som mediciner havde man den uomtvistelige fordel, at man efter første del havde mulighed for vikariater i sommerferien, hvoraf de svenske vikariater efter danske forhold var luksuriøse. Det medicinske studium efter første del

blev derfor i min tid i meget betydeligt omfang finansieret gennem tre- måneders vikariater.

I en snæver vending havde vi glæde af 'Onkel', pantelånerkontoret i Assistenshuset på Gammel Strand, hvor Kulturministeriet nu har til huse. Her kunne man få 10 kr for sin anatomibog og hos Engelstoft kunne man låne et yndet panteobjekt, hans arvestykke, et smukt gammelt barometer, der oftest gav 20 kr, og nok til at komme hjem.

Når dette er sagt, hører det også med i beskrivelsen, at vore krav til tilværelsen var meget beskedne. Kun et lille fåtal havde forsørgerforpligtelser. Transportudgifter var små med cyklen som den normale transportform i lokalområdet. Vi var nøjsomme, kunne leve på en pind af den marmelade og leverpostej, vi fik hjemmefra sammen med snavsetøjet som returvask. Med et gratis kollegieværelse med middagslegat kom man derfor ganske langt med 50 kr.

De offentlige legatordninger for studenter var dengang i forhold til nu beskedne, små og få. Kun det store Kommunitet med adgang til Regensen battede noget. Så vi havde altid antennerne ude og søgte vidt og bredt de smålegater der var og det gav ofte bonus. Mange legater fra småfonde forvaltedes af diverse sagførerkontorer, som vi holdt et vågent øje med. Et af dem lå i Skindergade, hvor det forlød, at det var sekretæren, der foretog udvalget og det er højst troligt. Vi benyttede alle kneb, et af dem var at møde op i en luvsldt såkaldt legatjakke, som vi havde til lejligheden, og sørge for at få en god sludder med sekretæren. Den og hun gav bonus, da jeg søgte. Ellers var det middagslegatet vi profiterede af, og det var nok det væsentligste tilskud vi fik. Faktisk fik en stor flok på kollegiet i en lang årrække middagslegatet på Berlingske Tidendes kantine. Da man derfra ønskede kontinuitet, havde de gamle kollegier sat sig på de vist 50 pladser, som blev stillet til rådighed. Samtidig fik vi BT og Aftenberlingeren og nød det hyggelige miljø dernede i Pilestræde. Det var en storslået gestus af bladet, som i høj grad forsødede vor tilværelse.

Tilbage var jobbene. Og de var mange. Her sætter fantasien som bekendt grænserne. Jeg har i de første 4 år af min studietid haft talrige job og stort set været i stand til at klare min økonomi uden

gældssætning. Og mit hovedindtryk efter mange år er, at disse mange job har haft væsentlig betydning for min udvikling langt ud over de økonomiske perspektiver.

'Garden party' 1945. Til sammenligning senere fester side 88 og 123.

Festerne

Vore fester var højdepunkter i vor tilværelse. Og dem var der heldigvis mange af. Sommerfesten var kollegianernes vigtigste fest. Maden fik vi fra Kannibalkøkkenet, i den første tid oftest forloren hare. Damerne var kærestes, søstre, kusiner og bekendte. Vi hjalp hinanden med at skaffe en dame, hvis kontakterne var for små og svage i denne genre. Jeg imponerede engang hele selskabet ved til juleballet i 1951 at møde op med en meget yndig kinesisk pige, hvis kontrafej vi havde set i BT. Faderen var en højtstående kinesisk embedsmand, interviewet i Studenterforeningen, hvis ledende Senior formidlede kontakten, hvis jeg lovede at vogte hende som en drage og sende hende tidligt hjem. Musikken var jo på dette tidspunkt primitiv, oftest en elendig grammofoon og gamle lak-

plader i meget beskedent udvalg. Efter mit ophold i Frankrig havde jeg lejlighed til at supplere samlingen med franske plader: *La Mère, Pigalle, La ronde de l'amour* m.m.

Gåsegilderne med de gamle alumner, hvor linjerne til fortiden blev trukket op, havde deres egen charme. En ret lille, men meget trofast skare x-alumner mødte op. Her oplevede vi samspillet med de gamle alumner og Elersianersamfundets bestyrelse, som i kraft af, at de næsten altid var med, var kontinuiteten i disse fester. Men det var og blev de ældres fest. Alumnernes opgave var det praktiske, mad og vin. Ved dus-drikningen gik man, som ved de andre fester, ret brutalt til værks, ved at man pressede studenten til at tømme glasset om muligt hver gang. Resultatet var selvfølgelig, at den stakkels student blev beruset og havde svært ved at holde sin obligate tale for eforen. Eforen kvitterede ved at erklære, at netop denne tale var den mest elegante, oprigtige og mest veldisponerede, hvad angik fremførelse, form og indhold, som han nogensinde i sit lange liv havde den ære at være genstand for.

Direktør ved KTAS J.C. Christensen (999, 11-18), kaldet Telefonøren, lignede den daværende statsminister Knud Kristensen, også kaldet Sorte Knud, på en prik. Han ydede i mange år en stor indsats i Elersianersamfundet og var en taler af Guds nåde. På et vist tidspunkt under gåsegilderne, sent på aftenen, faldt beretningen om den sidste hængning i kongeriget – et rettergangssted på Djursland, en kold og for delinkventen særdeles barsk vinterdag. Den lokale distriktslæge deltog i aktionen. Alle frøs så det knagede, så det var ikke uden grund, at den stakkels delinkvent bemærkede, at det var da en djævekold vinterdag. Hertil faldt distriktslægens kommentar – og det var humlen ved historien, han var nemlig gammel elersianer (senere etatsråd H.R. Magnus (594, 1851-53)). 'Ja, De ka sgu sagtens, De skal kun den ene vej.' Dengang sagde man jo De til hinanden, som var det på kollegiet og man var jo høflig.

Jeg husker et gåsegilde i Koreatidens dage, ca 1950, hvor en flok alumner, 4-5 stykker, en sen natte-time var på vej ned ad Købmagergade mod Store Strandstræde – afsyngende Store Strandstrædekantaten:

'Møder en panser dig – nede ved Nikolaj / sig ham det så uden prajen: / Du kan gå fa'en i vold, i natten klam og kold. / Nå, ja, han kender jo vejen.'

Vi blev arresteret af et mandskab på 3 fra Antonigades politistation for gadeuorden og larmende natlig adfærd. Og blev forhørt. Den første, der skulle forhøres og fremlægge navn og adresse var kollegiets gennem årtier mest uskyldsrene alumne, en sød ung rar stud. polyt., der altid var beredvillig, når der skulle hentes øller hos Hakon. Vi kaldte ham derfor Ganymed, Guderens mundskænk. På det obligate spørgsmål under rapporten, hvor han var født, svarede han uden at blinke – Seoul, der jo er hovedstaden i Sydkorea, hvor omkring kampene stod på det daværende tidspunkt. En af betjentene betragtede den oplysning som en grov provokation, tog sin knippel og slog ham hårdt over skulderen. Men han faldt pladask ned, da han blev klar over, at det var den skinbarlige sandhed. Vor Ganymed var et sandt missionærbarn fra Korea. Men situationen blev udnyttet til yderste konsekvens af juristen på holdet, den senere landsdommer Elming i Viborg, så det endte med, at vi, uantastet og med fornyet kraft, fortsatte vor ekspedition til Store Strandstræde afsyngende resten af kantaten.

Kollegieånden 'Sophus'

Kollegieånden er indbegrebet af en række forhold, holdninger til og engagement i kollegielivet som helhed, forhold, som kommer til at præge den indbyrdes dialog mellem alumnerne, betinger sammenholdet, debatniveauet, livsudfoldelsen i almindelighed og festerne i særdeleshed. Og meget meget mere. Enhver tid har sin kollegieånd, skabt af traditionen, modificeret af tidsånden og de forudsætninger, man kommer med. En studentergeneration er jo ikke nogen homogen størrelse. Det er formentlig altid risikabelt at forsøge at indkredse kollegieånden, der ikke sådan lader sig konkretisere og analysere. I de første efterkrigsår var der ikke få eksponenter for kollegieånden med et præg, som vi forestiller os med den muntre hostrupske studentertypes livsglæde, det i bedste forstand studentikose – det muntre, det glade, det festlige, som kom til udtryk gennem de festlige studentsange, som f.eks. 'Freut euch des Lebens'. Og hvad mere var – de bevarede den som en livsfilosofi hele livet igennem. Der er tale om en livsglædens filosofi, hvor humoren er en livsform og latteren det gode middel til at bekræfte samhørigheden.

Hvad siger ikke Piet Hein: Hvorfor skal vi være så triste, hvert minut kan jo være det sidste og er det ikke det sidste, hvorfor skal vi så være så triste. Det er Carpe Diem-ideologien om livsglædens evangelium med krav til os om at gribe og udnytte hvert minut. Det er mit indtryk, at trediversnes generation havde denne livsglæde; de mange sange fra den tid er vel et vidnesbyrd. Men den første efterkrigs-generation, der havde oplevet krigen og nu fik privilegiet at uddanne sig og bo på dette gamle kollegium – for dem har det også været en periode med dynamik, livsglæde og fællesskab. Og dette har også hos dem efterladt en følelse af at have oplevet en guldalderperiode i kollegiets historie.

Livet på Lektoriet

Lektoriet var rammen om det sociale liv på kollegiet og protokol-len, Pråt, dets centrum. Det første man gør, når man kommer ind på Lektoriet, er at ajourføre sig med Pråt, hvis tålmodige papir er anke- og vrøvleprotokol, men også stedet, hvor både personlige og almene oplysninger formidles videre. Pråt var også stedet for hede debatter, som var det i Korsarens tid. Her var den højt begavede mag. scient. Poul Helweg Jespersen en sand debattør for Herren. At den også kunne bruges til at hudflette, og det mere nymodens begreb at mobbe, skal også nævnes. Jespersen, der døde mens han var på kollegiet, var en ivrig debattør i pressen sidst i fyrrerne, engageret i den genetiske debat omkring den russiske forsker Lysenko, der havde fremlagt en lang række undersøgelser om plantegenetik, med resultater, der var manipuleret og tilpasset den marxistiske ideologi. Denne debat om politik og videnskab og de vitale spørgsmål om forskningens uafhængighed, vilkår og etik var hede diskussionsemner blandt kollegiestuderter i disse år.

Et ubeskriveligt gode var den daglige adgang til de mange aviser, som kollegiet tillod sig at belaste budgettet med. Det var Information, Land og Folk, Kristeligt Dagblad (eller Himmerigstidende), Politiken og Berlingske Tidende. Aftenavisen og BT hjembragte vi fra Berlingskes kantine, hvor som nævnt en stor del af alumnerne indtog deres middagslegat. I disse første år efter krigen var bladverdenen efter 5 års komplet dødvande, censur og lænker, i en fantastisk grøde af arrigskab og talent. Det frie ord var

genopstået. Mange gamle blade var gået ind og nye opstået. Der var jo ikke TV, så avislæsning havde gode kår.

Udviklingen gik hurtigt. De Forenede Nationer blev stiftet lige efter krigen. Og i april 1949 blev Danmark medlem af Atlantpagten, som mange unge protesterede imod, ikke mindst da Tyskland blev inddraget, og vi oplevede tyske soldater på dansk jord i en fælles manøvre. Det var typisk, at Stalintidens rædsler først sent blev kendt. Der var ingen Solsjenitsyn til at beskrive Øhavet Gulag.

Teater- og revylivet på kollegiet

Teater og revyer trivedes som aldrig før. Og det er næppe for meget sagt, at vort teaterliv i disse år var noget helt særligt, takket være Commerceråden stud. theol. Jørgen Warring (1229, 48-52), der kunne ikke så lidt mere end sit Fadervor og som følte det som sin livsopgave at tvangsindlægge så mange som muligt til alle de mange arrangementer, han kunne skaffe billetter til. Og det var ikke få. Han havde en legendarisk evne til at knytte og udnytte teaterkontakter. Næppe ret mange studenter har levet med et sådant boom af teater- og revytilbud, som vi gjorde det i disse år. På Lektoriet blev den muntre afgangsreplik dyrket. At gå på en frisk bemærkning, som der ikke kunne gives igen på, og som udløste en sød musik af rungende latter bag sig, var sagen. Det var det studentikose, der blev dyrket, en samværsform, som formentlig er typisk for kollegier, hvor man kender hinandens svagheder og særheder og behov for at markere sig i en intellektuel diskussion. En kommunikation, der let får karakter af spil for galleriet. Arven fra Erasmus Montanus fornægter sig ikke.

De varme emner

Sammenholdets karakter var skabt af den nationale homogenitet, der prægede en flok unge i den tidlige efterkrigstid og også udtryk for de unges engagement i modstandskampen. Forskelligheden kom ikke så skarpt til syne i denne tid med det nationale som dominerende samlingspunkt. Jeg husker meget tydeligt den meget kraftige reaktion på forfatteren til Pest Over Europa, professor

Hartvig Frisch's udtalelse om stikkerlikvidationerne – at de kunne betragtes som en slags mord, indtil andet var bevist. Bemærkningen føltes som et frontalangreb på modstandsbevægelsens indsats og udløste et ramaskrig i studentermiljøet. På dette tidspunkt var det for svært at acceptere, at fejllikvidationer nødvendigvis også måtte have fundet sted. Selv professor Hal Kochs uskyldige bemærkning om, at det havde været regeringens opgave at klare ærterne, blev mødt med rasende indlæg.

Tværfagligheden skal pointeres – og den havde på Elers' Kollegium med mere end 8 forskellige faggrupper gode kår. Hvilken rigdom dette indebærer, bliver man først klar over senere i livet. Alternativet havde jo været et værelse – et ensomt sted, hvor studenten og hans bøger skulle trives i mere eller mindre indbyrdes harmoni. Det kan godt være, at den rene paratviden ved eksamensbordet blev bedre tilgodeset i splendid isolation, men den gensidige befrugtning, som finder sted i et tværfagligt miljø, har perspektiver, som rækker langt ud over den faglige horisont. Man lærer andre værdier at kende i samspillet med hinanden, hvor hvert fag har en række specifikke kvaliteter, som grene på det træ, hvor universitetet, 'Alma Mater', er fællesnævneren. Juristens krav om at sondre, filologens om nøjagtigheden i ordenes betydning og den sproglige fortolkning, historikerens evne til at skaffe sig det nødvendige overblik etc. kan ikke undgå at sætte sit præg på dialogen og vort indbyrdes samvær, der løftede hverdagen.

Retten til at provokere

Provokation har i hvert fald altid været en studentikos sport. Det oplevede jeg i min periode som insp.Coll. En tyskstuderende havde, for at provokere de nationale i flokken, en dag, muligvis den 4. maj 1952, med fuld lydstyrke afspillet Horst Wessel-sangen, en kendt nazistisk kampsang, så det kunne høres ud over området. Jeg var blevet ringet op af Berlingske Tidende, der bad mig verificere, at der fra dette kollegium var blevet afspillet omtalte sang. På grund af en omtale af tilløb til nynazistiske tendenser i studenterkredse ville bladet tage dette emne op med udgangspunkt i episoden. Jeg kunne ikke benægte episodens udgangssted, men bad

bladet om et møde, da jeg fandt det urimeligt, at kollegiet med dets fortid i modstandsbevægelsen, skulle inddrages i en medie-kampagne, bortset fra, at episoden blot var udtryk for en studentikos provokation. Under mødet lykkedes det mig at få bladet til at undlade at bringe artiklen. Men studenterverdenen har altid og vil altid være forum for provokationer. Regenskrigen, som stod på i længere tid, gav anledning til veritable angreb af store flokke regensianere, enten direkte gennem porten eller via Skindergade. Politiet var ofte indblandet på grund af anmeldelse for larmende adfærd. I sandhedens interesse skal det siges, at vore panservenner altid gav os en overordentlig generøs behandling. Som oftest forstod de unge politifolk, at behovet for visse udladninger var nødvendigt for disse røvbogende unge. Og vi skiltes altid som bedste venner.

Den akademiske identitet og fordring er som begreb af mange forbundet med et vist snobberi, noget man ikke fandt passende eller ligefrem tog afstand fra. I en periode fra midt i tresserne blev studenterhuen ligefrem sat i skammekrogen og i praksis ilde set. Studentereksamen var jo blevet allemandseje og at skilte med en eksamen, som alle havde, og markere sig overfor befolkningen som en særklasse, kunne anses for upassende og opfattes som et forsøg på at opklassere sig selv og sin gruppe. Den stolthed og glæde over huen, som de fleste gamle studenter oplevede det -'hin minderige dag'- kunne man ikke mere tillade sig. At akademisk identitet er et luftigt begreb, som let får karakter af åndshovmod og storsnudethed, er en udbredt holdning i vore dage.

Et andet syn på begrebet akademisk identitet, som en universitetsudannelse kan give sin udøver, er en følelse af forpligtelse, der følger med det privilegium at få lov til at studere, at fordybe sig, erkende og opbygge viden og nyde godt af de muligheder, dette indebærer. At viden også giver adgang til de gyldne kæder understreger kun den akademiske fordring til os om at håndtere viden på en forsvarlig måde. Om det er læreren, juristen, lægen eller forskeren, lever de alle med en forpligtelse til at anvende deres viden og kundskaber i overensstemmelse med vore etiske normer.

Ligesom alderdommen er refleksionens fase, har ungdomstiden altid været erkendelsens fase. Men det er ikke de faktiske

kundskaber, der betyder så meget, men mere den bestandige integrering til praksis og virkelighed og det menneskesyn, der eksponeres under fordybelsen, som har mulighed for at blive den åndelige ballast, der kan føre til en 'sand humanistisk' påklædning og det vi forstår ved dannelse. Hvor væsentligt er ikke dette perspektiv i alle sammenhænge, der er med til at løfte op over snæversyn og intolerance.

Ned fra disse mure skuer slægter...

I dette hus ville der, hvis vægge kunne tale, kunne berettes om snart 300 års danske students liv og færd. Ja, i sandhed, i snart en trediedel af den danske nations historiske levetid har Elers' Kollegium været rammen om danske students livsudfoldelse. Med et gennemsnitligt ophold for elersianere på 4 år er der tale om 75 studentergenerationer. At få lov til at færdes og leve og ud-danne sig et sted, hvor det historiske vingesus udfolder sin kraft og inspiration er et privilegium, som kun er forundt de få. Det er perspektiver der, uanset hvilken distance man har til traditioner, ikke kan undgå at give stof til eftertanke.

Vi færdes, hvor fædrene skued', betaget den selvsamme sol – og vi fik i arv fra de gamle, som også var unge engang. Povl Engelseftoft har formået at sætte ord på 'vor ungdoms sommerlyse minder', om Elers' Kollegium for ham i 1905, hvor gløden ikke blev slukket – 'brænder den svagt kun, som en sagte flamme, funkler den højt som nordlys over pol'.

Mit eget forhold til dette sted kan udtrykkes kort med to ord: Dyb taknemmelighed.

Bertil Wiberg (1230, 48-53)

I oktober måned 1948 fik jeg et brevkort fra professor Victor Kuhr, hvor han med en sirlig håndskrift meddelte mig, at jeg var tildelt en plads på Elers' Kollegium pr. 1.december. Meddelelsen satte mig i et dilemma, fordi jeg kort forinden havde fået tildelt det store kommunitet med ret til fribolig på Regensen. Hvad

Hjemlig bygge på Coll. ca. 1950. På billedet: Frede Engberg Pallesen, Axel Engberg Pallesen, Bertil Wiberg.

skulle jeg vælge? Tiden er inde til bekendelser: Min hu stod til Regensen!

Jeg anmodede om en samtale med professor Kuhr, og med angst og bæven indfandt jeg mig til den tilsagte tid på hans bopæl i Gyldenløvesgade. Det var dengang en meget alvorlig sag at søge foretræde hos en professor! Men professoren tog venligt mod den unge student, der var så privilegeret, at han kunne vælge imellem to friboliger, og som man allerede vil vide, blev resultatet, at jeg sagde ja tak til Elers. Med et udtryk fra vor tids teologi 'vederfare-des' der mig den dag noget, der kom til at bestemme mit liv de følgende fire år, ja, endnu længere. Og det skete med en forening af autoritet og venlig omsorg, som jeg den dag i dag er professor Kuhr taknemmelig for.

Nogle dage efter præsenterede jeg mig behørigt for insp.Coll., og i slutningen af november flyttede jeg ind. I nr. 3y med indgang fra portrummet og med pligt til at tage telefonen uden for min dør, hvis den ikke blev taget af andre. Ved julefesten holdt jeg som yngste alumne den obligatoriske tale for eforen, der sin sædvane tro karakteriserede den som 'den bedste, han endnu havde hørt',

drak dus med de ældre alumner – glasset skulle hver gang tømmes til bunden – og var dermed optaget i alumnernes kreds. Jeg skulle blive den sidste, der som yngste alumne holdt tale for professor Kuhr. Den 15. december døde han, og nogle dage efter var vi samlet ved hans bære i Vor Frue Kirke.

Der herskede blandt alumnerne stor spænding om, hvem der skulle overtage hvervet som efor, men vi var ikke i tvivl om, hvem vi gerne ville have. Der blev rettet forespørgsel til professor, dr. theol. Kristen Ejner Skydsgaard, og stor var glæden, da det forlød, at han havde sagt ja.

Skydsgaard hørte hjemme i St. Kannikestræde. Han havde siden sin udnævnelse til professor i 1940 boet i Professorgården, nabohuset til kollegiet, og det var således også naboen, der kom på besøg, da han en eftermiddag i januar 1949 for første gang hilste på alle kollegiets alumner. I sin forklaring til bønnen i Fader-vor. 'Giv os i dag vort daglige brød' opregner Luther blandt de ting, som hører til det daglige brød, også 'gode naboer', og vi fornemmede fra den første dag, at der var knyttet tætte bånd mellem Professorgården og kollegiet.

Som student havde Skydsgaard boet på Regensen og som kandidat på Borch, og han vidste derfor, at Elers' Kollegium var, om ikke noget særligt, så noget andet. Og var han ikke elersianer af navn, så blev han det af gavn. Det var derfor fuldt fortjent, at han ved sin afsked som efor i 1967 blev udnævnt til æresmedlem af Elersianersamfundet, og det var til stor glæde for ham.

Men hvad var det, der gjorde, at han sagde ja til at blive efor? Nu, mange år efter, skal jeg forsøge et svar og samtidig nævne nogle træk fra min erindring om professor Skydsgaard som kollegiets efor i årene 1949-53.

Som det første vil jeg nævne hans pligtfølelse. Mange havde bud efter ham, både her i landet og fra udlandet, og han havde svært ved at sige nej. Han lod sig bruge, og vi syntes allerede dengang, at han undertiden også blev misbrugt. Det var derfor ikke på grund af beskæftigelsesmangel, at han tog imod opfordringen til at blive efor – han havde både som professor og med sine mange gøremål ved siden af i forvejen hænderne fulde – men fordi han ikke kunne sige nej, når han blev spurgt. Og det skulle snart vise sig, at der ventede store og tidskrævende opgaver. En ombygning

af kollegiet trængte sig på, og der skulle skabes det økonomiske grundlag herfor og forhandles med myndigheder, som ikke altid havde forståelse for betydningen af at bevare de små kollegier. Men det lykkedes efter års ihærdige anstrengelser at føre sagen igennem. Det var en vanskelig sag at ændre ved det overleverede, og kontroversielt kunne det også være, men jeg tror at kunne sige, at det i disse opbrudsår var godt for kollegiet som efor at have en mand, der fra sit fag kendte traditionens betydning.

Men det var ikke kun pligtfølelse, der fik Skydsgard til at overtage hvervet som efor. Det var også lyst. Han var stadig student, og det oplevede vi, når han sammen med Grethe deltog i de årlige fester. Hans tale ved bordet var aftenens højdepunkt. Ofte med indslag fra hans mange rejser i Europa. Det åbnede for nogle horisonter, som de fleste af os havde til gode. Det var jo stadigvæk efterkrigsår, og vi havde endnu ikke oplevet ret meget af verden uden for Danmark. Skydsgaard kunne også overraske os med barokke indfald. Som den aften, da der pludselig kom lysglimt fra reversen på hans smoking. Der havde han anbragt en pære, og i lommen havde han et batteri. Ikke alle var kommet godt fra et sådant indfald, men han gjorde det. Han kunne på en og samme gang være løssluppen og holde stilen.

Og så skal endelig nævnes hans omsorg for den enkelte. Det fyldte en stor del af hans professorgerning, og det blev også tilfældet med hans tid som efor. For mange af os blev han en faderlig ven, som man gik til med både stort og småt. Og Skydsgaard var altid rede til at lytte. Foruden at være professor virkede han jo også som studenterpræst, og der var for ham ingen modsætning, endsige konflikt, mellem de to funktioner. Han var altid sig selv.

I Ordbog over det Danske Sprog defineres et kollegium som 'en ved donation oprettet og med særlige privilegier (i alm. fribolig) udstyret fællesbolig for et større eller mindre antal studerende'. Og det er jo sandt nok. Men et kollegium er også noget mere, og her må enhver tale for sig selv. Jeg har søgt at gøre det med nogle træk fra min erindring om professor Skydsgaards første år som efor.

Vagn Skovgaard-Petersen (1247,52-56)

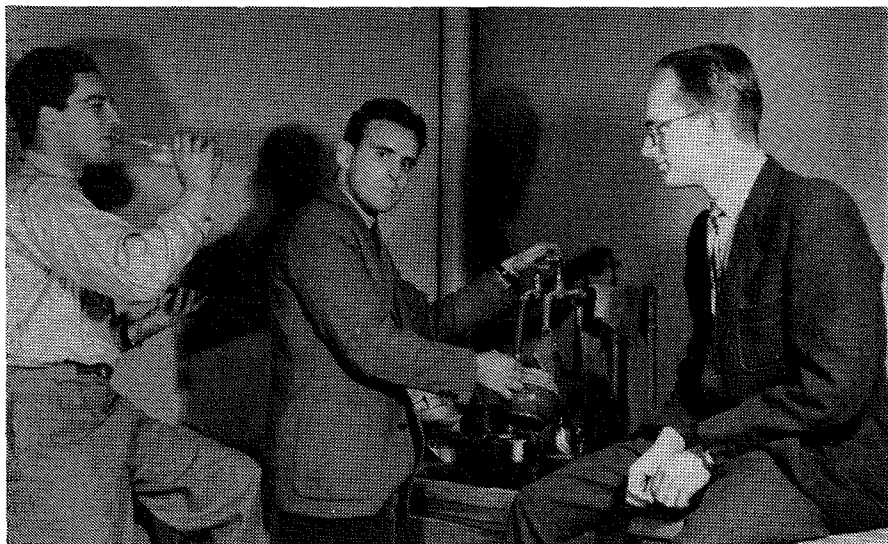
Midt i byen – midt i århundredet

De første indtryk har været de samme for indflytterne på Collegiet gennem generationer; de grå lisener, det høje portrum med eger og kerner, baroktrapperne, de profilerede døre, lectoriet. Huset havde bagland med pavilloner og have og en croquetbane med et mystisk vindue ovenover midt i nabohusets mur. En besynderlig indskrift ud mod Skindergade mindede om revolutions-tid og følsomt venskab.

Omkring 1950 gik der klare linier i kvarteret. Kannikestrædet var en hovedåre, Skindergade en lidt fremmed passage. I Hakons høkerbutik nede i kælderens fik man islandske sild fra tønder og groft svensk knækbrød. Regensens provst havde vinduer ud mod strædet; det var Søren Holm, hvis lærdom, der var legendarisk, blev omsat langt ud på natten på en klaprende maskine. Mindre talentfulde var hans forsøg på erhvervelse af kørekort til et automobil – gennem et halvt år kunne vi følge de små daglige hop fremad nede på gaden. Energien blev belønnet til slut. I professorsgården ved siden af Collegiet, øverst oppe i store lavloftede stuer, boede efor og eforina. Borchs Collegium skråt overfor ville gerne opfattes som lidt finere end andre – det var jo også mest for kandidater. Territoriet rakte til Frue Plads og Nørregade. Hinsides Universitetet lå jo Alexandra-biografen, Bispegården, Kannibalen og Grubbs antikvariat. For nogle af os blev Universitetsbiblioteket i Fiolstræde i perioder en daglig arbejdsplads. Til terrænets originale figurer hørte Elsa Gress' far, lille, duknakket og med hullede handsker, skarp i replik. Han var altid på vej til en forelæsning, helst en af Søren Holms i den gamle Metropolitan-skole. Problemet var, at han uvægerligt slumrede ind i takt med fremskridtet i det 20. århundredes filosofi. Undertegnede var betroet den opgave at vække ham skånsomt, hvis snorkelydene blev distraherende.

Tilbage til Collegiet. Normalt et fredeligt midtpunkt. Men ved min indflytning gik gny af en ballade kort forinden. En alumne havde provokeret sine omgivelser ved at spille den nazistiske Horst Wesselsang for fuld udblæsning og åbne vinduer (han stu-

derede tysk). En pressesag var undervejs, men blev dysset ned takket være inspector collegii, Axel Pallesen. I princippet var der naturligvis fejde med Regensen. Men i min tid udbrød den kun en enkelt gang, og jeg har fortrængt dens udfald. Nogen opmærksomhed vakte dog de vandposer, som stud. teol. Warring (1229, 48-52) lejlighedsvis udsendte fra et vindue på 2. sal, især når de ramte fortovet i nærheden af en uskyldig forbipasserende.

Fra det køkkenløse kollegium før ombygningen. På billedet ses Jørgen Warring, Bertil Wiberg, Peter Boie Johannsen.

Nu og da blev der talt om modernisering, sågar om en ombygning: nye køkkener, afskaffelse af kontubernalsystemet, indretning af et møde- og festrum (Henrik Steffens in memoriam) og indlæggelse af toiletter. Men pengene var der ikke. Min indermand på 9i, Gert Holthor (1241,51-53), erklærede kategorisk: 'Lokummer inde i huset! Sikke noget svineri'. Og derved blev det i de år. Især køkkenerne var gammeldags og skreg efter maling på træværket. Men rent var der, nyvasket også i krogene. Takket være fru Frederiksen, som var kommet, længe før vi andre vågnede. Vore sko stod nypudsede udenfor døren. Tilmed havde hun altid en humørfyldt replik.

Vi var 23 alumner, deraf tre kandidater. Spændvidden var stor i viden, nok også i selvtillid og integritet. Teologerne var talrige og adskillige af dem markante bidragydere til kollektivet – Wiberg, Warring, Volmer Krohn (1232,49-52), Skov (1249, 51-53), Heselager (1233,49-53), R.P. Rasmussen (1262,53-56), Aage Schiøler (1254,52-55) m.fl. Det gjaldt også Holthor, som var nået langt ind i den klassisk-filologiske lærdom, da han konverterede til teologien. En del stille eksistenser var der også i den teologiske verden på Elers Kollegium – og nu i den rummelige folkekirke.

Samfundsvidenskaberne var solidt repræsenteret, aktivt i diskussionerne på lectoriet, med juristen Vitus Elming (1234, 49-52) og polit.erne Høegh-Guldberg (1251,52-55), der siden gik til Australien, den sympatiske Busch-Jensen (1245,51-55), der stod for DIS' bilrejser og døde på landevejen, og Hagedorn (1243,51-55), den evigt glade og krukke student. Kandidat Leunbach (1237,49-54) hørte med her, som statistiker og forsikringskyndig. Men han kunne så meget andet ved siden af. Pludselig blev han magister i slavisk filologi. Han sang om Volga, og han gryntede, når han var kritisk. Ved sit originale intellekt – og sin særprægede form – var han et stort plus for Kollegiet, suppleret af Sonja og mindst én kat.

Naturvidenskaben havde ikke mange repræsentanter, men de bidrog til det fælles liv. Kandidat Kingo Jacobsen (1226,48-53) var ekspert i vadehavet og samlede stof til disputats. Erik Høg (1258, 53-56) var allerede dengang kendt som astronomisk stjerne. Zeuthen (1238,50-53) var polyt. med filosofikum – af den nøgterne kloge slags uden overflødige ord. Jeg tror at hans efterfølger var Kallenbach (1255,53-57), der efter en stille start blev et aktivt medlem af fællesskabet. Lejf Rasmussen (1257,53-60) dyrkede bakterier og bestred enhver tanke om menneskets frie vilje.

Også var der en broget flok af humanister. Kandidat Peter Zinckernagel (1248,52-56) med den dybe glidende stemme og gurglende latter, var filosof og langt på vej med sin sprogfilosofiske disputats, der behandlede omverdensproblemet. De sprogteoretiske diskussioner mellem Zinckernagel og den kloge Ove Clausen

(1270, 55-60), der havde tysk og specielt tysk grammatik som sit område, står for mig som højdepunkter i det akademiske liv på lectoriet. Tysk var repræsenteret af stærke hoveder, P.V. Christiansen (1235,49-53) med tidens spidseste pen i Pråt og Niels Danielson (1261,53-59), der skrev prisopgave om talsystemer i en række fremmedsprog. Kandidat Weisberg (1268,54-58) var sprogmand – han påstod selv i et interview med det daværende 'Aftenbladet', at han beherskede 36 sprog. Hans særlige område var arabisk filologi, men han havde lagt sig ud med professor Sander Hansen. Hans værelse på 2. sal var indrettet som et beduintelt, og han havde mystiske piger. Ved en lejlighed demonstrerede han på lectoriet sine evner som hypnotisør – med Kallenbach som offer. Forsøget lykkedes. Af historikere var der Ib Nielsen (1259,53-58) og jeg (begge med latin som bifag; jeg efterfulgte P.G. Ørberg (1215,46-51), Terkel Engberg (1269,55-57) og – i min sidste tid – Ole Feldbæk (1284,57-63).

Dertil endelig et par medicinere. Markante Axel Pallesen, af den engbergske slægt, en af nøglefigurerne i Collegiets liv omkring 1950. Selskabelig og idérig – og derfor inspector vistnok det meste af tiden.

Der udgik endnu en linie fra Collegiet, og den gik til kantinen i Det Berlingske Hus. Det dengang splendide bladhus havde besluttet at give middagslegat til 50 studenter, og cand. jur. Gregers Larsen havde sørget for, at det fortrinsvis kom de små gamle kollegier til gode. Vi fik middagen, BT og Berlingske Aftenavis. Ordningen var forbilledlig. Vi inviterede selvsagt Gregers Larsen med til sommerfesten, hvor eforen Skydsgaard, holdt en af sine henrivende taler. Elegant kvitterede Gregers på stedet med en tale for Collegiet og dets hjertelige forhold til Peter Plysgaard.

Så blev det stille sommertid i det indre København. At tilbringe en del af den på Collegiet for at færdiggøre et speciale hører til de mindeværdige oplevelser i et studium.

Erik Høg (1258,53-56)

Fra sommerfest til gåsegilde i 54

Ret sent under sommerfesten på Coll. i fireoghalvtreds trænger en sær larm igennem huset ind i hunde-i, hvor jeg opholder mig med en sympatisk ledsager. Usædvanlig larm høres også gennem vinduet til gaden, selv om jeg selvfølgelig havde lukket skodderne. Jeg rejser mig dog snart for at finde årsagen. Der er endnu nogen tumult ved trappen op til første sal. Heldigvis stod muren dengang, og ikke kun det svage gelænder, der nu (1987) gør et effektivt forsvar af det indre Coll. vanskeligt. Den indtrængende fjende er på flugt, da jeg når frem. Det er som sædvanlig pøbelen fra Regensen, som vel i naturlig misundelse over at se det fredelige driftige liv i det stille samfund på Elers, igen overfalder os. Atter viger fjenden tilbage for vor overlegne kampånd, denne gang med et svært tab. Vi har erobret en art totem, et lille simpelt vikingehoved, gjort af metal og siddende på et håndtag. Vi betragter dette hoved med afsky, rystede over de rå skikke og den sære overtro, der bor lige uden for vor dør. Hovedet tilhører en af Regensens mange foreninger, som under en hedensk ofring har fundet mod til at angribe os. Hermed skal ikke siges noget nedsættende om de pæne studenter, der flytter ind på Regensen, men kun udtrykkes beklagelse over det, de bliver til efter nogen tid derovre.

Inden sommerfesten havde der været kamp, mest på gaden, og uden indtrængen på modpartens område. Det førte næste dag til overskrifter i hovedstadens aviser: Studenter i slagsmål – fredelige mennesker kan ikke passere Store Kannikestræde. Helt fordrejet situationsberetning, for faktisk blev kampen indstillet, mens en ældre dame blev ledsaget forbi af en galant elersianer. Helt uden indtrængen var kampen for resten ikke, idet vand fra brandslanger på Elers strålende bidrog til at køln de hede hoveder i værelserne på den anden side (siden har de altid holdt vinduerne lukkede og derved bidraget til at rense luften i vor gade). Måske var dette nederlag anledning til det overfald, der bragte totemmet i vore hænder. Vi indgår dog snart en aftale om at levere det tilbage (hvad skulle vi opbevare en sådan afskyelighed for?) imod en kasse øl. Udvekslingen aftales i enkeltheder og skal foregå i vor port. To af

dem kommer slæbende med kassen imellem sig. Der var halvtreds flasker i en kasse dengang, liggende vandret ovenpå hinanden. De sætter den tungt foran vore to udvalgte, som selvfølgelig giver dem hovedet tilbage. De grabser hurtigt det øverste lag flasker til sig og forsvinder, inden vi opdager, at resten er tomme. En så ondsindet 'spøg' havde vi ikke troet dem i stand til at udpønsse, og den retfærdige straf skal da også nå dem. Her har vi stor gavn af H's kendskab til de indre forhold hos genboerne. Hå havde boet på Regensen, men blev træt af det liv og flyttede over gaden. Så meget må jeg røbe om Hå af hensyn til historikeres forståelse af de efterfølgende begivenheder, men det bemærkes, at hans identitet er skjult ved fordrejning af forbogstavet for derigennem at beskytte H's liv. Denne afsløring skønnes nødvendig, selvom Hå vides at have levet mange år skjult i udlandet af sikkerhedsgrunde (jeg selv er uden frygt og fortæller nu videre).

Hå ringer til foreningens formand under et foregivet tidligere medlems navn og tilbyder at vise sin opmærksomhed ved et forestående jubilæum i foreningen. Han foreslår at bekoste et billede af formanden holdende totemmet og stående foran Dannebrog. Næste dag klokken lidt i tre ser fodgængere på Strøget en ung mand ventende foran Stella Nova med et flag over skulderen og noget i den ene hånd. Pludselig bliver tingesten revet ham ud af hånden. Men alt sker så hurtigt, at ingen vidner formår at give et brugbart signalement til politiet af den retfærdighedens ånd, der griber til her midt i oktober.

En måned senere venter vi sultne på gåsen, som to af de yngste er ved at hente i trækvognen fra 'Kannibalen'. Vi har ventet længere end sædvanligt, da det rygtes, at vogn og gås befinder sig på Regensen. De har hentet den før os under skændig angivelse af falsk identitet (vi kæmper altid med åben pande for, hvad vi i sandhed tror) og ønsker kun at udlevere vor fugl mod at få vikingehovedet tilbage. Da den kloge altid giver efter (og da vi helst vil have gåsen varm) slutter begivenhederne her, og gåsegildet kan begynde.

Konflikter og erotik

Livet på Elers bestod af andet end fest og anekdotiske begivenheder. Der var en hverdag med alle de småting, som synes lidet interessante eller vanskelige at skrive om. To emner vil jeg berøre: Konflikter og erotik.

Konflikter imellem personer og grupper fandtes selvfølgelig også på halvtredsernes Elers. Der var ingen store eller langvarige konfliktemner vedrørende Collegiet, kun personlige sym- eller antipatier, til dels med politisk baggrund. Der var vist ingen, som af den grund holdt sig fra festerne, og det kom ikke til voldsomme optrin. Kun sjældent blev der udvekslet hårde ord, men der var da personer, der ikke havde sympati for hinanden – og heldigvis endnu flere, der kunne tale med alle.

Der var rester af et indvielsesritual over for de nye alumner, gående ud på at vise dem, at de intet duede til. Jeg var selv udsat for det en kort tid uden at fatte systemet. Det undrede mig, at en af de gamle var med til at drille mig, mens andre var tilstede, og at han et par dage senere talte fornuftigt med mig, da vi var alene på lectoriet. Men jeg fattede, desværre, hurtigt meningen og var kort tid efter med til at indvie en ny ved et forhør på hans rum sent på aftenen, da han var gået i seng. Pludselig opdagede vi, at pigen lige havde været på besøg, og da han boede på yderrum, syntes vi, at han var noget for fremmelig. Han viste sig vist aldrig på lectoriet og flyttede kort efter til et mere moderne kollegium. Næste natlige forhør af en ny var under bedre kontrol, men jeg tror, at det var det sidste overhovedet. Kun ceremonien med yngste alåmnes tale for eforen bestod videre, og heldigvis i en mere morsom form.

Der var piger og dans ved alle fester, undtagen ved gåsegildet. Vi forelskede os 'som alle unge', men tør jeg vove lidt mere præcision? Det var tilsyneladende ikke alle alligevel, for vi var meget forskellige. Der boede ikke piger på Coll., men nogle overnattede sommetider, eller gik meget sent. Det var vist egentlig ikke tilladt, men det skete i stilhed, og ingen kontrollerede eller påtalte noget, men ingen undgik vel at gøre visse iagttagelser. For nogle var det en meget positiv forandring at flytte til Elers fra et værelse hos en

pæn ældre dame, hvor der var forbud mod pigebesøg efter klokken 10, og hvor der kun var klædeskab foran døren til damens soveværelse som eneste lydisolation. På Elers flyttede man gerne til et inderrum, når der blev et frit.

Seksualitet var ikke et samtaleemne, homoseksualitet noget, vi knapt havde læst om og slet ikke forstod. Agnar Mykles' 'Sangen om den røde rubin' en sensation, da den udkom i 1957. Den blev forbudt i Norge. Hovedpersonens erotiske oplevelser var vist en ønskedrøm for nogle studenter, men ikke alle, i hvert fald langt fra de flestes virkelighed.

Nachspiel 1981

Da fyldningen brast

- Skydsgaard, kan du huske engang for femogtyve år siden, at en student ødelagde en dør ved en fest, mens du så på det?
Skydsgaard, Niels Danielsen og jeg sidder i Elers' have en juni-dag i 1981 og snakker om livet og gamle dage, mens vi lader solen varme os.
- Ja, det husker jeg godt. Jeg blev meget forbavset og også lidt vred. For det var dog for galt.
- Og så gik du hjem fra festen.
- Nej, det kan ikke passe.
- Jo, men du kom igen senere, da insp. Coll. ringede til dig.
- Nå, det var da godt.
- Kan du huske, hvad det var for en fyr?
- Nej jeg husker ikke, hvem det var, men han var altså en fin fyr.

Jeg ånder lettet op, for det var faktisk mig, der gjorde det, men det røber jeg ikke endnu. – Jeg husker fra festen, at vi står oven for trappen, Skysse, jeg og flere, og at jeg har banket på døren til 5y(?). Da der ikke bliver åbnet, lægger jeg i kådhed venstre skulder mod døren – og hele øverste fyldning ryger ind i rummet. I min (lettere?) beruselse har jeg trykket hårdere, end jeg ville, og vi stirrer et øjeblik stumme af forbavselse på det gabende hul i den pæne blå dør. Men så udbryder Skysse: Nej, det er dog for galt, og iler ned af trappen, inden jeg når at forklare mig. Det står også

klart endnu for mit indre blik, at jeg gik ned på mit rum og omgående faldt i søvn.

- Men, Skydsgaard, du fortalte historien til studentens far, da du besøgte Refugiet Fuglsang på Lolland (min far var maler og havde mødt Skydsgaard på Fuglsang).
- Jamen, hvordan? Var det da dig, Høg? Ja, så må du altså hente et par øl til. Du er jo den rørigste af os tre!

Denne samtale fandt sted i haven under Nielses første besøg i mange år i hans elskede København. Bundet til sin kørestol af sklerosen havde han længe været. En times tid forinden havde jeg ringet og fortalt Skydsgaard, at Niels var der, og han var straks kommet ned til os. Niels var lykkelig, når han kunne komme ud at rejse.

Hin dag i juni var festlig. Det traf sig oven i købet, at der var en guldmedaljefest på Coll. om aftenen, og stærke, unge hænder bar Niels op ad alle trapperne.

Jens Glebe-Møller (1267,54-59)

Jeg begyndte at studere teologi i Århus. Men så fandt jeg ud af, at jeg ville læse videre i København. Og selvfølgelig ville jeg gerne bo på kollegium. Valkendorf så så idyllisk ud, syntes jeg. Der var imidlertid optaget. Og så flyttede jeg – efter en kortere ventetid – ind på Elers. På et yderråm, naturligvis. Det generede nu ikke meget. Indermanden, Leif Rasmussen (1257, 53-58), havde et særligt trick, når han passerede gennem mit værelse. Han så ud af vinduerne med sit gode øje og lod det dårlige hvile på mig! Jeg engagerede mig i kollegielivet af alle kræfter. Skrev side op og side ned i pråtten, spillede kroket med Leif Indermand, kæmpede med regensianerne og festede ved alle givne og ikke givne lejligheder. En herlig tid! Men studierne? Jah, dem blev der jo ikke så megen tid til. Det var også tit svært at komme op om morgenen og nå til forelæsningserne. Selv om rengøringsdamerne dengang også skulle vække os. Retrospektivt: sikke en feudal tilværelse endnu dér midt i 50'erne.

At fotografere eforen i sine alumnens midte har været tradition i nogle perioder, men med ret lange mellemrum. Her regerer K.E. Skydsgaard, efteråret 1955. Øverste række: Jakob Ahlmann Jensen, Harald Carl Kallenbach, Preben Hansen, Niels Skovgaard Danielsen. Mellemste: Gunner Ørsted, Ove Clausen, Bent Ølgaard, Rasmus Peter Rasmussen, Leo Weissberg, Ib Nielsen, Erik Høg. Nederste: Leif Rasmussen, Vagn Skovgaard-Petersen, Leif Hermansen, Jens Glebe Møller, K.E. Skydsgaard, Karl Aage Madsen, Terkel Engberg, Nicolaj Mortensen.

Men der var nu alligevel også på en mærkelig indirekte måde et fagligt udbytte. På Elers boede dengang 'Ågemand' Schiøler (1254,52-55), som skrev prisopgave om Luther. Guldmedalje fik han nu ikke, men jeg blev da klar over, at man kunne altså også studere ved at læse bøger og skrive! Det gik så vidt, at jeg på et tidspunkt selv begyndte at læse bøger. Jeg satte mig for at læse alle vigtige bøger om dansk kirkehistorie frem til år 1600. Og da jeg havde gjort det, gik jeg op til Hal Koch og sagde, at nu ville jeg gerne skrive speciale. Det gjorde jeg så. Og det endte minsandten

med, at jeg fik ug! Selv om censor vist mente, at der var for mange fejl i mine latinske citater. Og så festede jeg iøvrigt videre!

En anden og igen meget indirekte påvirkning fik man – jeg i alt fald – ved at møde Peter Zinckernagel (1248, 52-56) fordybet i samtale med Åge Petersen (1256, 53-56). Det foregik altid på samme måde. Zinckernagel stod ved foden af trappen op til første sal, og Åge Petersen stod nogle trin oppe. Hvad de to herrer diskuterede, anede jeg vistnok ikke. Men at det ikke drejede sig om vind og vejr, men om væsentlige faglige emner – det var jeg dog klar over. Zinckernagel boede i stuen, og hans værelse var møbleret med én stor seng og et utal af tomme cigarkasser. Åbenbart kunne man også studere uden at læse bøger eller skrive, blot ved at tænke – og altså diskutere. Senere – meget senere – læste jeg så Zinckernagels disputats om omverdensproblemet og fik vakt min interesse for sprogfilosofien. Men hvad nu, hvis jeg aldrig havde oplevet Zinckernagel dér for foden af trappen?

På et tidspunkt blev jeg så valgt til insp. Coll. Det var i 1958. Der skete mange ting ude i verden: den kolde krig, Koreakrigen o.m.m. Det interesserede os ikke. Ikke mig i hvert fald. Det var problemerne på Elers, der fyldte tilværelsen. Nåh ja: så kom jeg jo også i Studenterkredsen og fik et skud åndelig føde dér. Men der var problemer på Elers. Umiddelbart før mig var Niels Skovgaard Danielsen (1261, 53-59), senere professor i tysk i Odense, insp. Coll. Hvordan det nu nærmere gik til, husker jeg ikke. Men jeg slog ham i hvert fald og skulle afløse ham. Dengang havde insp. Coll. to værelser i stueetagen ud til haven – eller rettere til det fælles toilet: 'Trekroner'. Tænk at have to værelser ('råm')! Danielsen var forståeligt nok ikke meget for at rykke ud af dem. Men en dag, da han var hjemme hos sine forældre på Lolland, flyttede jeg og mine håndgangne mænd hans møbler og alle hans bøger ud og stillede dem op i hall'en. Danielsen blev ikke begejstret, da han omsider vendte hjem fra det lollandske. Men jeg rykkede glad og fro ned i de to værelser. Og udøvede derfra mit hverv som insp. Coll. Ikke til alles tilfredshed. I kælderrummet boede først Hagedorn (1243, 51-55), som var blevet cand. jur. og vist ansat i udenrigsministeriet. Han var heller ikke meget for at flytte ud, selv om han altså forlængst havde taget sin eksamen. Men en dag kom også hans bøger og habengut op i hall'en – og kort efter

flyttede så han. Han blev efterfulgt af en polsk flygtning, Stronskij, som studerede medicin og ikke havde de allerbedste nerver. Ham havde jeg som insp. Coll. mange kontroverser med. Jeg klagede min nød til eforen, professor Skydsgaard, og sagde omtrent, at enten måtte Stronskij flytte eller også jeg. Skysse tog det meget roligt og lod sig ikke involvere i slagsmålet. Og igen retrospektivt må jeg sige, at hans holdning var den eneste rigtige. Problemer på kollegiet måtte løses på kollegiet. Og det blev de så også. En dag var også Stronskij flyttet ud.

Imens festede vi stadig. Og terroriserede hinanden. Et af de mere urolige elementer på kollegiet var Ole Stigel (1275,55-60). En aften eller morgen havde vi andre besluttet, at nu skulle han under den kolde bruser. Men da vi trængte ind på hans værelse, sprang han op af dynerne, greb et jagtgevær, som han havde hængende – og så måtte vi opgive vort forehavende. Det var forresten samme Stigel, nu statsadvokat i Ålborg, som regelmæssigt i løbet af festerne kom i tanke om, at han ville have andesteg. Og hvor skulle anden hentes, hvis ikke i en af Københavns parker! Heldigvis blev det altid ved tanken!

Og så en skønne dag kunne jeg se, at nu var det vist på tide at gå alvorligt i gang med studierne og få taget den eksamen. Eksamenslæsningen begyndte. Den varede vel for mit vedkommende et år eller halvandet – der var jo en del at indhente! Men undervejs opdagede man så, at det var jo egentlig ganske spændende at sætte sig ind i, hvad filosoffer og teologer – og da også ens egne professorer – havde ment eller mente om problemerne. Pludselig stod man så der med sit 'laud'. Man flyttede ud, giftede sig, kom til et enkelt gåsegilde – og Elerstiden var uigenkaldeligt forbi! Det var som skrevet en herlig tid. En privilegeret tid. Men nok også en tid, der kunne være blevet udnyttet lidt bedre. I hvert fald af mig. Den indirekte inspiration, som jeg har givet et par eksempler på, kunne være blevet omsat i direkte. Det kunne jeg altså bare ikke finde ud af. Det var der i det hele taget nok ikke mange af os, som kunne. Vi studenter i 50'erne var stort set et underligt folkefærd. Vi hørte hverken helt til i det gamle eller det nye. Vi var privilegerede samtidig med, at vi altid var ludfattige. Fik man kommunitetet (det gjorde jeg) var ens materielle lykke gjort. Men det var

rigtignok en materiel lykke på et langt lavere niveau end i dag. Vi følte os nok, tror jeg, hævet over den gemene hob, men vi kendte slet ikke den gemene hob. Verden omkring os kom os ikke rigtig ved. Vores årgange var slet ikke så små som vore fædres, men de var stadig små. Og vi kendte hinanden mere eller mindre allesammen. Når folk i dag bliver portrætteret i avisen i anledning af deres runde fødselsdage, siger man til sig selv: jamen, ham (naturligvis ikke hende) har jeg studeret sammen med! Det, at studenterlivet og dets erfaringer, også faglige erfaringer, skulle omsættes i en praksis udenfor vore forskellige kollegier – det kunne vi dengang skubbe fra os. Det kan man ikke længere. Hverken på Elers eller andre steder. Og det er nok godt det samme.

Ole Stigel (1275,55-60)

Jura-studiet var ikke overvældende spændende, men det var til gengæld tilværelsen på Elers Collegium. Og skete der for lidt på kollegiet, lå Laurits Betjent og andre gode værtshuse i en bekvem afstand. Det var flinke folk, jeg boede sammen med i hele perio-

Billede uden ord – stammer tilsyneladende fra en Humlefest.

den 1955 -1960. Selvfølgelig knyttede man sig mere til nogle end til andre. Lingvisten Niels Skovgaard Danielsen, kaldet Nilaus, var en af dem, jeg havde meget med at gøre. Han var et dejligt menneske, som ulykkeligvis blev ramt af en uhelbredelig og grim sygdom, som lagde ham i graven i alt for ung en alder.

Dagliglivet på kollegiet var trygt og godt. Miljøet var tolerant og inspirerende. En stor del af tiden boede jeg på et af værelserne bag lectoriet og havde i hvert fald en del af tiden Jens Glebe-Møller som nabo, hvilket ikke var kedeligt. En af fordelene ved at bo bag lectoriet var i øvrigt, at man altid kunne følge med i, hvad der skete på kollegiet. Lectoriet var jo det sted, hvor alle samledes, og hvor diskussionerne fandt sted.

Vor efor, professor Skydsgaard, var meget afholdt. Han var venligheden selv, og kun én gang har jeg set ham vred. Det skete under en i øvrigt god fest. En medalumne havde fået rigeligt at drikke og trykkede på et tidspunkt en dørfyldning ind. Skydsgaard så det og udtalte 'det er for groft', hvorefter han i hast og vrede forlod festen. Som dir. soc. følte jeg, at der måtte gøres noget ved situationen. Trods det sene tidspunkt ringede jeg til Skydsgaard for at beklage det skete. Som det store menneske han var, glemte han sin vrede, vendte tilbage til festen, og genoprettede den gode stemning.

Alt godt får jo en ende. Også opholdet på Elers Collegium fik en ende. Overgangen til livet udenfor St. Kannikestræde var barsk, syntes jeg. Og det er med stor glæde, at jeg ser tilbage til min tid på kollegiet.

Arne Belling (Gris, 59-60)

Erindringer fra en 'gris'

For en provinsstudent, i mit tilfælde langt ude fra landet, var der noget ganske særligt over kvarteret omkring Frue Plads. Og det var et lønligt håb hos mange, der kom til København for at læse i begyndelsen af halvtredserne, at få plads på et af de historiske kollegier derinde. Det lykkedes for en af mine bedste venner. Han var fra samme hjemegn og læste også jura.

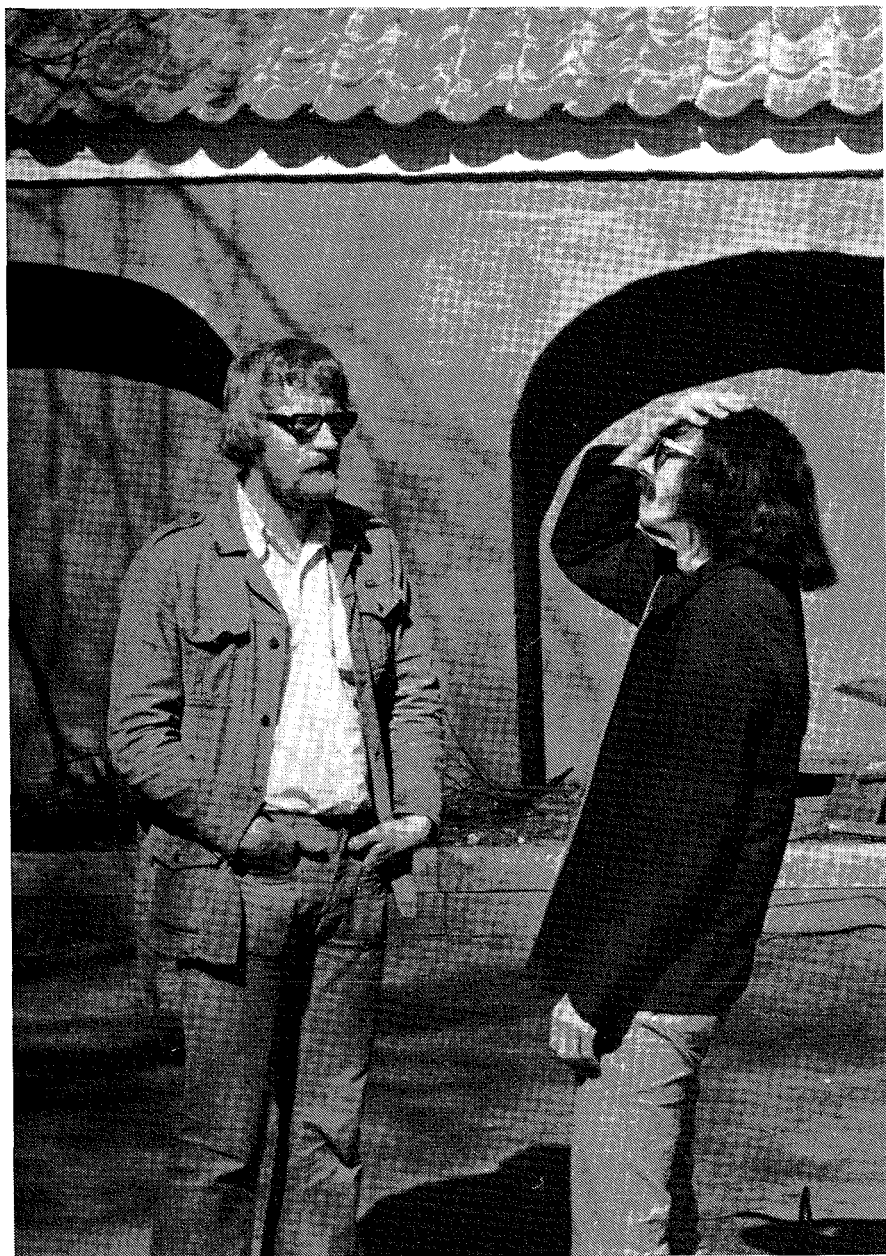
Min ven fik plads på Elers Collegium. Dette blev for mig begyndelsen til et ganske langt bekendtskab med Elers og dets beboere, om ikke altid gnidningsfrit, så altid indholdsrigt. Og jeg har stadig ikke glemt den særlige stemning af historie, læsning og traditionelt studenterliv, som lå over det gamle hus.

Nu var det sådan, at min heldige ven satte pris på sene sammenkomster i venskabeligt lag. Gerne med mad, drikke og høj musik. Fortrinsvis Beethoven, hvis 4. og 7. hyppigt tonedede fra hans kammer. Der var jeg ofte gæst. I det gamle, dengang uombyggede hus, kunne sammenkomsterne jo nok virke lidt forstyrrende for husets øvrige beboere. Det skete da også, at vi kraftigt blev bedt om at indstille de festlige udfoldelser, som ikke sjældent, sent på natten, blev suppleret med højlydt kroket-spil under elmen i gården, eller med udflugter for verbale angreb mod Regensen på den anden side af gaden.

Jeg har derfor næppe været en af alle velset gæst på Elers. Men måske har et par tilfælde af aktiv solidaritet med Elers-folket under deres mange løbende skærmydsler med Regensen hjulpet på det.

Hvorom alting er, blev jeg fra sommeren 1959 til hen mod vinteren mere eller mindre accepteret som 'gris'. Bopælen var i første omgang nede i varmekælderen. Nogle håndfaste tilkendegivelser fra enkelte beboere afslørede uro over at have mig installeret i kælderen, der var fyldt med gamle, let forgængelige sager. Dertil kom min egen bekymring over en inskription nær mit hovedgærde. Ifølge denne var der i 1944 blevet gemt sprængstof bag det gamle træ- og murværk, som man ikke senere havde kunnet finde. Efter nogle forhandlinger flyttede jeg så til et midlertidigt ledigt værelse på 1. sal overfor lectoriet.

Fra denne tid husker jeg en episode fra den stående strid med regensianerne. Det startede med et drilleri af bestyrelsen i Regensforeningen 'Gamle'. Det ærværdige selskab forberedte et jubilæum. En camoufleret Elers-opringning havde bragt bestyrelsen til samlet forevigelse hos en fotograf i kvarteret. Her blev de højtideligt fremmødte modtaget med hån og latter fra Elers-folket. Reaktionen kom hurtigt. Elers' maskot, det gamle udstoppede eger på lectoriet, blev erobret ved en uventet ekspedition fra Regensen.

*Fejl i kroket kan følges af undskyldninger, men forbliver utilgivelige.
Aktører: Bent Møller og Mogens T. Levinsen.*

Men 'Gamle' havde forregnet sig. Det blev opsporet, at der til jubilæet var bestilt en luksus-menu fra 'Kannibalen's' køkken. Fra Elers sendtes en trækvogn afsted kort tid før den planlagte afhentning og 'Gamles' bestyrelse måtte hastigt aflevere ikke blot eger-net, men også nogle kasser 'øl-bod', for at få deres festmåltid tilbage.

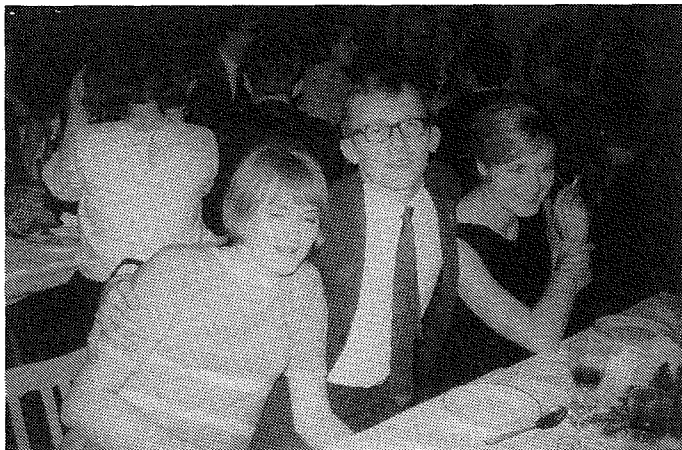
Disse og en hel del andre erindringer nært forbundet med husets inspirerende stemning 30 år tilbage, får min tid som gæst og 'gris' på Elers til at fremstå som en af studieårenes mest livlige og intellektuelt mest givende perioder.

For det siger jeg tak til huset og dets daværende beboere.

Ole Skouenborg (1308,62-66)

**Et enkelt træk, Elers såvel Coll. som
-iansersamfundet til venlig erindring**

Ifølge Paul Hammerichs Danmarkskrønike – historie på overfladen med tendens, anvendelig til sengelæsning – stillede rigsbibliotekar, Palle Birkelund, demonstrativt Det kgl. Biblioteks splitflag på halv den 19. april 1971, da de første håndskrifter blev fjernet fra Den arnamagnæanske samling. Henimod syv år dér forinden, i

Fest. Billedet er fra 1960'ernes midte. Det er før pigernes tid, altså de formeligt udnævnte piger med stemmeret til inspectorvalg. Det indbudte hunkøn er festens genstand, mødt med begejstring. Ingen navne er bevaret.

oktober 1964, havde undervisningsminister K. B. Andersen med henblik på udleveringen af de islandske håndskrifter fremsat lovforslaget herom fra 1961, ved forgængeren Jørgen Jørgensen, uændret dér i 1964. Dette forslag igen havde folketinget den 4. maj 1961, på 16-årsdagen for landets befrielse, haft til 1. behandling efter 3. behandling den 10. juni samme år vedtaget, men stadfæstelsen af loven herefter udskudt i kraft af Poul Møllers og tres andre folketingsmedlemmers underskrifter til efter et folketingsvalg i henhold til grundlovens bestemmelser.

Nu i 1964 var dette sidste moratorium i håndskriftsagen ikke længere effektivt og lovforslaget således på ny fremsat. Stemningen var mildt sagt ophedet det år på universitetet, dettes institutioner, og i dets hele nabolag. På Elers skulle der være sædvanlig generalforsamling i Elersianersamfundet med efterfølgende traditionelt gåsegilde på Coll. Dette alt alumner og eks-alumner imellem.

Den nytiltrådte formand i samfundet, H.D. Schepelern, markerede ved sin tale under gildet, som jeg endnu erindrer mig denne under fejlbarlighedens lov, den saglige uvederhæftighed og den oprørende uretfærdighed, et overgreb som udleveringen af håndskrifterne ville være. Ved bordet havde jeg siddende i nærheden en co-alumne, som bag sig i slægten havde såvel akademiske som kirkelige traditioner, for nu slet ikke at tale om de embeds-ditto, som han havde at trækkes med. Han og jeg vekslede ord og gebærder indbyrdes i retning af, at formandens tale ikke kunne passere. Det blev mig, der stod op og gav protesten ordlyd. Hvad jeg egentlig fik sagt dengang ved jeg ikke i dag. Men det har båret præg af Jørgen Bukdals karakteristik af modstanden mod udleveringen: At modstanden var 'en videnskabelig forklædt nationalisme'. Og af Paul Hammerichs som sædvanligt flabede morale: At striden 'gjaldt dybest set mellemfolkelighed kontra selvretfærdighed. Det første sejrede, men det sidste var sejt som pergament'. Samt præget deraf, at 1964 var slet ikke så længe før 1968.

Hvorom nu dette vil være: Reaktionen udeblev ikke ved bordet og under det videre gilde. Den lød på indignation med vreden ikke så langt under overfladen i dette hele selskab med Elersianersamfundet som vært og de aktuelle alumner som gæster den aften på Coll., men i øvrigt som de endnu kun tjenende ånder.

En ligeledes co-alumne af slægten Schepelern lod mig i dagene derefter vide, at onklen ikke havde taget sig den hele episode så let, som jeg måske gik og troede. Fra H.D. Schepelern selv kom det gode ønske i et venligt brev, om vi ikke stedse kunne være forenet i dette at gå efter kernerne, ikke efter skallerne. Suppleret sidenhen med erkendelsen, hvor jeg havde lejlighed over for Schepelern at mildne min optræden, at under fredeligt gilde skulle vi nok omgå det ufredelige emne varsomt samt at en ny formand vel også havde sin fejltagelse at gøre i samfundet af elersianere. Med dette blev, trods alt, fordrageligheden mit varige indtryk af årene på Coll.I en tid, der stærkt nærmede sig de tider, hvor man nok holdt sig mottoet efterretteligt: nucleos, non putamina, men ingenlunde af den grund foragtede skallerne. Fortrinlige som de er til at spytte i hovedet på andre under ens egen gån efter kernerne. Det forstår sig. Og selv om en H.D. Schepelern for mig siden er døet hen til glimt af enkelte lejlighedsvis gåsegilder og en tilfældig situation engang på Valbys perron med ham stående ved den ene ende af denne og mig ved den anden, begge ventende på fælles tog – hjertens gerne kipper jeg med flaget: haler det halvt ned og op igen, hvor jeg end måtte befinde mig her i verden den 29. november 1991, for Elers Collegium: Et enkelt glimt af tidløsheden og ikkerumligheden i samfundet af dem, der havde sig ihærdigheden til fælles. Co-eks-alumner som de sejlere ville sig kalde.

– wer immer strebend sich bemüht, den können wir –

Fodboldholdet er en flygtig størrelse: et hastigt sammenrend når behovet melder sig. Regelmæssig sportsudøvelse har altid samlet sig om mindre anstrengende aktiviteter. Ærefulde nederlag er derfor det regelmæssige resultat af anstrengelserne. Dette fodboldhold hører hjemme omkring 1966. Den noget glemsomme ejer har på bagsiden noteret:

(øverst) Nørgaard, Busck, Jan Engberg, Jens Otto Schepelern, Ilanguaq Jensen, ?, ?, K-H Bentzon, Pilgaard,

(nederst) Kappelgaard, Otto Schepelern, ?, ?, Andreasen, Brejl.

Ombygning og restaurering 1950-1975

De Midler, som Kollegierne raader over, er imidlertid, om end de vel maa erkendes, da Kollegierne grundedes, at have været i Stand til at sikre en efter Datidens Begreber tilfredsstillende Tilstand, ganske utilstrækkelige til at imødekomme disse paatrængende Nutidskrav. Ja man har endog... været nødsaget til i enkelte Tilfælde at tilsidesætte Fundatorernes gode Omsorg for de Studerende for overhovedet at følge med Tiden. Med Hensyn til de store Beløb, som en indgribende Hovedreparation vil udkræve, er det absolut udelukket, at Kollegierne selv kan udrede dem. Men ogsaa til Dækning af de aarlige Merudgifter, som en Gennemførelse af de nævnte Foranstaltninger vil medføre, er Kollegiernes hidtilværende Annuum – om end for de enkelte Kollegiers Vedkommende i noget forskellig Grad – utilstrækkeligt. Det vil derfor være ganske nødvendigt, at der ydes en Understøttelse dertil...

Således skrev i 1911 Københavns Universitet til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om finansieringen af de foranstaltninger til forbedring af de små kollegiers (Borchs, Elers, Hassagers og Valkendorfs) hygiejniske og sociale forhold, som et konsistorialt udvalg på initiativ af prof. Knud Faber havde afgivet indstilling om.

Stilen er patineret, men indholdet er tidløst. Der beskrives en situation, der for de fire gamle kollegier har været gældende i de sidste par hundrede år: mellem nogle få højdepunkter af hektisk fund-raising og ombygningsaktivitet med henblik på at sætte bygningen i tidssvarende stand ligger lange stræk af en konstant, på forhånd tabt kamp for at imødegå virkningerne af den daglige nedslidning af bygningen inden for rammerne af de utilstrækkelige årlige afsætninger til bygningsvedligeholdelse.

Milepælene i Elers Kollegiums bygningshistorie er – foruden selve bygningens opførelse 1702-05 og genopretningen efter Kø-

benhavns brand 1728 – de to store ombygninger, i 1837 og i det 20 århundredes 3. fjerdedel.

Ombygningen i 1837 geninddrog kollegiets tredje stokværk – oprindelig auditorium og bibliotek, fra 1802, hhv. 1823 omfunktioneret til universitetsauditorier – til kollegieformål. Den ydre anledning var, at Universitetet efter opførelsen af hovedbygningen på Frue Plads 1836 kunne rumme auditorierne på kollegiets øverste etage. Universitetet havde i sin tid forpligtet sig til efter fraflytningen at bekoste ombygningen af den gamle bibliotekssal til fire alumneboliger; den iværksatte plan var imidlertid mere ambitiøs: en ombygning af hele overetagen til beboelsesformål (i alt 8 nye alumneboliger fordelt på 12 værelser) og gennemførelse af en række foranstaltninger til værn mod fugt og kulde i kollegiets lejligheder. Det var en plan, der var præget af sans for effektiv arealudnyttelse og omsorg for beboernes komfort, men til gengæld opofrede centrale arkitektoniske værdier i den godt 100 år gamle bygning. Først og fremmest gik det ud over trapperummet: for eforen, professor H.N. Clausen, og for hofbygmester J.H. Koch var det vigtigere at udnytte hele gulvarealet i tredje stokværk til alumnebeboelse end at bevare 'det vidtløftige og overflødige Trapperum' på etagen; og når det i stueetagen var konstateret, at det mod gården åbne, brolagte 'uforholdsmæssigt store Portrum, der er dobbelt saa bredt som Porten' udgjorde en trussel mod lejlighedernes hyggelighed og sundhed, nærede planlæggerne ingen betænkelighed ved at fjerne den oprindelige skillevæg og bygge to nye, der reducerede portrummets omfang til det halve. Økonomisk var planen næsten lammende: Universitetets bidrag, compensationen for 15 års benyttelse af bibliotekssalen, dækkede kun 2/5 af udgifterne; resten måtte kollegiet selv dække ved hos Kommunitetet at optage et (ganske vist rentefrit) lån, hvis tilbagebetaling tyngede økonomien i næsten 20 år efter ombygningen.

Som J.H. Koch i 1837 havde formgivet bygningens indre, stod det, stort set uændret, i mere end 100 år. Visse dele af arealet blev ved forskellige lejligheder omfunktioneret, men sjældent med konstruktive ændringer af bygningen til følge; indsættelse eller blanding af en dør var i reglen tilstrækkeligt til at klare behovet, således f.eks. ved inddragelsen af en alumnelejlighed til portner-

boligen 1914 og ved omdannelsen af portnerboligen til alumneboliger ved portnerembedets nedlæggelse 1936.

En grundskade i planen var mangelen på fælles opholdsareal. Den blev nødtørftigt udbedret i 1878, da man ved at inddrage et yderværelse fra en af toværelsesbeboelserne (7y, 1884 flyttet til 4y) fik retableret et biblioteks-/samlingslokale. Først i 1907 etableredes, ved nedlæggelse af en alumneplads og nedtagning af muren mellem to yderværelser (6y og 7y), de nu kendte lektoriefaciliteter, der kunne 'afgive Plads for Generalforsamlinger og festlige Sammenkomster for Alumnerne'; udgifterne til bygningsændring og montering af læsestuen blev betalt af Kommunitetet – og af Elersianersamfundet, der satte hele sin disponible formue, 350 kr., ind på sagen.

Tidens voksende krav til hygiejne og sanitet ramte først og fremmest pavillonerne i haven: den ene ('laboratoriet', portnerens køkken) blev 1869 på kollegiets egen bekostning indrettet til badrum, 'styrtebadet'; den ovenfor nævnte indstilling fra 1911 udløste i 1914 en finanslovsbevilling på 8.500 kr. fra Kommunitetet til forbedring af bade faciliteterne (i havehuset), indlæggelse af wc (i det andet havehus, 'secretet') og indretning af tekøkkener (i hovedbygningens kælder og 2. etage) på kollegiet.

I 1936 overtog arkitekt, professor Kaj Gottlob – der som svoger til A.G. Drachmann næsten var i familie med kollegiet – som kgl. bygningsinspektør det bygningsmæssige tilsyn med kollegiet. Dybt utilfreds både med bygningens utidssvarende sanitære standard og med J.H. Kochs indretning af bygningens indre overvejede han allerede under krigen, hvorledes der kunne foretages en hensigtsmæssig ombygning af huset. Der skulle imidlertid gå mange år, før planerne kom ud af tegnestuen. Først i 1950 turde Universitetets ledelse håbe på et så gunstigt bevillingsklima, at rektor (professor H.M. Hansen) kunne bede Gottlob om at udarbejde et forslag til forbedring af forholdene på kollegiet. Sammen med den nye efor, professor K.E. Skydsgaard, der var tiltrådt i februar 1949, fremsatte Gottlob den 26. september 1950 i et brev til Universitetets rektor en nærmere udarbejdet udgave af sit forslag: en gennemgribende ombygning af husets indre, med et budget på knap 200.000 kr. og med henblik på at opfylde flg. formål:

- forbedring af de sanitære forhold
- etablering af egentlige køkkener
- egen indgang til alle værelser
- retablering af det oprindelige trapperum i stueetagen og på 2. sal
- etablering af bibliotek og festsal i tagetagen
- ombygning af havehusene.

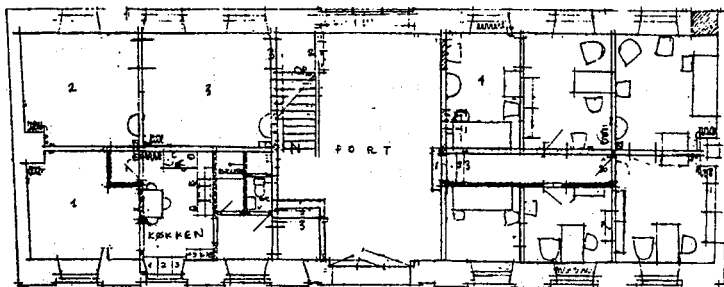
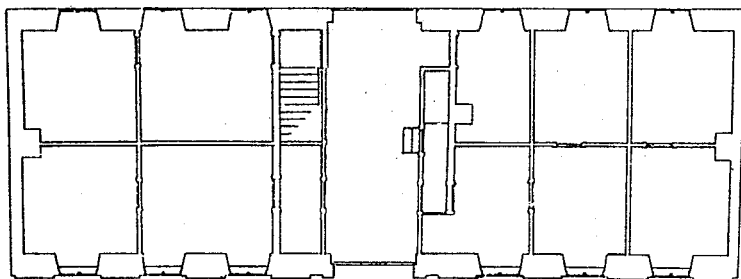
Forslaget blev begrundet i en form, der ikke kunne efterlade nogen tvivl, hverken om Gottlobs begejstring for selve bygningen (en juvel i det gamle Københavns bebyggelse kaldte han den i en anden sammenhæng), eller om hans vurdering af den måde, hvorpå hans forgængere havde forvaltet den:

Kollegiet har som helhed ved sin beliggenhed og i grundlaget for sin bygningsmæssige udformning formentlig de bedste betingelser af alle de gamle kollegier for at kunne opfylde sit formål særlig godt.

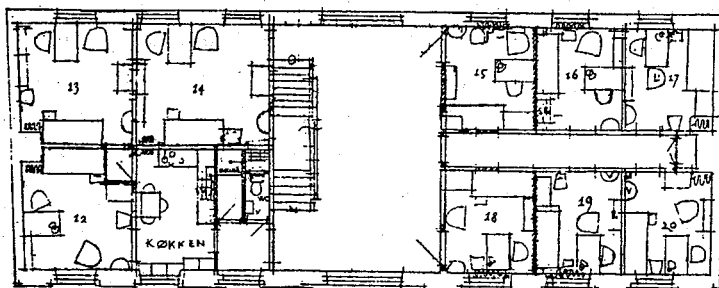
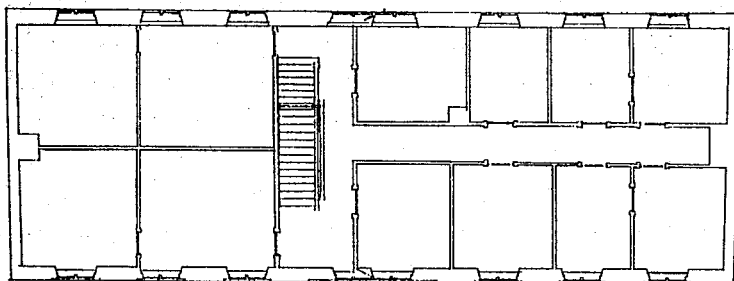
Fra begyndelsen er kollegiet åbenbart planlagt mønsterværdigt med meget rigelig plads til beboerne, de bedst mulige forhold som datiden kendte med hensyn til indretningen og udformet i et bygningsanlæg, der er så værdifuldt, at det – trods den ilde medfart i tidens løb – er fredet i klasse A.

Denne værdifulde arv bør forvaltes således, at kollegiet atter kan give beboerne vilkår, som kan svare i nogen grad til de oprindelige forhold og stifternes hensigt.

Gennem ombygninger, som er gjort meget hensynsløst særlig på 2. sal og i stuen, er bygningens indre helt forvansket. Det oprindelige åbne og rummelige indtryk er afløst af snævre forhold, som virker rodet og uordentligt. Endnu eksisterer – hvor utroligt det end er – de ganske forhistoriske toiletforhold, hvor wc'erne findes i en gårdbygning i højst utiltalende rum uden håndvask eller varme, og badning kan kun ske i en anden gårdbygning med 2 brusere, hvor man går lige ind i rummet udefra, så forholdet om vinteren er højst uheldige. Endvidere bor en del af beboerne 2 og 2 sammen. Der er sikkert nu fuld enighed om, at dette ikke bør være tilfældet, hvor det kan undgås.

Stueetagen før og efter ombygningen.

Anden sal før og efter ombygningen. Opmåling 1934 ved Preben Geismer, O. Hagen og Holger Sørensen. Plan 1960 ved Kaj Gottlob.

Det var startskuddet til den store ombygning, men det skulle vare længe, før løberne kom på banen. Universitetets ledelse fandt sagen støtteværdig – K.E. Skydsgaard har fortalt, hvorledes Universitetets kurator under en besigtigelse af bygningen udbrød: 'Det ligner jo et fængsel' – og endnu i foråret 1951 turde man, på baggrund af tilsyneladende positive signaler fra Statens Bygningsdirektorat og Undervisningsministeriet håbe på en statsbevilling. Håbet brast; som det senere forløb skulle vise, var der ganske snævre grænser for statens velvilje. Ombygningen af Store Kannekestræde 9 kom ikke på finansloven for 1952-53, og Gottlobs forslag blev lagt tilbage på hylden. Gemt, men ikke glemt: opgaven var at finde private legatmidler.

Ny bevægelse i sagen kom der i 1956. Et forarbejde, hvorom der tilsyneladende ikke foreligger skriftlige kilder, førte til, at dødsboet efter ingeniør Heinrich Wulff, der testamentarisk havde bestemt en del af sin formue til oprettelsen af et mindelegat for Danmarks ungdom 1940-45, den 21. marts 1956 gav skriftligt tilsagn om at stille 40.000 kr. (af sagens videre forløb fremgår, at det skulle forstås som 40.000-50.000 kr.) til rådighed for en ombygning, hvorved kontubernalsystemet kunne ophæves. Beløbet skulle i givet fald ydes som lån og indestå rentefrit, afdragsfrit og uopsigeligt i bygningen, så længe den fungerede som kollegium.

Den tilsagte støtte udgjorde sammen med kollegiets egen formue, en obligationsbeholdning på nominelt 81.600 kr. (kursværdi ca. 65.000 kr.), et beløb, der gjorde det realistisk at tænke på en ombygning, om end en mere beskedene end den 200.000 kroners ombygning, Kaj Gottlob havde forestillet sig i 1951. Men fra bevillingstilsagn og til grydeklart projekt var der lang vej: godt 3 1/2 år: først i november 1959 kunne håndværkerne rykke ind...

De problemer, formelle og relle, der skulle løses inden da, var mange. Inden for den halverede økonomiske ramme skulle der udarbejdes et nyt projekt, der fastholdt hovedsigtet i Gottlobs plan: indlæggelse af sanitære installationer i hovedbygningen og modernisering af køkkenforholdene, afskaffelse af kontubernalsystemet og genskabelse af det oprindelige trapperum. Inddragelsen af kollegiets formue i ombygningsplanerne ville skabe problemer, dels i forhold til den daglige drift, dels i forhold til forpligtelsen til at udrede Elers' rejsestipendium; endelig måtte en ombyg-

ning, hvis hovedsigte var at konvertere beboelsesareal til fællesareal (køkken, bad, wc, trapperum), gøre det nødvendigt at reducere alumnernes antal.

Arkitektens forslag lå i skuffen, men det var sin sag få udvirket ministeriel tilladelse til, at han tog det frem: det tog tid (små tre måneder) at få sagen ud af Universitetet; det tog 8 måneder (fra 12. juni 1956 til 12. februar 1957) at få en bemyndigelse (endda med forbehold for ministeriets endelige stilling til ombygningsspørgsmålet) til at lade den kgl. bygningsinspektør udarbejde forslag og overslag til en ombygning af kollegiet inden for en beløbsramme på ca. 100.000 kr.; det tog kun 3 uger for Universitetet at videreekspedere sagen til Kaj Gottlob, og for Gottlob kun tre uger at aflevere et forslag (29. marts 1957, godt et år efter det afgørende bevillingstilsagn). Kernen i Gottlobs udkast fra 1950 var bibeholdt i det nye forslag:

1. i østfløjen skulle på hver af etagerne et yderværelse inddrages til køkken, bad og wc; gennem køkkenet skulle der være passage fra trapperummet til østfløjens inderværelser;
2. i stueetagens vestfløj skulle der indrettes en midterkorridor for at give værelserne der egen indgang;
3. ved nedrivning af skillevægge på 2. etage og i stueetagen skulle trapperummet tilbageføres til sin oprindelige skikkelse.

Om hovedlinjerne var arkitekten og kollegiet enige – om end det var åbenbart, at arkitekten prioriterede den bygningsæstetisk motiverede ændring af trapperummet højere, end kollegiet (og ministeriet) gjorde. På baggrund af den grundlæggende enighed og i forventning om en umiddelbart forestående ombygning indstillede Universitetet den ordinære vedligeholdelse af kollegiebygningen og bestilte i stedet den 14. september 1957 et detaljeret forslag til ombygning med prisoverslag fra bygningsinspektøren. Kaj Gottlob fratrådte embedet p.gr. af alder i efteråret 1957, men det blev – under indtryk af den forventede korte tidshorisont – aftalt, at han som privat engageret arkitekt skulle føre ombygningssagen til ende, og han afleverede herefter i januar/februar 1958 et første udkast til detailprojekt. Så kom ellers indvendingerne fra kollegiet. Stort set alt, hvad der inden for den overordnede ramme

kunne diskuteres, blev diskuteret: placeringen af bad, wc og køkken i forhold til hinanden i de nedlagte yderværelser, brusebad eller badekar, et eller to toiletter, indbyggede skabe eller ej, skillevæggenes antal og præcise placering. Uoverensstemmelserne var faktisk på ingen måde afklaret, da Gottlob i april 1958 – to år efter bevillingstilsagnet – indsendte det færdige projekt, der i øvrigt måtte igennem en økonomisk frisering og derfor endte med at blive dateret 14. juni 1958.

Det andet problemkompleks vedrørte økonomien. Den økonomiske konstruktion gik ud på, at hele kollegiets egenkapital skulle kastes ind i ombygningen sammen med bevillingen fra Heinrich Wulffs mindelegat om Danmarks ungdom 1940-45. Det årlige afkast af kapitalen, knap 3.000 kr., udgjorde imidlertid en væsentlig del af kollegiets driftsbudget; dets totale bortfald ville medføre en permanent økonomisk krise for kollegiet. Efor og Universitet havde næppe fra første færd været beredt på at satse hele egenkapitalen på ombygningsprojektet, hvis ikke man på forhånd havde haft en underhåndsgaranti for, at kollegiet ville blive holdt skadesløs for rentetabet ved en tilsvarende forøgelse af statstilskuddet. Ansøgningen om en forhøjelse af det årlige tilskud på finansloven med 2.816 kr. samt om de nødvendige bemyndigelser (til at modtage det i udsigt stillede lån fra mindelegatet, til at realisere kollegiets formue og investere den i ombygningen samt til at igangsætte byggeriet) udgik fra Universitetet den 30. januar 1959 og blev – som formentlig ventet – i foreløbig form imødekommet af undervisningsministeriet (ved skrivelse af 2. april 1959, ca. tre år efter bevillingstilsagnet).

Ombygningen og den planlagte konstruktion for dens økonomi berørte fundatsen og Jørgen Elers testamente. Indbefattet under kollegiets kapital var et beløb på oprindelig 3.000 rigsdaler, hvis afkast i Jørgen Elers testamente var reserveret til uddeling som rejsestipendium; før realiseringen af kollegiets formue måtte denne del af kapitalen, med særlig ministeriel hjemmel, udskilles som en særlig legatkapital (4 %-obligationer til en nominel værdi af 6.000 kr.). Inddragelsen af tre store værelser til køkken- og badeværelsesfunktioner nødvendiggjorde en reduktion af alumneantallet med tre; eforen foreslog, og opnåede denominatorernes accept af, at det skulle dreje sig om to teologpladser og én allefagsplads, samt at familiens denominationsret ved reduktionen blev reduce-

ret fra 19 pladser til 16. Konsistoriums stipendieudvalg tiltrådte eforens indstilling den 23. januar 1959; rektor afgav indstilling om alumnepladser og om rejsestipendium den 8. maj, og den 9. juni kunne ministeriet meddele, dels at man havde tiltrådt rektors indstilling, dels at boligministeriet – hvis godkendelse også var nødvendig, og som tilsyneladende havde gjort knuder – omsider havde godkendt, at projektet blev bragt til udførelse på det nu foreliggende grundlag.

24. september 1959, ret præcist 3 1/2 år efter bevillingstilsagnet, kunne bestyrelsen for det forlængst oprettede 'Mindelegat om Danmarks ungdom 1940-45, stiftet af ingeniør Heinrich Wulff' yde den formelle bevilling af et lån på 50.000 kr., der skulle indestå rentefrit og afdragsfrit, så længe kollegiet opretholdtes i Store Kannikestræde 9.

Af hurdler var efterhånden blot fredningsmyndighedernes godkendelse tilbage – bygningen var fredet i klasse B – og så de endnu uløste konflikter mellem arkitekt og kollegium om visse detaljer mht. værelsesindretningen: alumnerne ønskede værelserne så store som muligt, arkitekten ønskede bygningens oprindelige struktur frilagt og foretrak værelser med en grundplan af en enkel firkantet facon frem for polygone strukturer.

Kaj Gottlob var medlem af Det særlige Bygningssyn, men deltog naturligvis ikke i dettes behandling af hans ansøgning (24. august 1959) om godkendelse af ombygningen i den fredede ejendom. Det har givetvis været ham kært, at Bygningssynet i sin godkendelsesskrivelse (5. oktober 1959) prioriterede frilægningen af trapperummet højt, faktisk gjorde dette arbejde til en væsentlig forudsætning for godkendelsen af de øvrige arbejder: 'synet må tillægge det væsentlig betydning, at den originale trappe samtidig frigøres for en del af følgerne af de uheldige ombygninger, der i tidens løb har fundet sted.'

I november/december 1959 rykkede håndværkerne ind i østfløjen og i løbet af vinteren, foråret og sommeren 1960 blev de planlagte arbejder her udført: brusebad og wc (nærmest porten) og køkken (nærmest inderværelserne) på hver etage i værelserne 3y, 5y og 9y, og indbygning af en forstue (i 3y, 5y og 9y), som med adgang gennem køkkenet gav naboværelset egen indgang; i portrummet blev i stueetagen den mur, der skjulte trappen, revet ned.

Men i juni 1960 måtte arbejdet sættes i stå: pengene, 106.200 kr., var simpelthen brugt op. I portrummet og i vestfløjen resterede stadigvæk arbejder, der efter de nu indhøstede erfaringer kunne estimeres til 75.000 kr. Den voldsomme budgetoverskridelse skyldtes bl.a. prisstigninger og uforudsete nødvendige ekstraarbejder, til dels p.gr. af krav fra bygningsvæsenet; men i lige så høj – eller endnu højere – grad var årsagen, at der blev realiseret en væsentlig højere standard end forudset i budgettet: indlægning af varmt vand på alle værelser, acceptabel standard i vægmaling og gulvbelægning, anskaffelse af køkkeninventar mv. Bevidst eller ubevidst havde de for arbejdet ansvarlige ved deres dispositioner under ombygningen af østfløjen i realiteten truffet beslutning om at hæve planens samlede budget med 75 %.

For denne udvidelse var der ikke noget, der lignede økonomisk dækning – men planen betragtedes ingeniørlunde af den grund som opgivet. Tværtimod førte kollegiet og Kaj Gottlob i efteråret 1960 ophidsede forhandlinger, hvori Det særlige Bygningssyn blev inddraget, om grænsen mellem værelses- og repos-arealet på 2. etage. Og ambitionsniveauet var endda hævet. Der herskede tydeligt nok hos alle – efor, alumner, arkitekt og universitetskasserer – forventninger om, at der kunne skaffes penge både til afslutning af det igangsatte arbejde og til andre påtrængende nødvendige forbedringer af kollegiet: istandsættelse af alle værelser og af lektoret, ombygning af kældere og tagetage, reparation af tag, ny port, istandsættelse af facade, ombygning af havehuse, omlægning af haven, istandsættelse af brolægningen i gården, reparation af havemuren. Som foreløbigt udtryk for de løftede forventninger udarbejdede Kaj Gottlob i vinteren 1960-61 en ny 178.000 kroners plan for supplerende arbejder, og i løbet af 1961 fandt det økonomiske ambitionsniveau sit leje ved et beløb på ca. 200.000 kr.: knap halvdelen til at afslutte det igangsatte, resten til supplerende arbejder.

Indledningsvis så det faktisk ud, som om optimismen havde en vis baggrund i virkeligheden: Elersianersamfundet havde i foråret 1959 igangsat et indsamlingsarbejde med sigtemålet 25.000 kr. (det blev faktisk 30.000 kr.) til supplerende arbejder, og i sommeren 1961 trådte Mindelegatet om Danmarks ungdom 1940-45 ind igen med et tilsagn om 25.000 kr. i hvert af årene 1962, 1963 og

1964. Men det blev ved den flyvende start: En ansøgning fra Universitetet om 100.000 kr. statsmidler blev (3. juli 1962) afvist i undervisningsministeriet; et forsøg fra den nye kgl. bygningsinspektør Nils Koppels side på at få bragt en istandsættelse af porten, gårdbelægningen og lektoriet ind under vedligeholdelsesbevillingen blev (15. oktober 1962) standset allerede på Universitetet. Den realistiske tidshorisont for en slags afslutning af byggesagen hed nu 1964, det år da sidste portion af Mindelegatets supplerende bevilling ville komme til udbetaling.

1964 begyndte godt: Sonningfonden gav tilsagn om 50.000 kr. til projektet, men tiden – inflation og prisstigninger – udhulede værdien af de skænkede gaver: 200.000 kroners planen fra efteråret 1962 var nu blevet til en 270.000 kroners plan. 15. juni 1964 så kollegiet virkeligheden i øjnene og forhandlede sig sammen med Kaj Gottlob frem til en beskåret udgave: ombygning af stueetagen og 2. etage i vestfløjen (med henblik på hhv. frilægning af det oprindelige trapperum på 2. etage og indretning af en korridor i stueetagen), istandsættelse af portrum, gårdsplads, havehus og et kælderrum, alt i alt et budget på ca. 150.000 kr., svarende til de midler, man havde til rådighed. På det grundlag søgte Universitetet i november 1964 om igangsætningstilladelse, der blev bevilget 11. januar 1965.

Og den rullende planlægning fortsatte. De planlagte arbejder uden for hovedbygningen måtte vige for kravet om en tilfredsstillende istandsættelsesstandard indendørs. Om den endelige udformning af trapperummet, Kaj Gottlobs hjertebar, herskede der spænding næsten til det sidste: i december 1964, måtte Gottlob modstræbende give efter for alumnernes og rengøringspersonalets krav om en kældernedgang fra portrummet; Nationalmuseets undersøgelse (bekostet af Det særlige Bygningssyn) af trapperummets træværk gjorde det muligt at bestemme den oprindelige farvelægning, og en sidsteøjebliksansøgning til Bikuben og Egmont H. Petersens Fond tilvejebragte et beløb (31.000 kr.), der gjorde det muligt ikke blot at istandsætte træværket, men også at forsyne portrummet og det frilagte areal på 2. etage med Ølandsfliser og at erhverve en ny port. Helt perfekt – i forhold til Kaj Gottlobs ønsker om tilbageføring til det oprindelige – blev trapperummet ikke: pengene strakte ikke til at åbne gulvets midterparti på

*Sonningfonden gav vigtige bidrag til kollegiets ombygning.
Fru Leonie Sonning er her fotograferet ved genindvielsen.*

2. etage og forsyne åbningen med balustre i lighed med indretningen på 1. etage. En varig udsmykning af helt uventet, men indlysende rigtig karakter fik trapperummet, da Carlsbergs Mindelegat, til markering af byggesagens afslutning, på 1. etage lod ophænge O. P. Hansen-Ballings maleri 1892 (efter samme kunstners litografi 17. maj 1845) af Henrich Steffens.

Håndværkerne arbejdede i 1965, ved begyndelsen af 1966 kunne byggesagen betragtes som afsluttet, for så vidt angik beboelsesarealet i hovedbygningen. Den 22. februar 1966 markeredes afslutningen ved en lille festlighed på kollegiet, hvor de mange enkeltpersoner og institutioner, der gennem de mange år havde bidraget til sagens løsning, fik mulighed for at bese resultatet af anstrengelserne, et kollegium, der var blevet 'smukt... enkelt, lyst og med en vis akademisk tarvelighed. Det er det gamle kollegium og dog et nyt', som eforen, professor K.E. Skydsgaard karakteriserede det i sin velkomsttale.

K.E. Skydsgaard fratrådte som efor 1. februar 1967. Under hans efterfølger, professor Svend Ellehøj, lykkedes det i 1969 at

skaffe midler til fornyelse af brolægningen i gården; og ved henvendelse til de Universitetet nærtstående legater, Sonningfonden og Købmand i Odense Johann og Hanne Weimann f. Seedorfs legat, blev det i 1974-75 omsider muligt også at gennemrestaurere de to pavilloner, der havde mistet deres funktion, da bad og toiletter i 1960 blev flyttet til hovedbygningen, og at få bragt havemuren mod Skindergade i forsvarlig stand; nu var det arkitektfirmaet Koppel, Koppel, Edstrand og Thyrring, der med Nils Koppel som kgl. bygningsinspektør stod for arbejderne. Af havehusene blev stort set kun ydermurene stående; alt andet blev fornyet. Pavillonene mod øst blev, ved kollegiets (fiscus'), Elersianersamfundets og Universitetets opofrelse, indrettet som sauna; den anden ("Trekroner") blev til opholdsrum (fjernsynsstue).

Dermed var, 25 år efter Kaj Gottlobs første offentliggjorte plan for en ombygning og restaurering af Elers kollegium, planen omsider ført til ende, ikke i sin oprindelige form, knap nok i den reducerede skikkelse, den havde antaget i efteråret 1964 (endnu manglede, og mangler, en istandsættelse af østfløjens kælderrum). Elersianersamfundet markerede byggesagens definitive afslutning ved i portrummet at lade ophænge en mindetavle, der – som rigtigt er – kun fremhæver de positive resultater af det kringlede, ustyrede, frustrerende og fremfor alt utrættelige arbejde, som eforer, alumner, arkitekter og Universitet gjorde i det 20. århundredes tredje fjerdedel for at bringe den gamle bygning i en stand, som både svarede til tidens øgede krav til boligstandard og ydede dens arkitektoniske kvaliteter retfærdighed:

Elers Kollegium stiftedes 1691 af Jørgen Elers. Hovedbygningen opførtes 1702-05 af J.C. Ernst. Den udbrændte 1728, men genopførtes i uændret skikkelse af J.C. Krieger. Det indre ombyggedes 1837 af J.H. Koch. Efter mindre ændringer 1878, 1907 og 1936 udførtes en gennemgribende restaurering og ombygning 1959-60 og 1965-66 af K. Gottlob. Midler stilledes til rådighed af Bikuben, Elersianersamfundet, Egmont H. Petersens Fond, Sonningfonden og Heinrich Wulffs Mindelegat. Havehuse og Havemur opførtes 1719-20 og istandsattes 1974-75 af Nils Koppel med støtte fra Sonningfonden og Weimanns Legat.

De seneste år

Sven 'Præst' Christensen (1354, 71-74)

Coll. i en brydningstid 1971-74

Studerenteroprøret i 1968 skabte dønninger i hele den akademiske verden og dermed også i den lille krog deraf, som hedder de gamle kollegier. Kort sagt studenteroprøret indvarslede privilegiernes forfald. Stadigvæk i 1971, da undertegnede flyttede ind på Coll., var det et privilegium at blive alumne; man flyttede ind til husleje-frihed, til rengøring på værelset samt opvask af allehånde brugte genstande. Men det skulle kun vare kort, universitetets kurator havde fæstnet sit sparelystne blik på de gamle kollegier, først røg fru Olsen, en rar og ikke mindst trivelig dame, der sørgede for at alumnerne ikke skulle afholde sig fra studierne foranlediget af verdslige gøremål såsom rengøring og opvask. Det var en sorgens dag for alle alumner, der endnu mere følte deres retmæssige privilegier smuldre bort, da det allerfæleste spøgelse i hele Coll.'s historie stak sit ækle fjæs frem i form af krav fra universitetet om huslejebetaling. Da kom bølgerne til at gå endog særdeles højt, der var ingen grænser for de fantasifulde forslag til aktioner, der blev luftet på lectoriet ud på de små timer; men – ak og ve – det tog var kørt, hvorved alumnerne måtte indse, at nok et privilegie var røget. Det skal dog retfærdigvis nævnes, at den indførte husleje-sum blev særdeles rimelig – set i forhold til den leje, der blev afkrævet på de nye kollegier.

En mands-bastions fald

1972 blev et skæbneår for Coll. og dermed for alle de gamle kollegier. En verden brød simpelthen sammen og gik under. Atter fra oven af kom krav om, at kvindelige studerende kunne blive alumner. Hidtil havde kvinder bestemt ikke været noget fremmedelement på Coll., men deres plads var som alumners veninder og kærester uden præt-privilegier. Som sagt den gamle verdensorden sank i grus. Egentlig var det nok tiden inden de første piger flyttede ind, der oplevedes værst. Det blev frygtet, at lectorie-livet ville gå i stå, at den mands-typiske omgangstone både indbyrdes

Den store trappe i portrummet, prydet af Hanne Birgit Elmélund Andersen, den første kvindelige inspector collegii.

og i pråt ville lide et alvorligt knæk. Så galt kom det nu ikke til at gå, omend den allerførste kvindelige alumne løb skrigende bort, og hun nåede end ikke at flytte rigtigt ind. De næstfølgende gled naturligt og godt ind i det collegiale fællesliv.

Fester og festlighed

Kvindeindmarchen måtte nødvendigvis få konsekvenser for Coll.s fest-traditioner. Hidindtil havde været en af dir. soc.'s vigtigste funktioner – udover at sørge for arrangementet naturligvis – at skaffe damer til de alumner, der ikke var selvforsynende dermed. Dir. soc. var desårsag altid i diplomatisk forbindelse med Kvinde-regensen, collegiet Blanche samt Rigshospitalets sygeplejeskole. Festerne blev til åbne fester, hver alumne måtte invitere et antal gæster af begge køn. Det blev festerne bestemt ikke mindre festlige af og mangel på nærkontakt blev grundlagt som følge deraf.

Lectorie-liv i lyst og nød

Lectorielivet har alle dage været Coll.s livsnerve. Det daglige eller rettere det natlige liv dersteds står for mangel på alumne som kollegielivets højdepunkt. I parentes bemærket har en stor del af studiegælden for mange fået krop og fylde ved den nødvendige skyl-

len-efter ovenpå de dybsindige betragtninger som nattesæderne lagde op til. Bemærkelsesværdigt var tillige, at i formiddagstimerne var lectoriet menneskeforladt, velvillige sjæle formoder vel, at dette skyldes alumnernes flittige studier; men den virkelige forklaring skal nok søges under alumnernes dyner. En god nyskabelse i de år var bolle-bagningen søndag aften, der altid medførte en god afrunding af alumnernes weekendoplevelser. Lectorie-diskussionerne på den tid beskæftigede sig dels med Coll.s mikrokosmiske virkelighed: indførslen af huslejebetaling etc. etc., men ellers var det Watergate, abortlov og den slags, der kunne bringe sindene i kog. Hvorom alting er, lectorielivet var aldrig kedeligt.

Uden mad og drikke

Det har utvivlsomt altid været et særkende for Elers' alumner, at de har evnet at forene det nyttige med det behagelige og så tillige gøre det fornøjeligt. En sådan nyttig, behagelig og fornøjelig foranstaltning var madklubben. Den begyndte først i det små, på det mellemste køkken; men avancerede siden og flyttede op i de øverste regioner med deltagelse af et flertal af alumnerne med diverse gæster. Hvervet som *chêf collegii* gik på daglig omgang. Delta-gerne havde at påmønstre inden kl. 16.00 dagligt ved opslag på lectoriet, på hvilket tidspunkt dagens kok kunne påbegynde indkøbene og forberedelserne i øvrigt. De skiftende kokke ydede efter evne, og de sultne alumner nød i høj grad efter behov. Efter erindringen var gennemsnitsprisen pr. måltid den fyrstelige sum à 4,50. Hver måned gjordes regnskabet op af den dertil udpegede. Alt i alt var denne i egentligste forstand 'kommunale' spisning en fortræffelig foranstaltning.

Lidt rørstrømskhed

Det er en ejendommelig oplevelse således at skulle skue indtil tyve år tilbage i tiden. Coll. er utvivlsomt en stærk erindring i de fleste alumnernes sind. En livsperiode, omend kort, der fik stor betydning for de fleste. Her blev grundlagt venskaber af livsvarig karakter; kontakter blev knyttet, der har dannet grundlag for utallige alumnernes karrierer. Årene på Coll. var i hvert fald ikke de ringeste i en alumnes liv. Nu fylder Elers Kollegium 300 år, og hvilke 300

år! Utallige alumner har trådt deres akademiske barnesko, inden de er blevet kastet ud på forskellige poster i det danske samfund. Må det fortsat være sådan, at Coll. skræller skallerne bort, så kerne-
nen kan komme til sin egentlige ret.

Claus Oldenburg (1357, 71-76)

Sammenlignende alumnologi – eller dengang der kom piger på Coll.

I tidernes morgen – dvs. i 50'erne – befandt pigerne sig bag en råglasrude og når vi skulle passere gennem pigernes skolegård foregik det under eskorte: en lærer for, en lærer bag. Da jeg siden kom på munkeskolen Herlufsholm eksisterede pigerne slet ikke. Der var kun enkelte af kvindeskolen og de var af svimlende alder. Og så var der nogle gangpiger, hvis væsentligste kvalifikation man mente var grimhed, så gymnasieeleverne ikke skulle fristes til at lade fråden gå ud over dem. I hæren i 60'erne skulle man ikke blot være lovformeligt gift, men ens kone skulle også have meget dårlige nerver, hvis man ville gøre sig håb om at få lov at bo uden for kaserneområdet. Da jeg langt senere fik et bijob som fængselspræst, fik jeg endnu engang mandehørmene i næsen og genoplevede den lidt triste regelrethed, som hører mandemiljøerne til. Men selv fængslerne har bøjet sig: kvindelige betjente på mandsafdelinger. Kvinderne har en lige så dulmende indflydelse som sprut og hash. Efterhånden er der vel kun logerne tilbage, hvor mænd kan nøjes med at være mænd.

Da jeg i 1970 blev alumne på Coll., trådte jeg ind i en mandsverden. Fru Andersen vaskede op efter alumnerne og mugede ud under dem. På den måde fik de tid til at føre deres vanvittigt intelligente diskussioner på lectoriet (læser! bemærk latiniseringens arv!) ved nattetide.

På det tidspunkt var der kvindelige grise til, men de levede et skyggeliv på idiotens nåde og barmhjertighed. Dermed udvikledes en hel speciel smuk kvindetype, der elskede Coll. højere end sine elskere og således overlevede dem alle.

Men tiden var ved at skifte. Samtidig med, at fru Andersens opvask blev sparet væk, blev de første kvindelige studenter ophøjede

til alumner. Den første var hurtigt ude af porten igen. Enten blev hun skræmt væk, eller også gad hun bare ikke.

Den anden var Hanne Birgit. Med sit stride gulerodsfarvede hår og iført tidens hårdtslående meninger torpederede hun tonen på lectoriet. Det lykkedes hende at udråbe øverste etage til 'befriet område' og dermed var lectoriets og pråts status alvorligt truet. Det blev ikke bedre af, at visse alumner blev udsat for særlig kvindelig omsorg. En berømt matematiker skulle partout vaskes, hvilket var udmærket set ud fra en kollektiv betragtning, men jeg tvivler på, at manden brød sig om det og hans integritet synes truet. Han fik også under henvisning til sine eminente evner for teoretisk matematik og i den almindelige socialiserings navn ved et kvindeligt paladskup, overdraget ølregnskabet. Det hjalp nu ikke på min ølregning.

Svend Ellehøj og 'eforina' til eftermiddag i efteråret 1974.

Øverste række: Bergfinnur Durhuus, Ida Fabricius, Peter Hansen, Inge Fredenslund, Bent Møller, Peter Engberg. Mellemste: Ole Bjørn Jensen, Niels Henrik Olesen, Margit Warburg, Peter Weis Bentzon, Else Kappelgaard, Marita Akhøj Olsen, Gunner Lind. Nederste: Patrick Kragelund, Bjørn Voigt, Hanne Birgit Elmelund Andersen, Svend Ellehøj, Vivi Ellehøj, Claus Oldenburg.

Det blev brydsomme tider på Coll. Når det var nødvendigt, forsonede Hanne Birgit og jeg os ved at blive meget fulde og snakke meget norsk og således skiftede Coll.-ånden ud – fra den gammelstudentikose ølintellektualismes stortalenhed til 70'ernes følsomme bofællesskab i frustrationernes tegn.

Men de mandlige rester på Coll. fik et rigtig chok, da Margit dukkede op. Da hun var dybt engageret i ekstrem social adfærd – hun læste religionssociologi – mente hun, at Coll.'s gamle mandlige hakkeorden måtte være et selvstudium værd. Og med hende dukkede det moderne fænomen op, at kvindelige og mandlige resourcer bytter plads – kort fortalt sådan, at faren går til fødselsforberedelse og moren bliver major. Ved fra første færd villigt at underkaste sig det mandlige regelsæt blev Margit en stor støtte for de gamle principper på Coll., bare i omvendt form. For efterhånden som hun steg i graderne, førte hun sig med den største selvfølgelighed stærkere og stærkere frem som femme fatale og hendes larmende latter og store hatte lagde sig ud over lectoriet og gamle Coll.

Denne pompøse kraft rokkede ved huset. Margit indførte den første mandlige gris i kvindearme. Alle vidste, at der i århundreder havde været mandlige grise, hvilket ikke var udtryk for bøsseri, men for boligmangel blandt studenterne. Nu introducerede Margit 'tante Agathe', der lige præcis indgik i den rolle, som havde kendetegnet de kvindelige grise, siden det fra først i 60'erne stod klart, at bedstemødrene, Københavns Kommune og Folkekirken havde overgivet sig og ladet de unge mennesker offentligt flytte sammen uden vielsesattest. Tante Agathe bar ølkasser, lavede glimrende mad, hyggede og udviklede en stærk kærlighed til Coll. – og så var han utrolig omgængelig. På den måde forsvandt min barndoms råglasrude mellem kønnene og blev erstattet af det androgyne.

Det var hede dage på Coll. Men det er den slags jo altid i erindringen. Siden har jeg hørt, at der er blevet kedeligt på lectoriet og at studenterne passer deres studier. Men det er måske bare en selvbekræftelse for en gammel alumne, der gik i frivilligt, pastoralt eksil i det fynske for i disse år atter jævnligt at passere gennem St. Kanikestræde og skotte op til Coll. uden at fortryde noget som helst.

Hanne Birgit Elmelund-Gam (1362, 72-77)

At være blandt de første kvindelige alumner på Elers Collegium

Der 'røg' endnu en tradition, da den første 'rigtige' kvindelige alumne flyttede ind på Coll. i 1972. Vil man vide mere om, hvordan diskussionerne bølgede, er *Pråt* den bedste kilde. Vi andre erindrer og husker kun det bedste.

Det var slet ikke Elers, men Borch jeg søgte. Som student fra Ribe Katedralskole var Borch jo en oplagt mulighed. Men da jeg så gaden og huset, ja så var jeg med det samme overbevist om, at Elers var stedet.

Portrummet, historien på de rødmalede vægge, Steffens, der på vej ind til lectoriet manede til sammenhæng og enhed i tilværelsen, haven med Tro, Håb og Kærlighed samt de små pavilloner. Og så gik enkelte af de mandlige alumner, der midt om formiddagen gik rundt i slåbrok. Alt det talte til min fantasi. Jeg sagde *ja*.

Eforen, professor Svend Ellehøj, fortalte, inden jeg flyttede ind, at der på Coll. var delte meninger om de nye tider. Men han mente ikke, at det skulle være så svært at klare...

Jeg husker tydeligt den første aften på Coll., hvor jeg blev inviteret til en, tror jeg nok, improviseret velkomstfest hos Svend Præst. Bjørn Voigt (1337,68-73) og Niels Hjort (1347,69-72) underholdt mig med alskens historier om, hvordan de havde tænkt sig, at den første rigtige kvindelige alumne skulle behandles, og jeg skulle bare komme til dem, hvis der blev noget... Siden blev vi gode venner.

Inspector Collegii, Fiscus, Inspector dit, Inspector dat, et helt nyt omgangssprog skulle læres, og her var *Pråt* jo oplagt til at fortælle én om tonen på Coll., og om de forskellige grupperinger, der var.

Nogle var med i madklubben, andre ikke. Nogle få spiste deres varme mad hos fru Rosenkål på Regensen. Mad og fællesskab, det var madklubben, selv med et skrabet budget på 5 kr. pr. middag, men heldigvis blev det til andet end spaghettilsovs. Det var ikke sådan, at andre var udelukkede. Coll. var tilpas lille til, at der var plads til alle.

Der skulle jo også studeres, det var meningen med at bo på Coll. Jeg husker, at jeg på et tidspunkt fandt ud af, at jeg ikke hav-

de været på Universitetet i 14 dage og heller ikke havde savnet det. Der skete hele tiden noget på Coll., måske ikke så meget i de tidligste timer som om aftenen og i de sene nattetimer.

Alumner fra andre fag med andre opfattelser af mål og metoder gjorde tilgangen til mine fag, dansk og engelsk, mere nuanceret, og har i mange andre sammenhænge præget min tilværelse. *Nucleos non putamina* er Coll.'s valgsprog og på lectoriet blev der knækket mange nødder under det slidte egerns trætte opmærksomhed. Egernet forblev vist lige hungrende, men for os var det en god akademisk øvelse.

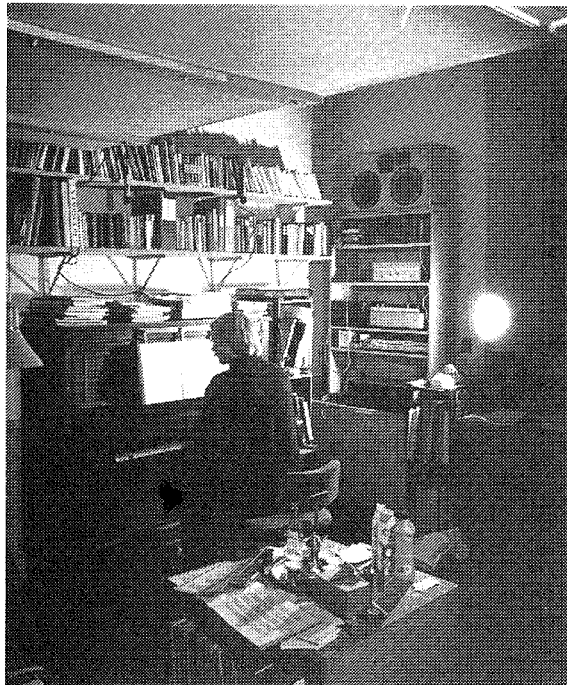
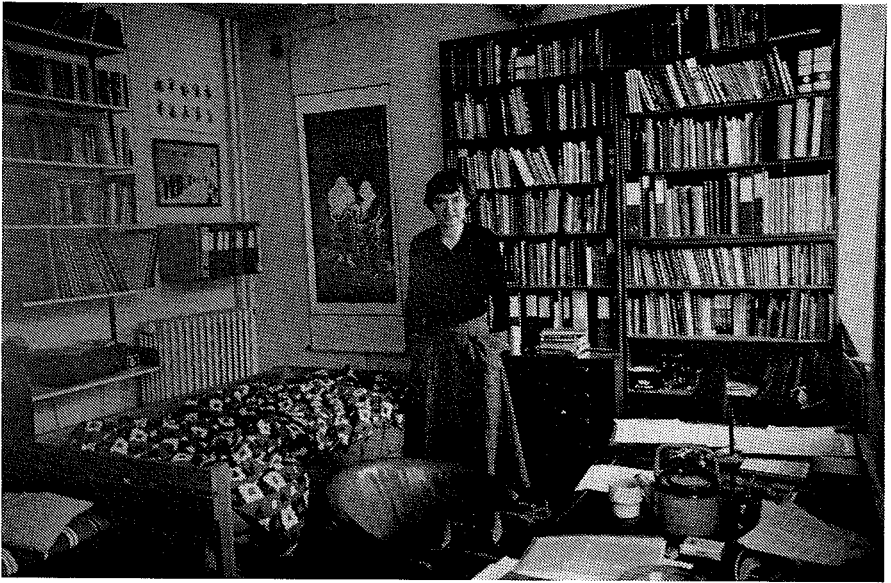
Man fulgte hinandens liv. Det var ikke altid lige sjovt, hvis f.eks. nogle af de andre alumner kom med kommentarer om valg af kæreste, men det blev ofte livligt diskuteret på lectoriet og i *Pråt*. Man vidste også, at der var trøst og gode råd, når der var behov.

Jeg blev den første kvindelige inspector, inspectrice kaldte Schepelern mig i 1974. At det som sådan skulle være noget særligt at være kvinde og så inspector på samme tid, syntes jeg ikke. Det var en meget spændende tid, hvor tankerne om enhedskollegiet begyndte at tage form, og hvor vi fik restaureret murene og istandsat de 2 pavilloner. I den ene blev der installeret sauna og den anden blev ophøjet fra retirade til fjernsynsstue. Den gamle organisation med inspectores fungerede. Stort set trivedes alle alumnerne, det gjorde vi – det gjorde jeg.

På side 131 i festskriftet, udgivet i anledning af Collegiets 250-Aars jubilæum, den 29. november 1941, står der:

*Tusinde blev de, som du skænkede Glæde
Venskab og Fred,
da i de Kannikers ældgamle Stræde
du lagde ned
Grund til det Hus, som altid vi vil kalde
Hjem for vor Ungdoms glade, skønne Aar,
Aldrig skal den falde,
Elers din Gaard.*

Måtte andre også i fremtiden kunne nikke genkendende til dette vers.

Rumindretning midt i 1970'erne. Flere bøger, men mindre præstegårds-idyl. Sammenling side 61.

Margit Warburg (1367, 73-77)

Jeg gik på Ingrid Jespersens Skole fra 1. klasse til 3. g, og det var dengang en pigeskole, så selv om jeg tog 1. del, inden jeg flyttede ind på Coll., så var det egentlig begrænset, hvad jeg kendte til det andet køn. Jeg regnede vel simpelthen med, at de var ligesom os andre.

Nu ville tilfældet, at jeg sammen med Hanne Birgit og Marita (1366, 72-76) blev blandt de første piger, der flyttede ind til et rent mandesamfund. Overraskende nok tænkte jeg ikke så meget på det, der var så mange andre mærkelige ting: Klokken, der ringede i mit råm, søndagsthe og pråt, sære latinske erhverv og min egen usle status nederst i hierarkiet.

Men det er klart, at jeg hurtigt opdagede, at de var lidt sippede. Voigt havde længe overvejet, om han også efter der kom piger stadig kunne spise morgenmad i slåbrok, og selv var jeg nødt til at anskaffe mig en, for det var tydeligvis ikke passende med selv et stort håndklæde, når man skulle i brusebad. Men udover det sippede var der såmænd ikke så stor forskel.

Der var en masse musikglade mennesker i den periode. Der var flere violiner, et klaver, en kontrabas, flere fløjter, mange sangglade og/eller operalyttende alumner. Det var helt karakteristisk, at der var en halvstor gruppe, som efter at have fulgt et folkeuniversitetskursus om Ringen, købte billetter sammen og fulgtes ad til Det kongelige Teater aften efter aften for også at høre og se den. Men vi sang også selv. Især var Møller (1374, 74-77) glad for Bellmann, og vi brugte Elersianersangbogen mange aftener og havde det fælles og godt, når vi sang, og kunne nu glæde os over, at vi både havde mands- og kvindestemmer.

Vi lavede også en lille privat filmklub. En af familien – nej klagen – Engberg (1370, 73-78), læste film, og fremskaffede film, som få af os havde hørt om. Han var ivrig og engageret, og der var altid en 4-5 alumner, der var parate til at diskutere tolkningerne af filmen til de lyse timer.

Samme Engberg var i det hele taget meget kunstnerisk. Engang til en majfest havde han kreeret en ganske særlig majstang, en 2,5 meter høj superpenis, ca. 60 cm. i diameter og omviklet med lysegrønt crepepapir. Den skulle vi alle danse rundt om til

majfesten. Det var også ham, der i forbindelse med en sommerfest, havde været ude hos smeden på Christiania for at lave to mammut smedejernsriste, som skulle placeres på croquetbanen som grill. Vi stegte 60 T-bone steaks på dem, og to af de mandlige alumner stod svedende som Vølunds svende i bar overkrop og vendte hver T-bone. Og det var der nok ikke nogen af de kvindelige alumner, der havde gjort.

Og nu vi er ved alt det nøgne, så var det også, mens jeg boede der, at vi lavede sauna i en af pavillonerne. Mandag, onsdag og fredag for herrer og tirsdag, torsdag og lørdag for damerne. Men i øvrigt kunne man skrive i præt, når man gik derned.

En forskel fra pigeskolen (eller er det en forskel på 60'erne og 70'erne?) var den megen politiske diskussion. Både Hanne Birgit og jeg tog til Kina, Engberg til Cuba. Og alle diskuterede vi tidens emner, fra Glistrup over rødstrømpebevægelsen til spørgsmålet om fremmedgørelse i et borgerligt-senkapitalistisk samfund. Vel var vi revolutionære, men vi var også tro mod værdierne i samme borgerlige samfund. Og karakteristisk for diskussionernes indhold var det, at de let blev historiske. Vi jonglerede med paralleller til de tidlige kristne menigheder, til romernes slaveøkonomi, eller til bondefrihedskrige i det 16. århundrede. Karakteristisk for formen var det, at alle uden smålige hensyn til køn eller tankens klarhed udtalte sig i munden på hinanden, mens tobakstågerne i lectoriet blev tættere, de tomme ølflasker blev flere, og timerne blev små.

På trods af al samværet var vi i al almindelighed ret flittige. Om dagen sås vi ikke særlig meget, især ikke om vinteren. Enten sov eller læste vi, selv om vi selvfølgelig kunne mødes omkring frokost og diskutere Informations kronik eller Ekstra Bladets side 9. Efter den fælles middag i madklubben gik vi hvert til sit og læste, indtil vi dukkede op på lectoriet ved halv tolv tiden. Fliden dokumenteredes bl.a. ved, at der var flere alumner (og næsten-alumner), der fik universitetets guldmedalje i den periode. Det siger sig selv, at der var nogle, der indleverede under mottoet 'Nucleos non putamina'.

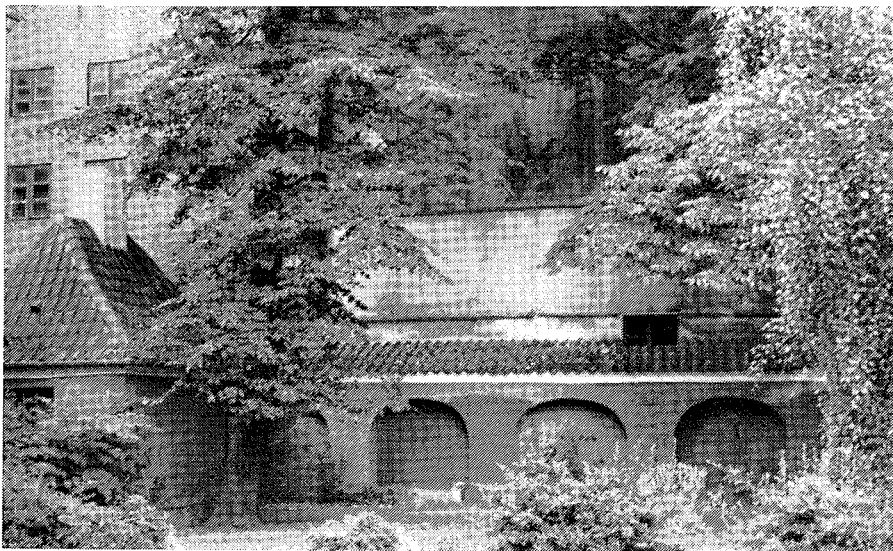
Men vi havde også større eller mindre udflugter udenfor Coll. Vi besøgte Hjorth (1347,69-72), som var blevet præst på Samsø,

efter at han var flyttet fra Coll. Vi var på Fårup Sommerland, som Patricks (1357, 72-77) far og bror havde startet, men den mest eksotiske oplevelse var det for 12-13 af os, der tog til karneval i Bonn, hvor Oldes (1357, 71-76) forældre tog imod os med en overvældende gæstfrihed. Oldes mor havde på forhånd bestemt, at vi skulle klæde os ud efter H. C. Andersens eventyr 'Elverhøj', så vi havde syet og limet og klippet i lang tid inden. Blandt os havde vi nisser, lygtemænd, havfolk og en enkelt natteravn; forældrene selv var selvfølgelig elverkongen og -dronningen, sønnen var Dovregubben klædt i langhåret sengeforligger, uredt hår og bare knæ, selv var jeg Gravsoen og derfor have jeg fået påsyet overdimensionerede, meget lyserøde – og i det Bonn'ske selskab tilsyneladende noget frivole grisepatter i to rækker ned ad den sorte kjole.

Tante Agathe

Uanset det noget puritanske liv, vi rent faktisk førte på Coll., så havde pigernes indtog dog betydet, at der i hvert fald skulle tages stilling til et presserende problem: Skulle vi gå ind for exogami eller endogami? Der blev fremført mange fascinerende argumenter, hvor ikke mindst fortrinsretten for familieberettigede kunne indtages fra både den ene og den anden fløj. Begge synspunkter blev afprøvet i praksis og diskuteret i et omfang, som kunne gøre enkelte alumner tilbageholdne med at videregive oplysninger om alt, hvad de foretog sig.

Sådan havde jeg det selv, og da jeg et år ved juletid skulle på herbesøg udenfor murene, meddelte jeg blot, at jeg skulle besøge tante Agathe. Lectorie-rotterne forstod selvfølgelig straks, hvad det var for en tante, men det vidste jeg jo ikke. En aften ringede min bror Jacob for at tale med mig, og den lidt naive alumne, der tog telefonen, spurgte ud i lectoriet, hvor jeg var. Alle bedyrede, at jeg besøgte tante Agathe. Min bror, som godt nok aldrig havde været helt stiv i alle familiens tanter og onkler, bad Crone om at spørge igen. Da alumnerne hørte, hvem der var i telefonen, blev de om muligt endnu mere sikre på mit opholdssted. Og des usikrere blev Jacob. For hvem kan nu stå helt fast, når de andre var så overbeviste. Til sidst troede han på det.

Efter et helt år i støj og støv forsvandt bag- og sidehus hos naboen på Skindergade-siden. I efteråret 1976 var den høje mur blevet til en udsigt.

Tante Agathe flyttede senere ind på Coll. og blev den første mandlige gris, og så snart andre fik grise, igen uden smålige hensyn til køn, udråbte han sig til *prim. porc.* Som kandidat skulle han betale dobbelt Coll. skat, og da det viste sig, at han opførte sig li-

gesom alle de andre alumner, drak øl og lavede mad, diskuterede og var social, blev han hurtigt accepteret – et år blev han faktisk valgt som membrum. Ingen kaldte ham andet end Agathe, og da han var stor og stærk og har fuldsæk, så var det jo også oplagt.

Kollektiverne efter Coll.

Blandt den gruppe af alumner, som især frekventerede lectoriet, var der flere, som med bange anelser så hen til den dag, hvor de måtte imødesee en tilværelse uden det intense sociale samvær, som de var vænnet til efter flere års alumnetid. I pagt med tiden købte Voigt, Moe, Bryndom (1353, 71-74) og Hannah samt Høyrup (1342, 69-72) og Karen derfor sammen en kæmpekasse af et hus på Enighedsvej i Charlottenlund, og da tiden udrandt for de næste, besluttede Patrick, Bentzon (1363, 72-77), Møller, Ninna (1378, 74-74), Agathe og jeg selv ligeledes at videreføre Coll.-livet i et kollektiv.

Efter nogen søgen fandt vores kollektiv, som af skattetekniske årsager benævnte sig selv som 'Andelsforeningen af 27/4 1977', en herskabslejlighed på Nørrebrogade ved søerne. Madklub og dagligstuesnak skulle binde sammen, men nissen flytter ikke altid med, og man er ikke alumne udenfor Coll., så efter et par år drev vi i hver sin retning til hvert sit liv.

Gunner Lind (1377, 74-77)

En af mine lærere fra dengang fortalte mig for ikke længe siden om sine indtryk. Blandt andet huskede han mig for at gabe kraftigt og tit i hans timer. Det tror jeg gerne; for Coll.'s døgn var dengang ikke på helt god fod med universitetets timeplan. der var to faste tider: madklub kl. 6, og lectoriet som vågnede til liv omkring 10 eller 11 om aftenen, et liv der varede adskillige timer. Det var altså muligt at stå op omkring 4 eller 5 om eftermiddagen og stadig være en fuldt funktionsdygtig og ikke på mindste måde opsigtsvækkende alumne. Kun få benyttede sig af den mulighed, og kun i perioder. Men at det overhovedet var muligt viser styrken i Coll.'s egen rytme.

Humlefesten den 29. oktober 1977 står der ved dette billede. Til sammenligning sommerfesten i 1945 side 65.

Denne rytme var kun ét af flere ydre tegn på en indre kulturel sammenhæng. Det er overdrevet at kalde den lukket, for der var ingen mangel på interesse for hvad der foregik. Men de indre begivenheders store relevans fik de små ydre ting til at formindskes.

Ovenstående er ikke så lidt af en fiktion. Der *var* en Coll.-kultur med disse to omdrejningspunkter. Den var bare ikke altomfattende. Der var ikke helt få, som kun deltog betinget, og mangfoldigheden under den fælles hat var stor.

I virkeligheden var Coll. så broget som Hovedbanegårdens ankomsthal. Der indgik urgamle skillelinjer i brogetheden, ikke mindst den mellem teologerne og den øvrige menneskehed. Men det var også en spejling af, at studenterne var et mere spraglet folkefærd end de længe havde været, hvis det havde været det nogen- sinde. Det gamle dominerende fag, teologien, var forlængst blevet en lille klub. Det dominerende køn havde for nylig måttet slippe tøjlerne. Den dominerende klasse var væk: akademikerbørnene var ganske vist de fleste på Coll., ikke mindst takket være slægtsberettigelsen. Men de var det langt fra på universitetet som helhed, og der var slet ingen følelse af, at andre var en undtagelse.

Måske var det mest centrale ved mangfoldigheden netop følelsen af, at det var den, der havde legitimiteten på sin side.

De kultursammenstød, som er lettest at beskrive med ord, var af gammelkendt art. Der var for eksempel den aften, hvor den ene alumne (1376, 74-76) kogte det lækre skærpekød, som lige var hjemkommet fra Færøerne. Duften (hvis det er ordet) bredte sig overalt. Den anden, ejer af kollegiets eneste kat, gik frustreret rundt og kiggede bag alle døre og møbler. Til sidst kom det arrigt fra katteejeren: 'Nu har jeg set over det hele, men jeg *kan* altså ikke finde det sted, hvor katten har pisset!'

Når det er svært at beskrive mangfoldigheden, er det fordi de væsentlige skel var af diffus art. De hang næsten ikke, eller slet ikke, sammen med alder, fag, køn, herkomst og andre håndfaste ting. De væsentligste udslag var heller ikke de grupperinger, man kunne ane, når Coll.-mødet skred til afstemning eller polemikken brød ud. Hvad der mest af alt farvede tilhørsforhold var den enkeltes rytme i brugen af Coll., en rytme i tid og sted. Hvor var

Et heroisk fodboldhold 1977, som angiveligt opnåede det smukke resultat 1-2. Deltagerne: Peter Engberg, Mogens T. Levinsen, Ida Engberg Lind, Anders Kildemoes, Peter Hansen, Jakob Bohr, Ingolf Thuesen, Jesper Tvevad, Jean Charles Baudoin (gris), Peter Weis Bentzon, Klaus Hansen.

man hvornår? Det bestemte også, hvem man var sammen med, men som en følge, ikke en hovedsag.

Nøjagtig på samme måde forholdt – og forholder – det sig naturligvis med alumnerne og kollegiet som sådan. De hører sammen fordi de er på dette sted på samme tid. Hele kollegiet har dog noget som savnes i de små sammenhænge: embedsmænd, ordens- og kroketregler, en kasse og en fundats. Kort sagt, både en struktur og en ånd. Det var på én gang et samlende og skillende punkt. På den ene side var det den ramme, som gjorde det muligt for mangfoldigheden at trives på en forbavsende gnidningsfri måde. På den anden side var Coll.'s ånd (med mere) både et stridsvåben og et stridens æble. Der var så at sige en ortodoks måde at være alumne på. Den var blandt andet karakteriseret ved den døgnrytme som blev omtalt før, og ved den robuste kollektivism, der hørte med til den. Her herskede der ikke enighed. Nogle havde en rytme, der passede til, andre ikke. Mangfoldigheden gav sig på den måde udtryk i en vis spænding mellem på den ene side de ortodokse, som virkeligt levede i den bedst tænkelige af alle verdener, og resten, som godt kunne tænke sig et og andet anderledes.

Kåre Engberg Lind (1402, 78-84)

Elers drejende om et hængsel 1980-85

At gå ind igennem porten på Elers, ind i den periode, hvor jeg var alumne, er at opleve, hvorledes omverdenen kaster et skiftende lys med ind bag kollegiets tykke mure. Men det er også at opleve, hvorledes porten lukker sig tungt bag én: Borte er nu Købmagergades lysende ruder, folks skiftende moder, omverdenens flimrende masker.

Derfor først: Lad os her kun lade porten falde i bag os. Mens døren låses med sit trygge klik, går vi ind i kollegiet i perioden 1980-85, idet vi håber, at det ikke er Københavns karneval, der larmer udenfor – et fænomen, der netop starter i denne periode – for er det det, må vi straks komme op på tå: En sø har nemlig bredt sig over hele portrummet, og det er ikke vand, selvom det er en række vandladere foran porten, der har forårsaget den.

Et stadigt genkommende karnevalsproblem var nemlig dette, indtil løsningen opstod i form af et skilt: *Portpissere kastreres uden varsel!* Sådan noget hjælper.

For man må jo beskytte sig mod omverdenen og mod skiftende tiders karneval. Og det gør kollegiet pertentligt, idet man stadig holder fast i kollegiets vanlige usamtidighed. For eksempel igen de traditionelle fester:

Som nu den tilstundende *fodboldfest* (hvis det nu er om foråret, vi har sneget os ind på Elers): Ud af det eksamens(s)lumre kollegieværelse kommer alumnen med plirrende øjne. I farverigt sportstøj, ud på Fældeparkens lysende grønsvær: Man spiller mod de andre småkollegier; og Elers gør sit til, at et årligt nederlag kan blive tradition. Kun ved festen om aftenen sejrer kollegiet.

Senere, efter eksamen, kommer så *sommerfesten*, der dog i erindrings tåger svømmer ud i en sø af druk, sommermorgen og lysegrønne blade.

For også naturen i Elers' have holder fast i en vis usamtidighed og gentagen struktur. Hvert år kan man i lysende lilla og orange krokus se en forlængst 'bortgangen' alumnes initialer pirre op af grønsværen. Og hvert år – lidt senere end byens andre træer – anstrenger træerne på Elers sig med at sætte nye småbitte blade og med at symbolisere det afsondrede, gentagne og usamtidige. Freden i storbyen.

Om efteråret: *Humlefest og gåsegilde*. Humlefesten starter med, at øllet bliver båret ind. Mere er jeg dog ikke i stand til at huske om denne fest. Senere så det besynderlige gåsegilde: en kold novemberaften flokkes de i Store Kannikestræde: Pingvinerne. Det er de ældre, gamle og skindøde alumni elersiani, der iført gebis og dannelseskultur går igen. Og dog må man bestemt ikke se på disse agtværdige herrer med Scherfigs briller, tykke af ironi. For der er bestemt ikke noget forsømt forår ved dem. Tværtimod. Inden middagen har alle kollegiets kvinder modtaget ægteskabstilbud, og vi forlader nu festen klokken tre om natten, mens en i Elersianersamfundet bekendt lille dr. phil. med guldbryller og urkæde glad danser rundt til Nina Hagen punk-band. Rideau.

...hovsa, det er allerede blevet december. Elers' røde mure står godt til sneen, og *julefesten* er over os. Den stille fest. Med julega-

ver og -boller fyldte med hygge, hjemlighed og 'familien Elers'. Man samler kræfter til de to sidste fester: *Karneval* og *nytårsfest*. Karnevallet hopper vi hurtigt igennem, da der her allerede er blevet snakket nok om karneval, men nytårsfesten skal vi gå med til, da det er en fest, der i perioden lider af voldsomt vokseværk og udvider sig med tivolfyrværkeri, flere undrende mennesker og en marcipandame, der liggende i et skumbadsbadekar bliver hejst ned fra loftet.

Om marcipandamen – eller rettere om badekarret – er følgende at berette: Nogle alumner havde af en fælles kammerat fået lov til at anvende nogle fliser fra et renoveringsklart badeværelse for at kunne konstruere damens badekar. Badeværelset var i en gammel lejlighed på Østerbro, og de glade badekarsbyggere havde fået opgivet husnummer, opgang og etage på lejligheden. Nøglen kunne de selv finde under måtten. Som aftalt, så gjort: man tager hurtigt ud til lejligheden, finder nøgle, lejlighed og badeværelse, tager fliserne ned, klæber et badekar sammen til den smukke dame, og om aftenen: smukt vajer hun i sit skumbad ned fra loftet.

Det er først et par dage efter, at problemer opstår, da en ophidset person ringer og skaber sig over, at man er brudt ind i hans lejlighed og har fjernet fliserne i hans nydelige badeværelse. Kammeratens nabo på Østerbro lægger aldrig mere nøglen under døren.

Ja, således havde alumnerne et slidsomt liv. Verden var lagt i faste og krævende rammer. Oftest indespærret bag de tykke mure, afsondret fra omverdenen måtte studenten leve op til de mange pligter. Først skulle der arrangeres. Senere ryddes op.

Porten var i 1980-85 lukket ud til omverdenen.

Og dog. Passer nu det, tænker den kritiske læser. Var den tykke port på Elers dog så lukket? Viste tidens strømninger sig slet ikke på kollegiet? Har vi måske ikke allerede hørt, hvorledes strømme fra omverdenen i hvert fald kom pibende ind *under* porten?

Og hertil kan kun svares: Jo skam! Omverdenens skiftende strømninger og odeurs får også elersianske udtryk:

Som for eksempel det tidstypisk store antal kvinder. Kollegieporten har nu længe – også officielt – stået på vid gab for

studiner. Og i 1980-85 hersker endog en stærk kvindeteologisk fraktion. Det er studiner, der trækker i mange af kollegiets tråde, og som – idet de vistnok dyrker Den Hellige Edderkoppekvinde – danner centrum i et forgrenet netværk.

Der er også den 68-ilanddrevne munkemarxist, der dog hygger sig ganske godt med portvinen og med at sætte andre alumni i arbejde.

Og også tidens *musikalske* strømninger kommer til udtryk på det gamle kollegium: Det er altid langt ud på natten. Hvor alt er så stille. Kun den tynde nymåne sender gennem havens krogede grene et gråblegt lys ned i lectoriet og oplyser panden på Henrik Steffens i sit relief. Ja, alt så stille. Bag kollegieværelserne anes de sovende alumners sødmefulde åndedrag; kun en enkelt person er endnu oppe; stående ved sin gramfon leder han efter knappen med *on* – for så:

FULDE HØRM PÅ DE FEDE HØJTALERE

...en anden kollegianer: 'Nu! Hvor er man? Alt er kaos! Det må være ryggen man har slået, da lyden slyngede én ud på værelsesgulvet! Det underligt vibrerende, gyngende gulv! Der må være noget, der ikke vibrerer, noget man kan holde fast i. Et eller andet. Man må igennem muren af lyd. Ja, lyden, lyden, lyden, hvor kommer den fra? Den fylder rummet trods det nedfaldende puds. Lyden, lyden, lyden! Messinghåndtaget til døren er rødglødende, det er gnidningsmodstanden fra lyden – åh, endelig: der er de: De andre i natskjorte og underbukser, fortvivlet trækkende nathuerne ned over ørerne. Ligesom de næppe kan stå oprejst, kan man næppe høre deres knoers ynkelige bank mod den låste dør, hvorfra lyden, lyden, lyden. Tidens strømninger! Strøm på tiden! Holder det dog aldrig op!'

Først næste morgen: 'Her så stille på kollegiet. Solens stråler falder så fredfyldt på Steffens. Katharsis. Kollegiets mure står der foryngede endnu.'

Imidlertid... Også på mere håndfast manér angriber man kollegiets mure i perioden 80-85: Med boremaskiner og hakker går man til den. Gennem porten har listige håndværkere sneget sig ind. De kalder det renovering eller fornyelse. Men – ak, hvor forandret – de smukt mugne vægge i kælderen bliver nu ensfarvede. De brun- og sortlakerede gulvplanker – farvede af tidligere alum-

ners mødige skidt og sorte tæer – bliver afhøvlede. Alt lysner. Nye tider. Nye pust fra omverdenen: Således også i fortællerens eget værelse: Nye friske pust mærkes gennem halvandet år igennem et hul i væggen ud til haven. På grund af svie og smerte får de stakels alumner forlænget deres kollegietid med et halvt år. Et sådant fornyleschok kræver tilvænning.

Ja, således forandres kollegiet alligevel i 1980-85. Nogle døre går i og andre op. 'Forfald over hele linjen', siger den konservative læser: 'Hør nu bare, hvad der sker med den mandige krig imod modparten på den anden side af Store Kannikestræde, imod det såkaldte 'kollegium', som denne bog bestemt er for god til at nævne navnet på. Forfald! Ikke forrige tiders heltegerninger! Hvad bliver det til for kollegianerne? Nogle fakkeltogsslukninger, en sætten brandalarmen igang, da Dronningen er på besøg på det unævnelige samt en bortførelse af deres fjernsyn (et dog mere 'dræbende stød') af elersianere forklædt som TV-reparatører. Men ellers, hvad Elers?

Krigen imod R... går i årene 80-85 tydeligvis i sin mor igen... så man ikke kan lade være med at tænke, om det ikke er det usundt store antal af kvindelige alumnae, der har bortsmeltet den oprindelige, sunde aggression, pubertet og frustation?

Og ikke nok hermed: Ikke bare forfald i traditionel kollegiemaskulinitet. Men også moderne bureaukratisering, anonymisering og nivellering oplever man på Collegium Elersianum: Udelukkende af bureaukratiske årsager slår kollegiet – som om alt var ligegyldigt – sig sammen med fjenden på den anden side af gaden og med de andre små kollgier og danner det såkaldte 'Enhedskollegium'! Et fuldstændig traditionstomt og anonymt navn! Den yngste alumne skal ej heller mere tage telefonen.

Stipendiaten mister retten til at vælge værelse og må med alle bøgerne og den tykke afhandling klemme sig ind i Hundehullet.

Og selv de familiemæssige bånd – familieberettigelsen – retter man angreb på!

For tiden drejer om et hængsel: Det nittende århundrede er på vej ud af Elers, da årstallet er på vej ind i det enogtyvende.

Mere studenterlokalt befinder vi os i perioden, hvor unge fremadstræbere ikke så meget mere får medieopmærksomhed og markerer afstand til de lidt ældre ved forbrug af radikal-social-

isme. Men i en tid, hvor unge fremadstræbere er på vej til at gøre noget lignende igennem radikal-liberalisme. En ny, mere galvaniseret og haardere tid for studenten.

Dog, Elers Kollegium tilhører i årene 1980-85, hverken den nye eller den gamle tid. Kollegiet hænger og dingler på et hængsel. Det er en tid, hvor porten er åben og dog lukket.

Det er den tid, hvor gamle magter er i forfald og nye ikke har konstitueret sig. Måske den lykkeligste tid?

Hvor Københavns Universitet forlængst er blevet anonymt og specialiseret, da er Elers Kollegium det sande *universitet* – *universitas* – rummende det hele. Elers er enhedskultur og mangfoldighed:

Hvor byens mange moder og trends flimrer distanceret forbi derude på Købmagergade, da holder Elers selv sit eget, mere nære karneval: Flere perioder – og alumner med rod i flere tider – blander sig. Ligesom da Oehlenschläger blev 'befrugtet af den tyske ånd' på Elers af Steffens – dér stod min seng – så sker der stadige åndelige sammenstød på Elers. Man holder fagligt-frugtbart karneval: Hvad jeg ved om transportsystemer i epitheliale membraner, landskabslovene og nordnorske sild – det ved jeg i kraft af Elers Kollegium.

Som antydnet er det imidlertid ikke kun fagvidenskabelige døre, alumnen kan åbne:

En for fortælleren bekendt alumne erindrer: Lyset, der falder ind på gulvet, løber hen til sengen, glider hen over lagenet, smyger sig op ad hår og hud: *Dame*.

Alt efter hvor meget gennemtræk, der var i den enkelte, blev nemlig ikke kun videnskabelige, men også erotiske døre åbnet – eller blev smækket hårdt i! Derfor var de fleste klogere, når de forlod Elers, end da de første gang gik ind.

Dog. Da vi nu er kommet helt hen til den enkelte alumnes intime værelsesdør, bør vi som besøgende nok være lidt diskrete og standse her.

Så lad os bare luske af. Vi kan jo altid komme igen. Porten ind til Elers Kollegium kan jo stadig åbnes. Både den i St. Kannikestræde og den i hjerterne på de fleste af denne bogs læsere.

Igor Grønning Simonsen

Fænomenet at være nyankommen på Elers Collegium

Meget kan sikkert siges, og jeg er overbevist om, at mange erfaringer er blevet gjort. Det første indtryk jeg gjorde mig var, at elersianere måtte være det mest tænksomme folkefærd under solen. (Dette er dog senere blevet afkræftet). Der gik nemlig 1 1/2 måned over tid, før jeg fik besked om, at min dunkle person var accepteret som fremtidig beboer på Elers.

Men om ikke tænksomme, så da hjertens gode mennesker. Ja, for tro det eller ej, de kære elersianere havde i ordets bogstaveligste forstand taget mig fra kulden og ind i varmen; min elersianske karriere startede i 'Hundehullet', stedet der ville kunne sælge i ethvert Spies rejsekatalog: 'Vi garanterer 30 grader hver eneste dag'. I sandhed hvad jeg kalder en ildåb. Men selvfølgelig skal Elers have en fyrkælder, og hvorfor så ikke placere den på sådan en måde, at den samtidig kan koge de ny-arriverede alumner på den mest effektive facon – elementær logik!

Jeg fik mig sågar en køleskabsplads, en af de første dage jeg var her. 'Lykken står dig bi', tænkte jeg. Men ak, den første tanke jeg fik om at rykke mit beskedne sengeleje ind i køleskabet, måtte straks opgives. Størrelsen af min hylde i dette 'afkølingsmonster' mindede i den grad om en brevsprække, at jeg op til gentagne gange, som ren refleks, havde frankeret mine madvarer.

En tredie fascinerende ting ved Elers er den elersianske embedsmandsstand, som udgør ca. 19 personer ud af 20. Et system der med garanti har skabt misundelse hos det daværende østtyske magthierarki. Heller ikke her fik jeg lov at slippe, selv om min efterhånden 'solskoledet' krop godt kunne trænge til et hvil. Director Societas – her lå min grumme fremtidige skæbne begravet på Elers. Mange ville hertil blot tilføje et 'Snik-snak'. Men en sådan bemærkning kunne da kun fremsiges af en totalt sindsforvirret ignorant, i betragtning af det nært forestående 300 års jubilæum, for tro mig, sådan en 'olding' er, trods sin uhyre charme, en tung herre at danse rundt med.

Efter denne grufulde skæbne undrede man sig endda over min hastigt stigende regning i vor kære ølkælder. Den første forklaring

Elers Kollegiums beboere september 1991. Stående: Helle Hentzer, Inge Pilegaard Rasmussen (fremlejer), Lars Mikkelsen, Jens Christian Toft, Lars Paskjær, Lars Hofmann Christensen, Søren Porsborg, Anders Martin Jensen, Rasmus Nøjgaard, Igor Grønning Simonsen. Siddende Helle Bagger, Heidi Sophia Kyhl, Sine Sørensen, Camilla Udsen, Rikke Slivsgaard.

der faldt her på stedet var: 'Nå ja, han er jo en af de Sorte' (ordforklaring: Sorte = teolog). Denne min eneste trøst i livet, skal den nu også anfægtes? Hovedrystende spørger jeg, hvem ville ikke ty til alkoholens befriende dråber, med en sådan byrde på sine spinkle skuldre?

På nuværende tidspunkt ville du, kære læser, sikkert være rystet i dine grundvolde, og tro at Elers Collegium er det rene helvede på jord. Hertil kan jeg kun tilføje: 'Vågn dog op lille blinde menneske, for dette sted er intet mindre end karakteropbyggende og sjælsforkønnende. Dette er stedet hvor grimme ællinger bliver til svaner'.

Tillykke med de 300 år, du gamle!

Igor.

Københavns Universitets Kollegiesamvirke af 1983

Elers Kollegium kunne i 1891 fejre sit 200 års jubilæum som en respektabelt selvstændig, om end ikke særlig velhavende institution: kollegiet besad en gældfri bygning og en lille formue i obligationer, hvis afkast dog kun med nød og næppe rakte til at bestride de allermest nødvendige udgifter i forbindelse med driften af kollegiet som fribolig for en snes studenter/kandidater. I realiteten havde dog inflation og prisstigninger så godt som borteroderet grundlaget for kollegiets selvstændighed; i det pressede driftsbudget var der ikke plads til hverken en forsvarlig vedligeholdelse af bygningen, hoveddistandsættelser eller større anskaffelser.

De andre små kollegier i tilknytning til Københavns Universitet (Borchs, Hassagers og Valkendorfs kollegier) befandt sig i en tilsvarende eller endnu mere alvorlig situation. I 1906 gjorde professor i klinisk medicin Knud Faber Universitetet opmærksom på den overhængende fare for forslumning af disse små stiftelser, som Universitetet havde et overordnet ansvar for; og et flerårigt udredningsarbejde vedr. kollegiernes 'hygiejniske og sociale forhold' (dvs. deres bygningsmæssige tilstand og økonomi) førte til, at der på Kommunitetets bekostning blev gennemført omfattende genopretningsarbejder af kollegierne, og at de fra og med finansåret 1914/15 blev optaget på finansloven med et fast årligt tilskud på godt 12.000 kr., i de første år (1914/15 - 1920/21) under Kommunitetets budget, derefter under Universitetets. Statstilskuddet, der gjorde det muligt at opretholde de små kollegiers status som friboliger, blev over årene forøget og reguleret i takt med prisudviklingen og blev efterhånden det bærende grundlag for kollegiernes økonomi, medens renteindtægterne af kollegiernes egenformuer blev af mere og mere marginal betydning. Det var for så vidt en logisk konsekvens af den stedfundne ændring i den økonomiske struktur og i øvrigt efter omstændighederne en nødvendighed, at Elers Kollegium i 1959 kastede sig helt i armene på staten og investerede sin tilbageværende obligationsformue (hvis afkast efter-

hånden kun dækkede ca. 1/8 af det rå driftsbudget, ekskl. vedligeholdelse og henlæggelser) i en ombygning mod løfte om en forøgelse af det årlige statstilskud med et (konjunkturreguleret) beløb, der svarede til renteindtægten af obligationerne.

Det statslige sikkerhedsnet under de små kollegiers drift som friboliger holdt i 57 år, men i efteråret 1970 brast det: som led i en række spareforanstaltninger besluttede regeringen at fjerne statstilskuddet til kollegier (i alt 654.800 kr., hvoraf Borchs, Elers og Valkendorfs kollegier tegnede sig for 130.500 kr.) fra forslaget til finanslov for 1971/72. Undervisningsministeriet, Universitetet og kollegierne iværksatte naturligvis energiske og hektiske bestræbelser på at få beslutningen ændret, men opnåede kun en, efterfølgende bevilget, forlængelse af tilskudsordningen med et halvt år. Dermed var de tre små kollegier kastet ud i en dyb økonomisk krise: de tilbageværende ressourcer, kollegiernes egne renteindtægter og en (ikke ganske ubetydelig) indirekte støtte fra Universitetet var hverken helt eller halvt nok til at videreføre kollegierne som kollegier.

Et var klart nok: med statstilskuddets bortfald var de små kollegiers æra som friboliger afsluttet. Regeringen havde meldt klart ud: staten var ikke længere økonomisk garant for de i stiftelsernes fundatser indeholdte bestemmelser om fribolig; og selv med opbydelse af den mest kreative fantasi var det umuligt at forestille sig en ny realistisk økonomisk struktur, som ikke i væsentlig grad byggede på beboerhusleje: betaling for ydelser som rengøring, energi, vand, renovation, vedligeholdelse osv. Konsistoriums budget og forretningsudvalg besluttede den 26. april 1972 at indføre husleje (185-200 kr. mdl.) på Borchs, Elers og Valkendorfs kollegier fra og med 1. april 1972, og efter et års huslejeboykot bed alumnerne i det sure æble og begyndte at betale husleje fra 1. april 1973.

Dermed var etableret en interimsøkonomi, som imidlertid hverken var tilstrækkelig eller stabil: trods besparelserforanstaltninger, især vedr. rengøring og vedligeholdelse, øgedes de tre kollegiers underskud år for år, medens den bygningsmæssige standard forringedes; og et centralt element i økonomien, Universitetets støtte, var af klart midlertidig karakter og kom kun til udbeta-

ling i forventning om, at der snart ville blive etableret en bæredygtig løsning uden om Universitetets konti.

En bæredygtig løsning måtte efter Universitetets opfattelse involvere Kommunitetet, og dermed det fjerde af de gamle kollegier: Regensen. Kommunitetet, Frederik den Andens oprindelig gigantiske studiefond (ved stiftelsen i 1569: 150 bøndergårde + kongetienden af 92 sogne), var – selv efter århundreders inflation, slet formuepleje og anvendelse af midlerne til fundatsfremmede formål – en ganske anselig fond. Inden for sit hovedformål, 'at understøtte trængende Studenter til deres Studiers Gennemførelse' (anm. til finansloven for 1920/21) skulle fonden, i henhold til en 1958/59 gennemført 'sanering', dække Regensens driftsudgifter, betale kommunitetsstipendier til regensianerne (1.800 kr. om året pr. beboer) og udrede enkelte andre understøttelser til studerende; men nu, ved indgangen til 1970'erne, var indtægterne i realiteten ikke længere store nok til at opfylde selv disse begrænsede formål, og behovet for en ny 'sanering' tegnede sig tydeligt.

Hovedlinjerne i en plan for en helhedsløsning for de fire gamle kollegier blev aftalt mellem Universitetet og Undervisningsministeriet den 6. juli 1972: bortfald af kommunitetsstipendierne, indførelse af husleje på Regensen, reservering af en tilstrækkelig stor del af Kommunitetets formue til sikring af Regensens vedligeholdelse og drift samt støtte til de ældre universitetskollegier af de frigjorte midler. Med det udgangspunkt udarbejdedes i de følgende år en skitse til en ny økonomisk/administrativ struktur for de fire gamle kollegier: en økonomisk paraplyorganisation, der med det fulde økonomiske ansvar for kollegiernes drift, men i øvrigt uden at gribe ind i deres autonomi skulle forvalte husleje og renteindtægterne af Kommunitetets og de tre små kollegiers ejendomme og kapitaler; for så vidt angik huslejeindtægterne, var det forudsat, at der skulle opkræves samme husleje på alle fire kollegier. Skitsen var færdig fra Universitetets side ved årsskiftet 1975/76, men på grund af kompakt modstand og trusler om sagsanlæg fra Regensens (og Regensianersamfundets) side afstod Undervisningsministeriet indtil videre fra at sætte den i kraft. Truslen om sagsanlæg tabte i styrke i 1979/80, da Justitsministeriet afslog Regensianersamfundets anmodning om fri proces; på det tidspunkt var det imidlertid blevet synligt, at 1970'ernes interimsøko-

nomi havde efterladt to kolossale problemer, der blokerede for oprettelsen af det påtænkte økonomiske samvirke mellem de fire kollegier: det akkumulerede driftsunderskud for alle fire kollegier nærmede sig betænkeligt millionen, og de gennem lang tid forsømte kollegiebygninger havde behov for omfattende hovedistandsættelser: efter en opgørelse (januar 1981), der sidenhen skulle vise sig at være alt for nøjsom, drejede det sig om et beløb på 6,4 millioner kroner.

Pengene blev skaffet til veje, fra Undervisningsministeriet (Tipsfonden), Københavns Kommune, Egmont-Fonden og fremfor alt Boligministeriet: i 1982 var der skaffet sikkerhed for ca. otte millioner kroner, heraf trekvart million til udligning af underskuddet, resten til istandsættelser. Til statsmidlerne var knyttet den forudsætning, at kollegiernes drift fremover skulle kunne hvile i sig selv (hvilket skønnedes muligt med en beboerhusleje på 600 kr. mdl. (juni 1981 prisniveau) pr. alumne), og at de fire kollegier fremover skulle have fælles driftsøkonomi. Med de fire kollegiers mere eller mindre modstræbende afgivne tilsagn om at acceptere disse vilkår igangsatte Universitetet de planlagte genopretningsarbejder, og kollegierne færdigforhandlede 1981-82 en statuttekst for det planlagte kollegiesamvirke og en aftale om spilereglerne for den økonomiske politik, det skulle udøve. Statut og aftale blev godkendt af Konsistorium den 28. april 1982.

Det økonomiske samvirke, der fik navnet 'Københavns Universitets Kollegiesamvirke af 1983', begyndte at fungere i maj/juni 1983 (nedsættelse af bestyrelse, underskrivelse af statut og aftale), udarbejdede i løbet af efteråret 1983 budget for 1984 og overtog den 1. januar 1984 det økonomiske ansvar for Regensen samt Borchs, Elers og Valkendorfs kollegier. Med nyrestaurerede bygninger, der forudsattes at være i forsvarlig stand, med adgang til at disponere over Kommunitetets indtægter og renterne af Borchs og Valkendorfs kollegiers formuer (alt i alt ca. en million kroner om året), med tilsagn om fritagelse for kommunale ejendomsskatter og med en husleje i størrelsesordenen 600 kr. mdl./alumne var det herefter Samvirkets opgave at bestride udgifterne til bygninernes daglige drift og deres ordinære vedligeholdelse og at henlægge de tilstrækkelige beløb til fremtidige hovedistandsættelser og større anskaffelser.

'Haven i sne' har mange generationer oplevet og prøvet at fastholde. Her i februar 1975, med de gæstende dansk-engelske statuer Tro, Håb og Kærlighed.

En væsentlig forudsætning i konstruktionen var imidlertid ikke opfyldt: de modtagne bygninger var ikke i forsvarlig stand. Den oversigt over nødvendige genopretningsarbejder, der lå til grund for de store statsbevillinger 1981-82, var udarbejdet ud fra meget skrabede budgetforventninger og åbenlyst utilstrækkelig; tilmed måtte på grund af fordyrelser visse arbejder udskydes fra planen. Der resterede stadig præcist identificerede, nødvendige genopretningsarbejder på de fire kollegier til en samlet portefølje af godt tre millioner kroner; derudover var det klart, at en fornyet gennemgang af Regensens bygningsmæssige tilstand, specielt mht. fundering, var påkrævet.

Mht. det første problem kunne Kollegiesamvirket nære begrundet optimisme: Egmont-Fonden havde allerede i efteråret 1983 tilbudt sin hjælp, på visse nærmere angivne betingelser, som Kollegiesamvirket var i stand til at opfylde i foråret 1984. Med 2.500.000 kr. fra Egmont-Fonden, 200.000 kr. fra Sonningfonden, knap 100.000 kr. fra Weimanns legat og 620.000 kr. af Kommunitetsformuen kunne det nyetablerede Samvirke gennemføre de

supplerende arbejder, som skulle til, for at i det mindste de tre små kollegier kunne erklæres for modtaget i forsvarlig bygningsmæssig stand. Elers Kollegium hvor livet i 1981 gik sin gang 'bag de møre mure, over de rådne gulve, under de dryssende lofter og ved de hensmuldrende paneler' (ICs årsberetning) var ved udgangen af 1986 blevet gennemrestaureret fra kælder til tag for et samlet beløb af ca. 2,5 millioner kroner.

Det andet problem, Regensen, var tungere. Efter langvarige forhandlinger, der begyndte efteråret 1983, lod Boligministeriet og Undervisningsministeriet i 1985 foretage en ny, grundig teknisk undersøgelse af bygningen. Forventningen var, at der skulle skaffes statsmidler til et nyt genopretningsprojekt her, men resultatet af arkitektens og ingeniørens undersøgelse måtte i første omgang virke lammende på sådanne forestillinger: listen over nødvendige arbejder var lang, og udgifterne skønnedes at ville andrage i alt 15,5 millioner kroner. Efter et års tavshed blev under dramatiske forhandlingsomstændigheder forelagt en plan for finansiering af disse arbejder ved en samlet aktion fra Boligministeriet (9.000.000 kr.), Miljøministeriet (500.000 kr.), Finansministeriet (3.000.000 kr.) og Undervisningsministeriet (op til 3.000.000 kr.). Til planen, som blev tiltrådt af Finansudvalget 10. december 1986, var kædet en beslutning om, at staten (mod en kontant kompensation på to millioner kroner) skulle overtage ejendomsretten til Kommunitetets ejendom Nørregade 10, der fra gammel tid havde været benyttet af Universitetet, siden 1921 mod betaling af husleje. Efter at hovedparten af de planlagte arbejder var udført, i foråret 1988, erklærede Folketingets Ombudsmand den tilkædede beslutning om overdragelse af Kommunitetsbygningen for ugyldig; ud fra den opfattelse, at en væsentlig forudsætning for planen dermed var bristet, satte Undervisningsministeriet arbejdet i bero kort før fuldendelsen. Endnu i efteråret 1991 har spørgsmålet om Kommunitetsbygningen ikke fundet sin løsning, og de afsluttende arbejder i planen for Regensens genopretning er ikke sat i gang: materielt er den afgørende forudsætning, hvorunder Kollegiesamvirket i 1983/84 begyndte sin virksomhed en overtagelse af de gamle kollegiebygninger i forsvarlig stand endnu ikke opfyldt fuldt ud.

Dette uanset har 'Københavns Universitets Kollegiesamvirke af 1983' nu fungeret i otte år i henhold til sin 23. 6. 1983

underskrevne og 21. 9. 1983 kongeligt konfirmerede statut og den dertil knyttede aftale om principperne for den årlige budgetlægning.

Kollegiesamvirket er en økonomisk overbygning for de fire gamle kollegier, der er knyttet til Københavns Universitet: Regensen samt Borchs, Elers og Valkendorfs kollegier. Dets formål er at bevare kollegierne og derigennem at sikre billige boligfaciliteter for studerende. Til at opfylde dette formål råder Samvirket ud over de så godt som ubehæftede bygninger over afkastet af de fire kollegiers (NB ikke sammenlagte) formuer Kommunitetets, Borchs og Valkendorfs obligationer samt Kommunitetsbygningen Nørregade 10 (for hvilken Universitetet i mange år har betalt 220.000 kr. om året i husleje; en forhøjelse af lejen til markedsniveau er varslet i 1990) og beboerhuslejen, der i 1990 nåede op på 900 kr. mdl. pr. beboer (150 % af det i 1981 forudsatte beløb). Kollegiesamvirket fordeler økonomiske ressourcer til kollegierne og oparbejder sin egen kapital med henblik på fremtidige større samlede udgifter, men berører i øvrigt ikke de enkelte kollegiers autonomi og forhold til Københavns Universitet; fundatser og andre bestemmelser bevarer deres gyldighed, i det omfang de ikke strider mod Kollegiesamvirkets statut: udpegning af alumner og eforer samt styrelsen af livets gang på kollegierne er områder, der ligger uden for Kollegiesamvirkets beslutningskompetence.

Kollegiesamvirket og de enkelte kollegier har fortsat et nært og påskønnet samarbejde med Universitetets konsistorialkontor og stipendiekontor. Andre bånd til Universitetet er i løbet af Samvirkets korte historie blevet revet over, uden at hverken Universitet eller Samvirke har ønsket det. Kollegiesamvirket kunne i sine første år støtte sig til Universitetets regnskabskontor (regnskaber, formueforvaltning), ejendomskontor (huslejeopkrævning) og personalekontor (lønninger). Den her modtagne effektive, venlige og konstruktive service som tilmed var gratis måtte Samvirket fra og med 1989 give afkald på som følge af bestemmelserne i Bekendtgørelse om Statens Regnskabsvæsen (1984); i de sidste par år har Samvirkets formuer og regnskaber været forvaltet af en privat forvaltningsafdeling, hvis service ikke har været mindre effektiv, venlig og konstruktiv, men til gengæld koster, hvad den slags koster. Overgået til privat forvaltning er også de mange små legater, der var knyttet til kollegierne; det enkelte kollegiums legater blev

før overgangen sammenlagt til en 'studenterfond' med sin egen fondsbestyrelse. Fondslovgivningen (i henhold til hvilken Kollegiesamvirket er en fond, reg. nr. 3544) har, gennem sin entydige placering af det økonomiske ansvar hos fondsbestyrelserne, fjernet grundlaget for den status som appelinstant, Universitetet indtager i Kollegiesamvirkets statut; endnu har Universitetet og Samvirket dog ikke draget de statutmæssige konsekvenser heraf.

Kollegiesamvirket blev til under ugunstige auspicer, og den ufrivillige frigørelse fra Københavns Universitet 1971-1983 var turbulent: for den, der kom ind i sagen i dens sidste fase, frembød processen slående strukturelle ligheder med det, der sker, når et hidtil kolonistyrret stammesamfund bliver til selvstændig stat. Samvirkets otteårige liv har ofte dramatisk nok været præget af kamp mod overgreb udefra og kamp for at skaffe ressourcer. Samvirkets interne forvaltning og den årlige budgetlægning (inkl. huslejestyrelse) er til gengæld foregået aldeles udramatisk og (med en enkelt undtagelse, vedr. et overgangsproblem, i efteråret 1983) i fuld enighed. Den fra første færd etablerede fordelings og budgetreguleringspolitik og balance mellem central og lokal budgetstyring har vist sig at fungere hensigtsmæssigt i forhold til de snævre økonomiske rammer, hvorunder Samvirket må fungere.

Staten har, ved i løbet af 1980'erne at bekoste genopretningsarbejder til et samlet beløb af henved 25 millioner kroner, vedkendt sig et overordnet ansvar for bevarelsen af den del af den danske kulturarv, som kollegiebygningerne og den til dem knyttede, gennem 300-400 år ubrudte tradition for et kreativt og studiefremmende akademisk samliv repræsenterer. Selv om væsentlige elementer af fundatorenes gode omsorg for de studerende har måttet opgives, formentlig for bestandig, og selv om den økonomiske konstruktion, hvorpå Kollegiesamvirket bygger, klart nok ikke er for evigheden, har Samvirket, ved at overtage det umiddelbare ansvar for opretholdelsen af kollegiebygningerne, i hvert fald for en tid kunnet sikre videreførelsen i en acceptabel form af de ydre rammer omkring Frederik den Andens, Christoffer Valckendorffs, Oluff Borcks og Jørgen Elers stiftelser, quattuor splendida Collegia, som Ludvig Holberg i 1737 så rigtigt benævnte dem.

Elersianersamfundet

Noget om Elersianersamfundet, af en tidligere formand

Før min indflytning på Coll. i 1933 havde eforen, professor Kuhr venligst fortalt mig lidt om kollegielivet og bl.a. nævnt *Elersianersamfundet*, 'hvis hovedopgave er at afholde et årligt gåsegilde'. Dette var endnu i min ungdom årets største, omend ikke eneste 'mandesold', afsluttet med et punchesold, som gennemførtes strengt efter de hævdvundne traditioner fra den Hostrup'ske tid for over hundrede år siden. Først så sent som i 1960'erne blev de genstand for kritik, men herom senere.

'Skal vi hænge os i realiteter, bliver vi jo aldrig færdige', er et af de gamle elersianske citater, som 'telefonøren' ved en eller anden lejlighed lancerede, men en enkelt realitet bør dog fastslås, nemlig at Elersianersamfundets stiftelsesdag er 19. december 1905. Dets love tryktes få år efter; de nævner ikke ordet 'gåsegilde', men fastslår i formålsparagraffen, at det skal 'danne et bindeled mellem forhenværende og nuværende elersianere, dels ved at afholde sel-skabelige sammenkomster, dels ved på anden måde at virke til gavn for kollegiet og dets beboere'. Den stadig gældende formålsparagraf har samme indhold.

Stiftelsen fandt sted på månedsdagen for en pompøs fest med deltagelse af ældre og yngre elersianere, diverse dignitarere mm., afholdt på 200-årsdagen for bygningens indvielse i 1705. En skilddring af denne fest savnes desværre i de ellers så fyldige 'alumnerindringer', som findes i festskriftet fra 1941. Heri omtales til gengæld (p.129 f., p. 242 f.) 200-års festen for fundatsens oprettelse 29. november 1691, der foranledigede udgivelsen af R.R. Vestergaards kollegiehistorie.

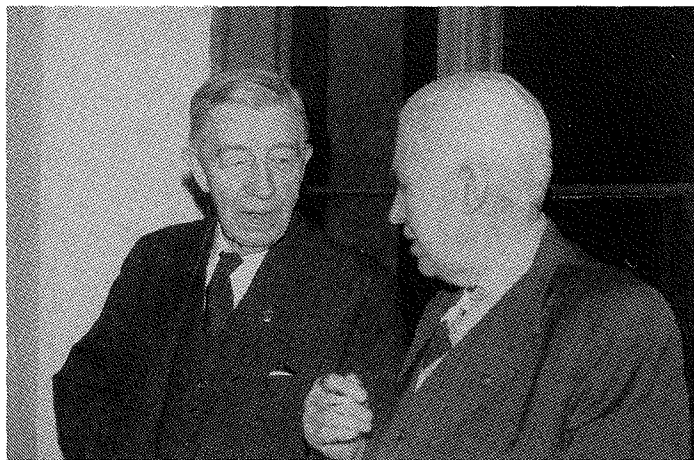
Gennem 1900-tallet har Coll. således haft to fødselsdage, som kan markeres med 25 eller 50 års mellemrum. I 1930, 225-året for indvielsen, omtaltes gåsegildet som 'mindeværdigt' (1941, p. 297) med deltagelse af Rector Magnificus, dekaner og denominatorer. Den historiske jubilæumsfest i 1941 skildres i nærværende skrift af Georg Langkjær. I 1955 holdtes festmiddag i Universitetets gobelinsal. Nu forbereder vi jubilæet i 1991. Hvad vil der ske i 2005?

Er gåsegildet ikke Elersianersamfundets hovedopgave, så har det dog gennem mange år været betegnelsen for den årlige selskabelige sammenkomst sidst i november, der danner det faste bindeled mellem forhenværende og nuværende elersianere.

Hverken navnet eller selve begrebet er dog skabt af samfundet. I 1888 omtales (1941, p.126) et gåsegilde 10. november, altså mortensaften, og endnu omkring 1920 nævnes (1941, p.282) de årlige 'fødselsdagsfester' ikke som gåsegilde.

Elersianersamfundet er et ægte barn af vort eget organisationsglade århundrede. Det har en bestyrelsesprotokol, og der foreligger årlige regnskaber, så dets velmente stræben efter at virke til gavn for kollegiet og dets beboere kunne vel dokumenteres. Men det har ikke, som de fundatsmæssigt udpegede denominatorer, nogen officiel status eller besluttende myndighed vedrørende kollegiets anliggender, ytrer dog gerne sin mening, når det bliver spurgt, men blander sig ikke i coll.'s hverdag. Denne kan følges gennem alumneerindringerne samt gennem det rige, men for udenforstående utilgængelige, materiale i 'pråt' – ofte stærkt krydderi, uegnet til portionsanretning.

Enkelte af samfundets aktiviteter inden for det sidste halve århundrede skal dog kort omtales. Det stod bag udgivelsen af festskriftet i 1941 og Gunnar Olsens lille skrift om besættelsestiden, der findes genoptrykt i nærværende bog. Det udgav 'Telefonøren' (J.C. Christensen)'s reviderede alumnefortegnelse for perioden 1891-1949 (fortsat med '220 elersianere 1941-1974') og en ny udgave af sangbogen 'Cantica Elersiana', trykt 1957, efter at der i 1951 på alumneinitiativ var kommet et maskinskrevet supplement. Den drivende kraft bag nyudgaven var, som 20 år tidligere, A.G. Drachmann, men samarbejdet med alumnerne gik noget mere trægt, så sangbogsudvalget sad i hele fem år. Resultatet blev smukt, idet førsteudgavens udstyr bibeholdtes, navnlig vignetterne, tegnet af grafikerens Marcel Rasmussen (1913-64), der i 30'erne havde været vor hyppige gæst. Til en fest i 1936 skrev han sangen 'Vi færdes, hvor fædrene skued' og betragtedes nærmest som en ekstern alumne på Coll., hvor der boede flere af hans skolekammerater fra Birkerød kostskole. Den store ombygning 1959-66 fulgte samfundet med levende interesse, mest markant gennem en indsamling blandt alle de gamle elersianere. Den indbragte 25.000 kroner, indbefattet et større bidrag fra en enkelt in-

'Telefonøren' og A.G. Drachmann, to af Elersianersamfundets gamle kæmper, fotograferet ved kollegiets genindvielse efter ombygningen.

stitution, hvor en ældre eks-alumne havde kunnet gøre sin indflydelse gældende. En mindeplade for ombygningen blev senere opsat i porten, efter at arbejdets fuldendelse var blevet fejret ved en officiel sammenkomst 4. november 1966.

Imidlertid var medlemstilgangen i besættelsesårene 1940-45 næsten ophørt. I 1945 var der kun 47 betalende og 41 livsvarige medlemmer. Efter en hvervekampagne steg antallet støt og var i 1964 oppe på 91 betalende og 58 livsvarige. Deltagelsen i gåsegilderne var upåklagelig, og for så vidt tegnede fremtiden sig i lyse farver. Men noget var i gære. De 'gode gamle dage' var forbi.

Formålsparagraffens hovedpunkt, forholdet mellem unge og gamle elersianere, var ved at blive et problem for Elersianersamfundet, i hvis bestyrelse endnu i begyndelsen af 1960'erne sad tre medlemmer af det berømmelige, i 1919 stiftede, 'saltkompagni' (1941,p.233), nemlig 'Nilaus' (1034, Niels Nielsen, 1917-21) som formand, 'telefonøren' (999 & 1026, J.C. Christensen, 1911-14 og 1916-18) som kasserer, samt A.G. Drachmann (993, 1910-15). De repræsenterede alle den gamle opfattelse, at bestyrelsesposter i små private foreninger var livsvarige. Endnu for os halvgamle føltes de i kraft af deres fortjenester som urørlige og var blevet vore personlige venner, allerede dengang man ikke uden videre blev dus med de gamle. På den måde blev min første indermand Kaj

*'Nilaus', Elersianersamfundets formand 1932-64,
formaner Gåsegildet 1975*

Lyngbo (1117, 1932-37) bestyrelsesmedlem allerede omkring 1940 og jeg selv i 1949.

Nilaus havde været formand siden 1940 og havde gjort udmærket fyldest under besættelsen i kraft af sin stilling som universitetsprofessor. I 1963 fyldte han 70 og opfordrede mig til at lade mig foreslå som sin efterfølger. Det var med tøven, at jeg sagde ja, da han samtidigt antydede begyndende vanskeligheder mellem universitetet og studenterne, samt røbede alvorlig bekymring for de små kollegiers fortsatte eksistens. Han udtrådte af bestyrelsen og viste sig ret sjældent i de seneste år før sin død i 1981. I bestyrelsen efterfulgtes han af sin elev N. Kingo Jacobsen (1226, 1948-53).

De første år efter min tiltrædelse blev ikke så lette at håndtere (se Skovenborgs artikel), og hertil kom en uventet dramatisk begivenhed, idet telefonøren under selve gåsegildet i 1966 blev ramt af en blodprop i hjernen. Nogen tid var han berøvet talens brug, men kom sig nogenlunde og døde først i 1971. Som kasserer efterfulgtes han af Lyngbo, der virkede til 1981, derefter som revisor indtil 1987, da han afløstes af Gustav Leunbach (1237, 1949-54).

Endnu en stabiliserende faktor bortfaldt med eforen, K.E. Skydsgaard. Han havde ofret megen tid på problemerne omkring ombygningen. Nu var det hvervet som observatør ved det andet vatikankoncilium, der lagde beslag på ham. I 1965 deltog den konstituerede efor, professor Svend Holm-Nielsen, i gåsegildet, og med udgangen af 1966 måtte 'Skyssse' lade sig afløse af historikeren Svend Ellehøj som efor.

Skydsgaard blev ved en sammenkomst 8. februar 1967 udnævnt til samfundets æresmedlem og deltog ofte i gåsegildet indtil det sidste år før sin død i 1990. Æresmedlem blev også A.G. Drachmann, efter at han i 1972 havde meddelt, at han ikke ønskede genvalg til bestyrelsen. Han levede til 1979, åndsfrisk til det sidste og utrolig engageret i coll.'s indre og ydre anliggender.

På Coll. mødes fortid og fremtid. Her skal refereres en lille episode, der ikke fandt sted i selve huset, men i min privatbolig på Frederiksborg, få måneder efter min tiltrædelse som formand. Min kone og jeg havde inviteret den samlede bestyrelse, en alumnerrepræsentant indbefattet, til gule ærter. Alumnerrepræsentanten kom, da vi havde sat os tilbords – det var faktisk svært at finde min bolig, og jeg burde have instrueret ham bedre. Imidlertid måtte han indkassere en skarp tilrettevisning, ikke af mig som formand og dagens vært, men af Drachmann som ældste tilstedeværende alumne. Jeg husker ikke, hvem vedkommende var, men hvis han læser dette, skal han herved modtage en undskyldning for den ugæstmilde velkomst. Men det var den gamle tone, og den var det i hvert fald ikke min agt at lade leve videre. Selv min kone var forbløffet, skønt hun kendte og værdsatte Drachmann og havde nu et halvtredsårigt kendskab til *mos Elersianus*, påbegyndt nytårsaften 1940/41.

Efter ombygningen og kontubernalsystemets ophør måtte dagliglivet finde nye former. De nye køkkener og det stigende økono-

miske niveau medførte, at kogekunsten fik friere spillerum, ja dyrkedes på ret højt plan. De tider var forbi, hvor de gamle og velbjergete kunne vente taknemmelighed ved at skaffe de fattige studenter i hvert fald én glad aften om året. Vi gamle måtte lære, at det nu var os, som fik lov til at træffe hinanden, og vi nød gerne gås eller and serveret med raffinement, som forhen var uset. Stort set lærte vi også i hvert fald at finde os i den friere tone. Ved punchesoldet havde man fundet på en ny tradition, talen for gåsen, holdt af en udvalgt alumne. Til at begynde med var den krydret af ofte vellykket vid, år for år mere direkte møntet på 'de gamle gås'. Det kunne nærme sig mobning, men det var dog kun et enkelt år, at situationen udviklede sig til det pinlige. En gik fornærmet sin vej, og som formand modtog jeg bagefter vrede breve fra gamle venner, der truede med udmeldelse af samfundet. I disse år husker jeg gåsegilderne som en slags årlig terrænøvelse uden kort og kompas. Egentlige fjendtlige mod hinanden var parterne ikke, men det var aldrig til at forudse, hvad der kunne ske, og kedeligt var det aldrig. Sagens kerne var vel, at Collegieliv (med stort C) ligesom så meget andet gammel-studentikost var i støbeskeen.

Med en passende blanding af erindringsoptimisme og efterrationalisering ser jeg imidlertid nu uden bitterhed på denne tid, hvori Elersianersamfundet blev fornyet, idet alumnerne nu følte sig som særdeles aktive medlemmer. Ved talrigt fremmøde på generalforsamlingen kunne de gennemføre adskilligt ved almindelig flertalsbeslutning. Kritiske forslag fik mødet til at trække i langdrag. Hvad man ville tillivs, var tydeligvis det selvsupplerende gammelmandsvælde – ligesom 'professorvældet' ved Universitetet. En række yngre sad få år ad gangen i bestyrelsen. Formand og kasserer lod man klogeligt blive siddende. Kollegielivet var så levende som nogensinde, gåsegilderne afholdtes med god tilslutning, og Elersianersamfundet lå ikke på dødslejet. Men den noget uafklarede situation kunne åbenbart kun ordnes gennem en eller anden form for eksplosion. Den indtraf i 1971, da I.C. straks ved begyndelsen af det som sædvanlig yppige måltid holdt en kort tale, der endte med ordene: 'Dette er det sidste gåsegilde, der afholdes på coll.'. Det er nok lidt efterrationaliseret, når jeg tillægger mig selv den lakoniske svarreplik: 'Så skal det også blive alle

tiders bedste! Og det tror jeg, at det blev. Jeg husker med tak den opbakning, jeg ved denne og mange andre lejligheder fik fra flere, der trofast mødte hvert år: Lyngbo, Zeuthen Aagaard (1108, 1930-34), Viggo Hansen (1194, 1943-48), Rørskou (1201, 1944-48), Kingo (1226, 1948-53), Leunbach (1237, 1949-54) m.fl. Heller ikke fra alumnerne manglede der opmuntringer, og nu syntes vi, at tidspunktet var kommet, hvor vi måtte tale ud om sagerne.

1. 6. 1972 deltog medlemmer af Elersianersamfundets bestyrelse i en eforkaffe, hvor alumnerne så godt som alle var tilstede. Under Ellehøjs besindige forsæde fik vi gennemdrøftet de egentlige problemer. Tønen var alt andet end krigerisk. En afskaffelse af gåsegildet måtte føre til samfundets opløsning, som slet ikke kom på tale. Den egentlige anstødssten var punchesoldet. Når man havde siddet pænt tilbords ved middagen og derefter haft en undertiden langtrukken generalforsamling, var man ked af at skulle sidde pænt tilbords igen, man ville hellere sludre med gamle og nye venner. Det var der i forrige tider god lejlighed til, når man samledes rundt på 'råmmene' (som værelserne altid hed i min tid), medens punchen tilberedtes. Ved middagen havde taler og sange været bandlyst. De gamle ville have mådro. Ved punchesoldet blev sangbøgerne omdelt – mange medbragte eget eksemplar – og så skulle alt helst forløbe som i salig Hostrups tid. Men den genudgivne sangbog havde sandt at sige i første omgang kun haft en kortvarig betydning. I en længere årrække blev der slet ikke sunget, idet alumnerne ikke sang med. Efterhånden omdeltes ingen sangbøger, en kendsgerning, som måtte bidrage til at gøre Elersianersamfundet forhandlingsvenligt over for mulige 'ritualændringer'.

Fra Elersianersamfundets side måtte vi påpege vore forpligtelser over for eks-alumnerne. Det gjaldt såvel de nu for hvert år mere fåtallige virkelig gamle som os halvgamle. Men også de stadig talstærkere repræsentanter for noget yngre årgange helt op til den nærmeste fortid. De havde, når de kom til gåsegilde, et rimeligt krav på genoplevelse under former, som de selv nogenlunde huskede dem. Vi skiltes i god forståelse, stiltiende enige om, at gåsegilderne skulle fortsætte.

Ved hin mindeværdige eforkaffe fik vi vor egen 'glasnost', mange år før ordet kom fra Sovjetunionen. Den rolige udvikling

er fortsat. Det er hændt, at I.C.'s årsberetning er mundet ud i en hjertelig velkomst til Elersianersamfundet. Glade var vi den dag, da der atter lå sangbøger fremme. De bruges nu med fynd og klem. Nogle af de ivrigste aktivister fra oprørsårene er nu samfundets støtter.

Det må stærkt understreges, at vor 'glasnost' ikke var en direkte følge af de kvindelige alumners deltagelse. De kan nok i historisk perspektiv engang blive opfattet som symbol på de nye tider, men da de første rykkede ind i 1972, var vor indre krise overstået. De ritualændringer, som efterhånden indførtes, både før og efter at jeg i 1978 afløstes af Ole Engberg (1190, 1942-46), kan bedst aflæses ved en skildring af gåsegildets nuværende forløb. Næste slægtled vil rimeligvis hævde, at det er 'som vi altid har gjort det': Nu mødes man allerede kl. 18.15 på lectoriet og begynder med generalforsamlingen, som i de senere år ikke har beslaglagt mere tid end der kræves til opfyldelse af de formalia, som lovene foreskriver. Imens forberedes måltidet, ikke altid gås eller and, men altid yppigt. Bordet er dækket i det nye trapperum på anden sal, hvor den officielle del af festen foregår kl. ca 19-23. Sangbøgerne er lagt frem, og under ledelse af magister bibendi (som tidligere først valgtes ved punchesoldets begyndelse) veksler sange med officielle og uofficielle taler. Det er en selvfølge, at alle er dus med alle. Efterhånden som middagen ebber ud, samles man til kaffe mm. på det gamle lectorium, som har været vidne til så meget. Enkelte gange har der været opstillet et langt fra støjfrit musikanlæg (til stor glæde for hele St. Kannikestræde) og dansen er gået livligt. Det gamle 'mandesold' er ifølge sagens natur en saga blott, men en fyldt punchebolle er som regel sat frem til gradvis, dog helt uceremoniel, tømning. Der er ingen, som går til midterbuen eller i Store Strandstræde.

Elersianersamfundet opfylder fremdeles sin formålsparagraf, men har som enhver selskabelig forening en indbygget tendens til at ende som en gammelmandsforening, hvor alt skal gøres 'som vi altid har gjort det'. Traditioner kan stivne, men de kan aldrig få eller have haft navn af tradition, hvis de ikke har haft en levende blomstringstid, før de må ændres. En elersianers officielle levealder er fem år, den maksimale alumnetid. Den grå oldtid, som kun de gamle kan huske, ligger da undertiden kun et enkelt eller nogle

få årtier tilbage. Sammenspisningen, som er et af formålene med det hele, afsætter naturligt en kerne af gamle, som trofast møder op hvert år. Som en af disse Tordenskjolds soldater gennem mere end 50 år tør jeg hævde, at Elersianersamfundet er så lykkeligt dels at have mange medlemmer, der kommer ret ofte, om ikke hvert år, dels andre, som efter mange års fravær dukker op påny og glider ind i kredsen. Sker det et år, hvór der danses, vil man måske undre sig. Enkelte kan savne punchesoldet. Men nogle af mine bedste gåsegildeminder er fra de senere år, når vi til langt ud på de små timer står i grupper eller sidder to eller flere sammen og fører samtaler, ofte af høj kvalitet. Det er virkelig et bindeled mellem forhenværende og nuværende elersianere.

Jo ældre man selv bliver, desto yngre bliver de unge. Nogle er efterhånden ret gamle nu. Det er længe siden, man selv var en latterlig ung alumne, og måske allerede nu temmelig længe siden man begyndte at blive en latterlig gammel alumne, som røber sin latterlighed i dette tidløse miljø, hvor fortid og fremtid mødes. Men le blot. Det gjorde vi også, da vi var unge.

H.D. Schepelern

(1123 & 1178, 1933-37 & 1940-41)

formand for Elersianersamfundet

1964-78, æresmedlem 1985

Elsianersamfundets æresmedlemmer

Professor, dr. phil. Victor Kuhr,
f. 21. 9. 1882; d. 15. 12. 1948. Efor 1923-48.

Bibliotekar, dr. phil. Aage Gerhard Drachmann,
f. 22. 10. 1891; d. 9. 4. 1980.
Aktiv deltager i (næsten) alle Elsianersamfundets
møder i 65 år.

Professor, dr. phil. Niels Nielsen ('Nilaus'),
f. 3. 10. 1893; d. 15. 9. 1981.
Formand for Elsianersamfundet 1932-64.

Forstander, cand. mag. Axel Brøndlund,
f. 10. 7. 1895; d. 18. 3. 1974.
Kom dagligt på Coll., fra alumnetidens slutning til sin død.

Professor, dr. phil. K. E. Skydsgaard,
f. 15. 11. 1902; d. 9. 2. 1990. Efor 1949-66.

Museumsoverinspektør, dr. phil. Henrik Ditlev Schepelehn,
f. 19. 4. 1912. Formand for Elsianersamfundet 1964-78.

Inspectores Collegii 1941-1991

166.	Georg Langkjær (1163), stud.theol.	1941
167.	Povl Olaf Kayser (1173) stud.polyt.	1942-43
168.	Ole Carl Valdemar Koch (1183), stud.mag.	1944-43
169.	Ole Hieronymus Engberg (1190), stud.polyt.	1945-46
170.	Niels Erik Rud Haagensen (1191), stud.med.	1946
171.	Henning Rørvig Rørskou (1201), stud.theol.	1947
172.	Helge Haystrup (1205), stud.theol.	1948
173.	Christian Fr. Georg Rørdam (1208), stud.jur.	1949
174.	Knud Thygesen Halken (1223), stud.polyt.	1949-50
175.	Otto Chr. Lawaetz Thygesen (1213), stud.med.	1950
176.	Paul Gerhardt Ørberg (1215), stud.mag.	1951
177.	Axel Engberg Pallesen (1228), stud.med.	1951-52
178.	Erling Skov (1249), stud.theol.	1953
179.	Holger L. Engberg (1242), stud.polit.	1954-55
180.	Niels Skovgaard Danielsen (1261), stud.mag.	1955-56
181.	Terkel Engberg (1269), stud.mag.	1956-57
182.	Jens Glebe Møller (1267), stud.theol.	1958-59
183.	Henning Engberg (1276), stud.med.	1959-60
184.	Niels Skodshøj Thomsen (1289), stud.med.	1961
185.	Henrik Martens (1299), stud.med.	1962
186.	Henrik Carl Albert Thrane (1302), mag.art.	1963-64
187.	= 185	1964
188.	Boye Johannes Bruun (1314), stud.theol.	1965-66
189.	Otto Christian Schepelern (1310), stud.mag.	1967
190.	Jan Peder Nørgaard (1319), mag.scient.	1967-68
191.	Jan Niels Engberg (1324), stud.scient.	1968
192.	John Jakobsen (1331), stud.jur.	1969
193.	Bo Tore Bergishagen Jessen (1335), stud.mag.	1970
194.	Mogens Moe (1344), cand.jur.	1971
195.	Finn Diderichsen (1341), stud.med.	1972
196.	Claus Erik Oldenburg (1357), stud.theol.	1973
197.	Hanne Birgit Elmelund Andersen (1362), stud.mag.	1974
198.	Peter Weis Bentzon (1360), stud.med.	1975
199.	Bent Møller (1374), cand.mag.	1976
200.	Inge Fredenslund (1379), stud.theol.	1977
201.	Jesper Tvevad (1389), stud.mag.	1978
202.	Carl Erik Bay (1400), mag.art.	1979
202a.	Ole Robert Hilden (1395), stud.mag.	1980

203.	Jakob Bohr (1394), stud.polyt.	1980
204.	Britta Olrik Frederiksen (1397), mag.art.	1981
205.	Anders Hay-Schmidt (1415), stud.scient.	1982
206.	Margrethe Tranberg (1419), stud.theol.	1983
207.	Martin Ejler Fabricius (1409), stud.med.	1984
208.	Dorrit Mikkelsen (1428), stud.theol.	1985
209.	Merete Wessel Larsen (1427), stud.mag.	1986
210.	Lene Skov (1435), stud.theol.	1987
211.	Sine Sørensen (1440), stud.theol.	1988
212.	Anders Martin Jensen (1448), stud.jur.	1989
213.	Lars Mikkelsen (1456), stud.polyt.	1990
214a.	Heidi Sophia Kyhl (1458), stud.med.	1991
214b.	Camilla Udsen (1459), stud.polyt.	1991

Denominatorer og eforer

Denominatorer til Elers Kollegium

Af Jørgen Elers' slægt:

Arkivar Poul Bredo Grandjean	14. 2. 1940
Bibliotekar Aage Gerhardt Drachmann	12.12. 1957
Overlæge, dr.med. Povl Andreas Wimpffen Bræstrup	13.12. 1971
Kontorchef Henrik Bardenfleth	17. 6. 1981
Sognepræst Thomas Reventlow Bruun	22. 2. 1989

Af Anna Margrethe Wandalls slægt:

Fængselsinspektør Johan Christian Heugh Wandall	5.12. 1934
Direktør Torkel Matthias Wad	28. 9. 1946
Direktør Jens Rudolph Norup Dahl	23. 1. 1950
Direktør H.C. Ørsted	januar 1951
Direktør, dr.med. Hans Heugh Wandall	19. 6. 1963

Eforer for Elers Kollegium

Professor, dr.theol. James Victor Kuhr	25. 4. 1923
Professor, dr.theol. Kristen Ejner Buhl Skydsgaard	4. 2. 1949
Professor, dr.phil. Svend Aage Jensen Ellehøj	1. 2. 1967
Lektor Thorkil Damsgaard Olsen	1. 7. 1981

Alumner 1941-1991

- 1161 *Brejl, Sankey Adolf*, 1.11.38 - 1.2.41, f. 19.8.05, d. 72, dim. 24, cand.mag. 40, lektor, Maribo.
- 1162 *Krarup, Johannes Ove Christian*, 1.11.38 - 30.1.42, f. 28.12.16, d. 81, dim. 35, cand.jur. 42, retsassessor.
- 1163 *Langkjer, Georg*, 1.3.39 - 1.10.43, f. 28.1.16, dim. 37, cand.theol., provst.
- 1164 *Engberg, Jørgen Harald Læssøe*, 1.3.39 - 1.4.44, f. 23.1.19, dim. 38, mag.art. 44, programsekretær ved Danmarks Radio.
- 1165 *Scherrebeck, Thomas Peter*, 1.4.39 - 27.6.41, f. 17.12.12, d. 41, dim. 36, stud.theol.
- 1166 *Lorensen, Erik*, 1.6.39 - 6.4.41, f. 7.2.18, d. 79, dim. 35, cand.mag. 41, rektor. Bl.B. 1979.
- 1167 *Westh, Folmer*, 1.9.39 - 1.5.43, f. 19.5.16, dim. 35, cand.polit. 43, kontorchef, Monopoltilsynet.
- 1168 *Kronborg, Peder Brix*, 1.9.39 - 1.4.44, f. 5.2.19, d. 85, dim. 37, cand.theol. 44, sognepræst, Ryde-Handbjerg sogn.
- 1169 *Rudkjøbing, Mogens Hegehund*, 1.10.39 - 1.10.44 (C), f. 6.9.15, dim. 33, cand.mag., dr.phil, professor, Århus Universitet. Bl.B.
- 1170 *Larsen, Jens Rasmus Poul*, 1.10.39 - 1.10.42, f. 21.1.16, d. 83, dim. 35, cand.med. 42, læge, Sakskøbing.
- 1171 *Elkjær, Poul Jensen*, 1.10.36 - 30.4.41, (C), f. 18.4.14, dim. 33, cand.mag. 41, lektor, Nyborg.
- 1172 *Zeuthen, Mogens Hieronymus*, 1.11.39 - 1.11.44, f. 19.1.21, dim. 39, cand.theol. 46, sognepræst, Pederstrup sogn.
- 1173 *Kayser, Poul Olaf*, 1.3.40 - 1.4.45, f. 15.9.21, dim. 39, cand.polyt., civilingeniør.
- 1174 *Yde, Jens*, 1.3.40 - 4.7.41, f. 28.1.19, d. 84, dim. 37, cand.theol. 43, sognepræst, Vissenbjerg sogn.
- 1175 *Engberg-Pedersen, Holger*, 1.4.40 - 1.5.46, f. 26.5.21, dim. 39, cand.polyt., civilingeniør.
- 1176 *Mortensen, Knud Kristian*, 1.5.40 - 1.3.45, f. 11.12.16, d. 82, dim. 37, cand.mag. 45, rektor, Mulernes Legatskole, Odense. Bl.B.1982.
- 1177 *Skjoldborg (Kristensen), Poul Anker*, 1.6.40 - 1.1.45, f. 18.2.20, d. 90, dim. 38, cand.theol. 45, cand.pæd., lektor, Jelling Statssem.
- 1178 *Schepelern, Henrik Ditlev*, 1.4.33 - 31.3.37 (1123) og 1.9.40 - 31.8.41 (C), f. 19.4.12, dim. 30, cand. mag. 37, dr.phil., overinspektør og slotsforvalter på Rosenborg. Bl.B.
- 1179 *Pedersen, Jørgen Erik*, 1.10.40 - 1.11.46, f. 27.7.19, dim. 38, dr.theol.h.c., lektor, Københavns Universitet.
- 1180 *Damm, Rikard Julius Ingemann*, 1.11.40 - 1.3.44, f. 10.1.15, d. 91, dim. 37, cand.theol. 43, lektor, Esbjerg Seminarium.

- 1181 *Gjødese, Mogens*, 1.4.37 - 7.5.40 og 1.12.40 - 1.12.42 (C), f. 15.7.15, d. 89, dim. 33, mag.art. 40, museumsdirektør v. Ny Carlsberg Glyptotek. Bl.B. (Nr.1153)
- 1182 *Ro-Poulsen, Arne*, 1.3.41 - 5.9.43, f. 6.1.16, d. 63, dim. 34, cand.mag. 43, lektor, Svendborg Gymnasium.
- 1183 *Koch, Ole Carl Valdemar*, 1.5.41 - 1.6.46, f. 14.4.20, d. 90, dim. 38, cand.mag. 46, Biblioteksinspektør ved Bibliotekstilsynet. Bl.B.
- 1184 *Søndergaard, Niels Elkjær*, 1.5.41 - 21.6.42, f. 6.6.17, d. 80, dim. 34, cand.psych. 58, forskningskonsulent.
- 1185 *Verge, Gudmund*, 1.9.41 - 1.5.44, f. 20.8.19, dim. 39, cand.theol. 46, sognepræst, Nr.Nærå, Sem.ektor, Jelling.
- 1186 *Zeuthen, Erik*, 1.3.36 - 1.3.40 (1142) og 1.10.41 - 1.11.42 (C), f. 15.11.14, d. 80, dim. 33, dr.phil., professor. Bl.B.
- 1187 *Kristensen, Thorvald Peter*, 1.10.41 - 1.4.44, f. 17.9.13, d. 86, dim. 38, cand.theol. 44, sognepræst, Hersom, Bjerregrav og Klejtrup sogne.
- 1188 *Lange, Ludvig Henrik Krarup*, 1.11.41 - 1.11.46, f. 12.10.22, dim. 41, cand.mag. 49, rektor. Bl.B.
- 1189 *Terkildsen, Tyge Bent*, 1.3.42 - 11.11.46, f. 6.1.21, d. 72, dim. 39, cand.jur. 46, landsretsdommer. Bl.B.
- 1190 *Engberg, Ole Hieronymus*, 1.10.42 - 11.11.46, f. 19.2.22, dim. 41, cand.polyt. 47, lektor, Danmarks Ingeniørakademi.
- 1191 *Haagensen, Niels Erik Rud*, 1.10.42 - 1.10.46, f. 19.3.21, dim. 39, cand.med., dr.med., overlæge. Bl.B.
- 1192 *Lautrup (Christiansen), Eilert*, 1.11.42 - 30.1.47, f. 9.5.19, d. 47, dim. 37, cand.med. 47.
- 1193 *Olsen, Niels Gunnar*, 1.11.42 - 1.1.46 (C), f. 14.1.10, d. 62, dim. 28, cand.mag.40, dr.phil., landsarkivar, Viborg. Bl.B.
- 1194 *Hansen, Viggo Olav*, 1.1.43 - 1.2.48 (C), f. 9.8.13, d. 89, dim. 32, cand.mag. 38, dr.phil., professor, Københavns Universitet. Bl.B.
- 1195 *Birkmose, Kurt Anders Hveisel*, 1.4.43 - 1.11.44, f. 19.7.20, d. 79, dim. 39, cand.polit. 47, Direktør.
- 1196 *Munk, Anders Nielsen*, 1.4.43 - 1.12.43, f. 8.4.22, d. 89, dim. 40, cand.mag. 46, dr.phil., professor, Danmarks Lærershøjskole.
- 1197 *Zeuthen, Niels*, 1.10.43 - 1.11.48, f. 4.4.24, dim. 43, cand.theol. 50, sognepræst, Taastrup Nykirke sogn.
- 1198 *Greve, Hans Ove*, 1.2.44 - 1.4.46, f. 11.5.23, d. 85, dim. 41, cand.mag. 51, lektor.
- 1199 *Brygmann, Hans*, 1.3.44 - 1.4.49, f. 23.8.23, dim. 42, cand.theol. 50, Bibliotekar, Roskilde.
- 1200 *Engberg, Johannes*, 1.4.44 - 1.8.45, f. 12.6.20, dim. 39, cand.mag. 49, Forstander for Båring Højskole, undervisningsinspektør. Bl.B.
- 1201 *Rørskou (Mortensen), Henning Rørvig*, 1.4.44 - 1.10.48, f. 30.3.21, d. 84, dim. 41, cand.theol. 48, Res. kapellan, Holmens Kirke.

- 1202 *Krogshøj-Hansen (Hansen), Egon Arne*, 1.6.44 - 1.7.47, f. 9.7.21, dim. 41, cand.theol. 47, Pastor Emeritus.
- 1203 *Pedersen, Knud Erik*, 1.6.44 - 19.8.49, f. 17.6.24, d. 83, dim. 42, cand.jur. 55, fuldmægtig.
- 1204 *Bech, Gunnar*, 1.3.45 - 1.11.46 (C), f. 23.3.20, d. 81, dim. 39, mag.art.45, dr.phil., professor, Københavns Universitet. Bl.B.
- 1205 *Haystrup (Petersen), Helge*, 1.7.45 - 1.7.49, f. 8.3.24, dim. 42, cand.theol., lic.theol., sognepræst, Hellevad og Egvad sogne.
- 1206 *Zeuthen, Henrik Christian*, 1.1.45 - 1.5.48, f. 14.12.25, dim. 43, cand.polyt. 48, civilingeniør.
- 1207 *Jordt, Hans Jørgen*, 1.10.45 - 1.4.48, f. 4.12.22, dim. 41, cand.mag. 48, studielektor, Rønde Gymnasium.
- 1208 *Rørørdam, Christian Frederik Georg*, 1.10.45 - 18.5.49, f. 11.5.21, dim. 40, cand.jur., fuldmægtig.
- 1209 *Thygesen, Jørgen Clausen*, 1.10.45 - 1.9.46, f. 28.7.25, dim. 44, cand.theol., direktør, chef f. tolketj., Europaparlamentet. Bl.B.
- 1210 *Johannsen, Wilhelm Albert Erik*, 1.1.46 - 1.11.50, f. 16.11.22, dim. 41, cand.mag., ansat v. Odense Universitetsbibliotek.
- 1211 *Nielsen, Helge Peter Vandborg*, 1.1.46 - 1.11.46 (C), f. 4.2.18, dim. 36, cand.mag. 44, overbibliotekar, Danmarks Veterinær- og Jordbrugsbibliotek. Bl.B.
- 1212 *Kirkegaard, Jørgen Bagger*, 1.3.46 - 1.10.47, f. 18.11.20, dim. 39, cand.mag. 47, dr.scient, universitetslektor.
- 1213 *Thygesen, Otto Christian Lawaetz*, 1.5.46 - 27.9.51, f. 30.9.26, dim. 45, cand.polyt. 55, sektorchef, Forsvarsministeriet.
- 1214 *Marott, Mogens*, 1.6.46 - 1.12.48, f. 15.6.19, d. 84, dim. 38, cand.mag.48, lektor.
- 1215 *Ørberg, Paul Gerhardt*, 1.10.46 - 1.9.51, f. 25.1.23, dim. 42, cand.mag.51, arkivar, Landsarkivet for Nørrejylland.
- 1216 *Engelstoft, Frans Henrik*, 1.10.46 - 30.1.52, f. 6.11.27, dim. 46, cand.med., læge.
- 1217 *Pallesen, Frede Johan Engberg*, 1.10.46 - 1.2.52, f. 23.4.26, dim. 46, cand.theol., lærer.
- 1218 *Brygmann, Erik*, 1.11.46 - 7.3.52, f. 27.2.27, dim. 45, cand.theol. 54, højskolelærer, Båring Højskole.
- 1219 *Bjarnadal, Sigurd Erling*, 1.12.46 - 9.3.52, f. 4.6.25, dim. 44, stud.mag., korrektør. Berlingske Tidende.
- 1220 *Jespersen, Poul Helveg*, 1.12.46 - 16.8.50 (C), f. 16.5.22, d. 50, dim. 41, mag.scient. 45.
- 1221 *Sørensen, Helmuth Eduard*, 1.12.46 - 14.8.49 (C), f. 15.1.20, dim. 39, cand.mag. 47, rektor, Greve Gymnasium. Bl.B.
- 1222 *Eriksen, Peter Viggo*, 1.5.47 - 31.8.49, f. 11.3.21, dim. 40, cand.med. 49, praktiserende læge.
- 1223 *Halken, Knud Thygesen*, 1.4.47 - 30.6.50, f. 13.4.24, dim. 44, cand.polyt. 51, direktør, Jernvirke Fåborg A/S.

- 1224 *Mortensen, Carlo Laurits*, 1.7.47 - 6.7.50, f. 30.7.22, dim. 45, cand.theol. 50, sognepræst Tjæreby-Alsønderup
- 1225 *Brygmann, Axel Victor*, 1.10.47 - 1.3.53, f. 19.7.28, dim. 46, cand.mag., studielektor, Silkeborg Amtsgymnasium.
- 1226 *Jacobsen, Niels Kingo*, 1.3.48 - 1.4.53 (C), f. 13.6.21, dim. 39, dr.phil., professor.Bl.B.
- 1227 *Dahl, Knud Theodor*, 1.5.48 - 11.5.52, dim. 45, cand.polyt. 52, lektor, Ålborg Universitetscenter.
- 1228 *Pallesen, Axel Engberg*, 1.10.48 - 1.10.53, dim. 46, cand.med. 54, praktiserende læge, lektor i almen medicin, Københavns Universitet.
- 1229 *Warring, Jørgen Frederik Bjørn*, 1.10.48 - 1.10.52, f. 3.7.26, dim. 45, cand.theol., sognepræst.
- 1230 *Wiberg, Bertil*, 1.12.48 - 1.1.53, f. 18.6.27, dim. 46, cand.theol. 52, biskop over Roskilde Stift. Bl.B.
- 1231 *Ottosen, Jørgen Erik*, 1.4.49 - 23.2.52, f. 14.1.28, dim. 49, cand.theol. 53, sognepræst, Skt. Povls Kirke, Korsør.
- 1232 *Krohn, Hans Volmer*, 1.9.49 - 12.2.52, f. 20.3.24, dim. 45, cand.theol., sognepræst.
- 1233 *Hesselager (Kristensen), Erik*, 1.9.49 - 1.7.53, f. 7.10.17, dim. 47, cand.theol. 53, sognepræst, Solbjerg-Dragstrup-Skallerup sogne.
- 1234 *Elming, Svend Vitus Bering*, 1.9.49 - 1.9.52 og 1.9.52 - 1.7.53 (C), f. 12.2.27, dim. 46, cand.jur. 52, landsdommer. Bl.B.
- 1235 *Christiansen, Poul Verner*, 1.9.49 - 8.9.53, f. 20.3.28, dim. 47, cand.mag. 54, rektor for Langkær Gymnasium, Århus. Bl.B.
- 1236 *Johannsen, Peter Boie Erik*, 1.9.49 - 1.7.53, f. 30.3.27, d. 77, dim. 45, cand.med. 53, læge, Fredericia.
- 1237 *Leunbach, Gustav Hægh*, 1.10.49 - 3.11.54 (C), f. 16.7.21, dim. 39, cand.act. & mag.art., afdelingsleder ved Danmarks pædagogiske Institut.
- 1238 *Zeuthen, Jørgen*, 1.9.50 - 11.5.53, f. 9.3.29, dim. 48, cand.polyt., civilingeniør.
- 1239 *Laursen, Aage Richard Fauerskov*, 1.11.50 - 1.1.52 (C), f. 7.2.23, dim. 41, cand.mag.50, lektor ved Åbenrå Gymnasium og HF.
- 1240 *Olesen, Immanuel*, 1.11.50 - 11.1.55, f. 31.5.28, dim. 47, cand.theol., sognepræst.
- 1241 *Holtbor, Gert*, 1.2.51 - 1.10.53, f. 19.12.27, dim. 46, cand.theol., sognepræst.
- 1242 *Engberg, Holger L.*, 1.9.51 - 15.8.55, f. 17.7.30, dim. 49, cand.polit. Ph.D., professor, Stern School of Business, New York University.
- 1243 *Hagedorn, Per Henrik*, 1.11.51 - 1.2.55, f. 12.8.30, dim. 49, cand.polit. 54, Ministerråd, Udenrigsministeriet.
- 1244 *Lundberg, Rud Gudmund*, 1.11.51 - 1.3.55, f. 7.11.24, dim. 44, cand.med. 55, overlæge v. Skolepsykiatrisk Konsultation.
- 1245 *Busck-Jensen, Leif Johannes*, 1.11.51 - 1.11.55, f. 16.6.25, d. 56, dim. 44, stud.polit.

- 1246 *Jørgensen, Kristian Iversen*, 1.1.52 - 1.12.55, f. 14.6.26, dim. 46, cand.theol. 54, sognepræst, Vivild-Vejlby pastorat.
- 1247 *Skovgaard-Petersen, Vagn*, 1.4.52 - 56, f. 31.5.31, dim. 49, cand.mag. 58, dr.pæd., professor ved Danmarks Lærerhøjskole. Bl.B.
- 1248 *Zinkernagel, Peter*, 1.4.52 - 2.8.56 (C), f. 3.4.21, dim. 44, stud., dr.phil., lektor, Københavns Universitet.
- 1249 *Skov, Erling*, 1.4.52 - 1.10.53, f. 16.4.23, dim. 50, cand.theol. 56, pastor emeritus.
- 1250 *Olesen, Carsten Balslev*, 1.5.52 - 15.11.52, f. 15.6.31, dim. 50, cand.polyt., civilingeniør.
- 1251 *Høegb-Guldberg, Hans Jacob*, 1.9.52 - 1.10.55, f. 5.3.32, dim. 50, stud.polit.
- 1252 *Christensen, Bent*, 1.11.52 - 1.2.53, f. 22.8.30, dim. 49, dr.phil., professor. Bl.B.
- 1253 *Ahlmann (Jensen), Jacob Christian*, 1.11.52 - 1.1.58, f. 7.4.31, dim. 50, cand.theol., sognepræst.
- 1254 *Schiøler, Aage Gerlöv*, 1.12.52 - 1.8.55, f. 3.4.32, dim. 50, cand.theol., sognepræst.
- 1255 *Kallenbach (Pedersen), Harald Carl Wilhelm*, 1.3.53 - 1.3.57, f. 12.3.33, dim. 51, cand.polyt. 57, civilingeniør, Københavns Amt.
- 1256 *Petersen, Aage*, 1.4.53 - 15.2.56 (C), f. 7.11.27, dr.phil.
- 1257, 1288 *Rasmussen, Leif*, 1.4.53 - 1.4.58 og 1.5.58 - 25.9.60 (C), f. 20.7.31, dim. 50, cand.mag. 58, dr.phil., professor, Odense universitet. Bl.B.
- 1258, 1277 *Høg, Erik*, 1.4.53 - 1.5.56 (C), f. 17.6.32, dim. 50, cand.scient., dr.scient., lektor, Københavns Universitet.
- 1259 *Nielsen, Ib*, 1.5.53 - 1.5.58, cand.mag., adjunkt.
- 1260 *Madsen, Karl Aage*, 1.9.53 - 1.7.56, f. 17.6.31, dim. 51, cand.theol. 57, provst, Morsø provsti, sognepræst, Nykøbing Mors.
- 1261 *Danielsen, Niels Skovgaard*, 4.10.53 - 1.4.59, f. 20.5.33, d. 87, dim. 51, cand.mag. 62, dr.phil., professor, Odense Universitet. Bl.B.
- 1262 *Rasmussen, Rasmus Peter*, 20.10.53 - 1.7.56, f. 13.6.27, dim. 50, cand.theol. 57, sognepræst Langå-Thorup.
- 1263 *Pallelsen, Gunner Engberg*, 1.2.54 - 1.9.58, f. 21.1.34, dim. 52, cand.polyt., civilingeniør.
- 1264 *Jensen, Tage Skov*, 2.2.54 - 18.2.54, f. 7.6.30, dim. 49, cand.med., overlæge.
- 1265 *Petersen, Kaj Erik*, 1.3.54 - 15.7.56, f. 3.8.30, dim. 49, cand.med., læge.
- 1266 *Hansen, Preben*, 1.6.54 - 20.12.58, f. 8.3.33, dim. 52, cand.theol. 58, sognepræst, Aagerup-Kirkerup-Vedstrup pastorat.
- 1267 *Møller, Jens Glebe*, 1.10.54 - 5.7.59, f. 21.8.33, dim. 52, cand.theol. 59, dr.theol., professor, Københavns Universitet. Bl.B.
- 1268 *Weissberg, Leo Daniel*, 1.12.54 - 1.7.58, f. 12.4.23, d. 90, dim. 44, cand.mag.
- 1269 *Engberg, Terkel*, 1.2.55 - 1.9.57, f. 16.2.33, dim. 52, cand.mag. 60, lektor, Rødovre Gymn.

- 1270 *Clausen, Ove Kristian*, 1.2.55 - 15.2.60, f. 5.11.31, dim. 50, cand.mag., Amanuensis.
- 1271 *Ølgaard, Bent Horlund*, 1.2.55 - 2.7.59, f. 19.3.33, dim. 52, cand.theol. 59, mag.art.(psyk.), fængselspræst, Statsfængslet i Vridsløselille og anstalten i Herstedvester.
- 1272 *Hermansen, Leif*, 1.6.55 - 22.1.60, f. 31.10.34, dim. 53, cand.med., overlæge.
- 1273 *Mortensen, Morten Nicolai*, 1.11.55 - 1.7.58, f. 4.12.31, dim. 50, cand.med. 62, overlæge, Centralsygehuset Hillerød.
- 1274 *Ørsted, Gunnar Frederik*, 1.11.55 - 1.3.61, f. 18.5.37, dim. 55, stud.theol., oplandsbibliotekar, Viborg Centralbibl.
- 1275 *Stiegel, Ole*, 15.11.55 - 20.6.60, f. 14.4.35, dim. 54, cand.jur., statsadvokat. Bl.B.
- 1276 *Engberg, Henning*, 3.9.56 - 1.5.62, f. 26.5.36, dim. 55, cand.med. 63, Amerikansk ECFMG, overlæge, Malung, Dalarna, Sverige.
- 1277 se 1258.
- 1278 *Arevad, Kristian*, 12.10.56 - 1.6.57 (C), f. 21.1.32, cand.mag., vidensk.assistent.
- 1279 *Olsen, Svend Olaf*, 15.10.56 - 20.6.60, f. 6.7.32, d. 91, dim. 53, cand.theol. 60, sognepræst, Flade-Gærum sogn.
- 1280 *Nielsen, Hans*, 15.10.56 - 1.5.62, f. 19.6.35, dim. 54, cand.mag. & scient, lektor, Københavns Universitet.
- 1281 *Wandall, Hans Peter*, 15.10.57 - 9.3.58, f. 1.1.35, dim. 54, cand.theol. 61, sognepræst Sdr.Sogn Roskilde.
- 1282 *Balslev, Erik*, 1.4.57 - 20.7.59, f. 27.9.35, dim. 53, cand.mag., Ph.D., professor, USA. Bl.B.
- 1283 *Helms, Hans Jørgen Aschengreen*, 1.6.57 - 31.12.60 (C), f. 9.8.31, dim. 49, cand.mag. 55, Direktør, EF-kommissionen, Det Fælles Forskningscenter. Bl.B.
- 1284 *Feldbæk, Ole*, 15.7.57 - 12.2.63, f. 22.7.36, dim. 55, mag.art. 64, dr.phil., professor, Københavns Universitet. Bl.B.
- 1285 *Schjørring, Henning*, 1.1.58 - 10.12.61, f. 19.6.37, dim. 57, cand.theol. 64, sognepræst, Korshærspræst, Sct.Pauls Kirke.
- 1286 *Heuckendorff, Jørgen William*, 1.1.58 - 1.5.59, f. 2.11.37, dim. 56, cand.mag., Lærer.
- 1287 *Krærup, Hans Holten*, 1.4.58 - 25.7.61, f. 28.6.36, dim. 55, cand.mag.65, lektor, Haslev Gymnasium, organist v. Haslev Kirke.
- 1288 se 1257.
- 1289 *Thomsen, Niels Skodshøj*, 1.5.58 - 15.3.62, f. 13.2.36, d. 90, dim. 56, cand.theol., rektor for Præstehøjskolen. Bl.B.
- 1290 *Foss, Erling*, 1.5.58 - 1.8.63, f. 4.7.36, dim. 55, cand.mag.63, lektor, Fredericia gymnasium.
- 1291 *Andersen, Poul Otto*, 1.8.58 - 15.6.59 (C), f. 27.7.30, dim. 49, cand.mag., lektor.
- 1292 *Engberg, Jens*, 1.11.58 - 1.7.61, f. 7.4.36, dim. 55, mag.art. 65, dr.phil., professor, Århus Universitet. Bl.B.
- 1293 *Bom, Ole Brummer*, 15.3.59 - 15.6.64, f. 28.4.39, dim. 58, cand.mag., studiektor.
- 1294 *Ostenfeld, Erik Nis*, 1.10.59 - 15.2.64, f. 14.1.40, dim. 58, cand.mag.67, m.litt. (Oxford), dr, lektor, Århus Universitet.

- 1295 *Ring, Poul*, 1.10.60 - 1.8.61 (C), f. 10.1.27, lektor.
- 1296 *Thaysen, Per Jørgen*, 1.10.60 - 20.10.61, f. 12.9.36, dim. 56, cand.theol. 65, studielektor, Vordingborg Statsseminarium.
- 1297 *Engberg, Jakob Samsø*, 1.10.60 - 2.2.64, f. 16.6.36, dim. 55, cand.polyt. 64, M.S.E.E., lektor, Ålborg Universitetscenter.
- 1298, 1322 *Sperber (Olsen), Ole Gert*, 1.11.60 - 1.11.65 og 1.12.65 - 1.4.66 (C), f. 12.8.47, dim. 57, seminarieadjunkt.
- 1299 *Martens, Henrik*, 1.11.60 - 1.12.65, f. 28.8.37, dim. 56, cand.med. 67, læge.
- 1300 *Meidahl, Christian*, 1.11.60 - 27.6.63, f. 17.3.40, dim. 58, cand.theol. 65, sognepræst ved Vor Frue Kirke, Ålborg.
- 1301 *Jessen, Carl Christian*, 10.4.61 - 1.8.66, f. 17.12.24, dim. 59, cand.theol. 67, sognepræst, Skagen.
- 1302 *Thrane, Henrik Carl Albert*, 1.3.61 - 1.7.64 (C), f. 6.8.34, dim. 52, dr.phil., Museumsinspektør, Fyns Oldtid, Hollufgård. Bl.B.
- 1303 *Schepelern (Pedersen), Jens Otto*, 1.6.60 - 1.8.65, f. 14.8.39, dim. 58, cand.mag., adjunkt, borgmester.
- 1304 *Breitenstein, Thorkild Vilhelm*, 1.6.61 - 1.8.65 (C), f. 23.10.36, d. 86, dim. 55, dr.phil., lektor, Københavns Universitet.
- 1305 *Arnfred, Terkel*, 15.1.62 - 15.10.65, f. 12.7.40, dim. 59, cand.scient., kemiker, Ålborg Sygehus.
- 1306 *Zeuthen, Jesper*, 15.1.62 - 1.10.65, f. 1.5.40, dim. 59, cand.jur., fuldmægtig.
- 1307 *Pilgaard, Ulf*, 15.4.62 - 15.5.67, f. 15.11.40, dim. 59, skuespiller. Bl.B.
- 1308 *Skouenborg, Ole*, 15.4.62 - 25.6.66, f. 3.8.34, dim. 52, cand.theol. 66, sognepræst.
- 1309 *Engberg, Peter Samsø*, 15.10.62 - 15.4.67, f. 24.7.43, dim. 61, cand.polyt. 67, direktør, Bigum & Steenfoss.
- 1310 *Schepelern, Otto Christian*, 15.10.62 - 1.9.67, f. 22.1.43, dim. 61, cand.phil. 71, arkivar, Udenrigsministeriet.
- 1311 *Engberg (Rasmussen), Peter Andreas*, 15.10.62 - 1.8.69, f. 26.12.42, dim. 61, cand. med. 69, praktiserende læge, Hjørring.
- 1312 *Jensen, Lars Ilanguaq Sakæus*, 15.10.62 - 28.8.68, f. 8.6.39, dim. 61, cand.theol. 67, provst, Folkekirken/Kirken i Grønland.
- 1313 *Waage, Per Eskil*, 1.6.63 - 1.10.66, f. 4.5.40, dim. 58, cand.jur.
- 1314 *Bruun, Boye Johannes*, 15.10.63 - 1.12.67, f. 13.7.39, dim. 61, cand.theol. 67, provst, Skive-Fjends provsti.
- 1315 *Zeuthen, Steffen*, 1.3.64 - 1.2.67, f. 8.2.43, dim. 62, cand. polyt. 67, dr.ing., ingeniør, Spine A/S, Norge.
- 1316 *Alkjær, Thomas*, 1.6.64 - 1.9.66, f. 26.3.42, dim. 60, cand.mag., adjunkt.
- 1317 *Schepelern, Hans Ulrik*, 15.9.65 - 30.9.67, f. 8.8.44, dim. 62, cand.jur. 73.
- 1318 *Brejl, Erik*, 15.9.65 - 1.8.69, f. 15.2.43, dim. 62, cand.scient.
- 1319 *Nørgaard, Jan Peder*, 15.9.65 - 1.1.71 (C), f. 22.8.38, dim. 57, mag.scient. 64, lektor, DIA-M, Lyngby.

- 1320 *Bentzon, Karl-Henrik*, 1.11.65 - 1.9.68, f. 14.9.42, dim. 61, cand.mag. 72, lektor, Københavns Universitet og konsulent, Danmarks Radio.
- 1321 *Kappelgaard, Finn Gørtz*, 1.12.65 - 15.1.71, f. 19.2.45, dim. 64, cand.theol. 74, sognepræst Neksø.
- 1322 se 1298.
- 1323 *Blegvad, Niels*, 1.3.66 - 1.7.68, f. 18.6.46, dim. 65, cand.med., læge.
- 1324 *Engberg, Jan Niels*, 1.3.66 - 1.9.70, f. 17.6.44, dim. 63, cand.scient. 70, dr.scient., professor, Danmarks Farmaceutiske Højskole.
- 1325 *Busck, Klaus Gunni*, 1.3.66 - 1.2.68, f. 4.6.43, dim. 62, cand.polyt. 68, civilingeniør, Monberg & Thorsen.
- 1326 *Westergaard, Ole*, 1.6.66 - 1.1.68 (C), f. 23.7.40, dim. 59, mag.scient., lektor.
- 1327 *Strid (Jensen), Erik*, 1.9.66 - 15.5.70, f. 18.10.43, dim. 62, cand.theol., sognepræst.
- 1328 *Blegvad, Michael*, 1.9.66 - 1.7.68, f. 25.9.44, dim. 63, mag.art. 77, Redaktør v. Erhvervskartoteket, Rådet for Uddannelses- og Erhvervsvejledning.
- 1329 *Nielsen, Niels Johan Aagaard*, 15.11.66 - 15.11.71, f. 18.11.45, dim. 64, cand. mag. 72, lektor, Borupgaard Amtsgymnasium.
- 1330 *Juul, Christian Asger*, 15.11.66 - 1.1.68, f. 19.10.45, dim. 64, cand.mag., lektor.
- 1331 *Jakobsen, John*, 15.4.67 - 15.7.71, f. 2.1.42, dim. 63, cand.jur. 71, partner i advokatfirmaet Kromann & Münter.
- 1332 *Traberg (Smidt), Jeppe*, 23.5.67 - 1.1.71, f. 5.5.46, dim. 64, cand.polyt., universitetslektor.
- 1333 *Rosenberg, Finn*, 1.6.67 - 1.6.69, f. 18.10.44, dim. 63, cand. theol. 69, sognepræst, Kundby sogn.
- 1334 *Engberg (Andersen), Poul*, 1.6.67 - 1.2.72, f. 23.8.44, dim. 62, cand.med., læge.
- 1335 *Jessen, Bo Tore Bergishagen*, 1.12.67 - 1.8.72, f. 5.7.43, dim. 62, cand.mag., lektor.
- 1336 *Boile (Nielsen), Peter*, 1.1.68 - 1.5.72, dim. 65, cand.mag., lektor.
- 1337 *Voigt, Bjørn*, 1.5.68 - 1.1.75 (C), f. 25.5.44, d. 80, dim. 62, cand.scient. 68, lic.scient., lektor, Københavns Universitet.
- 1338 *Andersen, Niels Hessel*, 1.5.68 - 1.8.72, f. 2.8.45, dim. 64, cand. scient. 72, lic.scient., seniorforsker, Forskningscenter Risø.
- 1339 *Engberg-Pedersen, Troels*, 1.5.68 - 1.5.73, f. 22.12.48, dim. 67, cand.mag., dr.phil., lektor, Københavns Universitet.
- 1340 *Kock, Leif Christian*, 1.9.68 - 1.8.70, f. 11.1.42, dim. 61, cand.theol. & mag., lektor, Haderslev Katedralskole.
- 1341 *Diderichsen, Finn*, 1.1.69 - 1.7.73, f. 1.1.47, dim. 66, cand.med. 73, dr.med., professor, Karolinska Institutet, Stockholm.
- 1342 *Høyrup, Niels Henning*, 1.1.69 - 1.2.74, f. 30.3.46, dim. 66, cand.jur., sekretær.
- 1343 *Wandall, Johan Heugh*, 1.3.69 - 1.2.72, f. 11.6.72, dim. 65, cand.med., dr.med., 1.reserve-læge, Rigshospitalet.
- 1344 *Moe, Mogens*, 1.4.69 - 1.3.74 (C), f. 13.3.44, dim. 59, cand.jur. 68, lic.jur., kontorchef, Miljøstyrelsen.

- 1345 *Soelberg (Nielsen), Nils*, 1.9.69 - 15.10.69 (C), f. 28.7.40, dim. 58, cand.mag., lektor, Københavns Universitet.
- 1346 *Eyermann, Lars*, 1.9.69 - 1.8.70, f. 5.12.43, dim. 63, cand.theol. 73, sognepræst, Nørresundby sogn.
- 1347 *Hjorth, Niels Åge*, 1.11.69 - 1.12.72, f. 19.3.46, dim. 65, cand.theol. 73, sognepræst, Nordby pastorat, Samsø.
- 1348 *Gørtz, Jesper Valdemar*, 1.3.70 - 15.10.71, f. 1.9.48, dim. 67, cand.scient., civilingeniør.
- 1349 *Stobbe, Egnar Kristen*, 1.9.70 - 1.9.73, f. 12.4.48, dim. 67, cand.theol. 76, sognepræst, Kragelund og Funder sogne.
- 1350 *Gjesing, Jens Christian*, 1.9.70 - 15.10.71, f. 27.6.48, dim. 67, cand.mag.76, lektor, Haderslev Katedralskole.
- 1351 *Nygård (Pedersen), Bent*, 1.9.70 - 1.3.73, f. 23.11.48, dim. 68, cand.theol. 75, sognepræst, Sions Kirken, København.
- 1353 *Bryndum, Lars*, 1.3.71 - 15.10.74, f. 2.8.49, cand.polyt., civilingeniør.
- 1354 *Christensen, Sven*, 1.5.71 - 1.6.74, f. 24.12.44, dim. 63, cand.theol. 73, sognepræst, Høje Taastrup sogn.
- 1355 *Gam, Jørgen*, 1.5.71 - 1.2.75, f. 2.2.48, dim. 67, cand.med., læge.
- 1356 *Krarup, Mikael Christian*, 1.5.71 - 1.8.73, f. 12.12.46, dim. 65, cand.mag.73, lektor, Vestfyns Gymnasium, Glamsbjerg.
- 1357 *Oldenburg, Claus Erik*, 1.10.71 - 1.9.76, f. 12.11.48, dim. 65, cand.theol. 76, sognepræst, Garnisonskirken, København.
- 1358 *Kragelund, Patrick Steffen*, 1.10.71 - 1.9.77, dim. 69, cand.mag., lic.phil., forskningsstipendiat, Århus.
- 1359 *Levinson, Mogens Tweddell*, 1.1.72 - 1.6.78 (C), f. 10.12.41, dim. 61, cand.scient. 69, lic.scient., lektor, Københavns Universitet.
- 1360 *Bentzon, Peter Weis*, 1.4.72 - 1.4.77, f. 22.9.47, dim. 66, cand.med. 87, reservelæge, Amtssygehuset i Stege.
- 1361 *Faaborg, Susanne*, 1.4.72 - 1.7.72, f. 16.9.47, dim. 67, stud.mag.
- 1362 *Gam (f. Andersen), Hanne Birgit Elmelund*, 1.9.72 - 1.9.77, f. 24.11.49, dim. 69, cand.phil., uddannelseskoordinator, Udenrigsministeriet.
- 1363 *Crone, Christopher*, 1.9.72 - 77, f. 19.7.49, dim. 69, cand.scient.
- 1364 *Grove, Anders Michael*, 1.9.72 - 1.2.74, f. 26.3.51, stud.mag.
- 1365 *Sparre-Ulrich, Henrik Willemoes*, 1.9.72 - 1.9.77, f. 14.10.48, dim. 68, cand.scient.pol. 88, fuldmægtig, Storstøms Amtskommune.
- 1366 *Nielsen, Anne Marita Akbøj*, 1.10.72 - 1.4.76, f. 20.8.51, dim. 70, cand.theol. & mag., Redaktør ved Gammel Dansk Ordbog.
- 1367 *Warburg, Margit*, 1.4.73 - 1.9.77, f. 15.2.52, dim. 70, mag.art. 79, lektor, Københavns Universitet.
- 1368 *Hansen, Peter*, 1.7.73 - 1.10.78, f. 17.6.52, dim. 70, cand.mag. & art. 82, Præst for hørehæmmede øst for Storebælt.
- 1369 *Hansen, Dorte Friis*, 1.9.73 - 1.2.74, f. 20.3.50, dim. 69, cand.theol. 76, sognepræst, Skovby sogn.

- 1370 *Engberg, Peter*, 1.9.73 - 1.9.78, f. 29.6.50, dim. 70, cand.mag., adjunkt, Blaagaard Statssem. og Københavns kommunes Forberedelseskursus.
- 1371 *Lind (f. Fabricius), Ida Lykke*, 1.10.73 - 1.2.77, f. 1.4.53, dim. 71, cand.scient. 81, lic.techn., lektor, Danmarks Tekniske Højskole.
- 1372 *Lundsteen (Jensen), Ole Bjørn*, 1.3.74 - 1.9.76, f. 1.2.48, dim. 69, bibliotekar, leder af Sankt Andreas Bibl., Det katolske Bispedømmes teologiske bibliotek.
- 1373 *Olesen, Niels Henrik*, 1.3.74 - 1.4.77, f. 27.3.48, dim. 67, cand.theol.
- 1374 *Møller, Bent*, 1.3.74 - 1.10.77 (C), f. 27.4.47, dim. 66, cand.mag.74, konsulent, Statens Information.
- 1375 *Kappelgaard, Else Gørtz*, 1.3.74 - 1.2.76, f. 1.7.47, dim. 66, cand.med. 76, praktiserende læge.
- 1376 *Durhuus, Bergfinnur Jógvan*, 1.9.74 - 1.9.76, f. 4.12.50, dim. 70, cand.scient., lic. scient., lektor, Københavns Universitet.
- 1377 *Lind, Gunner Engberg*, 1.9.74 - 1.2.77, f. 31.12.53, dim. 72, mag.art. 81, adjunkt, Københavns Universitet.
- 1378 *Jørgensen, Ninna*, 1.9.74 - 1.10.74, f. 11.6.51, dim. 70, cand.theol. 80, lic.theol., adjunkt, Københavns Universitet.
- 1379 *Fredenslund Levinson, Inge*, 1.10.74 - 1.6.77, f. 15.2.55, dim. 73, cand.theol. 83, sognepræst, Karise-Alster pastorat.
- 1380 *Olsen, Jens Henrik*, 1.3.75 - 1.10.75 (C), mag.art.
- 1381 *Heilskov, Line Greta*, 1.10.75 - 1.5.79, f. 28.5.54, cand.scient., dyrlæge, Mozambique.
- 1382 *Hansen, Dag Steen*, 1.10.75 - 1.10.76, f. 25.4.50, mag.art.
- 1383 *Wewer, Ulla Margrethe*, 1.3.76 - 1.11.77, f. 7.12.53, cand.med. 80, dr.med., lektor, Københavns Universitet.
- 1384 *Baudoin (f. Christiansen), Merete*, 1.4.76 - 1.4.80, f. 5.1.52, cand.theol.
- 1385 *Fabricius, Claus Vilhelm*, 1.9.76 - 1.3.81, f. 23.8.54, dim. 73, cand.scient. 80, lic.scient., adjunkt, Københavns Universitet.
- 1386 *Kristiansen, Kristian*, 1.9.76 - 1.9.77 (C), mag.art., kontorchef, Miljøministeriet.
- 1387 *Jensen, Kristian*, 15.9.76 - 1.9.81, f. 26.10.54, dim. 74, cand.mag.82, dr.phil., bibliotekar i Oxford, Bodleian Library.
- 1388 *Carlsen, Elna*, 1.12.76 - 1.1.82, f. 22.7.50, cand.theol., sognepræst.
- 1389 *Tvevad, Jesper*, 1.3.77 - 1.3.82, f. 23.5.57, dim. 75, cand.mag. 88, forskningsmedarb. ved Inst. de Relaciones Europeo-Latinoamericanas, Madrid.
- 1390 *Hansen, Klaus*, 1.4.77 - 1.7.80, f. 29.3.54, dim. 72, cand.med. 81, reservelæge, Rigshospitalet.
- 1391 *Glinvad, Mette*, 1.4.77 - 1.8.80, f. 11.8.55, cand.theol.
- 1392 *Kildemoes, Anders*, 1.9.77 - 1.8.80, f. 22.3.54, dim. 73, cand.scient.82, afdelingschef, A/S Mortalin, Haslev.
- 1393 *Lind, Ida Engberg*, 1.9.77 - 1.9.83, f. 27.12.55, dim. 74, cand.mag.84.

- 1394 *Bohr, Jakob*, 1.9.77 - 1.2.81, f. 17.2.57, cand.polyt. 80, lic.techn., dr.scient., forskningsprofessor, Forskningscenter Risø.
- 1395 *Hilden, Ole Robert*, 1.9.77 - 1.9.82, f. 16.9.50, stud.mag.
- 1396 *Wandall, Marietta*, 1.9.77 - 1.10.79, f. 21.11.56, dim. 75, stud.mag., pianist, musikpædagog.
- 1397 *Frederiksen, Britta Olrik*, f. 5.12.47, dim. 66, mag.art.77, lektor ved Det arnamagnæanske Institut.
- 1398 *Thuesen, Ingolf*, 1.10.77 - 1.9.81, f. 3.11.52, dim. 71, mag.art.81, lic.phil., forskningsstipendiat, Københavns Universitet.
- 1399 *Rex (Nielsen), Hanne Hilmer*, 1.11.77 - 1.7.78, cand.med., læge, Nykøbing F.
- 1400 *Bay, Carl Erik*, 1.6.78 - 1.8.82 (C), f. 3.10.44, mag.art., forskningsbibliotekar, Kgl.Bibliotek.
- 1401 *Jensen, Anette*, 1.6.78 - 1.12.79, f. 11.4.55, dim. 74, cand.theol.84, sognepræst.
- 1402 *Lind, Kåre Engberg*, 1.9.78 - 1.3.84, f. 2.5.58, dim. 77, mag.art. 85, højskolelærer, Marielyst.
- 1403 *Køneke, Mikael*, 1.9.78 - 1.9.79, f. 25.5.55, stud.mag.
- 1404 *Trier, Hans*, 1.9.78 - 1.9.81, f. 24.2.56, dim. 74, cand.med. 81, embedslægeassistent, Roskilde Amt.
- 1405 *Winter, Anatol*, f. 27.8.46, dim. 64, cand.polyt. 73, lic. techn., projektleder, Danmarks Geologiske Undersøgelse.
- 1406 *Skak, Claus Jannik*, 1.12.79 - 1.8.80, f. 4.3.58, dim. 77, cand.med. 86, reservelæge, Glostrup sygehus.
- 1407 *Dam-Jensen, Torsten*, 1.12.79 - 1.8.85, f. 5.7.56, dim. 76, cand.theol. 85, sognepræst, Østed-Allerslev pastorat.
- 1408 *Blondeau (f. Broholm), Elisabeth*, 1.3.80 - 1.10.81, f. 10.3.59, stud.mag., Paris.
- 1409 *Fabricius, Martin Ejler*, 1.8.80 - 1.7.85, f. 23.7.60, dim. 78, cand.med. 85, forskningsstipendiat, Københavns Universitet.
- 1410 *Trap, Lise*, 1.8.80 - 1.5.83, f. 22.4.58, dim. 77, cand.theol. 84, fængselspræst, Statsfængslet i Jyderup.
- 1411 *Pedersen, Søren Anker*, 1.9.80 - 1.10.85, f. 24.6.56, cand.scient. 50, forsker ved Grønlands Fiskeriundersøgelser.
- 1412a *Thorup, Helene*, 1.9.80 - 1.12.80, f. 9.9.59, stud.theol., p.t. USA.
- 1412b *Pedersen, Liselotte*, 1.11.80 - 1.8.81, f. 31.5.57, stud.mag.
- 1413 *Skov, Birgitte*, 1.3.81 - 1.3.82, f. 9.5.54, stud.theol.
- 1414 *Mortensen, Jens*, 1.3.81 - 1.9.83, f. 19.3.59, dim. 77, cand.polyt. 84, Edb-revisor ved DSB.
- 1415 *Hay-Schmidt, Anders*, 1.3.81 - 1.9.86, f. 17.6.60, dim. 79, cand.scient. 86, lic.scient., biolog, Rigshospitalet.
- 1416 *Pallesen, Marianne Engberg*, 1.9.81 - 1.9.84, f. 30.4.55, dim. 74, cand.med. 84, reserve-læge, Slagelse Centralsygehus.
- 1417 *Wiegandt, Peter*, 1.9.81 - 1.7.87, f. 3.2.61, dim. 79, stud.mag.

- 1418 *Harsting, Pernille*, 1.9.81 - 1.7.87, f. 21.9.58, dim. 77, cand.mag. 88, kandidatstip., Københavns Universitet.
- 1419 *Tranberg, Margrethe*, 1.2.81 - 16.12.87, f. 4.11.59, dim. 79, cand.theol. 87, sognepræst ved Timotheuskirken i Valby.
- 1420 *Regnar, Birgitte*, 1.2.82 - 1.6.87, f. 24.3.58, stud.mag.
- 1421 *Snell, Iben Merete*, 1.2.82 - 15.2.86, f. 28.8.58, dim. 77, cand.theol. 86, præst f. den danske menighed i Rendsborg.
- 1422 *Lindhardt, Bjarne Ørskov*, 1.3.82 - 1.6.82 (C), f. 6.2.55, cand.med. 82, reservelæge, Københavns Kommunes Hospital.
- 1423 *Harder, Thomas Michael*, 1.4.82 - 1.5.87, f. 30.12.59, dim. 78, cand.mag.87, oversætter.
- 1424 *Andersen, Kristian Sparre*, 1.4.82 - 15.8.87, f. 6.4.60, cand.polit, fuldmægtig.
- 1425 *Schialer, Jakob*, 15.9.82 - 1.9.85, f. 2.3.61, dim. 80, cand.jur.85.
- 1426 *Willumsen, Niels*, f. 14.5.54, dim. 73, cand.scient., lic. scient., adjunkt, Københavns Universitet.
- 1427 *Larsen, Merete Wessel*, 15.12.82 - 21.7.88, f. 28.7.58, mag.art.
- 1428 *Mikkelsen, Dorrit*, 1.6.83 - 1.6.88, f. 20.2.58, cand.theol. 91.
- 1429 *Nielsen, Jacob*, 1.9.83 - 1.9.85, f. 28.2.61, dim. 79, cand.scient. 86, adjunkt, Slagelse Gymnasium.
- 1430 *Vasby, Steffen*, 1.10.83 - 15.3.87, exam.art., stud.theol.
- 1431 *Freltoft, Torsten*, f. 19.3.58, dim. 77, cand.polyt. 83, lic.scient., cheffingeniør, NKT Research Center.
- 1432 *Hjalsted, Barbara*, 1.4.84 - 1.2.90, f. 9.10.61, dim. 79, cand.med. 88, læge, Holbæk Central Sygehus.
- 1433 *Holm, Jonas Winkel*, 1.9.84 - 1.7.89, f. 4.9.62, dim. 81, cand.med., læge, Bispebjerg Hospital.
- 1434 *Østergaard, Mikkell*, 15.7.85 - 1.8.90, f. 22.12.62, dim. 81, cand.med. 90, reservelæge, Hvidovre Hospital.
- 1435 *Skov, Lene*, 1.8.85 - 1.8.90, f. 1.7.61, dim. 81, cand.theol. 90, sognepræst, Bagsværd sogn.
- 1436 *Hansen, Jens Frederik*, 1.9.85 - 1.2.90, f. 17.8.62, cand.jur. 90, Diploma of Legal Studies (Cambridge), advokatfuldmægtig, lektor v.Handelshøjskolen, København.
- 1437 *Hansen, Michael Steen*, 1.9.85 - 1.3.90, dim. 82, cand.scient. 89, stud.lic., Niels Bohr Institutet og INFN Milano.
- 1438 *Rehof, Lars Adam*, 1.11.85 - 3.2.87, f. 18.1.91, dim. 77, cand.jur., lektor, Københavns Universitet.
- 1439 *Jeppesen, Kristine Zeuthen*, 15.11.85 - 1.8.90, f. 28.1.64, dim. 82, cand.scient.91.
- 1440 *Sørensen, Sine*, 15.2.86 -, stud.theol.
- 1441 *Jørgensen, Helle*, 1.9.86 - 1.9.91, f. 5.11.60, dim. 79, stud.mag.
- 1442 *Wachmann, Carsten Henrik*, 1.10.86 - 1.2.89, f. 23.1.56, dim. 74, cand.scient.89, statistiker, Statens Seruminstitut.
- 1443 *Huld, Thomas*, 1.3.87 - 1.1.88 (C), stud.lic.
- 1444 *Kirk, Jens*, 1.5.87 -, f. 21.9.62, dim. 81, stud.theol.

- 1445 *Pedersen, Birgitte Kjeller*, 1.6.87 - 1.7.91, f. 28.12.61, dim. 81, stud.mag., lærer v.Bornholms Amtsgymnasium.
- 1446 *Hentzer, Helle*, 15.6.87 -, f. 4.6.64, stud.theol.
- 1447 *Bagger, Helle*, 1.7.87 -, f. 6.6.62, dim. 81, stud.mag.
- 1448 *Jensen, Anders Martin*, 1.9.87 -, stud.jur.
- 1449 *Wagnkilde, Hanne*, 9.11.87 - 15.2.88, stud.mag.
- 1450 *Pedersen, Henrik*, 15.12.87 - 5.1.89, stud.psyk.
- 1451 *Mouritsen, Henrik*, 1.2.88 - 15.12.90 (C), f. 12.4.62, dim. 81, cand.phil. 87, lic.phil., forskningsstipendiat.
- 1452 *Olsen, Birgit*, 1.5.88 -, f. 20.9.64, dim. 83, stud.mag.
- 1453 *Dahl, Merete*, 1.9.88 - 31.8.91 (C), f. 15.1., dim. 79, cand.mag.87, stud.lic.
- 1454 *Rasmussen, Jens Jørgen*, 1.3.89 - 15.2.91, f. 21.11.59, dim. 79, stud.theol., studentersekretær i Kristeligt Forbund.
- 1455 *Thygesen, Thomas Calla*, 15.3.89 -, stud.polit.
- 1456 *Mikkelsen, Lars*, 28.3.89 -, f. 17.3.66, dim. 85, stud.polyt.
- 1457 *Paskjær, Lars*, 1.10.89 -, f. 3.9.61, stud.med.
- 1458 *Kybl, Heidi Sophia*, 1.2.90 -, f. 6.1.68, dim. 87, stud.med.
- 1459 *Udsen, Camilla*, 1.3.90 -, f. 5.9.70, dim. 88, stud.polyt.
- 1460 *Christiansen, Joan*, 15.3.90 -, f. 9.7.66, dim. 85, stud.mag.
- 1461 *Nøjgaard, Rasmus*, f. 2.5.68, dim. 87, stud.theol.
- 1462 *Toft, Jens Christian*, 15.8.90 -, f. 4.10.67, dim. 86, stud.med.
- 1463 *Slivsgaard, Rikke Løvborg*, 1.9.90 -, f. 7.12.66, dim. 86, stud.scient.
- 1464 *Christensen, Lars Hofmann*, 15.2.91 -, stud.polyt.
- 1465 *Simonsen, Igor Grønning*, 15.4.91 -, f. 30.7.67, dim. 88, stud.theol.
- 1466 *Maegaard, Christian*, 15.9.91 -, f. 7.12.68, dim. 87, stud.polyt.
- 1467 *Porsborg, Søren*, 1.10.91 -, f. 13.10.57, dim. 76, stud.mag.
- 1468 *Rasmussen, Lise Grosen*, 15.10.91 -, f. 31.5.63, dim. 82, stud.mag.
- 1469 *Risbo, Jens*, 15.11.91, f. 7.1.69, dim. 87, stud.polyt.

Alfabetisk nøgle til alumnelisten

Ahlmann (Jensen), Jacob

Christian 1253

Alkjær, Thomas 1316

Andersen, Hanne Birgit

Elmelund 1362

Andersen, Kristian Sparre 1424

Andersen, Niels Hessel 1338

Andersen, Poul Engberg 1334

Andersen, Poul Otto 1291

Arevad, Kristian 1278

Arnfred, Terkel 1305

Bagger, Helle 1447

Balslev, Erik 1282

Baudoin (f. Christiansen),

Merete 1384

Bay, Carl Erik 1400

Bech, Gunnar 1204

Bentzon, Karl-Henrik 1320

Bentzon, Peter Weis 1360

Birkmose, Kurt Anders Hveisel 1195

Bjarnadal, Sigurd Erling 1219

Blegvad, Michael 1328

Blegvad, Niels 1323
 Blondeau (f. Broholm),
 Elisabeth 1408
 Bohr, Jakob 1394
 Boile (Nielsen), Peter 1336
 Bom, Ole Brummer 1293
 Breitenstein, Thorkild Vilhelm 1304
 Brejl, Erik 1318
 Brejl, Sankey Adolf 1161
 Broholm, Elisabeth 1408
 Bruun, Boye Johannes 1314
 Brygmann, Axel Victor 1225
 Brygmann, Erik 1218
 Brygmann, Hans 1199
 Bryndum, Lars 1353
 Busck, Klaus Gunni 1325
 Busck-Jensen, Leif Johannes 1245

 Carlsen, Elna 1388
 Christensen, Bent 1252
 Christensen, Lars Hofmann 1464
 Christensen, Sven 1354
 Christiansen, Eilert Lautrup 1192
 Christiansen, Joan 1460
 Christiansen, Merete 1384
 Christiansen, Poul Verner 1235
 Clausen, Ove Kristian 1270
 Crone, Christopher 1363

 Dahl, Knud Theodor 1227
 Dahl, Merete 1453
 Dam-Jensen, Torsten 1407
 Damm, Rikard Julius
 Ingemann 1180
 Danielsen, Niels Skovgaard 1261
 Diderichsen, Finn 1341
 Durhuus, Bergfinnur Jøgvann 1376

 Elkjær, Poul Jensen 1171
 Elming, Svend Vitus Bering 1234
 Engberg (Andersen), Poul 1334
 Engberg (Rasmussen), Peter
 Andreas 1311
 Engberg, Henning 1276
 Engberg, Holger L. 1242
 Engberg, Jakob Samsø 1297
 Engberg, Jan Niels 1324

Engberg, Jens 1292
 Engberg, Johannes 1200
 Engberg, Jørgen Harald
 Læssøe 1164
 Engberg, Ole Hieronymus 1190
 Engberg, Peter Samsø 1309
 Engberg, Peter 1370
 Engberg, Terkel 1269
 Engberg-Pedersen, Holger 1175
 Engberg-Pedersen, Troels 1339
 Engelstoft, Frans Henrik 1216
 Eriksen, Peter Viggo 1222
 Eyermann, Lars 1346

 Faaborg, Susanne 1361
 Fabricius, Claus Vilhelm 1385
 Fabricius, Ida Lykke 1371
 Fabricius, Martin Ejler 1409
 Feldbæk, Ole 1284
 Foss, Erling 1290
 Fredenslund Levinsen, Inge 1379
 Frederiksen, Britta Olrik 1397
 Freltoft, Torsten 1431

 Gam (f. Andersen), Hanne Birgit
 Elmelund 1362
 Gam, Jørgen 1355
 Gjesing, Jens Christian 1350
 Gjødesen, Mogens 1181
 Glinsvad, Mette 1391
 Greve, Hans Ove 1198
 Grove, Anders Michael 1364
 Gørtz, Jesper Valdemar 1348

 Haagensen, Niels Erik Rud 1191
 Hagedorn, Per Henrik 1243
 Halken, Knud Thygesen 1223
 Hansen, Dag Steen 1382
 Hansen, Dorthe Friis 1369
 Hansen, Egon Arne 1202
 Hansen, Jens Frederik 1436
 Hansen, Klaus 1390
 Hansen, Michael Steen 1437
 Hansen, Peter 1368
 Hansen, Preben 1266
 Hansen, Viggo Olav 1194
 Harder, Thomas Michael 1423

- Harsting, Pernille 1418
 Hay-Schmidt, Anders 1415
 Haystrup (Petersen), Helge 1205
 Heilskov, Line Greta 1381
 Helms, Hans Jørgen
 Aschengreen 1283
 Hentzer, Helle 1446
 Hermansen, Leif 1272
 Hesselager (Kristensen), Erik 1233
 Heuckendorff, Jørgen William 1286
 Hilden, Ole Robert 1395
 Hjalsted, Barbara 1432
 Hjorth, Niels Åge 1347
 Holm, Jonas Winkel 1433
 Holthor, Gert 1241
 Huld, Thomas 1443
 Høegh-Guldberg, Hans Jacob 1251
 Høg, Erik 1258, 1277
 Høyrup, Niels Henning 1342

 Jacobsen, Niels Kingo 1226
 Jakobsen, John 1331
 Jensen, Anders Martin 1448
 Jensen, Anette 1401
 Jensen, Erik Strid 1327
 Jensen, Jacob Christian
 Ahlmann 1253
 Jensen, Kristian 1387
 Jensen, Lars Ilanguaq Sakæus 1312
 Jensen, Tage Skov 1264
 Jeppesen, Kristine Zeuthen 1439
 Jespersen, Poul Helveg 1220
 Jessen, Bo Tore Bergishagen 1335
 Jessen, Carl Christian 1301
 Johannsen, Peter Boie Erik 1236
 Johannsen, Wilhelm Albert
 Erik 1210
 Jordt, Hans Jørgen 1207
 Juul, Christian Asger 1330
 Jørgensen, Helle 1441
 Jørgensen, Kristian Iversen 1246
 Jørgensen, Ninna 1378

 Kallenbach (Pedersen), Harald Carl
 Wilhelm 1255
 Kappelgaard, Else Gørtz 1375
 Kappelgaard, Finn Gørtz 1321

 Kayser, Povl Olaf 1173
 Kildemoes, Anders 1392
 Kirk, Jens 1444
 Kirkegaard, Jørgen Bagger 1212
 Koch, Ole Carl Valdemar 1183
 Kock, Leif Christian 1340
 Kragelund, Patrick Steffen 1358
 Krarup, Hans Holten 1287
 Krarup, Johannes Ove
 Christian 1162
 Krarup, Mikael Christian 1356
 Kristensen, Erik Hesselager 1233
 Kristensen, Poul Anker
 Skjoldborg 1177
 Kristensen, Thorvald Peter 1187
 Kristiansen, Kristian 1386
 Kroghøj-Hansen (Hansen), Egon
 Arne 1202
 Krohn, Hans Volmer 1232
 Kronborg, Peder Brix 1168
 Kyhl, Heidi Sophia 1458
 Køneke, Mikael 1403

 Lange, Ludvig Henrik Krarup 1188
 Langkjer, Georg 1163
 Larsen, Jens Rasmus Povl 1170
 Larsen, Merete Wessel 1427
 Laursen, Aage Richard
 Fauerskov 1239
 Lautrup (Christiansen), Eilert 1192
 Leunbach, Gustav Høegh 1237
 Levinsen, Mogens Tweddell 1359
 Lind (f. Fabricius), Ida Lykke 1371
 Lind, Gunner Engberg 1377
 Lind, Ida Engberg 1393
 Lind, Kåre Engberg 1402
 Lindhardt, Bjarne Ørskov 1422
 Lorensen, Erik 1166
 Lundberg, Rud Gudmund 1244
 Lundsteen, Ole Bjørn 1372

 Madsen, Karl Aage 1260
 Marott, Mogens 1214
 Martens, Henrik 1299
 Meidahl, Christian 1300
 Mikkelsen, Dorrit 1428
 Mikkelsen, Lars 1456

Moe, Mogens 1344
 Mortensen, Carlo Laurits 1224
 Mortensen, Henning Rørvig 1201
 Mortensen, Jens 1414
 Mortensen, Knud Kristian 1176
 Mortensen, Morten Nicolai 1273
 Mouritsen, Henrik 1451
 Munk, Anders Nielsen 1196
 Møller, Bent 1374
 Møller, Jens Glebe 1267

 Nielsen, Ib 1259
 Nielsen, Anne Marita Akhøj 1366
 Nielsen, Hanne Hilmer 1399
 Nielsen, Hans 1280
 Nielsen, Helge Peter
 Vandborg 1211
 Nielsen, Jacob 1429
 Nielsen, Peter Boile 1336
 Nielsen, Niels Johan Aagaard 1329
 Nielsen, Nils Soelberg 1345
 Nygård (Pedersen), Bent 1351
 Nøjgaard, Rasmus 1461
 Nørgaard, Jan Peder 1319

 Oldenburg, Claus Erik 1357
 Olesen, Carsten Balslev 1250
 Olesen, Immanuel 1240
 Olesen, Niels Henrik 1373
 Olsen, Birgit 1452
 Olsen, Jens Henrik 1380
 Olsen, Niels Gunnar 1193
 Olsen, Ole Gert Sperber 1298, 1322
 Olsen, Svend Olaf 1279
 Ostenfeld, Erik Nis 1294
 Ottosen, Jørgen Erik 1231

 Pallesen, Axel Engberg 1228
 Pallesen, Frede Johan Engberg 1217
 Pallesen, Gunner Engberg 1263
 Pallesen, Marianne Engberg 1416
 Paskjær, Lars 1457
 Pedersen, Bent Nygård 1351
 Pedersen, Birgitte Kjøller 1445
 Pedersen, Harald Carl
 Wilhelm 1255
 Pedersen, Henrik 1450

Pedersen, Jens Otto Schepelern 1303
 Pedersen, Jørgen Erik 1179
 Pedersen, Knud Erik 1203
 Pedersen, Liselotte 1412b
 Pedersen, Søren Anker 1411
 Petersen, Aage 1256
 Petersen, Helge Haystrup 1205
 Petersen, Kaj Erik 1265
 Pilgaard, Ulf 1307

 Rasmussen, Jens Jørgen 1454
 Rasmussen, Leif 1257, 1288
 Rasmussen, Peter Andreas
 Engberg 1311
 Rasmussen, Rasmus Peter 1262
 Regnar, Birgitte 1420
 Rehof, Lars Adam 1438
 Rex (Nielsen), Hanne Hilmer 1399
 Ring, Poul 1295
 Ro-Poulsen, Arne 1182
 Rosenberg, Finn 1333
 Rudkjøbing, Mogens Hegelund 1169
 Rørdam, Christian Frederik
 Georg 1208
 Rørskou (Mortensen), Henning
 Rørvig 1201

 Schepelern (Pedersen), Jens
 Otto 1303
 Schepelern, Hans Ulrik 1317
 Schepelern, Henrik Ditlev 1178
 Schepelern, Otto Christian 1310
 Scherrebeck, Thomas Peter 1165
 Schiøler, Aage Gørløv 1254
 Schiøler, Jakob 1425
 Schjørring, Henning 1285
 Simonsen, Igor Grønning 1465
 Skak, Claus Jannik 1406
 Skjoldborg (Kristensen), Poul
 Anker 1177
 Skouenborg, Ole 1308
 Skov, Birgitte 1413
 Skov, Erling 1249
 Skov, Lene 1435
 Skovgaard-Petersen, Vagn 1247
 Slivsgaard, Rikke Løvborg 1463
 Smidt, Jeppe Traberg 1332

Snell, Iben Merete 1421
 Soelberg (Nielsen), Nils 1345
 Sparre-Ulrich, Henrik
 Willemoes 1365
 Sperber (Olsen), Ole Gert 1298,
 1322
 Stiegel, Ole 1275
 Stobbe, Ejnar Kristen 1349
 Strid (Jensen), Erik 1327
 Søndergaard, Niels Elkjær 1184
 Sørensen, Helmuth Eduard 1221
 Sørensen, Sine 1440

Terkildsen, Tyge Bent 1189
 Thaysen, Per Jørgen 1296
 Thomsen, Niels Skodshøj 1289
 Thorup, Helene 1412a
 Thrane, Henrik Carl Albert 1302
 Thuesen, Ingolf 1398
 Thygesen, Jørgen Clausen 1209
 Thygesen, Otto Christian
 Lawaetz 1213
 Thygesen, Thomas Callø 1455
 Toft, Jens Christian 1462
 Traberg (Smidt), Jeppe 1332
 Tranberg, Margrethe 1419
 Trap, Lise 1410
 Trier, Hans 1404
 Tvevad, Jesper 1389

Udsen, Camilla 1459

Vasby, Steffen 1430
 Voigt, Bjørn 1337
 Værge, Gudmund 1185

Waage, Per Eskil 1313
 Wachmann, Carsten Henrik 1442
 Wagnkilde, Hanne 1449
 Wandall, Hans Peter 1281
 Wandall, Johan Heugh 1343
 Wandall, Marietta 1396
 Warburg, Margit 1367
 Warring, Jørgen Frederik
 Bjørn 1229
 Weissberg, Leo Daniel 1268
 Westergaard, Ole 1326
 Westh, Folmer 1167
 Wewer, Ulla Margrethe 1383
 Wiberg, Bertil 1230
 Wiegandt, Peter 1417
 Willumsen, Niels 1426
 Winter, Anatol 1405

Yde, Jens 1174

Zeuthen, Erik 1186
 Zeuthen, Henrik Christian 1206
 Zeuthen, Jesper 1306
 Zeuthen, Jørgen 1238
 Zeuthen, Mogens Hieronymus 1172
 Zeuthen, Niels 1197
 Zeuthen, Steffen 1315
 Zinkernagel, Peter 1248

Ølgaard, Bent Horslund 1271
 Ørberg, Paul Gerhardt 1215
 Ørsted, Gunnar Frederik 1274
 Østergaard, Mikkel 1434

Årets gang på Coll. 1967-1990

1967-68

Det forløbne år har været præget af en voldsom fra- og indflytning (ægteskab inden alumnetidens ophør har været den hyppigste fraflyttelsesgrund). På trods af denne diskontinuitet i collegielivet forekommer det mig, at der i øjeblikket hersker 'gode tider' på Coll.

Som et håndgribeligt udtryk for den fællesskabsfølelse og den 'stemning', der for tiden hersker, kan nævnes, at alumnerne i sommermånederne har udført en række forskønnelser af Coll.'s inventar: havemøblerne er blevet malet og istandgjort, kælderrummene er gjort brugbare (tørrerum o.l.), croquetbanen repareret osv. Endvidere har interessen for croquet været stor. Foruden croquet-turneringen om Ephorens vandrepokal, der i år vandtes af Finn Kappelgård, arrangeres der nu tillige en efterårsturnering: Pastorens Pokalturnering. Skønt fejlslag og hidsighed har resulteret i, at 3 – tre – sæt køller er slidt op, må det siges, at kvaliteten af dette års turneringskampe har været glimrende. Fodboldinteressen er stigende. Vi spiller i år mod Valkendorf og Borch, både om foråret og om efteråret. Turneringen afsluttes med en fællesfest på Valkendorf med pokaloverrækkelse. Elers har i år været ubesejret.

Jan Engberg, Insp. Coll.

1968-69

Rygterne om og berettigelsen af kvindelige alumner har været diskuteret meget på Coll. i den senere tid, og i sommer kom så de første tre piger, nemlig gudinderne for Tro, Håb og Kærlighed, der har taget opstilling i haugen ved muren mod Skindergade. Det er Ny Carlsberg Fondet, der har overladt Coll. de tre statuer,

der er udført af den danske kunstner Cibber sidst i det 17. årh., og som indtil midten af forrige årh. har stået foran den danske kirke i London, senere i Glyptotekets gård.

De syv øvrige nyindflyttere har derimod ikke brudt med traditionen, men den store dag er sikkert ikke fjern, hvor den første alumna rykker ind på Coll.

1969 har dog på anden vis pyntet på Coll.: Facaden mod St. Kannikestræde er blevet pudset op, porten er blevet restaureret, gården er nu endelig blevet brolagt, og det gamle cykelskur er revet ned og skal erstattes med et nyt. Indvendig har vi fået istandsat Lect., 3 rårn og alle tre mellemgange.

Livet på Coll. har i øvrigt som sædvanlig været en passende blanding af intensive studier og adspredelser. Dir. soc. har på mønsterværdig måde bidraget til det sidste i form af en række gode phæster, og da det er en fast tradition, at nyindflytterne spenderer en kasse øld på alumnerne, og da udflytterne har villet sige farvel med manér, har det ikke skortet på selskabelighed i 1969.

På croquet-banen har Jan Engberg triumferet som vinder af turneringen om Ephorens Vandrepokal, sidste års mester, Kappelgård, blev nr. 2, men tog revange i efterårsturneringen Pastorens Cup, hvor han i finalen besejrede mesteren.

John Jakobsen, Insp. Coll.

1970

I lighed med tidligere inspectorers beretninger må der også for året 1970 meldes om stor fra- og tilflytning, denne gang særligt for teologernes vedkommende (3 giftermål). Det er for dette år også ved at stå klart, at Coll. – måske lidt bag efter det øvrige samfund – er inde i lidt af en omvæltnings- eller måske rettere en 'moderniseringstid' åndeligt. Præget af 'Collegium' med stort 'C' er så småt ved at træde i baggrunden, hvilket bl.a. ses af, at alumnerne har opdaget at de også ønsker kvindelige alumner (de første ventes i 1971), – og af, at slips er ved at forsvinde fra festerne! Et andet måske mere 'sociologisk-videnskabeligt' tegn er omform-

ningen af lectorielivet, der nu ikke længere holder 'anderledes tænkende' ude, men som måske heller ikke helt har den samme interesse som tidligere.

Af reparationer etc. er der fra statens side kun foretaget mindre ting. Alumnerne, derimod, har hver brugt megen tid på istandsættelse af fjernsynsrummet – der er kommet nyt gulv-, lofts- og vægbeklædning samt nye lænestole. Pengene hertil blev fremskaffet ved 'Otto Madsens legat' og 'Elsersianersamfundet'.

Coll.'s sportsliv holder sig fint med croquet i spidsen. Efterårsturneringen er netop afsluttet, hvorefter det går løs med fodbold og bordtennis. En nyskabelse i sportslivet er morgenløbet 'Rosenborg have rundt'.

Bo Jessen, Insp. Coll.

1971

I året 1971 har der som tidligere været en stor fra- og tilflytning, både på grund af eksamen og på grund af ægteskab. Kollegielivet har dog fået en mindre udvidelse; på sidste kollegiemøde vedtog alumnerne, at kollegieboere (tidligere betegnelse 'Grise'), der har boet fast på kollegiet i 3 måneder, har samme rettigheder og pligter som alumnerne, dog kan de ikke vælges til I.C. Egentlige kvindelige alumner er endnu ikke blevet optaget, men der er nu formelt åbnet adgang for kvinder.

Årets største sag har så afgjort været huslejesagen. Staten vil ikke længere betale det sædvanlige tilskud til kollegiet, og det betyder, at der indføres et helt nyt begreb: husleje. Det ser nu ud til, at huslejen bliver på 125 kr., for kandidater dog 250 kr. Det ser endvidere ud til, at denne husleje vil blive opkrævet med virkning fra 1. september 1971. Nedskæringen har allerede haft den konsekvens, at den ene rengøringsdame er afskediget, således at der ikke længere bliver gjort rent på værelserne – medmindre alumnerne selv gør det.

På den anden side er alumnernes komfort blevet øget ved installationen af en vaskemaskine og en tørretromle i kælderen. Ef-

ter nogle indledende vanskeligheder fungerer disse maskiner udmærket og benyttes flittigt.

Alumnerne har vist deres sociale sindelag ved at tillade Studenterrådets vuggestue at benytte haven et par timer om formiddagen på hverdage. Vuggestuen har ikke misbrugt denne adgang.

Croquet dominerer stadig Coll.'s sportsliv, men også bordtennis og fodbold spiller en rolle. Morgenløbet i Rosenborg have har på baggrund af den stigende kondibevidsthed fået betydelig tilslutning.

Mogens Moe, Inspector Collegii Elersiani

1972

Medlemmer af det svage køn gjorde i 1972 alvor af deres trusler om at flytte ind på Coll., uden dog at nogen af de mange dystre spådomme og bekymringer for Coll.-livet gik i opfyldelse af den grund. Tværtimod har denne omskiftelse været med til at betyde, at man manglede en søndag aften har kunnet samles på lectoriet og nyde hjemmebak og dampende thevand.

Nej, om noget har forplantet sig dybt ned i Coll.'s massive grundvold, så er det Dir. Soc.'s umådelige række af fester. Ofte startende omkring bålet med den helstegte kalv ude på croquetbanen, og siden hen udviklende sig på en måde, som har sat sit præg på gadelivet i St. Kannikestræde de aftener.

Trods en stor udskiftning blandt alumnerne, som tager embedseksaminer og/eller gifter sig som aldrig før, udfolder det traditionelle Coll.-sportsliv sig som vanlig. Tidlig på morgenen kaster de få tapre sig ud på en løbetur omkring Rosenborg. Ud på dagen begynder den festlige klang af croquetkøller at brede sig ud under trækrønerne, når alumnerne dyster om trofæerne. Om aftenen kaster de energiske sig over bordtennisspillet i kælderen.

Hvad der optager sindene ved middagsbordet er naturligvis nok 'huslejesagen', som nu, stadig uafklaret, går ind i sit tredje år. Grundet budgetministerens sparebestræbelser tegner der sig nu det noget dystre perspektiv, at det meget vel kan blive således, at

vi i det kommende år kommer til at betale hele kollegiets drift uden noget tilskud fra Universitetet, hvilket betyder en husleje af en størrelse, som den man finder på det frie boligmarked. Foreløbig har alumnerne dog nægtet at betale før sagen har opnået en rimelig afklaring, hvilket sidste betyder et langsommeligt arbejde med juridiske spidsfindigheder, som i skrivende stund langt fra synes at være blevet afklaret.

Bl.a. af denne grund har der været ført en stram politik med fiscus' midler, hvorved vi har søgt at oparbejde en kapital, som vi sammen med et tilskud, vi håber Elersianersamfundet vil yde, påtænker at anvende til materialer i forbindelse med alumnernes istandsættelse af bordtenniskælderen, som desværre ikke blev afficeret af restaureringen for en del år siden, og som derfor nu frembyder et mindre menneskevenligt milieu.

Til sidst vil jeg gerne på alumnernes vegne benytte lejligheden til at ønske Elersianersamfundets medlemmer hjertelig velkommen til vores sammenkomst d. 24. november 72, hvor vi vil benytte en kærkommen lejlighed til at hylde Collegiets tidligere efor, professor Skydsgaard, som i denne måned kan fejre sin 70-årsdag.

Finn Diderichsen, Inspector Collegii Elersiani

1973

Vi har i hvert fald oplevet én skelsættende begivenhed på Coll. i dette år. Huslejesagen er blevet ordnet ved forlig mellem universitetet og de gamle kollegier. Vi havde på intet tidspunkt nægtet at betale husleje, men vi ville først indbetale, når vi havde fået en forhandling med universitetet. Ved nytårstide (det statslige d.1. april) begyndte universitetet igen at rasle med sablen og true med bål og brand. Vi udbad os forhandling, og da universitetets administration var meget interesseret i at få sagen klaret, inden den gik helt i kludder for dem, fik vi et møde med rektor og administrationen i begyndelsen af maj. Mødet endte med forlig. Studenteralumner skulle betale en månedlig husleje fra 1. april på kr. 200 og kandidatalumner på kr. 300, hvilket ikke kan anses for at være en

urimelig husleje. Til gengæld fik vi fuldt indseende med alle spørgsmål, også økonomiske, vedr. Coll. og løfte om, at der ingen ændringer måtte ske, uden at alumnerne blev hørt først. Et ømtåleligt problem var det driftsunderskud, som var opstået på collegiets driftsregnskab i løbet af de sidste to år, efter at statstilskuddet var bortfaldet. Sagen blev udskudt til senere forhandling, men vi kan nære en begrundet optimisme om, at vi aldrig bliver stillet over for et krav fra universitetet om at få dækket underskuddet. De ved godt i administrationen, at de aldrig får kradset de penge ind fra nuværende og udflyttede alumner.

Alt i alt har sagen således fået en rimelig løsning. Men fremtiden er absolut ikke sikker, idet administrationen har en fiks idé om at udskille de gamle kollegier og lade dem sejle deres egen sø. Det bliver meget farligt for Coll.'s eksistens, men vi kan kun håbe på det bedste, kæmpe for Coll. og appellere til gamle alumner om at støtte Coll., hvis det værste skulle ske. Ellers ligner gamle Coll. sig selv med alumner, der sætter pris på det gode samvær inden for murene. Croquetspillet er ved at genopleve en renaissance, og festernes antal og kvalitet er stigende. Oven i alt dette har kulturen holdt sit indtog med forevisning af yderst lødige film på lektoriet med efterfølgende åndelig samtale hen over thevandet og de varme boller, inden man til sidst skyller efter med godt dansk bryg.

Vi har sparet nogle legatmidler op til at realisere et længe næret ønske fra alumnernes side, nemlig at installere en sauna i den gamle badepavillon, som derved vil opleve en strålende fremtid, i stedet for som nu at være reduceret til et cykleskur. Vi har grund til at håbe på en velvillig indstilling fra fredningsmyndighederne og universitetets side, og hvis Elersianersamfundets medlemmer vil yde en vis støtte, skulle projektet kunne føres ud i livet snarest.

Til sidst vil jeg gerne på alumnernes vegne benytte lejligheden til at ønske Elersianersamfundets medlemmer hjertelig velkommen til gåsegilde fredag d. 16. november. Vi vil fra alumnernes side gøre alt for, at erindringen om det gåsegilde vil blive bevaret i mands minde.

Claus Oldenburg, Inspector Collegii h.a.

1974

Efter mange forhandlinger frem og tilbage blev der endelig givet grønt lys for realiseringen af den længe ønskede sauna. Pengene fik vi fremskaffet bl.a. ved, at Universitetet gavmildt overlod os overskuddet på vores driftsregnskab, en sum på ca. 5.000 kr., der til kom så yderligere vore egne opsparede midler på 3.000 kr., og det der varmede mest, var Elersianersamfundets tilskud på 4.000 kr., som jeg på alumnernes vegne vil sige mange tak for.

Allerede i februar måned indkaldte Universitetet til møde ang. en omlægning af kommunitetet til evt. støtte for de 3 gamle kollegier og en deraf følgende fundatsændring. Hele foråret gik med møder, uden der af den grund blev truffet endelig afgørelse, i begyndelsen af oktober måned hørte vi igen fra rektor, at nu skulle sagen ordnes 'hurtigst muligt' – man forhandler videre. Dog i denne forbindelse vil vi gerne bede om al den juridiske støtte og ekspertise, som Elersianersamfundet kan give os i form af råd og vejledning, hvis vi om kort tid skal have ændret fundatsen.

I foråret ansøgte Eforus og Coll. Sonning-Fonden og Weimanns Legat om midler til istandsættelse af havemuren og de 2 pavilloner, efter at have fået bevilliget ca. 150.000 kr. skrider arbejdet fremad og er lovet færdigt inden udgangen af dette år.

Ellers har året været præget af de stille komsammener, ture til Sverige, Fyn, Samsø og Sønderjylland, muntre frokoster i haven, seriøse diskussioner på lectoriet, hvor verdensproblemerne atter engang er blevet løst.

Til sidst vil jeg gerne på alumnernes vegne benytte lejligheden til at ønske Elersianersamfundets medlemmer hjertelig velkommen til gåsegildet fredag den 29. november.

Hanne Birgit Elmelund Andersen, Inspector Collegii Elersiani

1975

1975 har på Elers Collegium været præget af de store ændringer, der er sket omkring os. I vinters afsluttedes (næsten) restaureringen af havemuren og pavillonerne. Da murerne havde fjernet deres grej, satte vi fortrøstningsfuldt croquetbanens bander i stand.

Der kom da en tid, hvor den glade klang af croquetkøller mod kugler konkurrerede med den infernalske larm fra omlægningen af St. Kannikestræde til Wassards nye strømlinede look. Næppe havde larmen herfra fortaget sig, og ro atter indfundet sig på Coll., før de stakkels croquetspillende alumner begyndte at føle sig truet af de hyppigere og hyppigere nedfaldende murbrokker fra naboejendommen. En klage herover var måske skyld i, at kommunen gik med til nedrivning; i hvert fald begyndte man den første sept. at fjerne mellem- og baghus til Skindergade 8. Dette samt restaurering af forhuset vil givetvis give en væsentlig forbedring af haveværelsernes udsigt.

Lectorielivet har atter i år været livligt, og igen i år har Coll. sendt ekspeditioner ud fra den indre by. Denne gang var målene henholdsvis Bonn (i karnevalstiden) og Strynø.

I sagen om de gamle kollegiers fremtid arbejdes der for tiden med tanker om at slå Borchs, Valkendorfs, Elers', Regensen, Q-Regensen og muligvis også Hassagers kollegium sammen til en administrativ og økonomisk enhed. Det er Universitetets håb, at dette kan ske allerede til april næste år, men det bliver nok en længere forhandling, hvis det overhovedet lykkes.

Til sidst vil jeg gerne på alumnernes vegne byde Elersianersamfundets medlemmer hjertelig velkommen til gåsegildet fredag den 28. november.

Peter Weis Bentzon, Inspector Collegii Elersiani h.a.

1976

Heller ikke – ja, selv ikke – Coll. kan undgå at mærke, at riget i disse år fattes flere penge end godt er. Dette har bl.a. medført, at kun småreparationer og lovbealede installationer (såsom den af brandvæsenet forlangte makulering af A-fredede døre med dørpumper og krydsfinerplader over de smukke fyldninger samt opsætning af alarmklokker på samtlige råm) har kunnet få plads på budgettet. Vi ser på dette punkt fremtiden i møde med nogen bekymring, idet der jo ikke kan undgå at hobe sig en del ugjorte ting op, f.eks. en port ud til gaden, som vi efterhånden dårligt kan være

bekendt, vinduer til gården i galoperende forrådnelse, et portræt med revner i osv, osv.

Forhandlingerne med universitetet om enhedskollegiet er nu så fremskredne, at det seneste møde foregik med deltagelse af Undervisningsministeriet, som nu stiler mod etablering af sammenlutningen pr. 1.4.1977. Forberedelserne hertil har medført den første huslejestigning siden huslejens indførelse; stigningen udgør fra 1.9. d.å. 50 kr. (kand. 75 kr.) på Borch og Elers, lidt mindre på Valkendorf, og at den ikke blev på 100 kr. (kand. 150 kr.), skyldtes udelukkende Elers-repræsentanternes indsats under forhandlingerne i sommer.

Ellers går livet sin vante gang på Coll. med kendte blanding af flid og dovenskab, skærmydsler og forbrødringer, udflytninger og indflytninger, udflugter (bl.a. en weekendtur til Nordjylland i april) og ikke mindst fester. I år tog vi hul på en vist nok ny tradition, idet dir. soc. arrangerede majfest med levende musik og majstang i haven. Det gamle Trekroner er blevet forvandlet til et hyggeligt råt, der til daglig fungerer som fjernsynsstue, ved fester som bar. I den anledning er det måske værd at bemærke, at Coll. har anskaffet sit (vist nok) første nye tv-apparat efter at have nedslidt 5 eller 6 eksemplarer, som venligst var stillet til rådighed af behjertede alåmner og deres familier.

Nedrivningen og genopbygningen af vor venstre Skindergadenabos hus er næsten tilendebragt, men nu er de begyndt på den gamle brandstation i Professorgården. Ingen herinde tror efterhånden på, at det nogensinde får en ende.

Sportslivet går lidt træt i år, bortset fra de sædvanlige croquet-turneringer, indførelsen i sommer af det sydlandske kuglespil boccia og i juni en fodboldkamp mod Regensen, som sent vil gå af glemme, men hvis resultat (0-18) egentlig burde lades uomtalt.

Med venlig hilsen, Bent Møller, Insp. Coll.

1977

Almentilstanden på Coll. adskiller sig på ingen måde fra tidligere år: noget er blevet gjort, mere er blevet forsømt, og for resten går det godt.

Via Koppels tegnestue blev lectoriet i løbet af marts måned befriet for sine rutebilsstationsfarvede, røgtilslørede vægge, som nu i stedet fremtræder i varm gammelrød kulør med hvide døre og paneler – til stor fryd for alumnerne, hvoriblandt det nu i magelighedens navn hedder sig, at der blot mangler en samovar (foruden nye lamper, gulvtæppe etc. etc.) for at fuldkommengøre rummets funktioner og faciliteter.

Ved forårs tide begyndte vaskemaskinen at udvise alvorlige tegn på overanstrengelse for til sidst at falde endegyldigt sammen for aldersgrænsen. Derpå hengik nogen (vel lugtende) tid med at fundere over, hvordan der kunne skaffes penge til en ny, indtil et par alumner i sommerens hede fattede mod og stykkede en ansøgning sammen til KU. Og faktisk lykkedes det at få denne post henført til driftsregnskabet (underskuddet).

Med midler fra Elersianersamfundet blev et gammelt løfte om at lade opsætte en tavle i portrummet til minde om ombygningen i 1959-66 realiseret.

Så vidt med hensyn til forbedringer og ændringer med støtte udefra. Den mest fatale fortsatte forsømmelse gælder husets vinduer: gøres der ikke snart en indsats desangående, vil træværket smuldre hen af forrådnelse og alumnerne gå i hundene af træk. Koppels tegnestue konfronteres med jævne mellemrum med problemet.

Af alumnerne selv er der også foretaget en ganske pæn vedligeholdelsesindsats, idet over halvdelen af rummene er blevet sat i stand. Denne aktivitet hænger nøje sammen med den ret voldsomme alumneudskiftning, der har fundet sted: ikke færre end elleve nye alumner er flyttet ind. Dermed har vi for første gang i Coll.'s historie fået en kvindelig kandidat, endvidere 'kun' fem år efter den første kvindelige alumnes indmarch – paritetisk repræsentation af kønnene. Denne tingenes tilstand med tilstedeværelsen af begge køn har i årets løb givet sig konkret udslag i to 'rene' Coll.-ægteskaber og et tilsvarende antal børn, at hvilke det ene, en

fornem kombination af ældste alumne og I.C., som kollegiebeboer går under betegnelsen 'grisling'.

Egentlig er der ikke sket noget på Coll. Al aktivitet foregår indenfor de velkendte rammer – anno 1977 ganske vist. Og revolutionen holder sig fortsat borte.

Med venlig hilsen, Inge Fredenslund

1978

Det forløbne år har – dog ikke i så høj grad som det forrige – været præget af en ret stor udskiftning blandt alumnerne, i alt er der flyttet fem nye ind. På nuværende tidspunkt er der kun fire alumner, som har boet her længere end to år. For nu at ingen skal blive nervøse, må det da siges, at både de daglige og mere feststemte aktiviteter foregår inden for de velkendte rammer – de store ændringer i den henseende er der altså (som sædvanlig) ikke tale om, selv om traditionerne selvfølgelig indrettes efter dem, som bruger dem.

Ved forårstide dukkede sagen om enhedsskollegiet op igen efter at have hvilet et års tid. Statutterne for sammenslutningen – som man har valgt at navngive 'Københavns Universitets Regenskollegier' – var blevet godkendte af Justitsministeriet og det var meningen at enhedsskollegiet, efter at monarken med sin underskrift havde godkendt statutterne, skulle være en realitet fra d. 1.9.1978. For at få lavet det økonomiske grundlag for samvirket, blev der nedsat en økonomiarbejdsgruppe med repræsentanter for de fire involverede kollegier, som forhandlede i løbet af sommeren. Men heller ikke denne gang blev det hele til noget – pga. forholdene omkring den retssag, som man fra Regensens side ville anlægge. Men nu ser det ud til, at forhandlingerne starter påny, så alle er spændte på, hvad der vil ske denne gang. Hvornår enhedsskollegiet bliver en realitet, er der vist ingen mere, som tør gætte på.

Selvom Coll.'s økonomiske situation ikke er den allerbedste, (hvilket jo nok ikke kan overraske nogen) har det forløbne år dog budt på et par forbedringer af den materielle standard. Efter krav fra brandvæsenet er der på tre døre, som ellers altid skulle have

været holdt lukkede, blevet monteret såkaldte røgdetektorer. Den nederste trappe – fra portrummet op til første sal – er blevet forsynet med helt nye trin. De gamle var blevet så slidte og glatte, at man meget nemt gled på dem, og efter et uheld, var der ikke længere tvivl om, at noget måtte gøres. En bønsskrivelse til Universitetet i foråret gav det glædelige resultat, at det øverste køkken nu er forsynet med et dejligt gaskomfur, som ikke mindst den, hvis tur det nu er til at lave mad, dagligt glæder sig over. Endelig er der blevet anskaffet en ny flagstang; den gamle knækkede, da nogle suspekte personer fra et ikke fjerntliggende andet kollegie søgte at hejse et vindue op i den.

Hvad sportslivet angår, kan det nævnes, at croquetspillet stadig er populært, og at der – glædeligt for spillets fremtid stadig rekrutteres nye strålende spillere. Sent sidste efterår – på årets vådeste dag – spillede vi fodbold mod Valkendorf, men måtte indkassere et knebent 1-2 nederlag, som vi dog snart håber at få revanche for.

Tilslidst skal det nævnes, at knapt havde Coll.'s første fastboende spædbarn forladt stedet, før det andet – meget passende en lille pige – kom til verden. Hun fortsætter på smukkeste vis den tradition med en baby på Coll., som blev grundlagt sidste år.

Med venlig hilsen, Jesper Tvevad, Inspector Collegii Elersiani

1979

De stedlige alumner har i den forløbne del af året gjort tilbørlig fremgang i studierne. Drikfældighed har næppe fundet sted og kortspil ingeniunde. Ej heller har der været afholdt børnestue. Udskiftningen blandt alumnerne har ikke været stor. To har forladt Coll. og en tredie rejser d. 1. dec. I den forbindelse må det bemærkes, at der har været vanskeligheder med at få genudlejet 'hundehullet'. Forklaringen på forholdet kan ligge i de huslejestigninger, der blev gennemført pr. 1. juli, hvor studenter steg fra 250 kr. til 315 kr. og kandidater fra 375 kr. til 470 kr. Universitetet vil ikke love, at huslejen ikke stiger yderligere. I denne økonomisk kummerlige situation var det en glæde at kunne indkøbe nye ha-

vemøbler for de midler Elersianersamfundet havde stillet til rådighed. Glæden blev dog ligeså kort som sommeren. Croquettturneringens afvikling led også stærkt under den danske sommers ustabile væsen.

I okt. modtog Coll. et brev fra boligstyrelsen, der ønskede at foretage en sammenligning af de ældre legatkollegiers forhold i sammenligning med situationen for de nyere statsstøttede kollegier. Om denne skrivelse er afsendt med henblik på en økonomisk ordning i overgangssituationen til det evt. enhedskollegium, eller den tager direkte sigte på etableringen af enhedskollegiet er ikke gennemskueligt. Det eneste nye, der foreligger i den sag, er afvisningen af Regensens ansøgning om fri proces mod Undervisningsministeriet. Sagen er appelleret.

Endelig må det nævnes, at Elersianersamfundets bestyrelse har taget skridtet til en nyskabelse på Coll. I okt. blev der afholdt en foredragsaften med prof. Anders Munk, som talte om økonomisk og økologisk vækst. Selvom fremmødet ikke var overvældende, må aftenen betegnes som en succes, og arrangementet vil blive gentaget i forårssemesteret med en ny taler.

Med venlig hilsen , Carl Erik Bay, Inspector Collegii Elersiani

1980

I år har kollegianerne haft en særlig interesse i begreber som 'moderne harmoni' og 'den ny enkelthed'. Dette betyder, at de i høj grad har givet afkald på selvidentifikation og selvoptagethed inden for den gammelakademiske begrebsverden – som i øvrigt i mange år har været objektidentificeret gennem valg af farver og udsmykning på lectoriet!

Man kunne frygte, at det faglige niveau i en sådan løsrivelsestid ville være dalende, men tværtimod har kollegianerne sjældent været stærkere repræsenteret i international publikation. Med andre ord må de nye tanker have givet en kunstnerisk stimulans, som det nok ville have været svært at drive ud af de tidligere grå tilstande. Dette bekræftes også ved, at det er lykkedes en af vore medicinere at spinde lidt guld på den universitære rok – mens andre kollegia-

nere tog sig en svingom på Golden Club. Endelig har der for første gang i flere år været en kandidatproduktion, nemlig begge naturfagspladserne.

Kollegianerne er i år kommet hinanden så meget ved, at de endda har engageret sig i stærkt principielle, men til tider også personlige problemer vedrørende udnævnelsen af nye alumner. Den bemærkelsesværdige IC-frekvens vidner om, i hvor høj grad problemet belaster denne embedsmand. Men resultaterne synes imidlertid ikke at udeblive: man arbejder nu med sagen i de rette kredse. Også Rektor og Stipendieudvalget er blevet informeret, både skriftligt og ved møder, og har vist stor imødekommenhed.

Da udnævnelsesprocedure og fundats er direkte bestemmende for den daglige trivsel på kollegiet, må det umiddelbart synes alumnerne mere påkrævet at få taget dem op til revision end at føre økonomiske forhandlinger med universitetsadministrationen. Det ville være naturligt og tidssvarende at give kollegianerne medbestemmelse ved nyudnævnelser, som de længe har haft det på Regensen, Borch og Valkendorf.

Derfor håber kollegianerne, at samfundets medlemmer vil bakke deres synspunkter op, da dette er essentielt for en gensidig interesse.

Jakob Bohr, Insp. Coll.

1981

Reel Vabo er hverken et økologisk vaskepulver eller en ungarsk emigrant, men alumnernes pikante kælenavn til det økonomiske samvirke mellem Regensen, Elers', Valkendorfs og Borchs kollegier, Enhedskollegiet også kaldet, hvis uopsættelige etablering blev forkyndt for fem-ti år siden. Nu er dette smertensbarn en så tilpas levende realitet, at der dels forhandles mellem kollegierne om sammensætningen af den bestyrelse, som skal fordele midlerne til den fremtidige drift og om principperne for selve fordelingen, dels søges om penge til den genrejsning af de forfaldne bygninger som samvirket forudsætter – det vil briste endnu før det bærer, hvis ikke bygningerne er bragt i mønsterværdig vedligeholdelsesstand

(for Elers Kollegiums vedkommende bl.a. gennem udskiftning af sanitets- og badeanlæg, istandsættelse af vaske- og tørrerum, renovering af el-installationer, maling af vinduer, fornyelse af tegltaget, loftsisolering, opsætning af forsatsrammer etc.). Foreløbig har Coll. kun fået udbedret småskavanker, bortset fra at varmecentralen, som har til huse på Regensen, er blevet udskiftet i sommer, til ømskindede alumners ubehag med en fire måneders standsning af varmtvandskilderne til følge.

At *Reel Vabo* overhovedet er nået så vidt – at Coll. altså ikke blev ausradiert mir nichts, dir nichts, da Rigsrevisionen krævede statstilskuddet til universitetets gamle kollegier fjernet – har eforen gennem de sidste femten år, professor dr. phil. Svend Ellehøj, en væsentlig del af fortjenesten af. Det var derfor også med beklagelse, at han ønskede at fratræde med juni måned 1981. Men det var til beroligelse, at Konsistorium imødekom alumnernes ønske om at få lektor, mag. art. Thorkil Damsgaard Olsen i hans sted. Thorkil Damsgaard Olsen har efter eget sigende erhvervet en mafiasagførers egenskaber i sin tid som bestyrer af Institut for Nordisk Filologi. Og sådanne kan der nok trænges til på Coll.

Blandt alumnerne har udskiftningen været den største i flere år; seks nye er udnævnt og tre kan ventes at blive det inden årets udgang. – Men bag de røde mure, over de rådne gulve, under de dryssende lofter og ved de hensmuldrende paneler går året ellers sin gammelkendte gang. Hvis man vil tage varsel af, at Coll. huser både en madklub og en gourmetklub, så kan man det. Hvis man vil tage varsel af, at der sidder et udvalg og diskuterer kriterierne for alumneudnævnelse, så kan man utvivlsomt også det. Eller af at Coll. hjemtog skamstøtten i den interkollegiale fodboldturnering og aldrig fik afviklet sin egen kroket-do. Måske også af, at der jævnligt drikkes thevand og læses højt af Kipling på lec., og af at Narcissistisk Befrielsesfront har holdt støttefest sammesteds. Etc.

Insp.Coll. h.a. er i øvrigt så heldig at mene, at det ikke sorterer under embedspligterne at udtale sig om åndelige strømme og tilstande i huset. Hvordan disse måtte tage sig ud for en uindviet, har stået at læse i Berlings avis; der kom en dag en reporter, og hun skrev siden, at forgården til åndens højborg lå i Store Kanni-

kestræde 9. Om nogen rødmede ved læsningen af den ellers så anstændige avis, skal også være usagt.

Venlig hilsen, Britta Olrik Frederiksen, Inspector Collegii Elersiani

1982

Det forgangne år startede med IC-valg, en disciplin, der i vinterens løb blev udøvet med stor flid og mange deltagere. Men som med så mange andre ting, gjorde tiden sit til at bringe roen tilbage på Coll.

Udover IC'er og nye alumner bragte foråret også nye fremskridt i Reel-Vabo, der som navnet kan antyde er en sammenslutning, dog ikke af sæbefabrikanter, men af kollegier (Regensen, Elers, Valkendorf og Borch). Man nåede så vidt som til at fremlægge en fælles statut i Konsistorium, der ydermere blev godkendt, og som nu kun mangler de sidste formalia inden den kan træde i kraft. Antagelig pr. 1.7.83 eller 1.1.84.

I forbindelse med de fire kollegiers sammenslutning er et større reparations- og istandsættelsesarbejde igangsat. Dette var en af forudsætningerne for at kunne danne Reel-Vabo, i officielle skrivelser ses betegnelsen: Københavns Universitets Kollegiesamvirke. Det udvendige skelet, der i øjeblikket pryder kollegiet, blev rejst sidst i juli. Hvorefter håndværkerne gik igang med at lette murene for den tunge byrde, det må være at bære tag. I skrivende stund nyder de mure endnu denne frihed, men må forhåbentlig om kort tid igen se sig nødsaget til at bære skjoldet mod naturens luner.

Ikke nok med at de øvre regioner bliver fornyet, vaskekælderen får også nyt image samt afløb. Dette sidste skulle bevirke, at gummistøvler fremover bliver overflødige. At mange kollegianere og vel også deres bekendte er glade for vaskekælderen snarlige genåbning, er til dels bestemt af, at foregående vaskekælder med indhold har været ude af drift siden maj.

Alt i alt må man sige, at året der gik, i højere grad har været præget af ydre faktorer og de til tider kaotiske forhold de har afstedkommet, end alumnernes eget virke.

Men med året vil også håndværkerne drage bort, og kollegiet kan igen stå frem med rent tøj, rede til at gå den nye tid i Reel-Vabo imøde.

Inspector Collegii Elersiani, Anders Hay-Schmidt

1983

I løbet af forsommeren skete der to ting, der medførte ændringer i vores leje-forhold på Elers. Vi fik pr. 1. 6. en husleje-forhøjelse til 400 kr., men fik udskudt Reel-Vabo et halvt år. Desuden fik vi efter ansøgning bevilget et halvt års forlængelse af vores tid på Elers, en ordning gældende for alle alumner, der boede på stedet, medens vi havde 'håndværker-træf'. De fleste alumner er glade for denne forlængelse, enkelte ser med gru i øjnene, at de nu må trækkes med deres dødsfjender et halvt år ekstra.

Reel-Vabo slipper vi helt sikkert ikke uden om – og det er der vist ikke nogen, der er utilfredse med, når alt er taget i betragtning. I det forløbne år er bestyrelsen for kollegiesamvirket blevet nedsat med vores efor som formand. Bestyrelsen har bikset og bakset med et temmelig umuligt budget, og for at forhindre en skyhøj husleje er der blevet udarbejdet et nød-budget, der opererer med en husleje på 525 kr. fra 1.1.1984. Skæbneåret bliver altså som spået 1984! Kollegiesamvirket må se at klare sig med ringe indtægter, medens skattejagten står på, vi tror og håber stadig, at det er muligt at fremskaffe statsmidler eller andet godt.

Men mennesket lever ikke af brød alene, som en kendt mand engang sagde – vi har gjort noget for 'ånden' ved at holde vores egne F&D-aftener, og ved at holde F&D-aftener i fællesskab med Valkendorf og Borken. Fester har det heller ikke skortet på: Karnevals- og Folboldfest med de andre små kollegier og vores egen kombinerede Forårs- og Stilladsnedtagningsfest samt Sommerfest og Humlefest + Eformiddag – ikke at forglemme. Det sidste nye foreningsfremstød på stedet er vores idrætsklub – kaldet 'Elers-Atleterne', der især vil koncentrere sig om at genoplive de traditionsrige croqueturneringer samt at træne til fodboldturneringen – selvom vi da gerne vil beholde vores skamstøtte.

Frugtbarhedsmæssigt har det været et fint år på Elers, hele to alumner er flyttet gravide herfra, den tredje der flyttede var far til det ene barn. Det har betydet, at vi har fået tre nye alumner, desuden har vi fået en grisesti i kælderens.

Inspector Collegii Elersiani, Margrethe Tranberg

1984

Året startede med et brag. Tre initiativrige alumner havde – trods indsigelser fra mere stilfærdige do. – inviteret over 150 gæster til nytårsfest. Klimaks blev nået, da årets kage – nogen marcipan-kvinde i flødeskumsbad – blev skåret for.

Samtidig hermed skete det længe bebudede, som ingen efterhånden troede på ville blive virkelighed, Kollegiesamvirket ved Københavns Universitet trådte i kraft. Elers, Borch, Valkendorf og Regensen skal fra nu af sammen(!) klare sig økonomisk uden driftstilskud. Huslejen er da også steget støt siden da.

I portrummet har udspillet sig en mærkelig fejde. Da det sidste efterår i nogen tid havde været nærmest umuligt at passere portrummet for parkerede cykler, blev det på et Coll.-møde vedtaget, at parkerede cykler i portrummet frit kunne piftes. Effekten var slående – cyklerne røg ud i gården, og kun to standhaftige fremtruede. De indkøbte en solid kinesisk fodpumpe, antog titel af 'pumpere' og benævnte de øvrige alumner 'piftere'. I praksis er der efterhånden kun en 'pifter', og den ene 'pumper' er endda gået over til at pifte sin cykel selv for at spare evt. 'piftere' ulejligheden.

I maj flyttede et andepar ind i hjørnet bag den forfaldne, ubenyttede croquetbane. Et kuld på 9 pippende ællinger kom myldrende frem. Alumnerne gerådede i stor uenighed om, hvad der burde gøres. Falck blev tilkaldt, men formåede kun at skræmme livet af andemor, så hun forlod ungerne, der så gik til. I løbet af sommeren rugede hun dog to nye kuld ud, som fik fred og klarede sig.

Mere alvorlige tildragelser har også fundet sted. Kollegiet har i længere tid måttet klare sig uden øld, da øldordningen måtte luk-

ke på grund af for stort svind. En ny ordning er nu kommet igang. Derimod må Coll. stadig undvære sit kære *farve-fjernsyn*, der brød sammen i sommer. En alumne har stillet sit sort-hvide til rådighed, men det er aldeles ikke det samme.

Martin Fabricius, Insp. Coll.

1985

1985 har på mange måder været et helt almindeligt år på Elers: vi har haft det sædvanlige antal fester med de sædvanlige mennesker. Det sædvanlige antal mindre katastrofer, såsom sammenbrud af diverse større og mindre tekniske installationer. Nævnes her skal blot den geniale fstdeltager, der så muligheden for at mindske væskeindholdet i sine medbragte øld ved at give dem en tur i tør-retumbleren.

Vi har som sædvanlig haft huset besat af håndværkere hele sommeren, hvorved vi nu endelig skulle have afsluttet de påkrævede genopretningsarbejder. Midlerne til denne invasion kom for størstedelen fra Egmont-fonden. Det mest iøjnefaldende er nok Trekroners modernisering. De mange døre er blevet erstattet at næsten lige så mange vinduer, og i skrivende stund er der gode udsigter til, at der også vil blive råd til nyt gulv. Herefter vil vi råde over en hyggelig klaver- og TV-stue, i stedet for et nødtørfigt istandsat lokum.

Det mere ualmindelige er, at Coll. i år har fostret hele fire kandidater og en enkelt licentiat, hvilket har præget liver her på stedet, blandt andet pga. de deraf følgende udflytninger, hvis antal blev yderligere øget, da en alumne valgte at forlade Coll. i 'utide'. Ikke mindre end seks nye alumner har vi således kunnet byde velkommen.

Af positive overraskelser bør nævnes, at 'Københavns Universitets Kollegiesamvirke af 1983' kom gennem sit første år på egne ben – 1984 – med et mindre overskud på regnskabet. Det kan vist uden overdrivelse siges at have været en kolossal lettelse for alle implicerede. Dog undgik vi ikke huslejestigning. 625 kr. om måneden betaler vi nu for at bebo denne ærværdige bygning.

Men på trods af stramme budgetter og hidsige spareknive lever alumnerne og har det godt på Elers' gamle kollegium.

Dorrit Mikkelsen, Inspector Collegii

1986

I det forløbne år er der sket to markante ændringer i vores have. Den mest dramatiske var, da det store elmetræ i hjørnet ud mod Skindergade væltede med et brag. Lykkeligvis kom ingen noget til, og den gamle havemur led ved et mirakel ingen overlast. Det andet, der bør nævnes, er at vi nu ikke længere har vores Tro, Håb og Kærlighed stående i haven, altså de tre statuer. Vind og vejr havde efterhånden præget de tre damer så voldsomt, at Ny Carlsberg-fondet skønnede, at de måtte restaureres og derfor ikke længere skulle stå i Elers' gamle have. I stedet er Collegiet blevet betænkt med to store malerier ('Hende på Ham' og 'Ham på Hende') af Lise Malinowsky. De hænger på øverste afsats, hvor man vil kunne se dem, når middagen nydes ved fremtidige Gaasegilder.

Af mere selskabelige begivenheder kan nævnes, at alumnerne fik mulighed for at udfolde deres forskellige musikalske talenter ved den musikaften, der med stor succes blev afholdt i begyndelsen af året. Nævnes skal også vores besøg hos Eforen, hvor vi havde en herlig dag – og især satte vort præg på Eforens græsplæne! Vores årlige fodboldturnering fik i år et usædvanligt udfald. Elers spillede mod et hold, samlet af alumner fra de andre små kollegier, og de stærke elersianere gik af med sejren. Således er vi nu, for første gang i mange år, ikke længere indehavere af Skåmstøtten.

Vi har i år budt velkommen til tre nye alumner og Collegiet beboes nu af 19 studenter og én kandidat. I det forgangne år har vi fostret én licentiat og én kandidat.

Tilbage er blot at fortælle, at der på de to nederste køkkener er kommet nye køkkenborde, således at alle tre køkkener nu er mere tidssvarende, dvs. med høje og brede borde.

Kollegiesamvirket fortsætter sit virke, og forsøger – med vores efor som formand – at få de forskellige budgetter til at passe. For tiden betaler vi 685 pr. md. for at bo her – og har udsigt til snart at komme af med mere.

Alt i alt går livet sin vante gang her på Coll., med den kendte blanding af flid og dovenskab, diskussioner og forsoninger, og ikke mindst fester og middage.

Merete Wessel Larsen, Insp. Coll.

1987

Til alumnernes store glæde har vi fået en skulptur til vores have. Om nogen husker det fra I.C.'s beretning fra sidste år, mistede vi vores små statuer Tro, Håb og Kærlighed; de trængte til restaure-ring. I stedet fik vi af Carlsberg Fondet foræret to oliemalerier af Lise Malinowsky, som nu hænger på øverste afsats. Som tak for malierne havde vi inviteret formanden for Ny Carlsberg Fondet til årets første eformiddag. Eforen må have gjort et godt indtryk: – To uger efter kom formanden lykkeligvis i tanke om, at man på Carlsberg Fondet havde en skulptur som man ville forære os, og vi måtte oven i købet selv vælge, hvilken skulptur vi ønskede.

Valget faldt på en skulptur i granit af Finn Nielsen. Ved en lille højtidelighed afslørede kollegiets eforina officielt skulpturen på årets eneste sommerdag, den 15. juli. Skulpturen er ikke let at beskrive, måske kan den karakteriseres som 'sjælden' og... 'fantasi-fuld'.

I begyndelsen af september skete en anden stor begivenhed: Kroketurneringen blev efter ni år genoplivet. Vinderen blev Mikkel Østergaard, der havde trænet skarpt i en uge, og som efterlod de øvrige deltagere uden en chance. Omend eforen, der havde overværet turneringen i dens fulde fem timer, stadig smilede ved pokaloverrækkelsen, skulle man nok overveje at gøre krocketreglerne fra 1967 lidt mere 'eforvenlige'.

Til forskønnelse af kollegiet er lectoriet blevet sat istand. Det er blevet malet i lidt lysere farver, men ligner ellers sig selv bortset fra, at billederne nu hænger lige. Der er blevet lagt nyt trægulv i et alumneværelse; det 250 år gamle gulv af pommersk fyr kunne ikke holde mere. Det er Kollegiesamvirket med vores efor som formand, der står for den økonomiske side af sagen.

Sidst skal det fortælles, at vi i år har budt syv nye alumner velkommen, desværre uden at kollegiet har fostret nogen kandidater;

måske arbejdsmoralen er dalende. Således beboes kollegiet nu af 19 studenter og 1 kandidat. Alt går sin vante gang.

Lene Skov, Insp. Coll.

1988

1988 har på mange måder været året, hvor de kolde spare- og sundhedsvinde trængte igennem kollegiets porte og mure. Tidens krav om hårdt arbejde om konkurrencen om en plads til forelæsningerne har sat deres præg på koll. Alumnerne studerer flittigt! Så flittigt at endog lectoriet i lange perioder ligger øde hen. Resultaterne har da heller ikke ladet vente på sig, således har kollegiet i år måttet lægge have og maver til hele to kandidatfester (og en enkelt dåb). Om det nu skyldes den megen læsning eller ej, så må vi konstatere at Elers, for første gang i flere år, tabte fodboldturneringen. Til gengæld blev kroketurneringen afviklet helt i tidens ånd, hurtigt og kontant, vinderen blev fundet efter kun 20 minutters spil!

Psykologisk har kollegiets mandlige og kvindelige alumner pudsig nok reageret forskelligt på de nye tider og kampen om pladserne. På spindesiden er vegetarisk epidemi brudt ud, som i vidt omfang er blevet fulgt op af ensomme, sveddryppende timer i Nautiluscentre og hæsblæsende aerobic/work out timer. Denne nye interesse for krop, grød og gulerødder har for første gang i mands minde ført til et delvist rygeforbud i lectoriet!

Kollegiets unge herrer har i stedet for den muskelopbyggende styrketræning valgt at satse på præcisionsarbejdet, flere er således begyndt at dyrke billard! Kun blandt de unge løver kan man endnu være sikker på at finde lukulliske måltider med rødvin, røde bøffer og røg.

Afslutningsvis er måske på sin plads at understrege, at Coll. stadig med glæde samles i enhed og fællesskab om portvin og kage – og musik. Således blev der først på året afholdt en prægtig musikaften med rigelige mængder af begge dele, tilsat sød klassisk skønsang, virtuost guitar- og klaverspil og murgennembrydende rytmisk sang. Ligeledes lokket af blide løfter om portvin og kage

er nu også ØK, som det sidste køkken malet i friske, lyse farver, – som det nok er værd at kaste et blik på ved det kommende gåsegilde!

Inspector Collegii, Sine Sofie Sørensen

1989

Året 1989 har været godt og roligt og regelmæssigt på Coll. Coll. har således taget afsked med et par kære gamle alumner og 'grise', set 3 alumner blive kandidater og taget imod fire nye. Denominatorkorpset er blevet forstærket efter Konsistoriums udnævnelse af cand. jur. og theol. Thomas Bruun, der allerede har vist varm interesse for Coll., bl.a. ved sammen med H.H. Wandall at deltage i forårets eformiddag.

Coll. har som foregående år udover alumnernes daglige liv været rammen om en række traditionsrige arrangementer. Nævnes bør Humlefesten, Nytårsfesten og Gaasegildet. Andre traditioner er også blevet holdt i hævd. Der er blevet spillet croquet om Eforens Vandrepokal efter de originale elersianske regler på den nu græsdækkede bane, og alumnerne har musiceret for hinanden og for eforen en aften i oktober måned.

Den 19. april var det nøjagtig 300 år siden, at etatsråd Elers mistede sine to sidste børn, der var blandt de mange omkomne ved operahusets brand den 19. april 1689. Coll. mindedes begivenheden højtideligt i krypten under Trinitatis Kirke med kransenedlæggelse på børnenes kister, og senere på aftenen mere selskabeligt i lectoriet med et foredrag om den tids teater.

Det for Kollegiesamvirket og dermed Coll. heldige udfald af sagen om Kommunitetsbygningen i Nørregade betyder ikke på kort sigt nogen forbedring af vores økonomi, der må betegnes som stram. Det ses især på bygningerne og inventaret, der i øjeblikket desværre kun får den mest nødvendige vedligeholdelse. Vi må håbe på bedre tider i denne henseende.

Et par kedelige begivenheder må desværre også omtales i denne udgave af 'Årets gang'. For andet år i træk kunne vi ikke vinde fodboldturneringen. Og Coll. har været besøgt af ubudne gæs-

ter. Én af dem tømte fiscus og fire andre blev under tumulter anholdt i haven en tidlig sommermorgen.

Herudover går alt sin vante gang.

Anders Martin Jensen, I.C.

1990

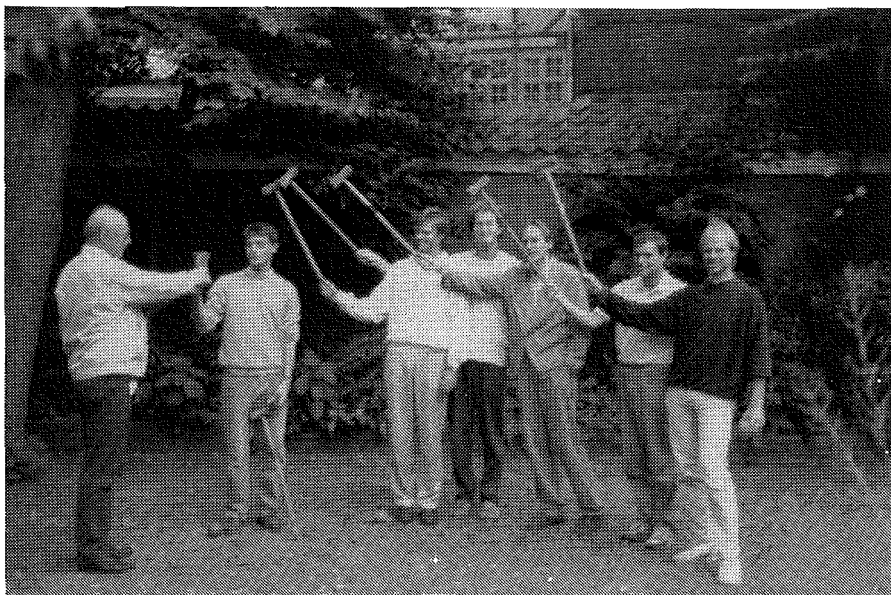
Endnu et år af kollegiets lange historie er gået. En historie som vi fik lov at snuse lidt til under en spændende F&D aften, ledet af Schepeleern.

En længe ønsket istandsættelse af Tullianum blev endelig gennemført, dog med en voldsom overraskelse, et budget på omkring 3000 kr. til maling og div. andre småting, blev pga. råd i en bindingsværkswæg og et gulv, til en regning på over 30.000 kr. Denne sag gav også baggrund for årets aprilsnar, som kom med oplysning om, at hele den nederste etage var angrebet af svamp, så alumnerne på denne etage kunne se frem til et længere ophold på kollegiets fællesarealer; flere var klar til at forlade deres værelser.

En gæst fra sidste år kom igen denne sommer. Det var en and, som først blev opdaget, da den kom rappende ud fra kompostbunken med 10 sultne ællinger. Modsat sidste år havde den i år indøvet en vis rutine, som gjorde at vi i et stærkt samarbejde med Falck, måtte opgive at flytte dem. De blev efterhånden et elsket og fornøjeligt selskab i de hede sommeruger under eksamenslæsningen. Resultatet efter betydelige mængder fortæret havregryn, blev 8 flyvefærdige ællinger, som vi transporterede over i Kongens Have.

Som en anden elsket gæst i de herlige sommermåneder skal her nævnes Holger Engberg, som traditionen tro også i år kom og hyggede om os i ikke mindre end to måneder. Dette bevirkede bl.a. også en pengegave, som vil blive brugt til nogle af de mest tiltrængte inventarforbedringer.

Af andre mere traditionelle ting kan nævnes croqueturneringen om Eforens Vandrepokal, tabt pokalturnering i fodbold for 3. år i træk, to Tour de Chambre, et par eformiddage, en interkollegial fest mellem de fire små kollegier i den indre by, en nært fore-

Eforen, Thorkil Damsgaard Olsen, overrækker vandrepokalen til vinderen af turneringen 1991, Anders Martin Jensen. Iøvrigt ses: Christian Maegård, Jens Christian Tøft, Lars Paskjær, Lars Hoffmann Christensen, Lars Mikkelsen.

stående Humlefest, og ikke at forglemme Gåsegildet, som i år ser ud til at blive rigt besøgt af nuværende alumner. Kollegiet har i det forgangne år produceret ikke mindre end tre kandidater og én licentiat med de dertil hørende store festligheder, og ikke mindre end 7 alumner har forladt os til fordel for nogle nye.

Som en sidste ting kan nævnes, at sagen om kommunitetsbygningen kan trække i langdrag, hvorfor en mulig forbedring af de gamle kollegiers elendige økonomi ikke er nært forstående. Derfor har vi i det forgangne år arbejdet intensivt på at skaffe penge fra anden side til en generel istandsættelse af bygninger og inventar op til jubilæet næste år.

Venlig hilsen, Inspector Collegii Lars Mikkelsen

Litteratur

- S. Birket-Smith: *Kjøbenhavns Universitets Matrikel 1611-1828*, I-III. København. 1890-1912.
- Borchs Kollegium 1691-1991. Festskrift i anledning af Borchs Kollegiums 300-års jubilæum*. København. 1991.
- Elers' Collegium 1691-1941*. Udgivet af Elersianersamfundet. København. 1942. (p. 27-131, Kollegiets Historie indtil 1891 er forfattet af Nicolai Krarup.)
- Festskrift i Anledning af Borchs Kollegiums 200-Aars Jubilæum*. Kjøbenhavn 1889. (p. 1-162, Borchs Kollegiums Historie 1689-1728, er forfattet af Hans Olrik.)
- H. Friis-Petersen: *Studenter ved Københavns Universitet 1611-1880*. 9 bind, maskinskrevet. Aarhus 1945. Ny kgl. Sml. 3729, 4to.
- H.J. Helms: *Valkendorfs Kollegiums Historie fra dets oprettelse 1588 og indtil 1865*. København 1917.
- H. Matzen: *Kjøbenhavns Universitets Retshistorie 1479-1879*, I-II. Kjøbenhavn 1879.
- Georg Mondrup: *Borchs Kollegiums Historie 1825-1912*. København 1943.
- Johannes Pedersen: *Borchs Kollegiums Historie 1728-1823*. København 1916.
- H.U. Ramsing: *Københavns Ejendomme 1377-1728*. Bd. VI Klædebo Kvarter v. Egill Skall og P. Strømstad. København 1979.
- C.E.F. Reinhardt: „Om Kommunitetet og Regensen“. *Historisk Tidsskrift* 3.r. III, 1962.
- Valkendorfs Kollegium 1939-1989*. Udgivet af Kollegiet og Valkendorfianersamfundet ved 400-års jubilæet 1989. København 1989.
- Valkendorfs Kollegium efter 1865*. Udgivet af Valkendorfs Kollegium. København 1939.
- R.R. Vestergaard: *Bidrag til Elers' Collegiums Historie ved dets 200 Aars Jubilæum*. Kjøbenhavn 1891.

Alumnefortegnelsen følger den gamle protokol hos inspector collegii, i hvilken hver ny alumne ved sin indflytning egenhændigt indskriver sit navn. Til øvrige oplysninger, navnlig vedrørende nuværende stilling, er benyttet udsendte spørgeskemaer i det omfang, hvori de er returneret. At nogle har undladt dette, kan have forårsaget sådanne fejl og mangler, som – hvad redaktionen beklager – sikkert vil kunne påpeges.

Hvad angår alumner indtil 1974, har væsentlige data kunnet findes i tidligere publicerede Elersianerfortegnelser. Supplerende oplysninger er fundet i offentligt tilgængelige 'stater' og andre biografiske fortegnelser: Magisterstaten 1962 og 1967, Juridisk stat 1965, Den danske lægestand 1982, Kirkelig håndbog (Teologisk stat) 1985 og flg., Dansk økonomistat 1966, Ingeniørstaten, Soranerbiografier 1901-60, Organistbogen 1979, Udenrigsministeriets kalender, Grønlands grønne bog, Universitetets årbog 1991 samt Kraks Blå Bog, som udgives hvert år siden 1911. Kun til sidstnævnte er der givet henvisning (Bl.B.) under de numre i fortegnelsen, hvor den gælder.

Register

- Adam Homo 26
Adler-Nissen, Jens 114, 120, 122
'Agathe, tante', *se Adler-Nissen, Jens*
Andersen, fru 112
Andersen, H.C. 120
Andersen, Hanne Birgit Elmelund, *se Gam f. Andersen, Hanne Birgit Elmelund* (1362)
Andersen, K.B. 93
Andreasen 95
Aristoteles 8
Arnamagnæanske samling, Den 93
Assistenshuset 64
Astrup, Poul (1139) 32, 35, 38, 46, 51
- Bagger, Helle (1447) 4
Bang, Herman 22
Bardenfleth, Henrik 155
Baudoin, Jean Charles 124
Bay, Carl Erik (1400) 153, 187
Bech, Gunnar (1204) 46
Beethoven 90
Belling, Arne 89
Bellmann 118
Bendtsen 55
Bentzon, K.-H. (1320) 95
Bentzon, Peter Weis (1360) 113, 122, 124, 153, 182
Berlingske Tidende 64, 79
Bikuben 106, 108
Birkelund, Palle 93
Birkerød kostskole 142
Birket-Smith, S. 201
Blanche, kollegiet 110
Blicher 22
Bloch, Rektor 30, 33
Bohr, Jakob (1394) 124, 154
Borch, Ole 21
Borchianerne 15
- Borchs Kollegium 7, 11, 12, 13, 17, 19, 20, 74, 76, 96, 115, 133, 134, 136, 139, 140, 175, 182, 183, 188, 190, 191, 192, 201
Borup, M. 24
Brandes, Georg 21
Brejl, Sankey Adolf (1161) 95
Brorson, H.A. 22
Bruun, Boye Johannes (1314) 153
Bruun, Thomas Reventlow 155, 197
Bryndom, Lars (1353) 122
Bræstrup, Povl Andreas Wimpffen (1091) 155
Brøndlund, Axel (1032) 151
Bukdal, Jørgen 93
'Bulen' 21, 57
Busck, Klaus (1325) 95
Busck-Jensen, Leif Johannes (1245) 78
Bøgh, Nicolai 22
- Cambridge 7, 20
Carlsbergs Mindelegat 107
Christensen, J.C. (999) 55, 66, 141, 142, 143
Christensen, Lars Hoffmann (1464) 199
Christensen, Sven 'Præst' (1354) 109, 115
Christiania 119
Christiansen, Lautrup (1192) 53
Christiansen, P.V. (1235) 79
Cibber 176
Clausen, H.N. 97
Clausen, Ove (1270) 78, 85
Crone, Christopher (1363) 120
- Dahl, Jens Rudolph Norup 155
Damm, Rikard (1180) 37
Damsgaard Olsen, Thorkil 28, 155, 189, 199
Danielsen, Niels Skovgaard (1261) 79, 83, 84, 85, 86, 89, 153
Diderichsen, Finn (1341) 153

- Drachmann, A.G. 12, 98, 142, 143, 145, 151, 155
 Durhuus, Bergfinnur (1376) 113, 124
- Elers, Jørgen 20, 58, 103, 108, 140, 197
 Elersianersamfundet 28, 66, 93, 98, 105, 108, 177, 179, 180, 181, 184, 187, 201
 Ellehøj, Svend 28, 107, 113, 115, 145, 147, 155, 189
 Ellehøj, Vivi 113
 Elmelund, Hanne Birgit, *se Gam f. Andersen, Hanne Birgit Elmelund* (1362)
 Elming, Svend Vitus Bering (1234) 67, 78
 Engberg, Henning (1276) 153
 Engberg, Holger L. (1242) 153, 198
 Engberg, Jan Niels (1324) 95, 153, 175, 176
 Engberg, Johs. (1200) 30, 38, 44, 46, 47, 50, 51
 Engberg, Ole (1190) 5, 34, 35, 37, 40, 41, 42, 44, 51, 56, 148, 153
 Engberg, Peter (1370) 113, 118, 119, 124
 Engberg, slagter 53
 Engberg, Terkel (1269) 79, 85, 153
 Engberg-Pedersen, Holger (1175) 29, 31, 32, 34, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 51, 55
 Engelstoft, Frans Henrik (1216) 54, 55, 64
 Engelstoft, Povl (898) 22, 27, 72
 Erasmus Montanus 7, 9, 10, 14, 15, 69
 Ernst, J.C. 108
 Ewald, Johs. 22
- Faber, Knud 96
 Fabricius, Ida Lykke (1371) 113
 Fabricius, Martin Ejler (1409) 154, 193
 Feldbæk, Ole (1284) 79
 'Frede', *se Pallesen, Frede Engberg*
 Fredenslund, Inge (1379) 113, 153, 185
 Frederik II 135, 140
 Frederiksen, Britta Olrik (1397) 154, 190
 Frederiksen, Emil 56
 Frederiksen, fru 77
 Friis-Petersen, H. 201
 Frisch, Hartvig 70
 Fønss, P. 35
- Gam f. Andersen, Hanne Birgit
 Elmelund (1362) 110, 113, 115, 118, 119, 153, 181
 Geismer, Preben 100
 Gjødesen, Mogens (1153) 31
 Glebe-Møller, Jens (1267) 84, 85, 153
 Glistrup, Mogens 119
 Gottlob, Kaj 98, 100, 101, 102, 104, 105, 106, 108
 Gram, Hans 13, 14, 15, 17
 Grandjean, Poul Bredo 155
 Gress, Elsa 76
 Greve, Hans Ove (1198) 47
 Grundtvig, N.F.S. 17, 19, 22
- Hagedorn, Per Henrik (1243) 78, 86
 Hagemanns Kollegium 25, 41, 48
 Hagen, Nina 126
 Hagen, O. 100
 Hakon 31, 53, 60, 67, 76
 'Hakån', *se Hakon*
 Halken, Knud Thygesen (1223) 57, 153
 Hammerich, Paul 93
 Hannah 122
 Hansen, H.M., rektor 98
 Hansen, Holt (1092) 55
 Hansen, Klaus (1390) 124
 Hansen, Peter (1368) 113, 124
 Hansen, Preben (1266) 85
 Hansen, Viggo (1194) 36, 147
 Hansen-Balling, O.P. 107
 Hartmanns fond, brødrene 5
 Hassagers Kollegium 25, 96, 133, 182
 Hay-Schmidt, Anders (1415) 154, 191
 Haystrup, Helge (Petersen) (1205) 153
 Hein, Piet 68
 Helligåndshuset 9
 Helms, Hans Jørgen (1283) 19
 Henningsen, Poul 60
 'Hep', *se Engberg-Pedersen, Holger* (1175)
 Hermansen, Leif (1282) 85
 Hesselager (Kristensen), Erik (1233) 78
 'Hieronymus', *se Zeuthen, Hieronimus* (1172)
 Hilden, Ole Robert (1395) 153
 Hitler 26
 Hjort, Niels (1347) 115, 119
 'Hjorgensen', 'Hjørnsen', *se Jørgensen, Frede* (1149)
 Holberg, Ludvig 7, 10, 15, 22, 140
 Holm, prof. Søren 56, 76

- Holm-Nielsen, prof. Svend 145
 Holthor, Gert (1241) 77
 Hostrup 22
 Høegh-Guldberg, Hans Jacob (1251) 78
 Høg, Erik (1258) 78, 80, 85
 Høystrup, Niels Henning (1342) 122
 'Hå', *se Haagensen, Niels* (1191)
 Haagensen, Niels Erik Rud (1191) 34,
 37, 45, 46, 52, 56, 81, 153
 Ingemann, B.S. 22
 Jacobsen, Niels Kingo (1226) 78, 144,
 147
 Jakobsen, John (1331) 153, 176
 'James', *se Kuhr, prof. James Victor*
 Jensen, Anders Martin (1448) 154, 198,
 199
 Jensen, Jacob Christian Ahlmann
 (1253) 85
 Jensen, Lars Ilanguaq Sakæus (1312) 95
 Jensen, Ole Bjørn 113
 Jespersen, Poul Helveg (1220) 54, 68
 Jessen, Bo Tore Bergishagen (1335) 153
 'Johannes', *se Krarup, Johannes* (1162)
 Johannsen, Peter Boie Erik (1236) 77
 Johannsen, Wilhelm (1210) 53, 54
 Jørgensen, Frede (1149) 22, 31, 55
 Jørgensen, Jørgen 93
 Jørgensen, Ninna (1378) 122
 Kallenbach, Harald Carl (1255) 78, 85
 Kappelgaard, Else Gørtz (1375) 113
 Kappelgaard, Finn Gørtz (1321) 95, 175
 Karen 122
 Kayser, Povl Olaf (1173) 34, 35, 153
 Kildemoes, Anders (1392) 124
 Kipling 189
 Klerk, Niels 56
 Koch, Hal 33, 53, 70, 85
 Koch, J.H. 97, 98, 108
 Koch, Ole Carl Valdemar (1183) 36, 37,
 46, 51, 52, 153
 Kollegiesamvirke af 1983, Københavns
 Universitets 7, 136, 190, 192, 194,
 195, 197
 Kommunitetet 7, 8, 9, 64, 97, 98, 133,
 135, 136, 181
 Koop, Andr. 23
 Koppel, Nils 106, 108, 184
 Kragelund, Patrick (1358) 113, 120, 122
 Krarup, Johannes (1162) 31
 Krarup, Nic. (1127) 4, 19, 22, 23, 201
 Krieger, J.C. 108
 Kristensen, Knud 66
 Krogh, Anders 37
 Krohn, Hans Volmer (1232) 78
 Kuhr, prof. James Victor 27, 29, 50, 51,
 54, 56, 57, 58, 72, 141, 151, 155
 Kvinderegensen 25, 110, 182
 Kyhl, Heidi Sophia (1458) 154
 Københavns Universitet 96, 108, 130,
 135, 201
 Lange, Julius 21
 Lange, Ludvig Henrik Krarup
 (1188) 37, 44, 45
 Langkjer, Georg (1163) 29, 33, 141, 153
 Larsen, Gregers 79
 Larsen, Jens Rasmus Povl (1170) 30
 Larsen, Merete Wessel (1427) 154
 Larsen, portner 56
 Laub, Vilhelm (679) 18
 Leunbach, Gustav (1237) 78, 145, 147
 Levinson, Mogens Tweddell (1359) 91,
 124
 Lind, Gunner Engberg (1377) 4, 113,
 122
 Lind, Ida Engberg (1393) 124
 Lind, Kåre Engberg (1402) 125
 Lindberg, J.C. 24
 Lundbeckfonden 5
 Luther 85
 Lyngbo (Jensen), Kaj (1117) 145, 147
 Lysenko 68
 Løvenørn, admiral Poul Vendelbo 22
 Madsen, Edmond Ranche (1136) 55
 Madsen, Karl Aage (1260) 85
 Madsens legat, Otto 177
 Madvig, J.N. 18
 Madvigske latinskole, den 24
 Maegaard, Christian 199
 Magnus, H.R. (594) 66
 Malinowsky, Lise 194, 195
 Malling 21
 Marcus, Aage 53
 Martens, Henrik (1299) 153
 'Matthæus', *se Engberg, Johs.* (1200)
 Matzen, H. 201
 Mikkelsen, Dorrit (1428) 4, 154, 194
 Mikkelsen, Lars (1456) 154, 199

- Moe, Mogens (1344) 122, 153, 178
 Mondrup, Georg 19, 201
 Mortensen, Knud (1176) 29, 37, 43
 Mortensen, Nicolaj 85
 Moses 40
 Müffelmann, grosserer 24
 Munk, Anders (1196) 187
 Mykles, Agnar 83
 Møller, Bent (1374) 4, 91, 113, 118, 122, 153, 183
 Møller, Poul 7, 15, 93

 Nielsen, Anne Marita Akhøj (1366) 113, 118
 Nielsen, Finn 195
 Nielsen, Ib (1259) 79, 85
 Nielsen, Niels (1034) 151
 'Nilaus', *se Nielsen, Niels* (1034)
 Nordisk Kollegium 42, 48, 62
 Nutzhorn, F. 21
 Ny Carlsberg Fondet 175, 194, 195
 Nørgaard, Jan Peder (1319) 95, 153

 Oehlschläger, Adam 17
 Oldenburg, Claus (1357) 112, 113, 120, 153, 180
 Olesen, Niels Henrik (1380) 113
 Olrik, Hans 201
 Olrik, Jørgen 19
 Olsen, Albert 34
 Olsen, Birgit (1452) 4
 Olsen, fru 109
 Olsen, Niels Gunnar (1193) 28, 30, 32, 52, 142
 Oxford 7, 20

 Pallesen, Axel Engberg (1228) 59, 73, 77, 79, 153
 Pallesen, Frede Johan Engberg (1217) 60, 73
 Paludan-Müller 26
 Paskjær, Lars (1457) 199
 Pedersen, Jørgen Erik (1179) 36, 37, 45, 52
 Pedersen, Knud Erik (1203) 45
 Per Degn 7
 Petersen, Aage (1256) 86
 Petersens Fond, Egmont H. 106, 108, 136, 137, 193
 'Petrus', *se Pedersen, Jørgen Erik* (1179)
 Petzäll, Åke 56

 Pilgaard, Ulf (1307) 95
 Ploug, Carl 21, 22

 Ramsing, H.U. 201
 Rasmussen, Leif (1257) 84, 85
 Rasmussen, Marcel 142
 Rasmussen, R.P. (1262) 78, 85
 Regensen 7, 8, 9, 12, 17, 19, 38, 41, 57, 62, 64, 71, 72, 74, 76, 77, 80, 90, 92, 115, 129, 135, 136, 137, 138, 139, 182, 183, 187, 188, 189, 192
 Regensiansersamfundet 135
 Reinhardt, C.E.F. 8, 201
 Ribe Katedralskole 11
 'Rosenkål, fru' 115
 'Rub', *se Rudkjøbing, H.M.* (1169)
 Rudkjøbing, H.M. (1169) 28, 36
 Rørdam, Christian (1208) 52, 58, 153
 Rørskou, Henning Rørvig (1201) 40, 41, 45, 56, 147, 153

 Sander Hansen 79
 Scavenius 33
 Schepele, Henrik Ditlev (1123, 1178) 4, 18, 57, 93, 94, 116, 151, 198
 Schepele, Jens Otto (1303) 95
 Schepele, Otto Christian (1310) 153
 Schepele, Vilhelm (679) 18
 Scherfig, Hans 126
 Schiøler, Aage Gørløv (1254) 78, 85
 Sidenius, Knud 24
 Simonsen, Igor Grønning (1465) 131
 Sinning, Jens 8
 Skall, Egill 201
 Skjoldborg, Poul Anker (1177) 46
 Skouenborg, Ole (1308) 93, 145
 Skov, Erling (1249) 78, 153
 Skov, Lene (1435) 154, 196
 Skovgaard-Petersen, Vagn (1247) 76, 85
 Skydsgaard, Grethe 75
 Skydsgaard, Kristen Ejner 27, 74, 75, 79, 83, 84, 85, 87, 89, 98, 101, 107, 145, 151, 155, 179
 'Skyssse', *se Skydsgaard, Kristen Ejner*
 Solsjenitsyn 69
 Sonja 78
 Sonning, Leonie 107
 Sonningfonden 106, 107, 108, 137, 181
 Sorø Akademi 29
 Spies, Simon 131

- Steffens, Henrik 17, 77, 107, 115, 128, 130
 Stigel, Ole (1275) 87, 88
 Store Strandstræde 58, 66, 148
 'Strabo' 44, 45, 48
 Stronskij 87
 Strømstad, P. 201
 Studenterforeningen 17, 19
 Studentergården 25, 38, 62
 Sørensen, Holger 100
 Sørensen, Sine (1440) 154, 197
- 'Telefonøren', *se Christensen, J.C.* (999)
 Testator, *se Elers, Jørgen*
 Thomsen, Niels Skodshøj (1289) 153
 Thrane, Henrik Carl Albert (1302) 153
 Thuesen, Ingolf (1398) 124
 Thurah, Albert 22
 Thygesen, brødrene 5
 Thygesen, Otto Chr. Lawaetz (1213) 153
 Timoshenko 29
 Tipsfonden 136
 Toft, Jens Christian (1462) 199
 Tranberg, Margrethe (1419) 154
 Tvevad, Jesper (1389) 124, 153, 186
- Udsen, Camilla (1459) 154
- Valkendorffianerne 13
 Valkendorfs Kollegium 7, 9, 10, 11, 19, 24, 26, 84, 96, 133, 134, 136, 139, 140, 175, 182, 183, 186, 188, 201
 Vendelbo, *se Løvenørn, admiral Poul Vendelbo*
 Vestergaard, R.R. 19, 22, 141, 201
 Visbye, C.H. 22, 23
 Voigt, Bjørn (1337) 113, 115, 118, 122
 Voltaire 16
 Vossius, I.G. 14
- Wad, Torkel Matthias 155
 Wandall, Hans Heugh 155, 197
 Wandall, Johan Christian Heugh 52, 155
 Warburg, Margit (1367) 113, 114, 118
 Warring, Jørgen (1229) 54, 69, 77, 78
 Wassard 182
 Weimann, Johann og Hanne f. Seedorfs legat 108, 137, 181
 Weissberg, Leo Daniel (1268) 79, 85
 Wessel, Horst 70, 76
 Wiberg, Bertil (1230) 72, 73, 77, 78
 Winther, digter Christian (388) 21, 22, 23
 Winther, provst Christian (832) 22
 Worm, Willum 11
 Wulff, Heinrich 101, 103, 104
 Wulffs Mindelegat, Heinrich 108
- Zeuthen, Erik (1142) 31, 35
 Zeuthen, Henrik (1206) 45, 46, 50
 Zeuthen, Hieronimus (1172) 40
 Zeuthen, Jørgen (1238) 78
 Zinckernagel, Peter (1248) 78, 86
- Ølgaard, Bent 85
 Ørberg, P.G. (1215) 79, 153
 Ørsted, Brødrene 17
 Ørsted, Gunner 85
 Ørsted, H.C., direktør 155
 Ørsted, H.C., elektromagnetismens fader 17
 Østergaard, Mikkel (1434) 195
- Aagaard, Gunnar Zeuthen (1108) 147

